

Region Skånes årsredovisning 2024

STRUKTUR

Målgrupper

Region Skånes årsredovisning avlämnas av regionstyrelsen till regionfullmäktige. Rapporten är avsedd för medborgare, kunder, patienter, medarbetare, revisorer, kreditgivare, leverantörer, samarbetspartners och övriga intressenter. Årsredovisningen produceras av koncernkontoret i Region Skåne.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått, i enlighet med kapitel 4 i lagen om kommunal redovisning.

I den inledande delen sammanfattas och kommenteras det viktigaste från året.

I förvaltningsberättelsen finns uppföljning av de uppdrag som gavs i verksamhetsplan och budget 2024 kopplat till mål och prioriterade områden. Den ekonomiska redogörelsen kommer sist.

Verksamhetsberättelser

Regionstyrelsen och övriga nämnder har tagit fram motsvarande uppföljningsrapport för helåret, i form av en verksamhetsberättelse.

Digital version

Årsredovisningen finns främst i digital version och endast ett fåtal tryckta versioner görs. Den är anpassad till surfplattor och andra digitala plattformar, och det finns möjlighet att följa länkar för dem som vill fördjupa sig.

Region Skånes årsredovisning 2024

RF 2025-04-08

Grafisk form: Lena Granell

Foto omslag: Erik Leo (överst)
och Apelöga (underst)

Övriga foto: Region Skåne, där inget annat anges.

Innehåll

INLEDNING

- 4 Regionstyrelsens ordförande har ordet
- 5 Ögonblick från året 2024

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 7 Den regionala koncernen
- 13 Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten
- 14 Översikt över verksamhetens utveckling
- 15 Viktiga förhållanden över resultat och ekonomisk ställning
- 21 Händelser av väsentlig betydelse
- 24 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Verksamhet

- 26 Hälso- och sjukvård
- 50 Kollektivtrafik
- 53 Kulturverksamhet
- 57 Regional utveckling
- 63 Verksamhetsstöd och övriga
- 70 Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet
- 79 Långsiktigt stark ekonomi
- 83 Balanskravsresultat
- 85 Förväntad utveckling

FINANSIELLA TABELLER

- 86 Resultaträkning
- 87 Kassaflödesanalys
- 88 Balansräkning
- 89 Redovisnings- och värderingsprinciper
- 91 Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys
- 95 Leasingredovisning
- 95 Jämförelser med andra

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

- 96 Drift- och investeringsredovisning

UTDRAG UR REVISIONSBERÄTTELSEN

REGION SKÅNES BOLAG

- 114 Koncernen
- 114 Bolagens redovisning

EKONOMISK ORDLISTA

Regionstyrelsens ordförande har ordet

■ Trots tuffa tider präglades 2024 av viktiga framsteg inom Region Skånes arbete för en mer hållbar och effektiv verksamhet. Genom målmedvetna åtgärder har vi lyckats minska våra kostnader för hyrpersonal, stärka den ordinarie bemanningen inom sjukvården och uppmuntra fler invånare att välja kollektivtrafiken.

Ett av de mest betydelsefulla resultaten är den kraftiga minskningen av kostnader för hyrpersonal. Tack vare ett konsekvent genomfört hyrstopp har kostnaden för inhyrda sjuksköterskor minskat med över 296 miljoner kronor jämfört med föregående år. Totalkostnaderna för hyrpersonal inom hela hälso- och sjukvården har sjunkit med 364,9 miljoner kronor, vilket motsvarar en reduktion på nära 60 procent.

Samtidigt har Region Skåne stärkt sin egen bemanning. Antalet anställda sjuksköterskor har ökat med cirka 400 personer under året. Detta innebär en mer stabil vårdorganisation, där vi kan erbjuda invånarna en trygg och sammanhållen vård. Minskad personalrörlighet och en lägre sjukfrånvaro bland sjuksköterskor bidrar ytterligare till en robust sjukvård. Under 2024 höjdes OB-ersättningen till personal som jobbar kväll- och helg kraftigt vilket ytterligare ökat vår attraktivitet som arbetsgivare.

Inom hälso- och sjukvården har vårdproduktionen ökat. Under året genomfördes 131 850 operationer, vilket är en ökning med 1 071 operationer jämfört med 2023. Andelen operationer i öppenvård ökade också, vilket är i linje med regionens mål att flytta mer vård från slutenvård till öppenvård för att frigöra resurser och förbättra tillgängligheten. Samtidigt har antalet väntande till operation eller annan åtgärd i specialistvården minskat, vilket visar att insatserna för att korta väntetider börjar ge resultat.

Även kollektivtrafiken har fortsatt att utvecklas. Under 2024 genomfördes cirka 172,4 miljoner resor med

Skånetrafiken, en ökning med 4,9 procent jämfört med föregående år. Den positiva trenden visar på ett ökat förtroende för kollektivtrafiken och att fler invånare väljer hållbara transportalternativ. En viktig del i denna utveckling har varit Skånetrafikens sommarbiljett, som tack vare en priskampanj sålde bättre än förväntat. Effekterna av kampanjen har fortsatt synas i en ökad försäljning av både enkel- och periodbiljetter under hösten.

Slutligen är det värt att uppmärksamma att Sverige och Danmark under året fått ett nytt skatteavtal, något som många inom Region Skåne arbetat för under en längre tid. Detta är ett viktigt steg på vägen för en mer integrerad Öresundsregion.

Carl Johan Sonesson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Ögonblick från året 2024

Januari

» Region Skåne gör en historisk satsning som ger **150 medarbetare** inom alla vårdyrken möjlighet att under fyra år fortsätta **arbeta kliniskt samtidigt som de forskar**.

» **Ett totalt stopp för inhyrning av sjuksköterskor** genomförs i Region Skåne. Målsättningen är att hälso- och sjukvården i Region Skåne ska utföras av egna medarbetare i stället för inhyrd personal. Det ökar patientsäkerheten, skapar kontinuitet och en bättre arbetssituation för medarbetarna.

» **Samverkansplattformen Skånes effektkommission NET** etableras för att möta regionens växande elbehov. Samarbetet ska lägga grunden **för en mer elektrifierad och hållbar framtid i regionen** genom att underlätta bygget av nya kraftledningar.

Februari

» **En ny ambulansstation invigs** i anslutning till motorvägen i Ängelholm för att korta insatstiderna och samtidigt erbjuda en bättre arbetsmiljö.

» Region Skåne **ökar stödet till resurscentret Film i Skåne** med fem miljoner kronor årligen under 2024–2026 för att främja film- och tv-serieproduktionen i Skåne.

Mars

» **BB hemma startar i Kristianstad** och erbjuder hembesök för mödrar som valt att gå hem tidigt efter förlossningen.

Om allt är normalt under bebisens första vecka görs kontroller och provtagningar i hemmet stället för på sjukhuset.

» **Region Skånes kortfilmspris** för bästa barn- och ungdomskortfilm på barn- och ungdomsfilmfestivalen BUFF i Malmö tilldelas regissören Awa Mactar Gueye från Senegal. Hon får priset för sin film *Dusk*.

April

» **Frikort och högkostnadskort blir digitala**. Genom att logga in på den nya e-tjänsten på 1177.se kan Skånes invånare få en överblick över betalda besöksavgifter, se information om frikortsnummer och kortets giltighetstid.

» Region Skåne får **två nya avancerade ambulanser** för specialtransporter. Med större utrymme och mer medicinteknisk utrustning kan till exempel neonatal- och IVA-patienter transporteras på ett säkrare sätt.

» **Båstad-Bjäre läkarpraktik får utmärkelsen Skånes bästa vårdcentral 2024** för sitt arbets-sätt med stort fokus på kvalitet och patientnöjdhet samt bäst resultat i Skåne i den Nationella patientenkäten.

» **Kristina Schultz och Johan Lindberg får Region Skånes designpris 2024** för att på ett nyskapande sätt ha satt ljus på hur vi påverkar vår jord. Tillsammans med 300 barn och ungdomar har de på Eslövs bibliotek skapat en encyklopedi över antropocen, den tidsålder då människan har gjort stora förändringar på jorden.

Maj

» Skånes universitetssjukhus **flyttar in i den nya vårdbyggnaden i Malmö** och får en ny huvudentré. Vårdbyggnaden innehåller en utökad intensivvårdsavdelning, fyra vårdavdelningar och mottagningar för ortopedi och neurologi. Den innehåller även fem nya toppmoderna operationssalar som tas i bruk 2025.

» Skånes invånare får möjlighet till **digital kontakt med barnmorskemottagningen via 1177 direkt**. De kan chatta med sin barnmorska oavsett om det gäller graviditet, klimakteriebesvär, preventivmedel eller gynekologiska besvär.

» **Skåneledens nya delled SL6 Vattenriket invigs**. Leden omfattar totalt 19 mil, från Breanäs i norr till Brösarp i söder och passerar lummiga skogar, vackra sjöar, vidsträckta sandmarker, vita stränder och mäktiga vattenfall.

Juni

» **Över 5 700 personer mätte sitt blodtryck på vårdcentral** i samband med Region Skånes månadslånga satsning **Kolla vilket tryck!** 500 fall av för högt blodtryck upptäcktes och ett tjugotal skickades vidare för akut behandling.

» Svenska och danska ministrar samt företrädare för **Region Skåne och Greater Copenhagen signerade det nya Öresundsavtalet** i Malmö. Avtalet förenklar gränspendlingen och är ett viktigt steg för Öresundsintegrationen.

» För tredje året i rad tar Region Skånes verksamheter emot **unga sommarjobbare**. I år får 400 unga prova på hur det är att jobba i Region Skåne.

Juli

» Allt fler 40- och 50-åringar i Skåne **tackar ja till riktade hälsosamtal** på sin vårdcentral för att lära sig mer om sin hälsa. Sedan i våras erbjuds samtalen även via video.

Augusti

» **Antalet digitala behandlingar ökar** och hjälper fler invånare i Skåne. Allt fler mottagningar och verksamheter erbjuder vård på distans som ett komplement till traditionell vård. I dagsläget erbjuder Region Skåne ett 70-tal olika behandlingsprogram via nätet.

» Region Skånes erbjudande om **testning för prostata-cancer utökas** till att även gälla alla skånska män som fyller 62 år, utöver de 50- och 56-åringar som hittills inkluderats.

» **Skånes arkitekturpris 2024** tilldelas kvarteret Sockergränden i Borstahusen, Landskrona, av Jakobsson/Pusterla Arkitekter. **Region Skånes miljöpris** går till det Malmöbaserade initiativet Svensk Kolinlagring för deras hållbara jordbruksmetoder.

September

» **Var fjärde skånsk resa sker med buss eller tåg.** Det visar resvaneundersökningen där 39 000 skåningar svarat på frågor om resor under en specifik dag. Region Skånes mål för 2030 är att färre ska ta bilen till förmån för kollektivtrafiken.

» **Region Skåne intensifierar jakten på välfärdsbrott** för att hitta misstänkt fusk, bland annat med hjälp av AI. Som ett led i att stärka Region Skånes förmåga att upptäcka och stoppa välfärdsbrott inrättades under våren 2024 en speciell funktion mot oegentligheter i Region Skåne.

Oktober

» **Region Skåne blir först ut i Sverige med hyrstopp för läkare.** Från den 1 oktober omfattas ett antal läkarspecialiteter vid samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar, förutom primärvården. Den 15 januari 2025 införs nästa steg, med hyrstopp för läkare inom samtliga specialiteter, samt delar av primärvården.

» Region Skåne **lanserar satsningen oktobeRo** för att hjälpa invånarna att hantera negativ stress och oro. Utöver rofyllda råd erbjuds på 1177.se olika övningar i bland annat avslappning och mindfulness, avslappnande musik samt möjlighet att tagga rofyllda platser på en interaktiv Skånekarta.

November

» De som väntar på vård och behandling kan få **hjälp med frågor om vårdgarantin av särskilda vårdlotsar.** Region Skånes nyöppnade vårdlotskansli hjälper till med information och kontaktvägar dit patienter och anhöriga kan vända sig.

» **Region Skånes kulturpris 2024** går till industridesignern Jenny Nordberg. Hon får priset för sin nytänkande design och för sin drivkraft att vidga designens position i Skåne, nationellt och internationellt.

FOTO © PETRA BINDEL

December

» **Region Skånes nya regionala utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne antas av regionfullmäktige.** Målet för strategin är att skapa ett hållbart Skåne där människor, miljö och samhälle mår bra och där Skåne är en förebild inom klimat, innovation och teknik.

» **Rekordmånga elever** har under året vandrat på Skåneleden i projektet **Femteklassare på Skåneleden** som bekostas av Region Skåne. Över 3 000 femteklassare har fått en introduktion i allemansrätt, biologisk mångfald och värdet av fysisk aktivitet i naturen av naturvägledare från Stiftelsen Skånska Landskap.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Den regionala koncernen

Region Skåne är organiserad i en nämndorganisation samt en aktiebolagsrättslig koncern. Samtliga bolag i koncernen ägs till 100 procent av Region Skåne. I den konsoliderade koncernen ingår, förutom alla nämnder och förvaltningar, moderbolaget Region Skåne Holding AB och Folk tandvården Skåne AB. Det bör framhållas att denna konsolidering endast i begränsad omfattning in- verkar på helheten och därmed inte i väsentlig grad påverkar resultat och ställning.

Inför mandatperioden 2023–2026 genomfördes vissa förändringar i såväl den politiska organisationen som i bolagsstrukturen. I förvaltningsstrukturen innebar detta främst anpassningar av den administrativa organiseringen av hälso- och sjuk-

vården i Region Skåne. Under 2024 beslutades att den befintliga förvaltningsstrukturen kompletteras med förvaltningen Nära vård och hälsa från den 1/1 2025, relaterat till att en ny mer invånarfokuserad vårdform inom nära vård införs som en fort- satt omställning till nära vård.

Förändringar genomfördes i Region Skånes bolagsorganisation från och med 2023. Invest in Skåne AB har utvecklats som aktiebolag och verksamheten bedrivs nu i förvaltningsform inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Business Region Skåne AB, Tourism in Skåne AB och Event in Skåne AB har fusionerats till ett gemensamt bolag, Visit Skåne AB, som rapporte- rar direkt till Region Skåne Holding AB. Film i Skåne AB är nu ett dotter-

bolag direkt under Region Skåne Holding AB. Därutöver har bolags- strukturen ändrats genom förvärv av Fastighets AB Region Skåne 1 (namnändrat från LB Kiel Pildam- men AB) respektive Fastighets AB Region Skåne 2 (namnändrat från HSN N CRC Malmö AB).

Regionfullmäktige fastställde vid sammanträdet den 27/2 2024 en reviderad bolagspolicy för Region Skåne. Policyen ersätter den tidigare från 2016 och har, utöver en generell översyn och uppdatering, även an- passats till gällande former och prin- ciper för bolags- och ägarstyrning.

Innovation Skåne AB har under året fått nytt ägardirektiv med tydlig inriktning på att stödja innovation, främst inom Region Skåne baserat på uppdrag från verksamheterna.

DEN REGIONALA KONCERNEN

Nämndsorganisationen	Förvaltningsorganisation	Koncernbolag
Regionfullmäktige		Region Skåne Holding AB*
Revision	→ Revisionskontor	Folk tandvården Skåne AB*
Patientnämnd	→ Patientnämndens kansli	Skåne Care AB
Regionstyrelse	→ Koncernkontoret	Innovation Skåne AB
Hälso- och sjukvårdsnämnd	→ Koncernkontoret	Malmö Opera och Musikteater AB
Sjukhusstyrelse SUS	→ Skånes universitetssjukhus	Skånes Dansteater AB
Sjukhusstyrelse Landskrona	→ Lasarettet i Landskrona	Visit Skåne AB
Sjukhusstyrelse Helsingborg	→ Helsingborgs lasarett	Film i Skåne AB
Sjukhusstyrelse Ängelholm	→ Ängelholms sjukhus	Region Skåne Bussdepå Malmö AB
Sjukhusstyrelse Kristianstad	→ Centralsjukhuset Kristianstad	Fastighets AB Region Skåne 1
Sjukhusstyrelse Hässleholm	→ Hässleholms sjukhus	Fastighets AB Region Skåne 2
Sjukhusstyrelse Ystad	→ Lasarettet i Ystad	
Sjukhusstyrelse Trelleborg	→ Lasarettet Trelleborg	
Primärvårdsnämnd	→ Primärvården Skåne	
Nämnden för operativ regiongemensam verksamhet	→ Digitalisering IT och MT + Medicinsk service	
Psykiatri-, rehabilitering- och hjälpmedelsnämnd	→ Psykiatri-, rehabilitering- och hjälpmedel	
Regional utvecklingsnämnd	→ Koncernkontoret	
Kollektivtrafiknämnd	→ Skånetrafiken	
Kulturnämnd	→ Region Skånes kulturförvaltning	
Personalnämnd	→ Koncernkontoret	
Fastighets- och servicenämnd	→ Regionfastigheter och regionservice	

* Ingår i de sammanställda räkenskaperna för den konsoliderade koncernen och samtliga bolag ägs till 100 procent av Region Skåne.

Region Skåne har även engagemang i andra bolag, men dessa är av betydligt mindre relevans för den regionala koncernen i sin helhet.

Läs mer om bolagsstrukturen och genomförda organisationsförändringar av bolagen under avsnittet *Region Skånes bolag*.

Viss del av Region Skånes verksamhet bedrivs genom avtal med privata utförare alternativt samverkan med externa intressenter. Inom lagen om valfrihetssystem (LOV) har Region Skåne fyra vårdval inom primärvård och ytterligare fyra inom specialiserad sjukvård, samt två inom tandvård och ett inom området habilitering och hjälpmedel. Det finns beslut från juni 2024 om ett tillfälligt valfrihetssystem för logopedi.

Sedan 2023 finns en personaldriven vårdenhet för kognitiv medicin, vilken är organisatoriskt placerad under regionstyrelsen som en enskild verksamhet i offentlig regi.

Uppföljning och insyn i verksamhet som utförs av privata utförare

Regioner får, med de begränsningar som framgår av lag, lämna över verksamhet till privata utförare, och därmed också ett ansvar gentemot medborgarna för dessa verksamheter på ett likvärdigt sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi. Med en privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet.

Nämnderna i Region Skåne har, inom sina respektive ansvarsområden, ansvar för uppföljning av insyn i verksamheter i enlighet med regionens Program med mål och riktlinjer för sådana angelägenheter som utförs av privata utförare.

Uppföljningen syftar också till att säkerställa likvärdiga krav på mål och riktlinjer för utförare av kommunal verksamhet för att uppnå en kvalitativ och säker verksamhet med följsamhet till gällande lagar, regelverk och beslut. Det finns strukturerade och utvecklade arbetssätt som stöd för en systematisk uppföljning

avseende krav, avvikelser och förbättringsåtgärder.

Avtal med privata utförare sker främst inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU), respektive lagen om valfrihetssystem (LOV). Exempelvis har verksamheter med avtal enligt LOV likalydande villkor, oavsett driftsform, och mot denna bakgrund redovisas en samlad uppföljning av både privat och offentlig verksamhet.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Hälso- och sjukvårdsnämnden respektive primärvårdsnämnden ansvarar för uppföljning av insyn i verksamheter som bedriver vård i privat regi inom nämndernas respektive ansvarsområden. Uppföljning av insyn i verksamhet som utförs av privata leverantörer inom valfrihetssystem för specialistvård respektive tandvård inom LOV samt hälso- och sjukvårdsverksamheter som verkar under LOU, lagen om läkarvårdsersättning (LOL), lagen om ersättning för fysioterapi (LOF) och idéburet offentligt partnerskap (IOP) åligger hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppföljning av insyn i verksamhet som utförs av privata leverantörer inom valfrihetssystem för vårdcentral (VC), barnavårdcentral (BVC), och barnmorskemottagning (BMM) samt psykoterapi åligger primärvårdsnämnden.

Ingångna avtal enligt LOU och LOV följs upp för att säkerställa att verksamheter fullgör upphandlat uppdrag och har måluppfyllelse för vad krav och avtal stipulerar. Uppföljningen syftar också till att säkerställa att verksamheter lever upp till gällande lagar, regelverk och regionala beslut, i syfte att säkerställa en kvalitativ och säker vård. Även verksamhet som bedrivs enligt LOL och LOF följs upp.

Löpande uppföljning görs dels månadsvis genom kontroll av produktion och ekonomi, dels utifrån en årlig plan. Fördjupad uppföljning på tematisk grund, görs där samtliga leverantörer ska besvara särskilda

frågeställningar. Uppföljning görs även på förekommen anledning utifrån inrapporterade eller vid uppföljning uppmärksammade avvikelser. Om avvikelser upptäcks vidtas åtgärder utifrån avvikelserns karaktär, avtalsformuleringar, avtalsform med mera. Vid val av åtgärder beaktas flera perspektiv, framför allt patientsäkerhet och medicinskt behov, men även Region Skånes ansvar för upprätthållande av en god ekonomisk hushållning. Aktuella åtgärder vidtas vanligen genom upptrappning av sanktioner. Till exempel kan begäran skickas till leverantör att inom given tid inkomma med handlingsplan för åtgärd av avvikelser. Leverantören kan även utkrävas vite, få återbetalningskrav och ersättning kan hållas inne. Skadestånd kan aktualiseras om leverantören bryter mot förpliktelserna i avtalet. Som yttersta konsekvens kan avtal sägas upp.

Under 2024 har Region Skåne identifierat avvikelser av olika allvarlighetsgrad vilket har föranlett beslut om sanktioner, exempelvis viten och innehållande av ersättning, i cirka 60 olika ärenden till ett totalt belopp om cirka 48 miljoner kronor. Ärendena har löpande återrapporterats till de ansvariga nämnderna hälso- och sjukvårdsnämnden respektive primärvårdsnämnden. Sex avtal har varit föremål för uppsägning av avtal, varav ett inom hälso- och sjukvårdsnämndens och fem inom primärvårdsnämndens ansvarsområde.

Uppföljning av specialistvårdval inom LOV

Audionommottagning – grundläggande hörselrehabilitering för vuxna

Det finns 35 leverantörer, varav 1 i egen regi. Löpande uppföljning har utförts utifrån en årlig plan med utgångspunkt i kvalitetsindikationer. Dessutom har uppföljning av deltagande i nationellt kvalitetsregister genomförts. Resultatet visar generellt på en god avtalsefterlevnad, god tillgänglighet och hög kundnöjdhet.

Två verksamheter har fått erinran med begäran om handlingsplan på grund av brister i bland annat ledningssystem. Ytterligare en begäran om handlingsplan har upprättats avseende brister i ledningssystem och marknadsföring.

Hudsjukvård

Det finns 15 leverantörer i vårdvalet, varav 4 i egen regi. En analys har påbörjats om vilka diagnosgrupper som huvudsakligen har hanterats i vårdvalet i förhållande till övrig hudverksamhet på sjukhusen. Vidare har kostnader för utredningar och läkemedel analyserats. Enheterna har stor följsamhet till Läkemedelsrådets riktlinjer om preparatval för kostnadseffektiv behandling. Administrativ uppföljning har genomförts på samtliga enheter utan att avvikelser har identifierats.

LARO – Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende

Det finns 26 leverantörer, varav 6 i egen regi. Tre fördjupade granskningar hos privata leverantörer har genomförts. Flera avvikelser i verksamheterna identifierades vilket resulterade i återkrav och vite från de tre utförarna. Under året har arbetet med administrativ uppföljning avseende registreringar resulterat i vite och återkrav hos två vårdgivare i egen regi.

Öppen ögonsjukvård

Det finns 17 leverantörer, varav 5 i egen regi. Två nya leverantörer har tillkommit där verifikationsbesök har genomförts. Administrativ uppföljning har utförts utan att avvikelser har identifierats.

Grå starr

Det finns 23 leverantörer, varav 4 i egen regi. Tre nya leverantörer har tillkommit där verifikationsbesök har genomförts. En leverantör har sagt upp sitt avtal. Under året har Region Skåne erinrat en leverantör för bristande följsamhet i samband med uppsägning av avtal. Adminis-

trativ uppföljning har genomförts utan att avvikelser har identifierats.

Tillfälligt vårdval logopedi

Beslut om förfrågningsunderlag fattades under året. Sju offentliga och sju privata enheter har godkänts med driftstart från januari 2025.

Tandvård för barn och unga vuxna – allmän och specialiserad

Det finns 348 leverantörer inom allmän tandvård för barn och unga vuxna, varav 69 avtal är tecknade med Region Skånes helägda bolag Folktandvården Skåne AB. Verksamhetsbesök har utförts på en enhet inom allmän tandvård för barn och unga vuxna. Brister i utförande har identifierats, varför leverantören erinrats. Det finns 108 leverantörer inom den specialiserade tandvården för barn och unga vuxna, varav 25 avtal är tecknade med Folktandvården Skåne AB, samt 3 i egen regi. Under året har två leverantörer erinrats angående felaktig hantering av remisser i Tandvårdsfönster.

Miljöuppföljning har genomförts på 100 avtalade enheter inom allmän tandvård barn och unga vuxna samt 5 enheter inom specialiserad tandvård barn och unga vuxna. Adminis-

trativ uppföljning har genomförts utan att avvikelser har identifierats.

Uppföljning av verksamheter som verkar under LOU

Under rapportperioden har 56 löpande verksamhetsuppföljningar genomförts. Totalt har 30 avvikelser identifierats. Flertalet avvikelser har avsett bristfälliga registreringar och inrapporteringar som berörda verksamheter i efterhand vidtagit åtgärder för. Därutöver har nio informations- och verifikationsmöten genomförts. För den uppsökande verksamheten inom tandvården genomfördes löpande verksamhetsuppföljning av LOU-avtalet. Under 2024 har ett LOU-avtal varit föremål för hävning på grund av allvarliga avvikelser och uppdraget är överflyttat till primärvårdsnämnden.

Lag om läkarvårdsersättning (LOL) och lag om ersättning för fysioterapi (LOF)

127 vårdgivare verksamma enligt LOL och 238 vårdgivare inom LOF har följts upp utifrån lagstiftning och förordning. Samtliga vårdgivare har inkommit med verksamhetsredovisning och följsamhet till heltidskravet har kontrollerats vid anmälan om försäljning. Under året påbörjades en

rättslig process gällande återkrav för en vårdgivare tidigare verksam enligt LOF. Rättslig förhandling är planerad till 2025.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Under året har löpande 12 uppföljningar genomförts av de 13 verksamheter som Region Skåne har överenskommer om IOP med. Uppföljningarna visade på en god följsamhet.

Barnvårdscentral

I hälsovalet finns 147 leverantörer, varav 79 i egen regi. Under året har inga nya BVC startat eller avslutats. Administrativ uppföljning har gjorts för samtliga privata BVC, både avseende förekomst av Region Skånes logotyp och otillåten marknadsföring. En avvikelse identifierades med krav på handlingsplan.

Tilläggsuppdraget familjecentral har följts upp för samtliga 39 familjecentraler med BVC, varav 30 i egen regi, avseende reducerade öppettider under sommaren. 13 avvikelser identifierades med återkrav från 2 privata BVC och 11 i egen regi.

Därutöver har uppföljning gjorts, på förekommen anledning, av en offentlig och en privat BVC gällande vaccinavvikelse och avvikelser kopplade till barnhälsovårdsuppdraget, vilket resulterande i varsin erinran med handlingsplan.

Barnmorskemottagning

I hälsovalet finns 77 leverantörer, varav 20 i egen regi. Under året har fyra nya privata BMM startat där även verifikationsbesök har genomförts. Tre av dessa fick avvikelser gällande rutiner för personer i utsatta livssituationer, vilket resulterade i krav på handlingsplan. Därutöver hade en enhet avvikelse avseende digitala vårdkontakter, en ålades handlingsplan avseende fysisk tillgänglighet och en enhet krav avseende ansökan om underleverantör. Beslut har fattats om ekonomisk sanktion avseende en enhet i privat regi gällande registrering av digitala utomlänsbesök.

Administrativ uppföljning har gjorts av samtliga privata BMM gällande förekomst av Region Skånes logotype samt otillåten marknadsföring. Tre identifierade avvikelser medförde krav på handlingsplan.

Region Skåne har följt upp samtliga 31 familjecentraler med BMM som ingående verksamhet, varav 18 inom egen regi. Kontroll av reducerade öppettider under sommaren har genomförts vilket resulterade i elva avvikelser med återkrav, varav tre privata leverantörer och åtta i egen regi.

Psykiatri

I hälsovalet finns 253 mottagningar för psykiatri, varav 2 i egen regi. Under året har 20 mottagningar startat och 33 avslutats, samtliga i privat regi.

Löpande uppföljning har gjorts på 15 mottagningar. På 13 mottagningar identifierades sammanlagt 25 avvikelser. Samtliga ålades handlingsplan efter identifierade avvikelser som främst består av brister i kvalitetsledningssystem, där det i något fall saknas helt, att kravställda rutiner saknas, eller att någon av de obligatoriska e-tjänsterna saknas. De mest allvarliga bristerna är; att behandling inte inleds inom en månad efter att remiss inkommit, brister i journalhantering, lagring av remisser, journalsystem som inte uppfyller Region Skånes krav samt att gallring av journaler sker trots att Region Skåne har ett totalbevarande-krav.

Administrativ uppföljning har gjorts av samtliga privata mottagningar gällande förekomst av Region Skånes logotyp samt otillåten marknadsföring. Inga avvikelser identifierades gällande otillåten marknadsföring, däremot identifierades andra brister som exempelvis otydlig eller felaktig information.

Administrativ uppföljning av samtliga mottagningar har även genomförts avseende kravet att varje behandlare minst behandlar 20 patienter under en löpande tolvmå-

nadersperiod per behandlingsform som behandlaren är godkänd för. Sammanlagt 18 mottagningar med totalt 23 behandlare uppfyllde inte kravet och ålades handlingsplan.

På förekommen anledning följdes två mottagningar upp gällande brister i remisshantering varpå handlingsplaner begärdes in.

Fördjupad granskning har skett på en mottagning då uppföljning visade på brister i bland annat journalhantering och vård innehåll. Beslut fattades om återkrav av utbetald ersättning.

Vårdcentral

Under 2024 har sex VC startat inom hälsovalet, samtliga i privat regi. Tre VC i privat regi har avslutats genom beslut om uppsägning efter allvarliga identifierade brister. Dessutom har ett godkänt avtal om VC hävts före start. Vid utgången av 2024 fanns i Region Skåne 178 VC, 82 i egen regi och 96 i privat regi.

Under året har 34 löpande uppföljningar genomförts, varav 9 avser uppföljning 6 månader efter start och 11 avser uppföljning ett år efter start av verksamhet. Av genomförda uppföljningar erhöll 15 VC krav att inkomma med handlingsplan efter identifierade brister i verksamheten. Därutöver har sex informationsmöten med privata vårdgivare genomförts inför planerad start av VC och åtta i samband med start av verksamheten. Uppföljningsdialoger har genomförts i syfte att följa upp verksamheten, föra dialog kring utvecklingsmöjligheter och ge information om förändringar i Hälsoval Skåne.

Administrativ årlig uppföljning genom ACG-genomlysning av samtliga VC avseende diagnosregistrering har genomförts. ACG står för Adjusted Clinical Groups och är ett verktyg för att beskriva hälsotillstånd. Cirka 20 VC informerades om utfallet i genomlysningen som kan bero på brister avseende journaldokumentation och diagnosregistrering.

Administrativ uppföljning och analys har genomförts under året angående internetbaserad kognitiv beteendeterapi, med bland annat kvalitetsindikatorer avseende fast läkarkontakt, riktade hälsosamtal, hälsosamtal vid psykisk ohälsa, läkemedel, nationella patientenkäten och tillgänglighet enligt vårdgaranti inom tre dagar samt telefoni. 52 VC fick inkomma med handlingsplaner. Administrativ uppföljning har genomförts avseende tillgängligheten inom kväll och helg, otillåten marknadsföring (nio VC fick inkomma med handlingsplaner), underleverantörsavtal för kiropraktorer, registrering och fakturering av tolk samt uppföljning av certifieringar och tilläggsuppdrag.

Nio enheter har haft pågående ekonomiska sanktioner från föregående år avseende journaldokumentation och diagnosregistrering. Under året fattades även beslut om ekonomiska sanktioner avseende felaktig fakturering eller registrering för fyra enheter, felaktig marknadsföring för en enhet, samt brist i bemanning och kompetens för en enhet.

KOLLEKTIVTRAFIK

Inför varje upphandling där en landstingskommunal angelägenhet överläts för genomförande till privat utförare, sker ett gediget arbete med att utforma kravställning och avtalsvillkor utifrån juridiska och affärsmässiga aspekter. Krav som inte går att följa upp eller som vi inte avser genomföra uppföljning på, justeras eller stryks från kravställningen. Processen för framtagning av upphandlingsdokumentation tillser att rätt krav, med rätt nivåer och rätt syften ställs på utföraren, samt att det finns en plan och organisation för att hantera konsekvenserna av kravställningen. Skånetrafiken har en strukturerad organisation och ett väl utvecklat arbetssätt för att arbeta med uppföljning av avtal för privata utförare, bland annat genom avtalad kontinuerlig återrapportering från trafikföretagen. Arbetssätt och

processer kring uppföljning skiljer sig något mellan de olika affärsområdena, men med gemensam nämnare att det sker en systematisk uppföljning avseende krav, avvikelser och förbättringsåtgärder i nära samverkan med leverantörerna. Det finns även processer som gör att lärdomar och förbättringsmöjligheter fångas upp efter avslutat trafikavtal.

Tåg

Avtal, kvalitetsbilaga och samverkansmodell skiljer sig något åt mellan Öresundståg och Pågatåg. Avtalen med trafikföretagen innehåller många krav. En del av kraven är kopplade till incitament och andra till viten. En kvalitetsbilaga med tillhörande kvalitetsincitament och viten för utebliven leverans styr inte bara mot leverans, utan även kvalitet i leveransen. Drift- och underhållsavtalet för Öresundståg är för närvarande ett nödavtal som inte innehåller viten, endast ett kvalitetsbonussystem. Därmed har viten inte utgått under året, medan kvalitetsbonus har utgått. Drift- och underhållsavtalet för Pågatågen innehåller både viten och incitament. Störst viten har utgått på grund av personalbrist och fordonsbrist. Resandeförbud har betalats ut. Kvalitetsincitament har inte utgått.

Genom en avtalad samverkansmodell med förutbestämd struktur följs verksamheten upp månatligen. Samverkansbilagan beskriver ett antal tvärfunktionella arbetsgrupper, som kontinuerligt arbetar inom specifika områden och styrs av en affärsledningsgrupp. Arbetsgrupperna arbetar och genomför aktiviteter för att nå målsuppfyllnad enligt kvalitetsbilagan, eller som på annat sätt ska bidra till att målen om fler och nöjdare kunder uppnås. Arbetsgrupperna är också forum för att löpande genomföra åtgärder eller diskutera tänkbara förbättrings- och utvecklingsmöjligheter. Avtalsuppföljning sker genom affärsledningen som träffas kontinuerligt och går igenom avtalens krav samt verksam-

hetens leverans, resultat och nyckeltal. I de fall affären avviker från utsatta mål beslutar affärsledningen om aktiviteter som ska styra tillbaka mot målen. I samverkansmodellen finns även en styrgrupp bestående av trafikföretagets vd och tågdirektör tillsammans med Skånetrafikens trafikdirektör och affärsområdeschef. I styrgruppen diskuteras övergripande avtalsfrågor och riktning för affären under innevarande avtal. Kundens nöjdhet säkerställs genom kundundersökningar ett par gånger per år. Samverkan med trafikföretagen fungerar väl. I det fall det skulle uppstå meningsskiljaktigheter kommer frågor eskaleras enligt samverkansmodellens struktur och hierarki. Under de senaste åren har ett omfattande arbete genomförts inom Öresundstågssamarbetet i syfte att förenkla och förtydliga roller och mandat, givet att samarbetet inom Öresundståg innehåller många parter och intressenter.

Buss

Affärsområdet arbetar enligt satta rutiner och processer för uppföljning och utveckling av trafikavtalen samt årets affärsplaner. I regionens trafikavtal grundas uppföljningen på mål, nyckeltal och beskrivning av genomförda aktiviteter. Under 2024 har fokus legat på framkomlighet vid översyn av mål och aktiviteter för 2025.

Utöver detta finns det flera incitament och viten som till exempel reglerar nivån av utförd trafik och punktlighet. Produktionsnyckeltal mål och aktiviteter analyseras i månatliga uppföljningsmöten inom ramen för respektive trafikavtal. I det fall avvikelser konstateras i den löpande uppföljningen upprättas handlingsplaner och aktiviteter som stäms av i samband med möten med trafikföretagen. Ett exempel på att detta leder till ökad leverans är den positiva utvecklingen av punktlighet för Lunds stadstrafik under 2024.

Utöver uppföljningsmöten träffas avtalsansvariga i särskilda avtals-

möten för att stämna av mer principiella frågor och övergripande aktiviteter. Dessutom sker leveransmöten varje vecka för att agera på eventuella större trender åt fel håll. Externa kundundersökningar genomförs ombord på bussarna, kundernas bedömning av leveransen inom olika kvalitetsområden avgör om vissa av de fastställda kvalitetsmålen i avtalen har uppnåtts, och även detta genererar bonus eller avdrag för trafikföretaget.

Serviceresor

Avtalen med trafikföretagen innehåller krav kopplade till viten för att säkra leverans. Det finns även incitamentsparametrar med möjlighet för bonus som styr mot högre kvalitet och mervärden. Punktlighet är ett område som historiskt gett god effekt på bonus. Ett aktuellt fokusområde är trygghet, och det finns incitament för att öka tryggheten hos kunderna, bland annat genom bonus kopplad till kundens upplevelse av senaste resan och föräres bemötande.

Viten tillämpas löpande, men har framför allt utgått i början av året i samband med nya trafikavtal, eller där trafikföretag inte levererat avtalad fordonskapacitet. Detta var kopplat till oväntat långa leveranstider av fordon.

Utöver ekonomiska styrmedel pågår ett aktivt arbete med partnersamverkan. Verksamheten gör löpande avtalsuppföljning och har kontinuerliga avstämningar med samtliga trafikföretag i form av operativa, taktiska och strategiska möten, där verksamheten följs upp på rätt nivå. Samarbetet och aktuella frågeställningar diskuteras för att hitta lösningar i samråd. Vid operativa möten diskuteras driftsfrågor och vid taktiska möten redovisas resultat och relevanta nyckeltal och diskussioner förs på en mer övergripande nivå. Syftet är att hålla en hög

och jämn kvalitet, samt att hela tiden utveckla en gemensam affär. Vid avvikelser begärs handlingsplaner in för att styra mot avtalade mål. Kundens nöjdhet och trygghet följs och säkerställs löpande genom kundundersökningar.

Utöver den löpande uppföljningen genomförs hållbarhetsrevisioner varje år. Det är en kontrollfunktion, men syftet är också att skapa ett lärande. Det fördjupar samarbetet men betyder också att trafikföretagen hela tiden utvecklar sin verksamhet. Det är ett arbetssätt som gynnar såväl kund, som huvudman och avtalspart.

FASTIGHETSFÖRVALTNING OCH SERVICEVERKSAMHETER

Fastighets- och servicenämnden följer upp sådan verksamhet som bedrivs av privata utförare inom områdena fastighetsförvaltning och regiongemensamma servicefunktioner.

Region Skåne har extern fastighetsdrift på sjukhusområdena i Ystad och Trelleborg, inklusive Rättspsykiatriskt centrum i Trelleborg. Förvaltningen regionfastigheter följer kontinuerligt upp att den externa fastighetsdriften genomförs i enlighet med avtalet. Driftcontrollers följer löpande upp leverans av tjänster och kostnader. Uppföljningen sker genom månadsvisa driftmöten och månadsrapporter från leverantören samt avtalsmöten/kontraktsmöten fyra gånger per år. Uppföljningen innefattar också kvartalsvisa systemkontroller på utförandestatus samt årliga fysiska statusbedömningar. Vid så kallade ortsmöten träffar förvaltare, teknisk förvaltare och driftcontrollers från förvaltningen externa utförare för gemensam uppföljning av arbetet.

Den täta uppföljningen ger också möjligheter att utbyta erfarenheter inom framför allt arbetet med

säkerhet och energioptimering. Erfarenhetsutbytet bidrar till de energiförbättringar som genomförs på sjukhusområdena.

Regionfastigheter följer löpande upp pågående entreprenader inom fastighetsdriften inom övriga sjukhusområden. Allt praktiskt underhåll inom sjukhusområdena lämnas som uppdrag till någon av de entreprenörer som Region Skåne slutit ramavtal med. Det är dessa entreprenörer som genomför underhållsarbete inom till exempel markarbete, bygg, ventilation, hissar, brandlarm, kylar, svag- och starkström etcetera. Sammantaget arbetar förvaltningen med att återkommande följa upp och kontrollera ett stort antal pågående entreprenader via månadsavstämningar och uppföljningsmöten inom samtliga sjukhusområden.

I Region Skåne är förvaltningen regionservice, utifrån fastighets- och servicenämndens ansvarsområde, beställare av avtal såsom lokalvård, logistiktjänster, måltider och livsmedel, post och avfall, fordon och transport. Samtliga tjänster och produkter upphandlas med hjälp av Region Skånes centrala inköpsfunktion. Som beställare ansvarar förvaltningen för den operativa avtalsförvaltningen, det vill säga följer upp den löpande leveransen samt verkar för avtalstrohet. Detta arbete drivs med hjälp av avtalscontrollers i förvaltningen. De verkar även för förbättringar och effektiviseringar inom och under pågående avtal.

I avtalsuppföljningen utförs även olika slags regelbundna kontroller och kvalitetsmätningar i syfte att säkra att villkoren i avtalen uppfylls. Avtal samt avtalscontrollers är fördelade inom förvaltningens olika verksamhetsområden, utifrån regionservice struktur för tjänster och tjänsteansvar. Detta innebär att avtalsuppföljningen utförs i anslutning till den levererande verksamheten.

Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten

Regionfullmäktiges och verksamhetsplanens/budgetens övergripande mål skapar ramverket

Region Skånes vision, som gäller för hela organisationen och dess verksamheter, är Framtidstro och livskvalitet. För att uppnå detta krävs stort förtroende samt god kvalitet och kundnytta i de tjänster som Region Skåne erbjuder. Våra resurser är verksamheten, medarbetarna och ekonomin. Vår organisationskultur utgår från de gemensamma värderingarna: välkomnande, drivande, omtanke och respekt. Utifrån detta är våra gemensamma övergripande mål:

- Bättre liv och hälsa för fler
- Tillgänglighet och kvalitet
- Hållbar utveckling i hela Skåne
- Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet
- Långsiktigt stark ekonomi

Regionfullmäktiges och verksamhetsplanens/budgetens övergripande mål är styrande och omfattar all verksamhet. Dessa övergripande mål utgör ramverket för prioriteringar och skapar en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. I verksamhetsplan och budget anges, utifrån dessa mål, inriktning och mer specifika mål och uppdrag inom de olika områdenas respektive avsnitt.

De övergripande målen bryts ned i delmål och mätbara måltal för verksamheten. Med mål avses vad som särskilt sätts i fokus under budgetåret och planperioden. Måltal anger ambitionsnivån för det som ska mätas och följas upp. Det kan handla om en ökning från ett nuläge eller uppfyllelse av en procentuell nivå.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt och intern kontroll

Regionstyrelsen har ansvar för att leda och samordna förvaltningen av Region Skånes angelägenheter och övervaka övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i Region Skånes bolag och därvid uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på Region Skånes utveckling och ekonomiska ställning. Uppsiktsplikten fullgörs bland annat genom att begära in uppföljningar och prognoser från olika nämnder, styrelser och bolag. I uppsiktsplikten ingår också att säkerställa att Region Skåne har en väl fungerande intern kontroll.

Löpande uppföljning

Nämnder och styrelser har ansvar för att löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt att vidta åtgärder för att korrigera befarade avvikelser.

Månads- och delårsrapporter

Nämndernas uppföljningar sammanfattas i månads- och delårsrapporter som delges regionstyrelsen. Prestationer, resultat och effekter av verk-

samheten samt prognoser, analyser och kommentarer ska framgå. Vid behov ska åtgärdsplaner för att rätta till eventuella avvikelser redovisas. Delårsrapporten för januari–augusti är en fördjupad uppföljning av årsredovisningskaraktär.

Bokslut och årsredovisning

Efter årets slut upprättas ett bokslut med resultat- och balansräkning med bilagor och specifikationer. I årsredovisningen görs en sammanfattande uppföljning av årets verksamhet som redovisas för regionfullmäktige.

Intern kontroll

Samtliga nämnder och styrelser har identifierat och värderat risker utifrån sitt uppdrag 2024. Risker har systematiskt hanterats enligt respektive plan för intern kontroll och följts upp under året. Resultat och uppföljning visar att de största och mest utmanande riskområdena återfinns inom ekonomi, kompetensförsörjning, tillgänglighet och säker vård.

Systematiskt risk- och sårbarhetsarbete

Det systematiska risk- och sårbarhetsarbetet (SRSA) har under året vidareutvecklats och fortsatt integrerats med övriga styr- och ledningsfrågor. Omvärldsläget har, precis som under senare år, aktualiserat området ytterligare.

Översikt över verksamhetens utveckling

FEM ÅR I SAMMANDRAG

	2020	2021	2022	2023	2024
Skattesats (kronor)	11,18	11,18	11,18	11,18	11,18
Intäkter från skatt, statsbidrag och utjämning (miljoner kronor)	44 169	46 583	49 459	51 461	54 771
Verksamhetens nettokostnader (miljoner kronor)	42 181	44 979	45 586	52 104	55 206
Intäktsutveckling (procent)	4,5 %	5,5 %	6,2 %	4,0 %	6,4 %
Nettokostnadsutveckling (procent)	6,2 %	6,6 %	1,3 %	14,3 %	6,0 %
Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande (procent)	6,2 %	6,6 %	1,3 %	14,3 %	6,0 %
Årets resultat (miljoner kronor)	958	-764	2 897	-4 035	-4 456
Eget kapital (miljoner kronor), blandmodellen	-1 965	-2 911	-658	-4 491	-8 666
Eget kapital (miljoner kronor), fullfonderingsmodellen	-17 992	-18 756	-15 859	-19 893	-24 350
Likviditet per 31/12 (miljoner kronor)	2 408	3 118	1 996	1 764	3 129
Låneskuld per 31/12 (miljoner kronor)	8 744	9 380	8 817	10 800	12 317
Investeringsutgifter (miljoner kronor)	4 039	4 579	4 300	4 677	4 208
Pensionsförpliktelser intjänade fr o m 1998 (miljoner kronor)	17 921	20 397	21 623	25 503	30 408
Pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997 (miljoner kronor)	16 027	15 845	15 200	15 403	15 684
Totala pensionsförpliktelser (miljoner kronor)	33 948	36 243	36 824	40 906	46 092
Soliditet, enligt blandmodell (procent)	-5 %	-7 %	-2 %	-10 %	-18 %
Soliditet, enligt fullfonderingsmodell (procent)	-49 %	-48 %	-38 %	-44 %	-51 %
Sveriges folkmängd (31/12)	10 379 295	10 452 326	10 521 556	10 551 707	10 587 710
Skånes folkmängd (31/12)	1 389 336	1 402 425	1 414 324	1 421 781	1 428 626
Andel i Skåne (procent)	13,39 %	13,42 %	13,44 %	13,47 %	13,49 %
Antal medarbetare ¹	35 622	36 034	36 147	37 119	37 727
Anställda årsarbetare ²	-	40 920	41 455	41 746	42 858
Använda årsarbetare ³	-	31 729	31 785	32 252	32 863
Andel använd/anställd ⁴ (procent)	-	77,5 %	76,7 %	77,3 %	76,7 %

1. Månadsavlönade per den siste december (2024–12–31).

2. Genomsnittlig schemalagd arbetstid för helåret. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

3. Genomsnittlig arbetad tid, det vill säga reducerad med frånvaro. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

2–4. På grund av ett större utvecklingsarbete saknas jämförbar data för 2020.

Viktiga förhållanden över resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsfaktorer som påverkar förutsättningarna

För att förstå Region Skånes resultat och ekonomiska ställning är det viktigt att ha kunskap om omvärlds-utvecklingen och den rådande konjunkturen. I vår omvärld händer saker hela tiden som är av större eller mindre betydelse för oss i Region Skåne. Dessa speglar även de risker och osäkerhetsfaktorer som påverkar Region Skånes förutsättningar att bedriva verksamhet.

Fyra av de mest genomgripande megatrenderna som också inverkar på Region Skånes förutsättningar är en åldrande befolkning, globalisering, digitalisering samt klimatförändringar. Trenderna finns med i den Regionala utvecklingsstrategin som antogs av regionfullmäktige i december 2024. Områdena återfinns även i de fem övergripande spänningsfält och tio trender som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterat i "Vägval för framtiden 5".

De komplexa samhällsutmaningarna för med sig behov av nya lösningar, arbetssätt och samverkan mellan aktörer. Förändringar som kan bidra till att klara välfärdens utmaningar är till exempel en mer tillgänglig och nära vård. Region Skåne fortsätter att stärka omställningen till nära vård för att hantera de stora utmaningar som hälso- och sjukvården står inför. Bland annat har regionfullmäktige under året beslutat om att en ny vårdform inom nära vård ska införas och regiondirektören har fattat beslut om att inrätta en ny förvaltning, Nära vård och hälsa, som ska ansvara för vårdformen. En ökad digitalisering är också nödvändig för att möta samhällets krav på omställning

och ger samtidigt möjligheter till utveckling och nya arbetssätt. Arbetet med digitalisering har under året främst fokuserat på Skånes digitala vårdssystem (SDV) och nationella tjänster. Läs mer under avsnittet Hälso- och sjukvård.

Kompetensförsörjningen är en av de allra största utmaningarna för välfärdssektorn idag och framöver bland annat på grund av den demografiska utvecklingen. För att hantera denna utmaning och säkra förmågan att bedriva verksamhet finns bland annat behov av att utveckla nya arbetssätt och dra nytta av digitaliseringen. Under året har kompetensförsörjning och bemaningsrelaterade frågor varit prioriterat i Region Skåne och är ett av sex insatsområden i omställningsarbetet. Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och i framtiden. Region Skåne har under 2024 gjort flera insatser för att stärka attraktiviteten och den långsiktiga kompetensförsörjningen. Region Skåne införde i början av året ett totalt hyrstopp för sjuksköterskor och under hösten infördes även ett hyrstopp för vissa läkarspecialiteter. Syftet är bland annat att skapa kontinuitet för patienter som leder till tryggare vård med högre kvalitet och bättre förutsättningar för ett långsiktigt utvecklingsarbete. Läs mer under avsnittet Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet.

Det säkerhetspolitiska läget har fortsatt att försämrats och osäkerheten som det ansträngda säkerhetsläget har och förväntas ha även framåt spelar roll också för de ekonomiska förutsättningarna och det finansiella läget. Globaliseringen med en kraftigt ökad rörlighet av människor, varor,

tjänster, kapital och information över nationsgränserna har också fört med sig en hel del negativa konsekvenser. Under de senaste åren finns en motsatt trend för att bland annat motverka sårbarheten med långa världsomspännande leveranskedjor samt ökade geopolitiska spänningar och handelskonflikter. Det oroliga världsläget har också medfört kostnadsökningar som påverkar försörjningen av varor och tjänster. Region Skåne har under året fortsatt stärka sin förmåga till kontinuerlig drift vid såväl fredstida kriser som höjd beredskap och krig genom bland annat genom ökad lagerhållning av kritiska produkter. AI är en viktig möjliggörare i den nödvändiga omställning som Region Skåne står inför och en AI-strategi har under året fastställts i syfte att ta tillvara möjligheterna och säkerställa en ansvarsfull användning av AI i Region Skåne. Under året har också särskilda utbildningsinsatser kopplat till IT- och cybersäkerhet genomförts. Läs mer under avsnittet Robusta och säkra verksamheter.

Ett klimat i förändring innebär att samhället behöver ta hänsyn till nya förutsättningar bland annat för att möjliggöra en grön omställning. Region Skånes miljöarbete har sin grund i bland annat Agenda 2030 och ska bidra till en hållbar utveckling och ett effektivt miljöarbete. Regionens miljöprogram innefattar strategiska miljömål inom tre fokusområden. Läs mer under avsnittet Hållbar utveckling i hela Skåne.

SKR beskriver i sin Ekonomirapport om kommuners och regioners ekonomiska situation samt den förväntade samhällsekonomiska utvecklingen. Sverige är en liten och öppen ekonomi som i hög grad påverkas av den globala ekonomin.

Regionernas resultat för 2024 blir synnerligen svagt bland annat mot bakgrund av hög inflation och mycket höga kostnader. Priser och löner har ökat snabbare än skatteunderlaget, vilket därmed urholkat värdet av intäkterna rejält i regionerna tillsammans med värdesäkringen av pensionsskulden. Investeringsnivån är fortsatt hög och det finns fortsatt behov av att bygga upp motståndskraft och förmåga att hantera osäkerhet och oväntade händelser. I Region Skåne pågår det arbete med omställning och åtgärdsplaner för att effektivisera verksamheten och därmed också få ned kostnadsnivå. Läs mer under avsnitt *Långsiktigt stark ekonomi*.

FINANSIELL UPPFÖLJNING OCH RISKHANTERING

De räntebärande finansiella tillgångarna uppgick vid årsskiftet till 3 759 miljoner kronor medan de räntebärande finansiella skulderna, exklusive pensionsskulden, uppgick till 12 986 miljoner kronor. Det innebär en räntebärande nettolåneskuld om 9 228 miljoner kronor. Den räntebärande nettolåneskulden har ökat med 290 miljoner kronor under året.

Likviditet

Region Skånes likviditet ökade under året med 1 365 miljoner kronor till 3 128 miljoner kronor den 31 december. Gällande regelverk säger att 1 500 miljoner kronor bör hållas i likviditet. All likviditet har under året varit placerad i bankinlåning på konto, då avtalade inlåningsvillkor bedömts mer förmånliga än alternativa, tillåtna placeringsalternativ som korta placeringar på penningmarknaden. Avkastningen på bankinlåningen uppgick till knappt 3 procent vid årets slut.

Räntebärande tillgångar inkluderar även reverslån till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg på 82 miljoner kronor, reverslån till stiftelsen Skånska landskap på 35 miljoner kronor och därutöver

reverslån till Region Skånes dotterbolag. Totalt uppgår de räntebärande tillgångarna till 3 759 miljoner kronor.

Låneskuld

Den totala räntebärande låneskulden, som omfattar kreditmarknadsupplåning via obligations- och certifikatprogram, långfristiga bilaterala lån, långfristiga finansiella leasingavtal, deras kortfristiga del som utgörs av kommande års amortering samt inlåning från Region Skånes bolag, uppgick vid årsskiftet till 12 986 miljoner kronor. Låneskulden har planenligt amorterats med 1 000 miljoner kronor, och under året har också resterande del av finansiell leasingsskuld slutamorterats med 70 miljoner kronor.

Under året har långfristig upplåning upptagits till motsvarande 2 600 miljoner kronor. Totalt emitterades gröna obligationer vid fyra tillfällen; i januari, maj, juni och november. 900 miljoner kronor till fast ränta och 900 miljoner kronor till rörlig ränta, samt med 5 års kapitalbindning. Bilaterala lånelöften från Region Skånes finansieringsavtal med Europeiska Investeringsbanken (EIB) för att finansiera nya sjukhuset i Malmö genomfördes vid ett tillfälle under året, uppgående till 800 miljoner kronor till rörlig ränta med 5 års kapitalbindning.

Delar av låneskulden löper med rörlig ränta och därför används ränteswappar för att förändra räntebindningstiden i existerande lån på portföljbasis. Under året har inga nya swapavtal tecknats, då andelen rörlig ränta i nyupptagen skuld inneburit fortsatt balans i räntebindningen, som befinner sig inom tillåtet intervall.

Genomsnittsräntan under året för den totala låneskulden inklusive swapavtal uppgick 2024 till 2,23 procent, och har även per månad legat runt denna nivå hela året. Huvudorsaken är en hög andel fasträntelån samt ränteswapavtal som tecknats i lägre räntemiljö.

Ej räntebärande finansiella tillgångar och skulder

Ej räntebärande finansiella tillgångar utgörs av aktier i dotter- och intressebolag om 234 miljoner kronor, samt långfristiga fordringar på 106 miljoner kronor som avser förskottering till Trafikverket. Region Skåne äger enbart, utöver insatt kapital i dotter- och intressebolag, aktier i holdingbolaget Region Skåne Holding AB. Det har inte skett några förändringar av aktieinnehavet under året i Region Skåne Holding AB, men ett aktieägartillskott om 5 miljoner kronor har lämnats till ett intressebolag, Science Village Scandinavia AB.

Utöver aktier och fordringar finns bidrag till statlig infrastruktur avseende ESS och utbyggnaden till fyra järnvägsspår mellan Lund och Malmö. Avsättningen uppgår till 604 miljoner kronor och har upplösts med 38 miljoner kronor under året. Räntelösa handkassar uppgår till 1 miljon kronor.

Räntenetto

Snitträntan i låneskulden uppgick i januari till 2,2 procent och i december till 2,3 procent. Detta trots att marknadsräntorna på främst kortare löptider under året fallit succesivt i takt med Riksbankens sänkningar av reporäntan. Denna trögrörlighet beror på en hög andel lån med fastränta.

Räntenettet uppgår till -149,3 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse från budget på +83,9 miljoner kronor. Räntekostnaderna uppgick för perioden till 249,2 miljoner kronor inklusive swapkontrakt, vilket motverkats av ränteintäkter på 99,9 miljoner kronor som översteg budget med 20,1 miljoner kronor. Räntenettet uppgår till 0,3 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.

Ränteswapkontrakten som förlänger den genomsnittliga löptiden i låneportföljen har fortsatt att generera ett positivt kassaflöde, då utestående kontrakt tecknats i en lågräntemiljö. Det har medfört att

räntesäkringarna i swapportföljen under 2024 genererat ett positivt kassaflöde på 24,4 miljoner kronor.

Eftersom Region Skåne hade hela likviditeten på konton i bank vid årsskiftet har inte någon värdering till verkligt värde för placeringsportföljen påverkat resultatet. Utöver räntenettet har uttagna avgifter för borgensåtaganden intäktsförts med 15,8 miljoner kronor.

Borgen

Ett av Region Skånes större borgensåtagande, om 477,7 miljoner kronor, består av solidarisk borgen för Transitio AB:s finansiering av tåganskaffning. Allteftersom underliggande lån hos Transitio refinansieras minskas succesivt den solidariska borgen. Regressrätt föreligger mot övriga regioner med 334 miljoner kronor vilket innebär att Region Skåne själva svarar för 143 miljoner kronor. Tillsammans med tecknad proprieborgen om 8 miljoner kronor utgör Region Skånes egna ansvar 151 miljoner kronor.

Regionfullmäktige beslutade under 2017 att lämna borgen till direkt eller indirekt helägda bolag för deras pensionsutfästelser enligt avsättningen i de berörda bolagens balansräkningar. Borgen för Folkandvården Skåne AB:s pensionsåtagande uppgår till 260 miljoner kronor, en ökning med 11 miljoner kronor sedan föregående årsskifte.

Övriga borgensåtaganden består av beslutad borgen till Hälsostraden i Ängelholm AB om totalt 1 010 miljoner kronor för finansiering av renovering och nyproduktion av sjukvårdsfastigheter på Ängelholms sjukhusområde. Som säkerhet för borgensåtagandet finns underborgen med en tredjedel var från de andra delägarna i bolaget, som utöver Region Skåne utgörs av Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB.

Ränterisk

Den genomsnittliga återstående räntelöptiden tillåts inte överskrida två år avseende penningmarknads-

RÄNTEBINDNINGSTID

	2024	2023	2022	2021	2020
Låneskuld, år	2,0	2,5	1,9	2,4	2,0
Swapkontrakt, år	0,0	0,1	0,2	0,4	0,7
Lån inklusive ränteswapkontrakt, år	2,0	2,6	2,1	2,8	2,7
Placeringar, år	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Exponering mot ränteförändr inom 1 år, %	42,3	35,5	38,2	27,4	30,6

placeringar. All likviditet finns på bankkonto och är omedelbart tillgänglig. För låneskulden gäller ett riktvärde om 2 år i genomsnittlig räntelöptid, med en tillåten avvikelse inom intervallet 1 till 3 år samt att högst 50 procent av låneskulden får exponeras mot ränteförändringar det kommande året. Finansiell leasing jämföras med övrig upplåning och omfattas av samma limiter som låneskulden. De faktiska värdena vid årsskiftet framgår av tabell ovan.

Ränteswapkontrakt har tecknats om 400 miljoner kronor i avsikt att uppnå rätt ränteförfallprofil och genomsnittlig återstående löptid. Ränteswapkontrakten förlänger den genomsnittliga räntelöptiden i låneskulden med 0,01 år till 2,0 år.

Räntebindningstiden avgör hur snabbt en ränteförändring påverkar finansnettot. Med ovanstående räntebindning påverkar en höjning av räntan med en procentenhet på balansdagen finansnettot med nedanstående belopp:

LÅNEPORTFÖLJ

Certifikat	0,0
Låneskuld	-29,8
Leasingskuld	0,0
Ränteswapkontrakt	3,0
Total låneportfölj	-26,8
Placeringar, konton	31,2
Nettoskuld	4,4

Valutarisk

Enligt riktlinjerna ska alla lån i utländsk valuta samt alla avtal i utländsk valuta där motvärdet överstiger fem miljoner kronor valuta-säkras. Alla lån i låneportföljen är

upptagna i svenska kronor. Det finns inga avtal om valutasäkringar vid årsskiftet.

Finanseringsrisk

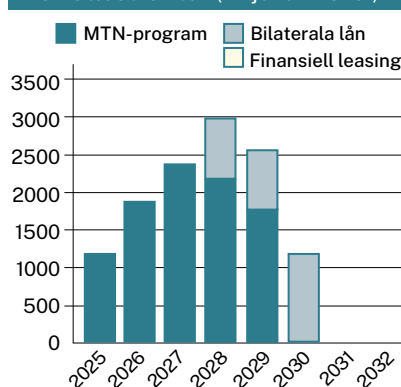
Vid årsskiftet uppgick andelen förfallande låneskuld inom samma 12-månadersperiod i förhållande till total låneskuld till 24,4 procent, vilket är under riktvärdet om 30 procent i riktlinjerna. Syftet med regeln är att minimera refinansieringsrisken i den befintliga skulden.

Under 2025 förfaller obligationslån uppgående till 1 200 miljoner kronor till betalning. Förfalloprofilen för låneskulden framgår av diagram nedan. Vid årsskiftet uppgick kapitalbindningen för låneskulden i genomsnitt till 3,2 år.

Rörelsekapitalet, som beräknas som samtliga omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder, har under 2024 minskat med 117 miljoner kronor till minus 5 284 miljoner kronor vid årsskiftet.

Tillgängliga likvida medel ska uppgå till minst 4 000 miljoner kronor, uppgick vid årets slut till 7 228 miljoner kronor. Förutom

Förfallostruktur (miljoner kronor)

TILLGÄNGLIG LIKVIDITET

Per den 2024-12-31	2024	2023
Outnyttjad checkräkningskredit Swedbank	1 000	1 000
Kreditfacilitet EIB	1 100	1 900
Kreditfacilitet Nordea	2 000	0
Tillgänglig likviditet	3 128	1 763
Summa	7 228	4 663

redovisad likviditet inkluderas i tillgänglig likviditet även outnyttjad checkräkningskredit om 1 000 miljoner kronor samt outnyttjad del av tecknat låneavtal med Europeiska Investeringsbanken om 1 100 miljoner kronor, med ny- och ombyggnationen på Malmö sjukhusområde som underlag. Dessutom ingår, sedan november 2024, också två avtalade kreditfaciliteter i Nordea om sammanlagt 2 000 miljoner kronor. Region Skåne kan klara sina betalningsåtaganden, trots ett negativt rörelsekapital, på grund av ett jämnt inflöde av säkra intäkter och outnyttjade bekräftade krediter om 4 100 miljoner kronor. För närvarande bedöms också marknadsförutsättningarna för kapitalanskaffning genom Region Skånes korta och långa marknadsprogram och med ett ratingbetyg på AAA som fortsatt gynnsamma.

Likviditets- och kreditrisk

Likviditeten kan placeras i penningmarknaden utifrån krav på kreditvärdighet samt även i vissa fall med löptids- och beloppsbegränsningar. Likviditeten får placeras i papper utgivna av svenska staten, svenska kommuner och dess helägda bolag, säkerställda obligationer, svenska banker och bolåneinstitut samt i företag. För placeringar i företag, för vilka löptiden uppgår till högst tre månader, ställs krav på högsta kortfristiga kreditvärdighet. Beloppsbegränsningar per kategori av emittenter innebär att väsentliga koncentrationer av kreditrisk undviks. Placeringar i räntemarknaden genomförs i värdepapper med god likviditet, där löptiderna inte är

längre än prognostiserat framtida utflöde av likviditet. På balansdagen hade samtliga motparter i ingångna derivatavtal en kreditvärdighet om A eller högre (Standard & Poor's).

Pensionsförpliktelser

Pensionskostnaderna har ökat med 1 449 miljoner kronor jämfört med 2023 till 9 056 miljoner kronor. Relaterat till 2022 års nivå på 3 274 miljoner kronor är ökningen 5 782 miljoner kronor, vilket är hela 177 procent – en i sammanhanget extremt hög siffra. Ökningarna beror främst på värdesäkring av pensionen kopplad till inflationen. Det samlade pensionsåtagandet har under 2024 ökat från 40 905 miljoner kronor till 46 091 miljoner kronor.

Region Skåne har inte avsatt några medel till framtida pensionsutbetalningar, utan återlånar medlen till investeringsverksamheten, vilket innebär att ingen specifik tillgångsportfolio för pensionsändamål föreligger.

BEFOLKNINGSUTVECKLING

Skåne fortsatte växa långsamt under 2024

Under 2024 ökade Skånes befolkning med 6 845 personer och landade vid årsskiftet 2024/2025 på 1 428 626 invånare. Detta motsvarar en procentuell ökning med knappt en halv procent. Ökningen var något lägre än 2023, då Skåne ökade med cirka 7 500 invånare. Den genomsnittliga årliga ökningen innan dess var nästan dubbelt så hög. Under åren 2003–2022

ökade Skånes befolkning med i snitt 13 500 personer om året.

Riket som helhet har också haft en låg tillväxttakt de senaste två åren, men antalet invånare ökade lite mer under 2024 jämfört med 2023. Totalt sett ökade Sveriges befolkning med 36 000 personer under 2024, vilket motsvarar en tillväxttakt på 0,3 procent. Folkmängden minskade i 9 av landets 21 län. Storstadslänen tillhör fortsatt de län som ökar, men fortfarande på en relativt låg nivå. Av alla Sveriges län är det Västerbotten som har haft störst procentuell ökning. Skåne kommer först på en fjärdeplats efter Uppsala och Stockholm.

Kriget i Ukraina får genomslag i invandringsstatistiken

Den största anledningen till att Skånes befolkning ökat de senaste 20 åren är att fler har invandrat än utvandrat. Under 2024 invandrade ungefär 18 000 personer till Skåne, samtidigt som 15 150 personer utvandrade. Invandringsöverskottet om knappt 2 850 personer har inte varit så lågt sedan år 1999. 2024 års volymer av både invandring och utvandring är dock högre än året innan.

De högre invandringssiffrorna beror till stor del på att personer från Ukraina, som har uppehållit sig i Skåne och Sverige enligt massflykt-direktivet, sedan i juni 2024 har haft möjlighet att ansöka om att bli folkbokförda. Nästan 18 procent av de som invandrat under 2024 består av

Procentuell folkökning i Sveriges storstadslän 2000–2024

Källa: SCB

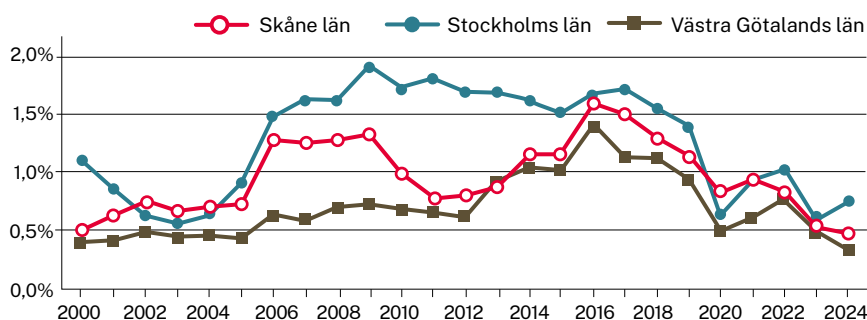

FOTO © VIKTOR HOLM

personer vars födelseland är Ukraina. Näst vanligaste födelseland bland de invandrade är Sverige, med 12 procent.

De höga utvandringssiffrorna beror delvis på att Skatteverket sedan 2023 utför ett omfattande arbete med att avregistrera personer som inte längre uppehåller sig i Sverige.

Resten av Sverige flyttar till Skåne

En alltmer betydande del av Skånes befolkningsökning beror på ett positivt flyttnetto gentemot resten av Sverige. Ungefär 24 300 personer flyttade till Skåne från andra delar av landet under 2024. Utav dessa bosatte sig nästan 60 procent i Malmö, Lund eller Helsingborg. Samtidigt flyttade strax under 21 500 personer från Skåne till något annat län i Sverige. Det betyder att Skånes befolkning ökade med 2 800 personer till följd av inrikes flyttningsöverskott.

För andra året i rad hade Skåne år 2024 störst inrikes flyttningsöverskott av alla län i Sverige. Skåne har haft ett positivt flyttnetto gentemot resten av Sverige i över 40 år. Det är bara Halland som har en längre tidsserie av oavbrutet inrikes flyttningsöverskott.

Ny bottennivå för antal födda

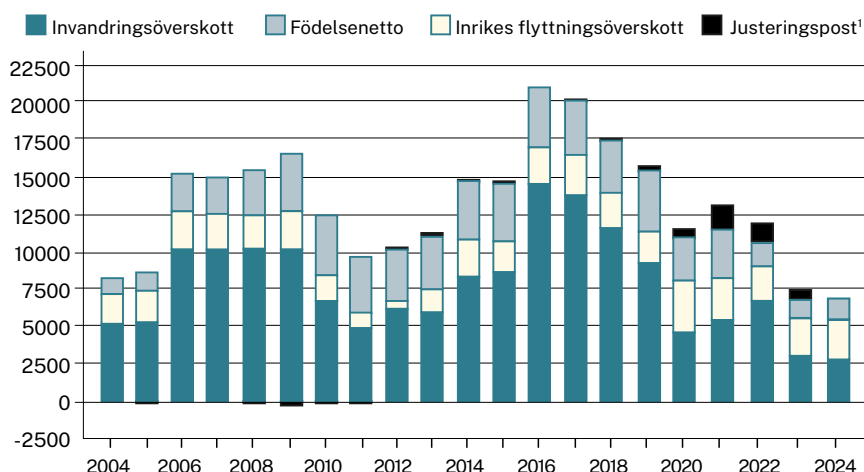
De senaste åren har präglats av ett lågt barnafödande i Skåne, och så även 2024. Ungefär 13 500 barn föddes under året, vilket är 300 färre än föregående år. Det är den lägsta noteringen på nästan 20 år. Anledningen till det låga antalet är att den summerade fruktsamheten, antalet barn per kvinna, har sjunkit. Skånes

summerade fruktsamhet har, likt Sverige som helhet, haft en nedåtgående trend sedan 2010.

Födelsenettots bidrag till Skånes befolkningsökning är 1 300, vilket är lite högre än föregående år. Det beror på att endast 12 200 personer dog under 2024, vilket är 450 färre än året före.

Skånes befolkningsförändring 2004–2024

Källa: SCB

1. Födelsar, dödsfall, in- och utvandringar som rapporterats under perioden, men som inträffat före periodens början.

Västra Skåne växer

Det är fortsatt de västra delarna av Skåne som står för befolkningsökningen i länet. Sydvästra Skåne ökade med 6 200 personer och i nordvästra Skåne var ökningen 1 300 personer. I likhet med 2023 minskade befolkningen i samtliga kommuner i nordöstra Skåne under 2024, med totalt 870 personer. Ystad och Skurup vänder den sammantagna siffran för sydöstra Skåne uppåt, till 240 fler invånare under 2024.

Malmö står för en stor del av befolkningsökningen i västra Skåne med 3 500 nya invånare. Malmö och Lunds årliga tillväxttakt på en procent vardera är bland de högsta i länet. Allra högst procentuell ökning under 2024 hade dock Skurup, tätt följd av Burlöv, som svängt uppåt från befolkningsminskningen året dessförinnan.

Under 2024 minskade folkmängden i 13 av Skånes 33 kommuner. De krympande kommunerna återfinns främst i nordöstra Skåne, men även en del kommuner i sydöstlig och nordvästlig riktning. För tredje året i rad minskade Östra Göinges befolkning mest i Skåne.

BEFOLKNINGSFÖRÄNDRINGAR PER KOMMUN 2024

Kommun	Folk- mängd	Folk- ökning	Födelse- netto	Mot Skåne	Flyttnetto Mot övriga Sverige	Mot utlandet
Bjuv	15 985	17	-36	61	5	-23
Bromölla	12 470	-28	-54	50	-42	26
Burlöv	20 101	257	57	172	46	-21
Båstad	16 026	114	-67	35	71	74
Eslöv	34 922	147	71	2	12	63
Helsingborg	152 091	785	238	20	691	-140
Hässleholm	52 114	-127	-163	-84	19	106
Höganäs	28 430	237	-91	143	124	61
Hörby	15 562	-23	9	-54	-39	61
Höör	17 518	142	0	117	-18	46
Klippan	17 714	-9	-65	45	30	-19
Kristianstad	86 379	-181	-70	-30	-92	16
Kävlinge	32 477	47	41	-44	-42	88
Landskrona	47 309	175	27	2	157	5
Lomma	24 715	88	-45	2	10	119
Lund	131 590	1 302	141	-235	628	784
Malmö	365 644	3 511	1 922	-127	1 106	675
Osby	12 947	-159	-37	-33	-97	5
Perstorp	7 235	-88	-3	-126	28	10
Simrishamn	18 890	-72	-158	-136	132	89
Sjöbo	19 337	-100	-82	-39	13	10
Skurup	17 099	238	14	174	-21	69
Staffanstorps	27 303	151	9	69	-4	77
Svalöv	14 543	-1	20	-77	10	48
Svedala	23 581	111	37	18	-13	74
Tomelilla	13 639	-21	-83	-11	21	54
Trelleborg	47 269	333	14	150	102	68
Vellinge	37 816	78	-79	54	-12	119
Ystad	32 106	195	-125	184	31	102
Åstorp	16 449	-9	35	-136	86	8
Ängelholm	45 110	244	-74	141	12	164
Örkelljunga	10 277	-156	-39	-69	-72	24
Östra Göinge	13 978	-353	-43	-238	-70	3
SKÅNE	1 428 626	6 845	1 321		2 812	2 845

Händelser av väsentlig betydelse

OMSTÄLLNINGSARBETET

Den osäkra samhällsekonomiska utvecklingen och makroekonomiska läget har avspeglats i Region Skånes ekonomiska prognoser inför 2023 och framåt. Våren 2023 påbörjades ett arbete med åtgärder och omställning, med fokus på förbättrad tillgänglighet, säkrad kompetensförsörjning och ekonomi i balans. Omställningsarbetet består av sex insatsområden:

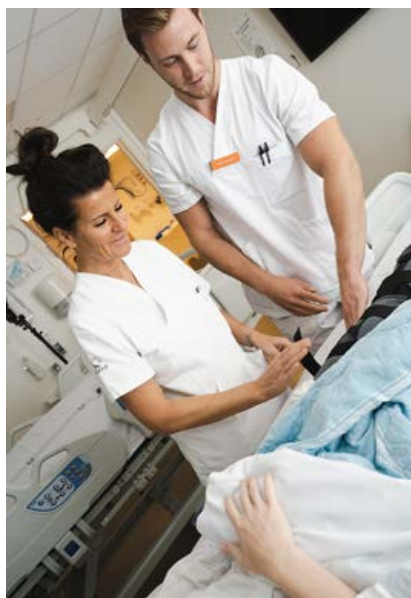
- Övergripande styrnings- och strukturfrågor inom hälso- och sjukvården
- Verksamhets- och producentrelaterade utmaningar inom hälso- och sjukvården
- Bemanning och kompetensförsörjning
- Inköp och materialförsörjning
- Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling
- Administration och IT-stöd

De sex insatsområdena utgör grunden i det pågående och framtidsyttande arbetet för att uppnå en ekonomi i balans. Läs mer om uppnådda ekonomiska effekter av omställningsarbetet under *Långsiktig stark ekonomi*.

Övergripande styrnings- och strukturfrågor inom hälso- och sjukvården

Arbetet inom ramen för Framtidens hälsosystem går i linje med och förstärker det regionala omställningsarbetet. Under året har insatsområdena Nivåstrukturer och profilerings respektive Nära vård varit i fokus. Regionstyrelsen har beslutat om *Strategi för framtidens universitetssjukvård i Skåne* och *Genomförandeplan för framtidens universitetssjukvård i Skåne*. Den senare innehåller en tidplan 2024–2026 och ger förslag

FOTO © ERIK LEO

på uppdragsförflyttningar för fortsatt analys. Regionfullmäktige har beslutat om en ny vårdform inom Nära vård för att stärka framfarten i omställningen till nära vård. Vårdformen, som ska vara ett kitt mellan dagens vårdcentraler och sjukhusens mottagningar, införs den 1 januari 2025 och samtidigt bildas en ny förvaltning, Nära vård och hälsa.

Arbete har bedrivits för att ensa och standardisera i syfte att erbjuda en effektiv och jämlik vård, bland annat genom fortsatt införande av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp och en omställning mot mer standardiserade vårdprocesser med stegvisa insatser inom psykiatri. Utvecklingsarbeten inom schemaläggning, ökade möjligheter för patienten att själv boka tid via 1177:s e-tjänster och utveckling av digitala vårdplaner och lättillgängliga översikter via nyss nämnda tjänst, har syftat till att stödja en nära och personcentrerad vård. Arbetet med att skapa strukturer som stödjer ett effektivt användande av befintliga

resurser har fortsatt, exempelvis har en funktion mot oegentligheter inrättats och arbetet inom området intensifierats, vilket lett till att flera återkrav riktats mot leverantörer och att flera avtal har avslutats.

Samarbetet med kommunerna inom ramen för Vårdsamverkan Skåne har utvecklats ytterligare, bland annat med ett ökat fokus på att utveckla gemensam uppföljning.

Verksamhets- och producentrelaterade utmaningar inom hälso- och sjukvården

Omställning till Nära vård, förbättrad tillgänglighet, och en ändamålsenlig nivåstrukturer utgör centrala utmaningar för hälso- och sjukvården. Under året har omställningen mot Nära vård fortsatt och mobila närsjukvårdsteam har breddinförts i hela Skåne. Flera förvaltningar har arbetat med vidareutveckling av direkta vårdflöden mellan specialist- och primärvård, omställning av akuta vårdflöden i syfte att patienten ska få vård i rätt tid på rätt vårdnivå, och med att erbjuda dagvård i de fall detta kan ersätta slutenvård. Arbetet för att öka andelen dagkirurgiska och polikliniska ingrepp har fortsatt, samtidigt som fokus på att effektivisera hanteringen av återbesök inom öppenvården har ökat. Insatser för att minimera outnyttjad kapacitet har varit i fokus, bland annat i syfte att minska antalet sena avbokningar till operation och antalet patienter som uteblir till besök, exempelvis via ökat användande av digitala kallelser och operationspåminnelser. Befintliga resurser ska användas effektivt och arbete med metoden Kloka Kliniska Val – Choosing Wisely, som bland annat handlar om att undvika onödiga tester och behandlings-

metoder, har prioriterats i flera förvaltningar.

Ett nytt it-stöd för produktionsstyrning har upphandlats och pilotinförande har påbörjats. Flera nya upphandlingar har genomförts, bland annat inom allmän kirurgi och endoskopi, och antalet leverantörer till Region Skånes vårdgarantiavtal har ökat sedan nya avtal ersatte de gamla under våren. Ett regionalt vårdlotskansli har startats. Kansliet ska utgöra en samlad väg in för regionens invånare gällande frågor om vårdgaranti och tillgänglighet. Utvecklingen av arbetssätt som drar nytta av digitaliseringens möjligheter har fortsatt. Användandet av 1177:s e-tjänster för kommunikation med patienter har ökat, liksom utbud och användning av digitala vård- och stödprogram.

Arbete för en ändamålsenlig nivåstrukturerings har fortsatt och viss vård har flyttats från Skånes universitetssjukhus (Sus) till Region Skånes andra sjukhus. Region Skåne har beviljats tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom fem nya områden, och är nu tredje största tillståndsinnehavare med vård inom 36 av 61 områden.

Bemanning och kompetensförsörjning

Att säkra en hållbar och långsiktig kompetensförsörjning samt säkra en god bemanning är en stor utmaning och det arbetet kräver många olika insatser. Region Skåne arbetar med olika rekryteringsfrämjande insatser för att stärka arbetsgivarvarumärket och kunna attrahera framtida medarbetare. Kompetensförsörjningsutmaningen går inte att lösa enbart genom nyrekrytering utan ställer krav på organisationens förmåga att utveckla befintlig kompetens och att använda kompetensen rätt.

Arbetet med att utveckla en kompetens- och tjänstemodell för samtliga yrken i Region Skåne bidrar till att tydliggöra kompetenskrav kopplat till arbetsuppgifter, uppdrag och ansvarsområden. Under 2024 har

ramverk tagits fram för flertal yrkesgrupper och arbetet fortsätter under 2025.

Region Skåne har infört ett hyrstopp för sjuksköterskor, som genomfördes i två steg. Det första steget togs den 1 oktober 2023, och ett totalt hyrstopp genomfördes den 15 januari 2024. Sedan dess har all inhyrning av sjuksköterskor upphört. Region Skåne hade i slutet av 2024 cirka 400 fler sjuksköterskor än i slutet av 2023. Den 1 oktober 2024 infördes ett hyrstopp för ett antal läkarspecialiteter som inte identifierats som bristspecialiteter. Ett stopp för inhyrning av samtliga läkarspecialiteter inom sjukhusförvaltningarna trädde i kraft den 15 januari 2025. Inhyrningskostnaden minskade med över 360 miljoner kronor under 2024 jämfört med 2023. Region Skåne har även infört en begränsning av externa konsulter. De minskade kostnaderna för inhyrning frigör resurser till att stärka regionens grundbemanning.

Läs mer om Region Skånes arbete med kompetensförsörjning och bemanning under avsnittet *Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet*.

Inköp och materialförsörjning

Inom ramen för omställningsarbetet avseende inköp och materialförsörjning har ett flertal aktiviteter vidtagits såsom fokus på ökad följsamhet till upphandlade avtal, optimering av sortiment, genomförande av inköp i beslutade beställningssystem samt inrättande av central stödfunktion för direktupphandlingar.

Arbete sker också med att öka antalet regiongemensamma upphandlingar i stället för förvaltnings-specifika, då detta sparar tid både för verksamheterna och inköpsfunktionen. Regionala upphandlingar möjliggör ökad konkurrens och bättre förutsättningar för att upphandla varor och tjänster i balans mellan kostnad och kvalitet. För att kunna fokusera på upphandlingar där risken för allvarliga konsekvenser är störst har en horisontell

prioriteringsmodell utifrån strategisk nivå och hög effektivitet tagits fram, som används för att prioritera inkommande upphandlingsuppdrag.

Härutöver pågår löpande effektivisering av olika arbetsmoment inom inköpsprocessen såsom analyser, strategier, uppdragsgivarnas medverkan, framtagande av kravspecifikation, genomförande av upphandlingen samt avtalsförvaltning. Aktiviteterna visar på en tendens att inköp genomförs i ökad omfattning i den regionala e-handelsplattformen, att gemensamma regionala upphandlingar ökar och att genomförda upphandlingar medför besparingsmöjligheter.

Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling

I Region Skåne pågår ett omställningsarbete avseende servicetjänster som ska bidra till kostnadseffektiva och moderna tjänster som ger regionala nyttoeffekter. Målet är att bidra till en ökad tillgänglighet genom att frigöra tid för vårdpersonal vad gäller såväl vårdnära som administrativa arbetsuppgifter. Servicetjänsterna ska utvecklas med fokus på tillgänglighet, hållbarhet, robusthet och digitalisering.

Serviceförvaltningarna har liksom övriga samhället påverkats av de senaste årens inflation vilket medfört en högre prissättning för de tjänster de levererar och i förlängningen en hög kostnadsutveckling för köpande part. Tjänsterna syftar till att uppnå effekthemtagningar och minskade kostnader för organisationen som helhet. För att uppnå en övergripande effekt krävs ett fortsatt utvecklingsarbete, närmare samarbete på både lokal och regional nivå samt en ökad samverkan mellan serviceverksamheterna och övriga.

Serviceförvaltningarna har under 2024 fortsatt arbetet med att utveckla tjänster som både avlastar och effektiviserar. Samarbete och aktiviteter pågår för att etablera hur serviceförvaltningarna tillsammans kan verka i den kommande styr- och ansvars-

modellen för digital transformation. Mer samverkan och samarbete kommer att krävas för en gemensam tjänsteleverans som ska leda till ökad robusthet, tillgänglighet och ekonomi i balans.

Projektet *En väg in* har initierats för att skapa en samordnad service och support från serviceförvaltningsarna till Region Skånes medarbetare. Projektet har som målsättning att skapa en sammanhållen, tillgänglig och kostnadseffektiv service och support med hög kvalitet.

Regionservice fortsätter arbeta för att tjänster ska bidra till en säker vårdmiljö samt ett mervärde till kunderna, genom att frigöra tid för vårdpersonal vad gäller såväl vårdnära som administrativa arbetsuppgifter, som har förutsättningar att utföras av servicemedarbetare. Arbete med breddinförandet av servicevårdar har fortsatt under året.

För att tydliggöra den interna processen kring serviceförvaltningsarnas kostnader, prissättning samt fördelning till köpare kommer detta område ses över under 2025. Utgångspunkten är att lyfta in dessa delar i den politiska processen i samband med kommande planeringsdirektiv för 2026.

Administration och it-stöd

Administration och it-stöd har en central roll i att förbättra effektiviteten inom Region Skåne. Satsningar på digitalisering görs på många olika sätt i hela organisationen, med både invånare och medarbetare som målgrupp. För närvarande pågår bland annat arbete med produktionsplaneringssystem, schemaläggning och bemanning, digitala beställningssystem för laboratorieanalyser samt fortsatt utveckling av I177. En regional AI-strategi är nu framtagen och beslutades av regionstyrelsen i oktober. Region Skånes GPT (teknisk tillämpning av artificiell intelligens) är i drift och den första versionen testas i liten skala. Den största sats-

ningen är Skånes digitala vårdssystem (SDV) och innebär ett nytt sammanhållet system för vårdinformation. De förändrade arbetssätt som SDV innebär bygger på fem principer: standardisering, strukturerad dokumentation, realtidsdokumentation, ordinationsdriven vårdprocess och rollstyrda vyer.

I början av året fattade regiondirektören flera regionövergripande beslut kopplade till administration och it-stöd. Besluten inkluderade bland annat översyn av administrativa lokaler för effektivisering, inrättande av en central stödfunktion för direktupphandlingar och regional konsolidering av automationsarbetet i syfte att öka tillgängligheten i vården. Sedan den 6 september 2023 ska samtliga administrativa tjänster vakansprövas, med målsättningen att minimera behovet av nyrekryteringar samt ompröva det faktiska behovet.

I mars verkställdes beslutet om konsolidering och regionalisering av automationsarbetet. Den centrala stödfunktionen för direktupphandlingar togs i drift under maj. En inventering av administrativa lokaler och hur de kan användas mer effektivt har gjorts.

INVESTERINGAR FÖR ATT MÖTA FRAMTIDEN

Genom att vara öppen för förändring, kontinuerligt anpassa sig och investera i mångsidiga lösningar ökar förmågan att skapa anpassningsbara strukturer som möjliggör fortlöpande omställning vilket återspeglas i investeringsnivåerna.

Planperioden 2024–2026 innebär för Region Skånes fortsatt höga investeringsnivåer. Region Skåne är i genomförandefasen av flera mycket stora investeringar inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken. Under hösten 2024 har regionstyrelsen fastställt en fastighetsägarstrategi för Region Skåne och ett regionalt programkontor

med fokus på att tillsammans med de mottagande verksamheterna har etablerats. För både arbetet med programkontor och genomförande av fastighetsägarstrategin är en viktig förutsättning omställningen inom framtidens hälsosystem, som under de kommande åren går in i ytterligare nivåer av konkretion med den nya vårdnivån nära vård, framtidens universitetssjukvård och digitalisering med införandet av SDV, med mera.

Förutsättningar för framtidens hälsosystem är bland annat anpassningsbara infrastrukturer, där lokalerna ska kunna förändras över tid och anpassas utifrån framtidens vårdbehov och arbetssätt. Detta för att vårdmiljöerna ska vara hållbara och bidra till en positiv patientupplevelse och god arbetsmiljö. På sjukhusområdet i Malmö färdigställdes den norra huskroppen i början av 2024 och i maj flyttade de första av vårdens verksamheter in. Den södra delen beräknas bli färdigställd år 2025 och planeras tas i bruk hösten 2025.

I omställningen till Framtidens hälsosystem ingår också utvecklingen av digitala lösningar och en modern och sammanhållen digital vårdmiljö genom SDV. SDV införs eftersom det krävs en uppgradering av nuvarande digitala förutsättningar och bidrar också till att skapa betydligt bättre förutsättningar för framtiden. Regionstyrelsen beslutade i december 2024 att uppdra till regiondirektören att vidta erforderliga åtgärder i syfte att säkerställa en patientsäker och funktionell driftsättning av SDV, samt att inom ramen för uppdraget även överväga reviderad implementeringsplan. I december 2024 beslutade regiondirektören att planen för SDV-starten skulle läggas om. Ett intensivt arbete pågår för att säkerställa funktionalitet och prestanda så att SDV kan införas på ett användbart och säkert sätt.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

FOTO © APELÖGA

Region Skånes vision och övergripande mål och vision

Region Skånes vision, som gäller för hela organisationen och dess verksamheter är *Framtidstro och livskvalitet*. Genom de fem målen, som vänder sig till all verksamhet ska vi nå visionen.

Våra resurser är medarbetarna, verksamheten och ekonomin. Vår organisationskultur utgår från de gemensamma värderingarna: välkomnande, drivande, omtanke och respekt. Detta gäller i allt ledarskap, medarbetarskap liksom i alla möten med de vi finns till för och samverkar med. Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. Region Skåne har i verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025–2026 beslutat om fem övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning.

Bättre liv och hälsa för fler: Ett mål med utåtriktat fokus på dem vi är till för – befolkning, patienter, brukare, resenärer, besökare, kunder, samverkanspartners, turister, med flera.

Tillgänglighet och kvalitet: Ett mer inåtriktat mål för vår egen organisation med fokus på våra verksamheter och hur våra interna arbetsprocesser fungerar.

Hållbar utveckling i hela Skåne:

Ett mål för hur våra verksamheter bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt i den egna organisationen och i Skåne.

Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet:

Ett mål för att attrahera, rekrytera, utveckla, motivera och behålla medarbetare i våra verksamheter.

Långsiktigt stark ekonomi:

Ett mål för en modern, konkurrenskraftig och hållbar ekonomi som möjliggör beredskap, utveckling och fortsatta satsningar i verksamheten.

Regionfullmäktiges övergripande mål är styrande och omfattar all verksamhet. Dessa mål utgör ramverket för prioriteringar och skapar en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. I verksamhetsplan och budget anges, utifrån

dess mål, inriktning och mer specifika mål och uppdrag inom de olika områdenas respektive avsnitt. De övergripande målen bryts ned i delmål och mätbara måltal för verksamheten. Med mål avses vad som särskilt sätts i fokus under budgetåret och planperioden. Måltal anger ambitionsnivån för det som ska mätas och följas upp. Det kan handla om en ökning från ett nuläge eller uppfyllelse av en procentuell nivå.

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

För att uppnå god ekonomisk hushållning och visionen *Framtidstro och livskvalitet* måste de fem övergripande mål som Region Skåne har beslutat om i verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025–2026 uppnås. Utifrån den verksamhet som bedrivits under 2024 blir den samlade bedömningen att såväl pågående som planerade åtgärder måste fortsätta och i många fall ytterligare förstärkas, för att målen ska kunna uppnås.

För hälso- och sjukvården fortlöper arbetet med Framtidens hälso-system och har under 2024 främst fokuserat på de insatsområden som rör organisation och produktionsstyrning; *Nära vård* samt *Nivåstrukturering och profilering*. Regionfullmäktige har beslutat om en ny vårdform inom Nära vård för att stärka framfarten i omställningen till nära vård.

Arbetet för att förbättra tillgängligheten till hälso- och sjukvården i Region Skåne är ett fortsatt prioriterat område. Tillgängligheten till den specialiserade vården, mätt enligt vårdgarantin, har i stort sett förblivit oförändrad både vad gäller besök och operation/åtgärd, även om antalet väntande för besök har ökat något. Under året förbättrades tillgängligheten till vårdcentralerna något. Inflödet av patienter till akutmottagning har varit fortsatt högt och ligger

på ungefär samma nivåer som under 2023, likadant för tillgängligheten.

Hälsö- och sjukvårdsbarometern visar i årets mätning förbättringar i upplevelsen av tillgång till vård, tillgänglighet till vård och förtroendet för hälso- och sjukvården.

Andelen enheter med 1177 e-tjänster har ökat, och vid årets slut erbjöd 99 procent av verksamheterna i egen regi denna tjänst. 1177 Direkt har lanserats på alla egenregivårdcentraler, vilket utgör ungefär hälften av vårdcentralerna i Skåne. Det genomsnittliga antalet startade besök via 1177 Direkt är stabilt runt 6 000 per månad, och snittveckobetyget från patienterna var 4,3 på en femgradig skala.

Antal resor med kollektivtrafiken ökar och uppgår till cirka 172,4 miljoner resor 2024 vilket är en ökning med 4,9 procent jämfört med 2023. Mål för 2024 var 170 miljoner resor, en ökning med 3,4 procent jämfört med 2023. Resandeutvecklingen återspeglas även i självfinansieringsgraden som för året uppgår till 54,4 procent. En seniorrabatt infördes på Skånetrafiken den 1 april 2024.

Pågatågen, stadsbussarna och regionbussarna förbättrade sin punktlighet jämfört med 2023. Öresundstågens punktlighet förblev oförändrad 2024 jämförd med 2023. Serviceresor försämrade sin punktlighet från föregående år på grund av ökat resande och kapacitetsbrist. Att kunna lita på att komma fram i tid är det viktigaste för Skånetrafikens kunder för en bra reseupplevelse. Nöjd kundindex för att komma fram i tid uppgår till 34 procent 2024, samma som 2023.

Kulturnämnden fortsätter att verka för att invånarna i Skåne ska få lika förutsättningar att ta del av och delta i kulturlivet. Kulturnämnden har under 2024 arbetat för barnrättsperspektiv, stärkte kulturen för barn och unga, och samverkade för psykisk hälsa och aktiv fritid. Kulturnämnden fördelade verksamhetsstöd till 97 kulturverksamheter inom olika konst- och kulturområden. Kulturverksamheterna representerar en

mångfald av kulturuttryck som tillsammans bidrar till ett rikt och dynamiskt kulturliv i Skåne.

2024 har regionala utvecklingsnämnden bland annat riktat särskilt fokus mot elförsörjning, kvalitetshöjande insatser på Skåneleden, kompetensförsörjning och tillväxthöjande insatser för fler små och medelstora företag för att öka deras lönsamhet och konkurrenskraft.

Servicefunktionerna har under året fortsatt utveckla tjänster för att avlasta vården och effektivisera servicetjänsterna. Under 2024 har till exempel togs hanteringen av fordonsvård övertagits från avancerad sjukvård i hemmet. Servicevårdar är nu infört hos 89 vårdavdelningar, vilket motsvarade 57 procents täckning. Under året har också ett nytt måltidskoncept börjat att införas på flera sjukhus. Utvecklingen av beredskaps- och robusthöjande åtgärder har under året fortsatt med fokus att öka regionens tillgång till prioriterade sjukvårdsprodukter.

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och i framtiden. Att chefer och medarbetare förstår att de gör skillnad, känner meningsfullhet i sin vardag och kan följa och planera för sin utveckling, är en förutsättning för att få medarbetare att söka sig till organisationen och att vilja stanna kvar. Region Skåne har under 2024 gjort flera insatser för att stärka attraktiviteten och den långsiktiga kompetensförsörjningen. Den 15 januari genomförde Region Skåne ett totalt hyrstopp för sjuksköterskor och den 1 oktober infördes ett hyrstopp för vissa läkarspecialiteter.

Region Skånes ledarskapsakademi startade den 1 januari som en enhet på koncernstab HR. Den externa personalrörligheten liksom den obligatoriska sjukfrånvaron har minskat under perioden.

De finansiella målen för självfinansiering av investeringar och resultat har inte uppnåtts för 2024, vilket är negativt och visar behovet av att uthålliga förbättring krävs, för att långsiktigt stark ekonomi ska kunna uppnås. För 2024 uppnås det finansiella målet avseende skuldsättning. Den utmanande ekonomiska situation som uppstod 2023 kopplad till ökad inflation har fortsatt under 2024. Region Skånes ekonomi och verksamhet har påverkats av det ansträngda makroekonomiska läget. I synnerhet har inflationen varit besvärande, då den förutom att driva upp prisnivåerna även urholkat det reala skatteunderlaget, och gett betydande påverkan på pensionskostnaderna. Ekonomin har pressats på både kostnads- och intäktssidan.

Med en negativ soliditet som utgångsläge är det angeläget att omgående komma till rätta med obalansen mellan intäkts- och kostnadsutveckling, samt uppnå följsamhet mot de finansiella målen för att säkerställa framtida handlingsutrymme.

Sammantaget blir bedömningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning. Bedömning av den övergripande måluppfyllelsen blir ”delvis uppfyllt”. Läs mer i följande avsnitt där verksamhetens måluppfyllelse utifrån de olika perspektiven redovisas.

MÅLUPPFYLLELSE

MÅL		
Bättre liv och hälsa för fler	delvis uppfyllt	Gul
Tillgänglighet och kvalitet	delvis uppfyllt	Gul
Hållbar utveckling i hela Skåne	delvis uppfyllt	Gul
Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet	delvis uppfyllt	Gul
Långsiktigt stark ekonomi	ej uppfyllt	Röd
Samlad bedömning	delvis uppfyllt	Gul

FOTO © JENNY LEYMAN

Hälso- och sjukvård

Region Skåne har ansvar för att de som bor eller befinner sig i Skåne har tillgång till en god hälso- och sjukvård, inklusive tandvård, av hög kvalitet. En samlad information finns i hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsberättelse, och fördjupningar finns även i respektive nämnds och sjukhusstyrelses verksamhetsberättelse.

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

Framtidens hälsosystem och vårdens omställning

Framtidens hälsosystem är Region Skånes övergripande strategi för omställning av hälso- och sjukvården, och har målet Bättre hälsa för fler. Årets arbete har skett i linje med Förändrings- och genomförandeplan för Framtidens hälsosystem 2023–2026 och har präglats av en övergång från planering till genomförande.

Region Skånes revisionskontor genomförde under året en revision

som redovisades i tre granskningsrapporter om Framtidens hälsosystem. Rapporterna pekar på fortsatt och betydande utvecklingsbehov inom flera områden, bland annat gällande samordning mellan regionens olika styrelser och nämnder ur ett helhetsperspektiv på omställningen och de övergripande effektmålen. Starkare fokus, styrning och uppföljning av de prioriterade insatsområdena i Framtidens hälsosystem som berör ändrade arbetssätt och processer, nämligen Personcentrerat arbetssätt och Hälsofrämjande och förebyggande insatser, är ytterligare utvecklingsområden som revisionen har identifierat. Aktiviteter och uppnådda milstolpar i Förändrings- och genomförandeplan för Framtidens hälsosystem 2023–2026, visualiseras med olika färger i tabellerna på kommande sidor. Antalet uppnådda milstolpar har ökat över tid, vilket visar att omställningsarbetet rör sig framåt. Samtidigt pågår alltjämt

arbete med flera av milstolparna för 2024, som ännu inte uppnåtts.

Mot bakgrund av Region Skånes prioritering på ökad tillgänglighet, säkrad kompetensförsörjning och en ekonomi i balans på kort sikt, har stort fokus legat på de insatsområden som rör organisation och produktionsstyrning; Nära vård samt Nivåstrukturering och profilering. Regionfullmäktige har beslutat om en ny vårdform inom Nära vård för att stärka framfarten i omställningen till nära vård.

För några milstolpar i förändrings- och genomförandeplanen behöver en omvärdering, omformulering eller revidering ske. Dessa milstolpar bedöms, trots påbörjade aktiviteter, inte kunna uppnås så som de är formulerade i nuläget. Orsakerna kan vara flera, exempelvis ändrade behov, förutsättningar eller prioriteringar, eller oförutsedda händelser.

STATUS FÖR MILSTOLPAR 2022–2024

utifrån hur de är formulerade i förändrings- och genomförandeplanen för Framtidens hälsosystem 2023–2026

Insatsområde		2022		2023		2024	
ARBETSSÄTT OCH PROCESSER	Personcentrerat arbetssätt	Modell för invånarinvolvring	★	Struktur för invånarinvolvring implementerad i alla regionens förvaltningar.	●	Precisionsmedicinskt centrum etablerat.	★
		Stödstruktur för invånarinvolvring	★	Struktur för att implementera, följa upp och agera på personcentrerade sammanhållna vårdförlopp etablerad.	★	Uppföljningsverktyg för invånarnas upplevelser, synpunkter och förslag framtagit.	★
	Hälsöfrämjande och förebyggande insatser	Lokalt programområde	★	Utifrån ett gemensamt formulerat syfte med primärprevention finns en handlingsplan framtagen i samverkan mellan berörda aktörer.	■	Uppnådd samsyn kring personcentrerad vård i Vårdsamverkan.	■
		Levnadsvanor	★	Regional samverkansgrupp Hälsa etablerad.	■	Incitaments- och ersättningsmodeller för hälsofrämjande och förebyggande insatser testade	●
				Skåneövergripande funktion för kunskapsstöd inom prevention etablerad.	■	Hälsovårdsprogram Bättre hälsa för äldre etablerat.	●
				Olika former och modeller för utformning av hälsoutbud är identifierade.	★	Utvecklade mätmetoder av risk- och skyddsfaktorer finns som komplement till befintliga dataresurser.	●
				Kartläggning av kulturinsatser riktat till hälso- och sjukvård, omsorg genomförd	★	Regional hälsoplattform är etablerad.	●
					★	Kulturinsatser för hälsa är inkluderade i förvaltningsövergripande aktivitetsplaner och verksamheter.	■
						Invånaren kan erbjudas stöd att kunna ta ansvar för sin hälsoresa utifrån sin egen förmåga och egna resurser.	●
ORGANISATION OCH STYRNING	Nära vård	Kommunikationsplattform	★	Gemensam definition av vårdnivåer och roller framtagen.	★	Handlingsplan för informationsdriven vård framtagen.	●
		Lokala Programområden (LPO) och ett Lokalt Primärvårdsråd (LPR) är inrättade.	★	Modell för läkemedelshantering vid vård i hemmet är framtagen.	●	Utvecklad förmåga att följa vårdförlopp över organisationsgränser.	●
				Samlad plan för olika former av mobil vård i hemmet framtagen.	●	Uppnått målet med läkarmedverkan i den kommunala hälso- och sjukvården.	●
						Ersättningsmodell för omställning till Nära Vård framtagen.	●
						Gemensam plan för primärvårdsnivån i Skåne finns.	●
	Nivåstrukturering och profilering	Process och struktur för regional nivåstrukturering framtagen.	★	Process och struktur för regional nivåstrukturering testad, beslutad och etablerad.	★	Plan för hälso- och vårdutbud i Skåne på kort och lång sikt är framtagen.	●

- ★ **grön stjärna:** milstolpen är uppnådd. ● **gul cirkel:** arbete och aktiviteter pågår för att uppnå milstolpen.
■ **orange fyrkant:** arbete pågår men milstolpen behöver revideras eller tas bort vid kommande revidering av förändrings- och genomförandeplanen.

forts. ▶

STATUS FÖR MILSTOLPAR 2022–2024

utifrån hur de är formulerade i förändrings- och genomförandeplanen för Framtidens hälsosystem 2023–2026

Insatsområde		2022		2023		2024	
FÖRUTSÄTTNINGAR	Medarbetare	Genomförandeplan för skapandet av ledarskapsakademien är beslutad.	★	Struktur för ändamålsenlig kompetensförsörjning är etablerad.	★	Region Skånes medarbetaridé samt arbetsgivarlöfte implementerade.	★
				Regionövergripande strategi för breddinförande av kompetensmodeller och karriärtjänster framtagna och beslutad.		★	
		Regiongemensamt ramverk för lärande och kompetensutveckling beslutat.	★	Strategi för utveckling och lärande beslutad.	■	Finns en kultur för lärande och en struktur för att ta vara på lärdomar i hela hälsosystemet.	●
				Region Skånes ledarskapsakademi är etablerad.	★		
				Samordnade regiongemensamma arbetstidsmodeller i hälso- och sjukvården finns.	●	Gemensam plattform för kompetenssamverkan är etablerad.	●
	Digitalisering	Gemensam digital servicenivå för hela organisationen i mötet med invånarna.	■	Strategisk plan för digitalisering och digital transformation och informationsdriven vård är framtagna.	★	AI kompetenscentrum etablerat.	●
				Etablerad samarbetsstruktur och arkitektur att stötta och driva virtuell vård.		●	
		Strategi och handlingsplan för Skånegemensam digitalisering.	★	Ny styr- och ansvarsmodell beslutad.	●	Förutsättningarna för att organisationen är mogen för en digital transformation finns på plats.	★
				Skånes digitala infrastruktur (SDI) är uppstartad.	★		
	Fysisk infrastruktur	Regionala strategiska ställningstaganden för en förbättrad planerings- och byggprocess.	★	Uppstart regionalt programkontor.	★	Regionalt programkontor etablerat.	★
						Samverkansstruktur etablerad.	●
						Modell för Intressentanalys etablerad.	●
						Etablerad regional planeringsprocess som komplement till byggprocessen.	●
						Modell för simulering etablerad.	●

- ★ **grön stjärna:** milstolpen är uppnådd. ● **gul cirkel:** arbete och aktiviteter pågår för att uppnå milstolpen.
■ **orange fyrkant:** arbete pågår men milstolpen behöver revideras eller tas bort vid kommande revidering av förändrings- och genomförandeplanen.

Fokussflyttningar

Under året har bland annat nedanstående aktiviteter bidragit till de fem fokussflyttningarna mot Framtidens hälsosystem:

1. Från mottagare till medskapare

- Flera hälsokommunikationsinsatser, såsom exempelvis *Handen på hjärtat*, *Kolla vilket tryck* och *OktobeRo*, bedöms ha ökat medvetenheten hos invånarna om att de

har möjlighet att påverka och vara medskapare till sin egen hälsa.

- Ett ramverk för personcentrerat arbetssätt har tagits fram för att skapa en gemensam förståelse av begreppet.
- Ett uppföljningsverktyg för invånarnas upplevelser har färdigställts och planeras för tester under 2025.

2. Från fokus på sjukdom till fokus på hälsa

- En kartläggning av regionens hälsofrämjande och förebyggande insatser har genomförts (se avsnitt *Hälsofrämjande hälso- och sjukvård och förebyggande insatser*)
- Ett kunskapsgenererande nätverk med återkommande träffar om ofrivillig ensamhet har startats av Region Skåne i samverkan med andra aktörer.

- En ny hälsostig för att främja rörelse och förbättrat mående har inrättats – Bättringsvägen vid Sus i Lund.

3. Från fokus på organisation till fokus på personens behov och upplevelser

- Beslut om att införa en ny vårdform inom Nära vård har fattats.
- Mobila team närsjukvård har breddinförts i hela Skåne.

4. Från fokus på platser till fler mötesformer efter behov

- Utbudet av tjänster på 1177.se har ökat. Invånaren kan numera se frikort och högkostnadskort när hen loggar in på 1177, och funktionerna för tidsbokning har förbättrats.
- Nyttjandegradanalyser för vårdlokaler har genomförts i flera verksamheter i syfte att möjliggöra effektivare flöden som är gynnsamma för patienten.

5. Från kortsiktiga resultat till helhetssyn och lärande

- En regional grupp för erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel inom hälsofrämjande och förebyggande arbete har etablerats för att stärka det kontinuerliga lärandet.
- Det EU-finansierade projektet Invest4Health har fortsatt. Som ett led i projektet, och som ett led i det Skånegemensamma arbetet för en God och Nära Vård, pågår förberedelser för att testa en styrmodell för samverkan över aktörsgränser med syfte att öka tidiga samordnade insatser bland barn och unga.

Högt förtroende för god och jämlik vård

Region Skånes resultat i nationella mätningar gällande förtroende (befolkningsspektivet) och upplevd kvalitet (patientperspektivet) är generellt sett jämförbart med de andra stora regionernas resultat, och skiljer sig inte heller mycket från riket i stort. Efter en topp i förtro-

ende och upplevd kvalitet under pandemin 2020 har resultaten under senare år fallit tillbaka, men är genomgående bättre för 2024 jämfört med föregående mätningar.

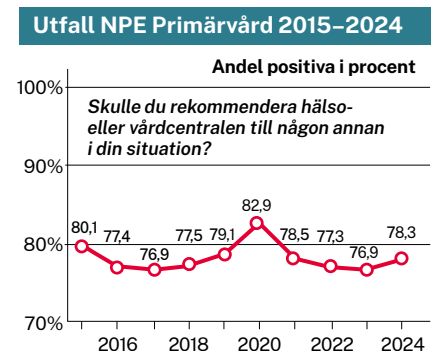
► *Befolkningens uppfattning och patienternas upplevelse av hälso- och sjukvård ska förbättras.*

Nationell patientenkät (NPE) har genomförts i syfte att följa upp den patientupplevda kvaliteten inom följande områden: vårdcentraler, akutmottagningar, öppen respektive sluten psykiatrisk vård samt standardiserade vårdförlopp för cancer (SVF).

Resultatet för vårdcentralerna är något förbättrat jämfört med 2023 års mätning. Skånes resultat motsvarar snittet för de tio regioner som deltog i mätningen 2024. Akutmottagningarnas resultat är förbättrat jämfört med 2023. Jämfört med Region Stockholm och Västra Götalandsregionen, har Region Skåne bättre resultat i vissa kategorier av frågor och sämre i andra. Resultaten för Psykiatrisk öppenvård är förbättrade jämfört med senaste mätningen

(2022), samt bättre än riket. För Psykiatrisk Slutenvård var resultatet genomgående sämre jämfört med föregående mätning, men bättre än rikets. Barn- och ungdomspsykiatriens öppenvård uppvisar både förbättrade och försämrade resultat. Resultaten är sämre än rikets.

NPE är utvecklad för att ge underlag för verksamhetsförbättring på lokal nivå. På lokal nivå är variationer över tid ofta tydliga. Om resultatet lyfts till Skånenivå – det vill säga ett gemensamt resultat för alla verksamheter som finansieras av Region Skåne – blir skillnaderna mellan mätningarna ofta små. Ett exempel visas i diagram nedan.

Där framgår hur svaren på frågan att rekommendera sin vårdcentral varierat över tid. Resultaten svänger och en tydlig trend saknas även om en viss förbättring för 2024 kan noteras i jämförelse med 2023.

Befolkningens förtroende för och attityder till hälso- och sjukvården kan följas via den nationella årliga undersökningen Hälso- och sjukvårdsbarometern. I årets mätning ses ett flertal tydliga förbättringar beträffande upplevelsen av tillgång till den vård man behöver, tillgängligheten till vård samt förtroendet för hälso- och sjukvården (tabell nedan). Samtidigt återspeglas svårigheter med tillgänglighet inom vissa specialiteter i slutenvården, även om upplevelsen av tillgänglighet på regionens sjukhus sammantaget visar en klar förbättring jämfört med 2023 och 2022. Upplevelsen av att vården ges på lika villkor förefaller att ha stabiliserat sig på en nivå där omkring 55 procent håller med om att så är fallet.

I årets hälso- och sjukvårdsbarometer ställde Region Skåne frågor om hälsofrämjande hälso- och sjukvård respektive psykisk ohälsa. Fler än fyra av fem tillfrågade uppger att det är positivt att läkare och annan vårdpersonal diskuterar levnadsvanor med dem, samt har en

positiv hållning till att de erbjuds hälsofrämjande råd och insatser. Beträffande kännedomen om vart de ska vända sig för att få hjälp och stöd vid psykisk ohälsa finns en stor förbättringspotential, liksom när det gäller förtroendet för vården vid psykisk ohälsa.

Skåneenkäten är en digital enkät som genomförs årligen. I Skåneenkätens resultat framgår sedan 2019 nöjdheten med den skånska vården, förtroendet för personalen samt för Region Skånes politiker. En fortsatt, försiktig nedgång i nöjdheten respektive förtroendet kan ses för flertalet områden och grupper efter en tillfällig topp under pandemiåren. Nöjdheten med sjukvården har dock ökat mellan 2023 och 2024.

Hälsofrämjande hälso- och sjukvård och förebyggande insatser

► *Ohälsosamma levnadsvillkor ska minska.*

Insatser har genomförts vid flera verksamheter, exempelvis inrättades mottagningar med blodtrycksmätning, tobaksavvänjning och andra insatser för att förebygga återinsjuknande eller försämring av sjukdom. På Skånes universitetssjukhus (Sus) i Lund inrättades Bättringsvägen som ger möjlighet för patienter, närstå-

ende och medarbetare att lätt nå en promenadslina inom sjukhusområdet. Flera kommunikationsinsatser genomfördes, bland annat på kollektivtrafikens skärmar. Detta för att väcka tankar och reflektion, men också öka kunskapen om ohälsosamma levnadsvanors påverkan på hälsa och olika sjukdomstillstånd.

► *Kartlägga och vid behov komplettera befintligt utbud av hälsofrämjande insatser i Region Skåne.*

En kartläggning av befintligt utbud av hälsofrämjande insatser har genomförts. Den visar att utbudet är omfattande och att nuvarande hälsofrämjande arenor kan utgöra grunden för att tillgängliggöra ett utökat hälsoutbud för invånaren. För att främja en god och jämlik hälsa, hälsosamma levnadsvanor, en hög förmåga att förstå och tillämpa hälsorelaterad information samt att färre ska insjukna i livsstilsrelaterade sjukdomar och psykisk ohälsa krävs samhällseliga förutsättningar. Det handlar i första hand om att samla, långsiktigt förstärka och vidareutveckla redan fungerande insatser som sker inom verksamheterna.

Under året har en handlingsplan för fysisk aktivitet på recept beslutats, och hälsokommunikations-

RESULTAT FRÅN HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSBAROMETERN 2020–2024

Fråga i hälso- och sjukvårdsbarometern:	Område	Vet ej	Andel positiva		2022	2021	2020
			2024	2023			
Jag har tillgång till den hälso- och sjukvård jag behöver.	Riket	3%	87%	84%	85%	88%	88%
	Region Skåne	3%	87%	82%	83%	86%	87%
I min region är väntetider till besök på hälso/vårdcentral rimliga.	Riket	11%	67%	63%	63%	70%	71%
	Region Skåne	10%	68%	62%	61%	67%	67%
I min region är väntetider till besök och behandling på sjukhus rimliga.	Riket	21%	53%	48%	48%	55%	56%
	Region Skåne	22%	50%	45%	44%	49%	53%
Hur stort eller litet förtroende har du för hälso-/vårdcentraler i din region?	Riket	2%	63%	61%	62%	67%	66%
	Region Skåne	2%	59%	57%	58%	64%	63%
Hur stort eller litet förtroende har du för sjukhusen i din region?	Riket	4%	67%	70%	71%	77%	76%
	Region Skåne	5%	64%	66%	67%	74%	75%
Hur stort eller litet förtroende har du för hälso- och sjukvården i din region?	Riket	4%	67%	61%	62%	69%	69%
	Region Skåne	4%	65%	56%	57%	66%	66%
Uppfattar du att vården ges på lika villkor, det vill säga, att behovet av vård avgör, inte något annat?	Riket	28%	57%	57%	59%	58%	60%
	Region Skåne	27%	56%	55%	57%	55%	52%

insatser för att öka deltagandet i hälsoinriktade insatser såsom vaccinationer och screening har genomförts.

► *Genomföra utbildningsinsats till vårdgivarna inom Hälsovalet kring barnrättsfrågor samt våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.*

I samverkan med länsstyrelsen genomfördes en kartläggning samt utbildning och inventering av rutiner. Fokus låg på vårdcentralerna och att vårdpersonal rutinmässigt ska fråga patienter om våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. En årslång satsning på utbildning om våld i nära relationer har initierats i primärvården.

► *Riktade hälsosamtal enligt Region Skånes modell ska införas på samtliga vårdcentraler.*

95 procent av de 178 vårdcentralerna har genomfört hälsosamtal under året, men drygt 7 procent av dem har genomfört färre än 10 samtal. Cirka 400 utbildade samtalsledare arbetade med riktade hälsosamtal under året.

Under året bjöds 69 procent av de listade 40-åringar in till samtal, varav 31 procent genomgick ett samtal. Tre procent av dessa genomfördes via video. Bland de listade 50-åringarna bjöds 54 procent in. 23 procent genomgick ett samtal, varav 5 procent genomfördes via video. Målvärdet för andel inbjudna respektive genomförda samtal och samtal via video har inte uppnåtts. En kartläggning har genomförts för att belysa orsakerna till detta. Knappt hälften av de verksamheter som besvarade undersökningen angav att de inte har möjlighet att bjuda in samtliga listade inom respektive åldersgrupp under året. De vanligaste orsakerna till detta uppgavs vara resursbrist, tidsbrist och hög arbetsbelastning. Ett digitalt inbjudningsförfarande infördes under året vilket möjliggör en förenklad process.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

God tillgänglighet

Under året förbättrades tillgängligheten till vårdcentralerna något. Tillgängligheten till den specialiserade vården, mätt i förhållande till vårdgarantin, var i stort sett oförändrad avseende såväl besök som operation/åtgärd, även om antalet väntande till besök har ökat något. För första gången på flera år ses en liten minskning av antalet vård-sökande till den specialiserade sjukvården i Region Skåne. Arbetet för att förbättra tillgängligheten till hälso- och sjukvården i Region Skåne är ett fortsatt prioriterat område.

Läs om tillgänglighet vid cancer under avsnittet Högkvalitativ cancer-vård i hela Skåne.

► Följsamhet till vårdgarantin

Vårdbehovet och vårdproduktionen har inom många vårdområden ökat jämfört med 2023, och tillgängligheten har förbättrats inom vissa områden. Kompetensförsörjningen inom vissa verksamheter kvarstår som den främsta begränsande faktorn för att ytterligare stärka vårdkapaciteten och tillgängligheten. Arbetsmarknadskonflikten med Vårdförbundet som påbörjades i mitten av april, då sjukvårdsförvaltningarna vanligtvis har en hög produktion inför sommaruppehållet, har också påverkat situationen. Följverkningar i vissa verksamheter av beslutet om hyrstopp för sjuksköterskor har också haft viss betydelse.

Telefontillgängligheten inom primärvården, mätt som andelen personer som får kontakt med primärvården samma dag, har ökat under 2024 (91,7 procent) i jämförelse med 2023 (88,6 procent). Primärvårdens tillgänglighet avseende vårdgarantins tredagarsgräns (andel som fått medicinsk bedömning på vårdcentral av legitimerad vårdpersonal inom tre dagar) förbättrades med ungefär en procentenhet till 86,7 procent när genomsnittet för 2024

jämförs med genomsnittet föregående år. I december 2024 uppgick motsvarande andel till 87,2 procent.

Andelen väntande inom vårdgarantins 90 dagar till första besök i specialistvården var i slutet av året 67 procent, vilket är ungefär samma nivå som i slutet av 2023. Sett till genomsnittet för hela året var tillgängligheten något bättre under 2024 (66,7 procent) jämfört med 2023 (65,3 procent). I slutet av 2024 var antalet väntande till ett första besök 76 000, vilket är en ökning mot föregående år.

Det totala antalet väntande till operation/åtgärd i specialistvården har minskat något, liksom antalet som väntat över 90 dagar. I slutet av 2024 var antalet väntande patienter ungefär 26 000, jämfört med cirka 27 200 i slutet av 2023. Likaså ses en minskning i antal patienter som väntat mer än ett år. Tillgängligheten till operation/åtgärd inom specialistvård, mätt som andel väntande inom vårdgarantins gräns på 90 dagar, var densamma i slutet av 2024 som i slutet av 2023 (51 procent).

Flera åtgärder för att förbättra tillgängligheten har genomförts under året. Se avsnittet Öka tillgänglighet till specialistvård. Det är vårdens skyldighet att hjälpa patienterna vidare till annan vårdgivare med kortare väntetid i de fall väntetiden riskerar att bli längre än vad vårdgarantin anger. Detta kallas i Region Skåne för samordning. För patienter som trots åtgärderna inte har kunnat erbjudas vård inom vårdgarantin har samordning till vårdgivare med kortare väntetid skett. Den totala samordningen av skånska patienter minskade med drygt 4 procent, från 67 800 under 2023 till knappt 65 000. Samordningar från andra regioner minskade ungefär 35 procent, från 7 200 under 2023, till 4 600. Under våren trädde 48 nya vårdgarantiavtal i kraft. Avtalens syfte är att förbättra tillgängligheten i Region Skåne. Trots ökat antal vårdgarantiavtal jämfört med föregående år, minskade samordningen till denna avtalsform

från 39 200 under 2023 till 28 500, vilket innebär att mindre än hälften av de knappt 65 000 samordningarna gjordes på vårdgarantiavtal. Minskningen kan till stor del förklaras av att Region Skåne även tecknat ett flertal nya vårdavtal (inte vårdgarantiavtal), bland annat inom urologi, allmän kirurgi samt proktologi och koloskopi.

De vårdområden som hade flest samordnade patienter till nybesök var ortopedi, öron-näsa-hals, gynekologi, urologi samt ögonsjukvård. Flest samordningar till operation/åtgärd fanns inom koloskopi, gastroskopi, ortopedi och kirurgi.

Tillgängligheten till återbesök förbättrades marginellt under 2024. Insatser för att förbättra följsamheten till vårdprogram i syfte att minska förekomsten av ej påkallade återbesök har genomförts. I vissa verksamheter har återbesökskoordinatorer införts i syfte att identifiera och frigöra lediga tider. Arbete med att minska behovet av återbesök genom översyn av inbokningar och ökat fokus på att erbjuda vård på rätt nivå har också genomförts. För vissa patienter räcker det med telefonkontakt i stället för ett fysiskt besök, eller ett besök hos annan yrkeskategori än läkare.

Tillgängligheten till undersökning med magnetkamera (MR) har förbättrats, vilket främst beror på nya avtal med privata leverantörer. Under 2024 väntade i snitt 55 procent av patienterna mindre än 30 dagar på en MR-undersökning, jämfört med 44 procent under 2023. Antalet väntande patienter till MR var i snitt 6 800 under 2024, jämfört med 8 000 under 2023.

► Öka tillgänglighet till specialistvård

Tillgänglighetsförbättrande åtgärder har varit högt prioriterade, med extra fokus på väntetider till operation. Den regionala operationsgrupperingen (OpTi) utgör fortsatt ett nav där samtliga sjukvårdsförvaltningar

är representerade, liksom kompetens inom upphandlad vård. Gruppen har arbetat med datadriven, systematiserad uppföljning av samtliga sjukhus för att generera riktade åtgärder.

Att minimera outnyttjad kapacitet, såsom sena återbud och strykningar, är centralt och förutsätter en välfungerande operationsplanering som inkluderar hela vårdkedjan. Nya digitala arbetssätt såsom digital operationspåminnelse via 1177 är ett av många goda exempel för att minska sena återbud. Utbildningsinsatser för operationsplanerare har genomförts.

Regionala mottagningsgrupperingen (TiMo) har representanter från alla förvaltningar och arbetar med tillgänglighetsförbättrande insatser för besök och öppenvård. Fokus har legat på insatser för att minska uteblivna besök, sena om- och avbokningar samt tillgänglighetsförbättrande åtgärder som frigör kapacitet.

Ett framgångsrikt arbete för att förbättra tillgänglighet bygger på välplanerad produktions- och kapacitetsplanering för att matcha vårdbehov med befintliga resurser. För att underlätta arbetet har Region Skåne köpt in ett produktionsplaneringsverktyg (KaPlan), och under hösten har tre pilotverksamheter arbetat med att anpassa verktyget och ta fram en modell. KaPlan går i drift under början av 2025 och införandet sker successivt.

Under året har Region Skåne även arbetat med följande tillgänglighetshöjande aktiviteter:

- Fokus på möjligheten att erbjuda fler digitala möten, samt på införandet av 1177 tidbok i syfte att möjliggöra för patienterna att själva om- och avboka sina tider.
- Förbättringsprogram med syftet att skapa balans mellan nybesök och återbesök. Vissa av programmen har även fokuserat på ökad användning av dagkirurgi.
- Kvalitetssäkring av väntelistor, med fokus på ny- och återbesök samt de som väntat längst.

- Ökat kapacitetsutnyttjandet parallellt med ansträngningar för att minimera antalet inställda operationer och ombokningar.
- Fördjupat arbetet med operationsindikation så att andra alternativ än operation alltid undersöks innan beslut fattas.
- Kompetensförsörjningsöversyn i syfte att undersöka vilka operationer som kan utföras utan anestesipersonal.
- Tidigareläggande av operation till i början av veckan för patienter med sämre utgångsläge och därmed ökad risk för komplikation och långsamt tillfrisknande.

► Fortsätta utveckla det nya samordningskansliet och utveckla tillgänglighetsuppföljningen.

I november startade Region Skåne ett vårdlotskansli som ska vara en väg in för regionens invånare i frågor om vårdgaranti och tillgänglighet. Vårdlotskansliet består av två delar. En del samordnar och lotsar vårdgarantipatienter från andra regioner mot Region Skånes vårdgarantiavtal, medan den andra delen är en ingång för vårdgarantifrågor initierade av invånare i Skåne. Det pågår utveckling av ett regionalt it-verktyg i syfte att minska den manuella administrationen i samordningsarbetet. Likaså kommer it-verktyget skapa möjligheter för en regional samordningskö för vårdgarantipatienter. Detta kommer underlätta arbetet, minska administrationen samt skapa goda förutsättningar för att få välinformerade patienter. Region Skåne deltar också i uppdrag som regeringen lämnat till Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten avseende utveckling av en nationell vårdförmedling.

► Ökad tillgänglighet till vård vid psykisk ohälsa.

Flera olika tillgänglighetsförbättrande insatser har införts inom psykiatrin:

FOTO: © KAN

FOTO: © MONNE LJUNGBERG

- Arbetsgrupp som ska se över uppföljningar i syfte att sätta in rätt insatser som leder till en positiv utveckling av tillgängligheten.
- Utvecklingsinsatser inom digitalisering har genomförts i syfte att skapa ett bredare utbud och kunna möta patienterna behovsanpassat.
- Effektivisering av flöden i syfte att korta ledtider samt att göra fler samordningar inom förvaltningen Psykiatri, habilitering och hjälpmedel.
- Gemensam servicenivå av digitala tjänster via 1177 samt Bup Skåne online.
- Vuxenpsykiatri har under året startat Avancerad psykiatri i hemmet (APIH).
- Ungdomsmottagningarna har under året haft hög tillgänglighet till digital drop in-mottagning, och har ökat de digitala besöken, gruppbesöken samt besök med internetbaserad kognitiv beteendeterapi (IKBT).

Tillgängligheten till första besök i vuxenpsykiatri Skåne har i snitt förbättrats med drygt 3 procentenheter till 82,6 procent väntande inom 90 dagar, jämfört med 79,2 procent 2023.

► *Barn- och ungdomspsykiatri ska arbeta för att korta köerna – inget barn ska vänta mer än 30 dagar på besök, utredning eller behandling.*

Köerna till utredning och behandling har fortsatt minska, vilket beror på omställningen som barn- och ungdomspsykiatri (Bup) genomfört i syfte att erbjuda insatser i ett tidigt skede. Utredning och behandlingsinsatser ges stegvis och växelsvis utifrån standardiserade vårdprocesser, för att kontinuerligt kunna ta ställning till patientens behov under hela vårdepisoden. De pågående insatserna är personcentrerade och har därmed lett till mer jämlik vård för barn och unga i Skåne.

Tillgänglig och effektiv akutsjukvård

Inflödet av patienter till akutmottagning har varit fortsatt högt och ligger på ungefär samma nivåer som under 2023. Vårdplatsläget har varit ansträngt på flera sjukhus i Skåne, vilket påverkar möjligheterna till utskrivning från akutmottagningarna. Det innebär att tillgänglighetsmålen för akutmottagningarna inte har uppnåtts.

► *Effektivt omhändertagande av patienter som söker akutsjukvård.*

Andelen som väntat kortare tid än två timmar på inskrivning till vårdavdelning från akutmottagningarna ligger på likvärdig nivå som 2023, 43 procent. Andelen patienter som väntat mindre än en timme till första läkarbedömning är oförändrat 45 procent. Målen på >80 procent nås inte. Spridningen mellan sjukhusens resultat är relativt stor. Under året har samverkan mellan akutmottagningar och specialistvård ökat. Ett utökat samarbete med vårdcentralerna har påbörjats, vilket bland annat innefattar en enklare väg för direktremittering.

Tillgängligheten för operation vid höftfraktur inom 24 timmar har minskat till 37 procent jämfört med 41 procent 2023. Det finns variationer men inget sjukhus når målet på 80 procent. Begränsad tillgång till operationssalar och bemannings-svårigheter kan ha bidragit till längre väntetider.

Ambulanssjukvårdens tillgänglighet vid prio 1-larm är något förbättrad jämfört med 2023. Ambulanssjukvården uppfyller nu målet som innebär att 90 procent av alla prio 1-larm ska nå fram till rätt adress

inom 20 minuter från att larmet inkommit. Det totala antalet ambulansuppdrag ökade något under 2024 jämfört med 2023. Däremot sjönk antalet uppdrag med högsta prioritet med drygt 5 procent till följd av att SOS Alarm har förändrat sitt initiala prioriteringssystem.

► *Utreda den skånska ambulanssjukvården med fokus på driftsformer, tillgänglighet, beredskap och ekonomisk hållbarhet.*

Utredningen påbörjades inte under 2024. Detta eftersom planering för eventuella förändringar inom områden som utgör grundläggande förutsättningar för utredningen, bland annat Nära vård, har pågått. Akutsjukvård, nivåstrukturering och Nära vård hänger tätt samman. Utredningen väntas starta i början av 2025.

Säker hälso- och sjukvård

Patientsäkerhetsarbetet bedrivs i enlighet med *Handlingsplan för ökad patientsäkerhet i Region Skåne*. Centralt inom patientsäkerhetsarbetet är att förebygga, förbättra och dra lärdom av negativa händelser.

Avvikelsehantering är en grundläggande del av det systematiska patientsäkerhetsarbetet. Nuvarande avvikelsehanteringssystem har uppfattats som svårarbetat i flera delar. Utveckling av ett nytt avvikelsehanteringssystem har pågått under 2023 och 2024, liksom förberedelser inför ett införande under 2025. I den somatiska slutenvården för vuxna patienter i Region Skåne följs omvårdnadskvalitet och patientdelaktighet upp genom punktprevalensmätning (PPM) omvårdnad. Metoden har utvecklats inom ramen för det regionala chefsjuksköterskenätverket under 2024. Den första mätningen genomfördes under hösten. Metoden är utöver uppföljning utformad för att bidra till att öka kunskap och främja utveckling inom omvårdnadskvalitet.

► *Minska förekomsten av trycksår, fallolyckor, vårdrelaterade infektioner och undernäring.*

Trycksår

Resultat från PPM omvårdnad visar att nytillkomna trycksår minskar. Jämförelse med resultat från tidigare mätningar får dock göras med försiktighet. Dokumentation av nytillkomna trycksår i patientjournalen stödjer bedömningen att trycksåren minskar.

Trycksår är en vanlig vårdskada som i hög grad kan förebyggas. En något högre andel patienter har riskbedömts 2024 (78 procent) jämfört med 2023 (76 procent), och delmålet (75 procent) för riskbedömningar uppnås. Även delmålet för vårdplaner (80 procent) uppnås, men andelen patienter med vårdplan har minskat (82 procent) jämfört med 2023 (85 procent). Aktiviteter för att förebygga nytillkomna trycksår pågår. Arbete för att öka kunskapen pågår i regional grupp för trycksårsprevention och i regional chefsjuksköterskegrupp. Fler sårkonsulter har tillkommit och finns i primärvården och på flera sjukhus. Sårkonsulten utbildar medarbetare och sprider ny kunskap om behandling och sårsläkning. Patientens medverkan bidrar till en säkrare vård och i patientinformationen *Din säkerhet på sjukhus* finns information om hur patienten själv kan bidra till att förebygga trycksår.

Fall

Antal patienter som fallit under vårdtid har minskat 2024 (2803) i jämförelse med 2023 (2 942) och 2022 (3 055). En något högre andel patienter har riskbedömts under 2024 (78 procent) jämfört med 2023 (76 procent). Andel patienter med vårdplan var 89 procent under 2024 jämfört med 90 procent 2023. Delmål för riskbedömning (75 procent) och vårdplan (80 procent) har nåtts. Det förebyggande arbetet pågår genom lokal uppföljning av PPM omvård-

nad, inom chefsjuksköterskegruppen samt genom att uppmuntra patientmedverkan.

Vårdrelaterade infektioner

Det har inte genomförts någon regional uppföljning gällande förekomst av vårdrelaterade infektioner (VRI) under 2024. Metod för uppföljning av såväl VRI som basala hygienrutiner och klädregler planeras att införas under 2025.

Uppföljningen av PPM omvårdnad gav kunskap om olika typer av VRI, som till exempel kateterrelaterad urinvägsinfektion hos patienter med kvarliggande kateter i urinblåsan. Mer än 40 procent av patienterna som ingick i PPM omvårdnad hade en kvarliggande kateter i urinblåsan antingen vid mättillfället, eller tidigare under vårdtiden. Resultatet visade att drygt åtta procent av dessa patienter hade förekomst av urinvägsinfektion relaterad till den kvarliggande katetern.

Undernäring

Sjukdomsrelaterad undernäring är vanligt förekommande och medför ökad risk för komplikationer och dödlighet. Genom att identifiera patienter med risk för undernäring kan åtgärder sättas in och negativa konsekvenser minskas.

En något högre andel vuxna patienter har riskbedömts under 2024 (67 procent) jämfört med 2023 (64 procent), men målnivån på 80 procent nås inte. Denna målnivå nås inte heller inom barnsjukvården, där en betydligt lägre andel riskbedömts (30 procent) jämfört med vuxensjukvården. En viss ökning har dock skett jämfört med 2023.

Resultat från PPM omvårdnad visade att 40 procent av patienterna hade ökad risk för undernäring vid mättillfället, vilket är en högre andel än vad som framkommit genom andra uppföljningar. Resultatet visade att 22 procent av riskpatienterna inte hade fått tillräckliga nutritions- eller vårdåtgärder.

Regelbundna mätningar kan bidra till ökat fokus på nutritionsproblem och undernäring. För att öka kunskapen om sjukdomsrelaterad undernäring inom hälso- och sjukvårdens verksamheter har lokal arbetsgrupp (LAG) nutrition inom Region Skånes kunskapsstyrningsorganisation tagit fram information till vårdgivare om området.

► *Minska överbeläggning, utlokalisering samt överflyttning av intensivvårdspatienter.*

Antalet utlokaliserade patienter har fortsatt att minska (1,1 utlokaliserade per 100 disponibla vårdplatser) jämfört med 2023 (1,4). Det betyder att färre patienter vårdas på en avdelning som saknar rätt kompetens utifrån patientens sjukdomstillstånd. Flertalet förvaltningar uppnår målnivån (<0,5 per 100 disponibla vårdplatser), medan några behöver genomföra förbättringar för att nå målet. Även antalet överbeläggningar minskade (7,1 överbeläggningar per 100 disponibla vårdplatser) jämfört med 2023 (8,6). Ingen av sjukhusförvaltningarna når målnivån på <1 överbeläggning per 100 disponibla vårdplatser).

Arbete för att minska överbeläggning och utlokaliserade patienter pågår och innefattar bland annat hållbar kompetensförsörjning, rätt använd kompetens och uppgiftsväxling av arbetsuppgifter, omställning till Nära vård samt arbete med säker vård för att minska vårdskador.

Resultat för överflyttning av patienter mellan intensivvårdsavdelningar på grund av resursbrist har ytterligare förbättrats och alla förvaltningar med intensivvård når fortsatt målnivån (≤ 2 procent).

► *Ökad kvalitet och säkerhet i läkemedelsanvändningen.*

Behandling med potentiellt olämpliga läkemedel till äldre minskar över tid. Anledningen till detta kan vara strukturerat arbete som utbildnings-

insatser, specifika rekommendationer för äldre samt läkemedelsgenomgångar.

Under 2024 har cirka 8 640 läkemedelsgenomgångar genomförts i slutenvården, vilket är en viss minskning jämfört med 2023. Detta omfattar både äldre patienter med många läkemedel som vårdas i slutenvård enligt Skånemodellen för läkemedelsgenomgångar, och remisspatienter där läkaren bedömt att patienten är i behov av en läkemedelsgenomgång. För Skånemodellen nås inte uppsatt mål. Under 2024 har Skånemodellen reviderats. På vårdcentralerna har cirka 4 640 läkemedelsgenomgångar genomförts under 2024. Detta är en ökning jämfört med 2023, men en nedgång jämfört med åren innan pandemin. För att målet ska nås behöver arbetet prioriteras ytterligare.

Målet på ≥ 70 procent nås för andel vårdtillfällen där patienter med ett eller fler läkemedel fått utskrivningsinformation (72 procent), vilket bidrar till ökad säkerhet i läkemedelsanvändningen.

► *Minska onödigt antibiotika-förskrivning.*

Under 2024 ökade antalet uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare i riket med 0,3 procent jämfört med 2023. I 13 av 21 regioner skedde en ökning medan nivån i Skåne sjönk med en procent, från 303 till 300 antibiotikarecept per 1 000 invånare och år. Uppföljningen visar på en generellt god följsamhet till riktlinjer för val av antibiotika vid olika infektioner.

Skåne ligger dock fortsatt högst i landet beträffande uthämtade antibiotikarecept. I april 2024 fattade regionfullmäktige därför beslut om att antibiotikaförskrivningen i Region Skåne inte ska överstiga 250 recept per 1 000 invånare och år. Beslutet innefattar ökad satsning på Samverkan mot antibiotikaresistens Skåne (Strama). En del i Stramas arbete är informationssatsning och

utbildning för vården och allmänheten. Strama arbetar kontinuerligt med återkoppling av lokalt förskrivningsmönster och lokala resistensdata till förskrivarna för att uppnå en klok antibiotikaanvändning.

► *Ta fram en regional strategi och handlingsplan för att minska vårdrelaterade infektioner.*

För att stärka arbetet mot VRI har Regional strategi för att minska vårdrelaterade infektioner 2025–2030 tagits fram och fastställts i regionstyrelsen. Strategin är ett komplement till den regionala handlingsplanen för ökad patientsäkerhet. Strategin ska verkställas genom en regional handlingsplan för att minska vårdrelaterade infektioner, som planeras att utarbetas och implementeras under 2025.

God och nära vård.

Nära vård med primärvård som nav

God och nära vård innebär en vård som i sin grund utformas i samskapande med invånarna. Nära vård är ett sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg – en omställning som flyttar vården närmare invånarna och omfattar regional och kommunal primärvård och omsorg, mobila team samt akut- och specialistsjukvård. Primärvården är första vårdnivån och navet i samordningen med andra vårdaktörer. En God och nära vård med vårdcentralerna som nav kräver ökad samverkan mellan sjukhus, regional och kommunal primärvård, socialtjänst och andra intressenter samt ett ökat fokus på förebyggande insatser.

God och säker vård ska upprätthållas oavsett om vården utförs på sjukhus eller i patientens hem. Som exempel har en regional riktlinje gällande användning av intravenösa antibiotika i hemmet fastställts under 2024 för att ge vägledning till de vårdverksamheter som utför denna vård och behandling i hemmet.

Region Skåne har begärt en ändring av lag (2009:366) om handel

med läkemedel för att möjliggöra för en sjukvårdshuvudman att hantera läkemedelsförsörjningen till samtliga vårdenheter inom sitt ansvarsområde. En ändring av lagen skulle möjliggöra en rationell och säker läkemedelsförsörjning samt säkra beredskapsförsörjning till samtliga vårdenheter även när vården bedrivs i patientens hem.

Återinskrivning 1–30 dagar för äldre är en indikator som beskriver andelen patienter över 65 år som oplanerat återinskrivits på sjukhus inom 30 dagar efter utskrivning. Indikatoren är ett processmått som kan synliggöra behov av ökad samverkan. Antalet återinskrivna under 2024 har ökat med 4 procent jämfört med 2023. Målet om en årlig minskning av antalet återinskrivna med 10 procent nås inte. Vidareutveckling av konsultstöd och direkta vårdflöden mellan specialist- och primärvård, omställning av akuta vårdflöden och införandet av mobila närsjukvårdsteam är viktiga delar i pågående arbete som kan bidra till färre återinskrivningar. På övergripande nivå är vidareutveckling av samverkansstrukturer mellan samtliga vårdaktörer och samverkan med kommunerna inom ramen för Vårdsamverkan Skåne grundförutsättningar för en sammanhållen vård.

► *Införa mobila team närsjukvård, inkluderat utvecklad basonkologi, i hela Skåne baserat på erfarenheter från pilotprojekt under förutsättning att projekten faller väl ut.*

Införandet av mobila närsjukvårdsteam har under året skett stegvis och team finns sedan oktober i hela Skåne. I januari startade Ystads närsjukvårdsteam för invånare i fem kommuner. I början av juni startade närsjukvårdsteam i Hässleholm, Helsingborg och Ängelholm och i oktober startade teamen i Lund, Malmö och Trelleborg. Under perioden januari till december genomfördes cirka 8 300 besök hos 3 400 individer.

Basonkologisk verksamhet har inkluderats i den vård som erbjuds genom mobila närsjukvårdsteamet i Ystad respektive avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) i Hässleholm och Kristianstad.

► *Ta fram en strategi för omställningen till Nära vård.*

Framtagande av strategin är inte påbörjad på grund av arbetet under hösten med en ny vårdform inom Nära vård. Arbete har dock initierats med utgångspunkt från mål och strategi för Framtidens hälsosystem. Beslutad inriktning för ny vårdform inom Nära vård kommer att utgöra en viktig grund för det fortsatta strategi- och omställningsarbetet.

► *Ta fram en strategi för den skånska primärvården utifrån Framtidens hälsosystem och utifrån den strategi för Nära vård som kommer tas fram av hälso- och sjukvårdsnämnden.*

Arbetet är inte påbörjat då strategin för omställningen till Nära vård ska inväntas. Beslutad inriktning för ny vårdform inom Nära vård kommer tillsammans med det gemensamma arbetet för God och nära vård inom Vårdsamverkan Skåne att utgöra en viktig grund för det fortsatta strategi- och omställningsarbetet.

► *Tillsätta en regional samordnare under 2024 som stöd i integreringen av utvecklad basonkologi i mobila team närsjukvård.*

Regional samordnare har inte tillsatts, då behovsanalysen inte påvisade något behov samt att kompetens för införandet bedömdes finnas tillgänglig inom befintliga organisationsstrukturer.

► *Fortsätta öppna upp de fastställda vårdplatserna.*

Under året har det genomsnittliga antalet disponibla vårdplatser minskat marginellt med fyra vård-

platser jämfört med 2023. Störst förändring ses på Helsingborgs lasarett som ökade antalet disponibla platser med 21 vårdplatser under året, och inom vuxenpsykiatri, som minskat med 25 disponibla vårdplatser. Antalet fastställda vårdplatser har minskat på totalen med 24 platser, vilket motsvarar en procents minskning jämfört med 2023.

Region Skåne arbetar kontinuerligt med rekrytering av medarbetare, förbättringsarbete inom arbetsmiljö, arbetssätt, organisationsformer och flöden som kan påverka möjligheten att öppna upp vårdplatser. Parallellt pågår arbete med att minska behovet av slutenvårdsplatser, exempelvis genom mer dagkirurgi, ökad öppen-vård, specialiserad vård i hemmet och breddinförande av mobila team närsjukvård.

► *Arbetet med att patienter digitalt ska kunna boka sina tider efter remiss och bedömda åtgärder på samma sätt på jämförbara mottagningar ska fortsätta i ökad takt.*

Införandet av att erbjuda patienter möjlighet att digitalt boka tider efter remiss och bedömda åtgärder på mottagningar har fortsatt. Exempelvis har möjlighet införts att boka tid för vissa patientgrupper som besöker specialistmottagning regelbundet för provtagning. Tekniska anpassningar i olika patientadministrativa system inför införandet av SDV har medfört förseningar i införandet. Fortsatt arbete med schemaplanering för de yrkeskategorier som ska kunna bokas behövs för att uppnå ökad tillgänglighet för patienter att boka sina tider själva.

► *På alla vårdcentraler införa möjligheten för patienter att kunna boka sina egna tider för vårdbesök på primärvårdsnivå i hela Skåne.*

Alla vårdcentraler har fortsatt att införa olika typer av tidsbokning för vårdbesök. Varje vårdcentral avgör

FOTO © MONNE LJUNGBERG

FOTO © KAN

vilken typ av tidsbokning och vilka vårdgivarkategorier som ska ingå i utbudet, där möjligheten för patienten att boka egna tider får avvägas mot behov av medicinsk bedömning och prioritering.

► Fast vårdkontakt ska erbjudas på vårdcentralerna.

I Region Skånes nuvarande journal-system är det inte möjligt att följa upp andelen listade patienter med fast vårdkontakt. Däremot går det att följa upp andelen listade patienter med fast läkarkontakt. Målet för andel listade patienter med fast läkarkontakt, som ingår i vårdcentralernas förfrågningsunderlag, höjdes inför 2024 från 75 till 85 procent. Resultatet under 2024 var 76 procent, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2023. Dock ses en ökning under senare delen av 2024, och i december var resultatet 79 procent. Majoriteten av vårdcentralerna uppnår målet att minst 85 procent av de listade patienterna ska ha namn-given fast läkarkontakt.

► Etablering av familjecentraler ska öka.

Långsiktig målsättning är att det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun i Skåne. I juni infördes ett nytt etableringsstöd på 100 000 kr till den barnvårdscentral (BVC) respektive barnmorskemottagning (BMM) som först startar upp en familjecentral i kommuner som inte redan har det. Efter detta beslut har en ny familjecentral öppnat. Totalt finns 40 familjecentraler i Skåne, varav 30 innehåller samtliga fyra inriktningar: BVC, BMM, socialtjänst samt öppen förskola. Totalt har 24 kommuner i Skåne minst en familjecentral. En familjecentral har under året stängt och fem har minskat inriktningar från fyra till tre.

► Implementera handlingsplaner för god och nära vård. I enlighet med Överenskommelse om en god och nära vård.

Den nationella överenskommelsen om God och nära vård implementeras och omsätts i hög utsträckning inom Vårdsamverkan Skåne tillsammans med de skånska kommunerna. I Vårdsamverkan Skåne finns en

politiskt beslutad Målbild och handlingsplan för Nära vård med tillhörande Aktivitets- och tidsplan. Denna plan har under året reviderats med bland annat större fokus på uppföljning.

Vårdsamverkan Skåne har beslutat om uppdrag Ramverk för lärande uppföljning av Nära vård. Under 2024 startade ett utvecklingsarbete avseende gemensamma indikatorer för Nära vård inom Vårdsamverkan Skåne. Det finns sex utvecklingsområden inom Vårdsamverkan Skånes Målbild för Nära vård: Personcentrerat arbetssätt, Hälsofrämjande och förebyggande insatser, Kompetenssamverkan, Digitalisering, Barn och ungas hälsa och Rehabilitering. Inom dessa utvecklingsområden finns flera pågående samarbeten på såväl övergripande Skånenivå som på delregional och lokal nivå. Delregionala processledare har bidragit till att bygga upp och stärka samverkansstrukturerna på både politisk och tjänstepersonnivå, för att få verkställighet i gemensamma beslut, utvecklingsområden och aktiviteter.

Region Skåne och Skånes kommuner deltar från 2024 i det nationella projektet Sammanhållen planering på 1177 som syftar till att individen ska

kunna få en överblick över sin vård och omsorg. Innehållet rör exempelvis fasta vårdkontakter, bokade tider, planerade insatser, läkemedel, provtagning, egenvårdsstöd, med mera. Det ska vara möjligt för patienten att vara en medskapande part som kan initiera aktiviteter och tillföra information. Även närstående ska kunna stödjas i en mer aktiv roll. Under året har samarbetet kring barn och unga stärkts genom etablering av en Skånegemensam samverkansgrupp för barn och unga. Syftet är utgöra en plattform för utvecklingsarbete för barn och unga gällande förebyggande, hälsofrämjande och hälso- och sjukvårdande insatser.

Personcentrerad hälso- och sjukvård och personcentrerat arbetssätt ska utvecklas

Personcentrerad hälso- och sjukvård innebär att se den enskilda personen samt involvera och anpassa vården efter individens behov, resurser och förutsättningar. Inom Region Skåne pågår aktiviteter på olika nivåer för att uppnå en mer personcentrerad vård. Utbildningsinsatser, nya arbetssätt, redskap och invånarinvolvering är några exempel. Det personcentrerade arbetssättet är ett av sju insatsområden i Framtidens hälsosystem.

► Ta fram en strategisk plan för precisionsmedicin.

Region Skåne deltar, tillsammans med övriga universitetssjukvårdsregioner, i ett nationellt initiativ för att öka implementeringsgraden av precisionsmedicin i hälso- och sjukvården. Under 2024 har Region Skåne och Lunds universitet etablerat Precisionsmedicinskt Centrum Syd i syfte att bidra till utveckling och implementering av precisionsmedicin, och en styrgrupp för centret har inrättats. Arbetet med att ta fram en strategisk plan för centrets arbete har inletts.

► Personcentrerade sammanhållna vårdförlopp ska införas enligt nationell plan och Region Skånes införande-process.

Samtliga nationellt godkända vårdförlopp befinner sig i någon fas av den regionala införandeprocessen. Kunskapsstyrningsrådet fattade under 2024 beslut om genomförda gap-analyser och handlingsplaner för flera hälsotillstånd. Inom verksamheterna pågår ett aktivt förbättringsarbete avseende tidigare introducerade vårdförlopp och regionalt uppföljningsarbete kring implementeringen.

► Fler våldsutsatta personer ska identifieras och stöttas.

Region Skåne har en övergripande struktur för arbete mot våld i nära relationer. En positiv utveckling kan ses avseende antalet journalanteckningar om våld i nära relationer under 2024. Dessa uppgick till cirka 15 100 jämfört med 13 050 år 2023, vilket motsvarar en ökning med 16 procent. Specialistvården stod för 92 procent av anteckningarna under 2024 och kvinnosjukvården för mer än 83 procent av dessa. Ungdomsmottagningarna har påbörjat ett förbättringsarbete, vilket resulterat i ett ökat antal journalanteckningar. Inom primärvården gjordes 460 journalanteckningar om våld i nära relationer, vilket innebar en viss ökning jämfört med föregående år. Det är dock få anteckningar i relation till antalet besök.

Utöver journalanteckningar följs registreringar om åtgärder som rör information om våld i nära relation och barns rättigheter upp. Skillnaden i antal registreringar jämfört med 2023 är relativt liten. Till exempel ligger antalet orosanmälningar om barn som far illa på en oförändrad nivå jämfört med 2023. Regionalt arbete har fokuserat på implementering av Socialstyrelsens allmänna råd samt ökad kunskaps-spridning om barns rättigheter och

hedersrelaterat våld och förtryck. Ett regionalt nätverk mot hedersrelaterat våld och förtryck bidrar till ökad kännedom om hälso- och sjukvårdens och tandvårdens ansvar. En primärvårdssatsning har inletts för att förstärka arbetet mot våld i nära relationer. Flera verksamheter i Region Skåne har lokala utvecklingsprojekt inom området. Samverkan sker fortsatt med Länsstyrelsen Skåne avseende Resurscentrum heder Skåne.

► Införa en regional funktion som ombesörjer beställningar åt patienter med lymfödem som behöver förnya kompressionsdelar. Patienterna ska själva kunna kontakta funktionen.

Under hösten påbörjades en utredning om införandet av en regional funktion för patienter med lymfödem som behöver förnya kompressionsdelar. Uppdraget övergick från Primärvården Skåne till förvaltning Nära vård och hälsa vid årsskiftet, som kommer att fortsätta arbetet med uppdraget under 2025.

Psykisk hälsa

Tillgänglighet till vård är den största utmaningen inom området psykisk hälsa. Läs mer under rubrikerna Ökad tillgänglighet till vård vid psykisk ohälsa och Barn- och ungdomspsykiatri ska arbeta för att korta köerna – inget barn ska vänta mer än 30 dagar på besök, utredning eller behandling i avsnittet God tillgänglighet.

► Arbetet med att förebygga suicid i enlighet med Regional suicidpreventiv strategi 2023–2028 ska fortsätta.

Den regionala strategin för suicidprevention är beslutad i regionstyrelsen för åren 2023–2028. Syftet är att öka medvetenheten om suicidprevention, öka kunskapen och uppmärksamma aktörer på att identifiera vilka suicidpreventiva insatser som överensstämmer med respektive verksamhet. Under året har följande aktiviteter skett:

- Läns-gemensamt suicidpreventivt arbete i samverkan med Skånes kommuner och brukarföreningar.
- Arbetet med det skolbaserade programmet Youth Aware of Mental health (YAM) har fortsatt. 16 av Skånes 33 kommuner har arbetat aktivt med IAM. Förberedelser för implementering i fler kommuner fortsätter under 2025.
- Kunskapshöjande insatser för allmänheten har genomförts genom kampanjer på Skånetrafiken och medverkan i aktiviteter tillsammans med olika delar av civilsamhället.
- Inventering av stöd till efterlevande har initierats genom läns-gemensam samverkan vilket har lett till att en studie av efterlevandestöd har startats tillsammans med FoU-enheten på psykiatri, habilitering och hjälpmedel och Lunds universitet.

Förväntade effekter av det regionala suicidpreventiva arbetet på sikt är att öka förståelsen, kunskapen och ansvarstagandet för suicidprevention som en folkhälsofråga att beakta på olika nivåer i samhället.

► *Beroendevården behöver utvecklas så att vårdens aktiviteter blir en välfungerande helhet ur individens perspektiv. Samverkan ska förbättras och struktureras mellan primärvård, specialiserad vård, kommunala insatser och andra berörda parter.*

Kompetenscentrum beroende (KCB) har arbetat vidare med att ta fram interna utbildningsinsatser. En sådan insats är en beroendemedicinsk basutbildning som är en hel-dagsutbildning riktad till personer inom alla yrkeskategorier som är verksamma inom psykiatri. Utbildningen gavs första gången i november och planeras vara termins-vis återkommande. KCB har under 2024 utbildat läkare från primärvård samt kommunanställda vid flertalet tillfällen.

I november föreslog hälso- och sjukvårdsnämnden regionfullmäktige att avveckla vårdvalssystemet för läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO-vård). Förslaget innebar även att hälso- och sjukvårdsnämnden ska upphandla LARO-verksamhet på vissa geografiska platser enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Slutgiltiga beslut väntas i februari 2025.

► *Den somatiska ohälsan hos personer med psykisk sjukdom ska särskilt uppmärksammas genom målinriktade insatser såsom ökad medvetenhet, kompetenshöjande insatser och samverkan inom berörda vårdnivåer.*

Under året har särskilt fokus lagts på att förbättra patientgruppens somatiska hälsa i slutenvård. Arbetsgrupper för förbättrad somatisk vård finns nu i flertalet verksamheter. I Lund och Malmö förekommer strukturerade dialog-möten mellan psykiatri och Sus. Samarbetet har fördjupats under året och bland annat resulterat i förbättrade rutiner när inlagda patienter behöver somatisk vård. Föreläsningar har anordnats för att stärka medvetenhet om somatisk sjukdom och riskläkemedel bland patienter med psykisk ohälsa. Området kommer att prioriteras upp under 2025 och ett omtag kring målinriktade insatser planeras.

► *Genomföra en utredning av den skånska missbruksvården, i syfte att skapa en sammanhållen vård med ett helhetsperspektiv, i väntan på implementeringen av kommande reformer kopplade till samsjuklighets-utredningen Från delar till helhet.*

En utredning av den skånska missbruksvården har pågått under hösten 2024. En utredare har i samråd och samarbete med berörda förvaltningar och enheter som vårdar dessa patienter hållit ihop utredningen.

Utredningen har avgränsats till verksamheter där Region Skåne är huvudman. Utredningen planeras vara klar sommaren 2025, och kommer att ge en nulägesbild av beroendevården avseende utbud, tillgänglighet och ekonomi.

► *Se över hur tillgänglighet till akut psykiatrisk vård dygnet runt i hela Skåne kan tillförsäkras med befintliga resurser, så som psykiatriambulanser och psykiatriska akutmottagningar.*

Under rapportperioden har en arbetsgrupp arbetat med att se över hur tillgängligheten till akut psykiatrisk vård dygnet runt i hela Skåne kan tillförsäkras. Ett förslag har tagits fram och arbetet med innehållet kommer att fortgå under 2025.

► *Kunskapen behöver öka och metoder förbättras i primärvården avseende diagnostik och behandling av psykisk ohälsa.*

Under året har arbete med att aktivt stärka kompetensen och förbättra metoder för diagnostik och behandling av psykisk ohälsa genomförts. Insatserna syftar till att möta de växande behoven av vård för psykisk ohälsa och att säkerställa en jämlik och högkvalitativ vård för alla patienter.

Utbildningar har genomförts för vårdpersonal inom primärvården för att öka kunskapen om psykisk ohälsa, med fokus på tidig identifiering, diagnostik och behandling. Samtidigt har arbetet med att integrera psykisk hälsa som en naturlig del av vårdcentralernas verksamhet fortsatt, vilket bidrar till att minska stigma och främja en helhetssyn på patientens hälsa.

► *Psykisk ohälsa hos äldre ska motverkas och insatser för detta behöver utvecklas.*

Arbete har genomförts bland annat via äldre-mottagningarna som har erbjudit medicinsk och psykosocial

FOTO © BENGT FLEMARK

rådgivning, och vårdpersonal har utbildats i att upptäcka psykisk ohälsa hos äldre med hjälp av anpassade verktyg och samtalsmetoder. Arbetet med att utveckla insatserna fortsätter, med målet att fler äldre personer ska få stöd och vård som stärker deras psykiska hälsa och livskvalitet.

Inom vuxenpsykiatri finns idag en äldrepsykiatrisk mottagning med cirka 500 patienter, samt en del av en avdelning som är avsedd för personer 67 år eller äldre. Det finns långtgående planer för en vidareutvecklad stärkt äldrepsykiatrisk vård, bland annat att starta ett äldrepsykiatriskt team och ett mobilt team mot äldregruppen.

Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

Ett systematiskt arbete har bedrivits med att stärka det lokala processarbetet i verksamheter som samarbetar inom de olika standardiserade vårdförloppen (SVF). Ett fokus på att efterfråga resultat för leddidsmål inom uppföljningsforum tillsammans med insatser och stöd för de skiftande behov verksamheterna

uttrycker, har bidragit till minskade leddider inom flera förlopp.

En särskild elektronisk infopanel för canceruppföljning, baserad på de kvalitets- och leddidsindikatorer som registreras och följs inom varje förlopp, har utvecklats för lättillgänglig information på verksamhets-, förvaltnings- och regional nivå.

I Skåne diagnosticerades under 2024 cirka 9 000 patienter med malign sjukdom, vilket utgör cirka 30 procent av de som utreds på misstanke om cancersjukdom. Arbetet med att utveckla omhändertagandet av patienter från utredning till behandling med rehabilitering och ibland palliation utifrån personens behov, bedrivs inom Region Skåne systematiskt i linje med Cancerplan Region Skåne 2022–2025. Denna baseras på de prioriterade områdena i Södra sjukvårdsregionens cancerplan 2023–2025 och den nationella cancerstrategin. Cancervården i Region Skåne håller hög medicinsk kvalitet och får genomgående höga betyg i genomförda patientenkäter. Det senaste resultatet för Nationell patientenkät SVF

Cancer uppvisar en förbättring i jämförelse med 2023.

Flera områden har fokuserat på samordning och samverkan, och det kontinuerliga utvecklingsarbetet har gett resultat i form av exempelvis standardisering av remisser och arbetssätt samt förbättrade leddider inom flera SVF. Evidensbaserade uppföljningsrutiner och utmönstring av metoder med låg nyttograd har inkluderats i standardiserade arbetssätt.

Omhändertagande av personer inom Södra sjukvårdsregionen med ärftlig cancer sker sedan i våras med sjukvårdsregionalt stöd från klinisk genetik-onkogenetisk mottagning med placering vid Sus. Här samordnas dels insatser till personer i behov av psykosocialt stöd oavsett bostadsort, dels de regionala behoven av utbildningsinsatser, kunskapsstyrning, forskning och kvalitetsregister för att främja ett personcentrerat omhändertagande. Inom Region Skåne drivs sedan slutet av 2024 även en egen uppföljningsmottagning för ärftlig cancer som ska koordinera och samordna uppföljningar samt vara en fast vårdkontakt för patientgruppen.

Ett kontinuerligt arbete för att stärka vårdkedjan runt det sjuka barnet och dess familj har bedrivits. Syftet har även varit att förbättra övergången till vuxensjukvård då detta är aktuellt i samband med, eller efter, en behandling.

Min vårdplan cancer på 1177.se (MVP) har övergått i förvaltningsfas och anpassar arbetssätt då nya diagnoser publiceras. Antal startade vårdplaner ökade med 25 procent under 2024. Medvetenheten om MVP som kunskapsbas och hjälpmedel för patienter och medarbetare har höjts och positiva exempel har spridits på Region Skånes intranät.

Cancerrehabilitering har varit i fokus och Region Skåne har byggt upp en organisation för både regionövergripande digital rehabiliteringsmottagning och basrehabiliteringsprogram inom primärvården.

Arbetet har förstärkts med lokala rehabiliteringssamordnare som haft som uppgift att stödja verksamheter och standardisera arbetssätt och remissförfarande för patienter med rehabiliteringsbehov av varierande grad.

För information om arbetet med HPV-vaccinationer, se avsnitt God förlossnings- och neonatalvård och kvinnohälsa.

► Fortsatt utveckling av standardiserade vårdförlopp (SVF)

Region Skåne arbetar aktivt för att nå de nationella målen för SVF. Inklusionsmålet innebär att 70 procent av alla nyupptäckta cancerpatienter ska utredas inom ett SVF. Förvaltningarnas arbete med att förbättra inklusionsgraden för SVF har bidragit till att Region Skåne uppnår inklusionsmålet. Ledtidsmålet innebär att minst 80 procent av alla patienter med cancer som ska starta behandling, ska utredas inom ett SVF inom den angivna ledtiden. Andelen patienter som genomgått standardiserat vårdförlopp inom den angivna ledtiden har under 2024 ökat till 36 procent, och flera förlopp påvisar kortare ledtider. Ingen region i Sverige uppnår ledtidsmålet 80 procent och genomsnittet i riket var 44 procent 2024. Utvecklingen av SVF ska bidra till en mer jämlik och effektiv vård samt ge ökad förutsägbarhet i vårdförloppet för patienten. Under året har tydligt fokus riktats mot det komplexa processarbete varje SVF innebär, och kartläggningar av arbetssätt och samarbeten både med patienter och andra verksamheter har genomförts. Alla verksamheter med SVF ska ha en processkartläggning och planera för regelbundna processmöten med stöd av lokala cancersamordnare och strukturerad uppföljning av ledtider har betonats för ledningsfunktioner på alla nivåer. Parallellt med processarbetet påverkar tillgängligheten till operationskapacitet, endoskopi, strålbehandling, patologi och cytologi ledtiderna

i olika grad. Riktade insatser inom dessa områden utförs kontinuerligt. Tillförlitligheten i registrerade data betonas i den kvalitetssäkring av

SVF-data som regelbundet genomförs tillsammans med årliga dialog- och utbildningsfora för koordinatörer med ansvar för registreringar.

URVAL AV UPPFÖLJNINGSSINDIKATORER FÖR CANCERVÅRD

Indikator	IDnr/KVÅ	Mål	2024	2023	2022
Kontaktsjuksköterska vid cancer	ID242	>80 %	84 %	83 %	82 %
Standardiserade vårdförlopp (SVF) inom stipulerad tid	ID341	≥80 %	36 %	31 %	31 %
Andel patienter med cancerdiagnos som ingår i ett SVF-förlopp	ID342	≥70 %	83 %	86 %	83 %
Tidig rehabiliteringsbedömning till SVF-patienter	ID343	≥80 %	48 %	49 %	45 %

ANTAL STARTADE SVF-UTREDNINGAR (SVF=standardiserade vårdförlopp)

SVF-utredningar Måluppfyllelse 80 procent	2024 Antal	2024 Andel	2023 Antal	2023 Andel	2022 Antal	2022 Andel	2024 jmf med 2023
AML/ALL ¹	41	88 %	28	100 %	45	89 %	↓ röd
Analcancer	46	20 %	44	23 %	48	31 %	↓ röd
Bröstcancer	1 350	47 %	1 365	41 %	1 211	39 %	↑ grön
Buksarkom	19	21 %	17	29 %	29	24 %	↓ röd
Cancer i bukspottkörteln	134	27 %	128	23 %	161	22 %	↑ grön
Cancer i gallblåsa/gallgång	51	20 %	49	18 %	33	18 %	↑ grön
Cancer i urinblåsa och urinvägar	432	11 %	397	16 %	467	5 %	↓ röd
Hjärntumörer	120	52 %	95	46 %	106	45 %	↑ grön
Hudmelanom	684	53 %	782	53 %	752	54 %	↔ gul
Huvud-halscancer	304	49 %	322	45 %	267	40 %	↑ grön
Levercancer	70	19 %	82	5 %	79	19 %	↑ grön
Livmoderhalscancer	70	19 %	67	12 %	72	14 %	↑ grön
Livmoderkroppscancer	168	24 %	215	17 %	186	30 %	↑ grön
Lungcancer	517	11 %	542	14 %	519	12 %	↓ röd
Maligna lymfom/KLL	267	52 %	261	41 %	277	51 %	↑ grön
Matstrups- och magsäckscancer	186	34 %	171	29 %	186	37 %	↑ grön
Myelom	85	46 %	94	40 %	82	55 %	↑ grön
Myeloproliferativ neoplas	40	60 %	46	57 %	iu	iu	↑ grön
Neuroendokrina buktumörer	8	0 %	2	0 %	10	40 %	↔ gul
Njurcancer	153	42 %	225	24 %	225	17 %	↑ grön
Peniscancer	38	58 %	41	32 %	29	45 %	↑ grön
Prostatacancer	781	29 %	805	21 %	791	18 %	↑ grön
Skelett- och mjukdelssarkom	28	57 %	44	39 %	35	71 %	↑ grön
Sköldkörtelcancer	191	12 %	144	16 %	101	10 %	↓ röd
Testikelcancer	37	43 %	60	10 %	45	22 %	↑ grön
Tjock- och ändtarmscancer	825	29 %	909	28 %	880	30 %	↑ grön
Vulvacancer	27	15 %	40	13 %	41	10 %	↑ grön
Äggstockscancer	128	39 %	146	22 %	162	30 %	↑ grön
TOTALT	6 800	35 %	7 121	31 %	6 840	31 %	↑ grön

iu = ingen uppgift ↑ grön = förbättring ↓ röd = försämring ↔ gul = oförändrad

Tabellen visar hur stor andel av patienterna som startar behandling inom den angivna ledtiden för respektive förlopp samt utvecklingen över tid. Andelen utgör måluppfyllelsen. Målet är 80 procent.

1. Akut myeloisk leukomi/akut lymfatisk leukomi

FOTO: © ELIN JÖNSSON

FOTO: © MONNE LJUNGBERG

God förlossnings- och neonatalvård samt kvinnohälsa

Antalet förlossningar i Region Skåne har minskat med 4,6 procent mellan 2023 (13 761 födselar) och 2024 (13 129 födselar). Tidigare minskning av födelsetalen har möjliggjort utökning av basuppdraget för BMM kallad lättgynekologi, som infördes januari 2024. Detta innebär att flertalet vanligt förekommande gynekologiska symtom kan omhändertas på BMM som första instans. Syftet med lättgynekologi är att öka tillgängligheten till vård för kvinnan, och att stärka ett personcentrerat teambaserat arbetssätt. Det säkerställer jämlik och säker vård samt använder och utvecklar barnmorskans kompetens. I tillägg till detta har BMM från juli 2024 haft möjlighet att ansöka om tilläggsuppdraget gynekologisk hälsa, ett uppdrag som omfattar handläggning och behandling av läkare vid vanliga gynekologiska besvär på primärvårdsnivå för att komplettera vårdcentralernas basuppdrag inom gynekologi. Tilläggsuppdraget syftar även till att stärka basuppdraget lättgynekologi på BMM. Totalt har 36 BMM ansökt om tilläggsuppdraget och 19 har startat under året, vilket visar på stort intresse.

Traumamottagning Centrum för sexuell hälsa startade i januari 2024 och tar emot patienter med ohälsa till följd av sexuellt våld. Den nationella HPV-vaccinstudien fortsätter i Skåne. Antalet deltagande barnmorskemottagningar har ökat från ett 30-tal till ett 50-tal. 44 procent vaccinations-täckning har uppnåtts under 2024. Målet är 70 procent vaccinerade bland kvinnor födda 1994–1999, för att bidra till att utrota livmoderhalscancer globalt. Ett intensivt arbete med kampanjer och förbokade tider pågår för att nå målet 2025.

► *Gravida och födande kvinnor ska uppleva tillgänglig, trygg, säker och sammanhållen vård.*

I linje med den nationella överenskommelsen mellan staten och SKR har satsningar fortsatt inom förlossningsvård, neonatalvård och kvinnors hälsa med förstärkt sammanhållen graviditetsvårdkedja mellan mödrahälsovården och förlossningsklinikerna, via riktlinjearbete och dialogmöten. Ny kunskap och nationella riktlinjer har implementerats. En regional enhet stödjer utvecklingen, anordnar utbildningsdagar och tillser god samverkan med

andra aktörer inom samtliga verksamhetsgrenar för mödrahälsovården. I Graviditetsenkäten svarar 76 procent av kvinnorna i Skåne att de är mycket nöjda med sin förlossning, vilket är en hög siffra jämfört med riket i övrigt, men något lägre än resultatet föregående år (79 procent).

Andelen förlossningar där den födande hänvisas till annan förlossningsavdelning utan medicinsk anledning minskar stadigt. Andelen var 2,7 procent 2024, och målnivån på mindre än fem procent är därmed uppnådd. Andelen kvinnor med bristningar grad 3–4 vid icke instrumentell förlossning är, likt föregående mätperiod, nära målvärdet på 1,9 procent (2,1 procent 2024). Allt fler kvinnor deltar i eftervårdsbesöket (94,7 procent 2024) vilket är nära målet på 95 procent. I Region Skåne är deltagandet högt även bland kvinnor med högst grundskoleutbildning (90 procent) och kvinnor födda utanför Sverige (92 procent).

Pilotprojektet Min barnmorska startade i oktober på Sus Malmö för en sammanhållen och teambaserad vårdkedja i förlossningsvården. Åtta barnmorskor i två team handhar hela graviditetsvårdkedjan för

kvinnor med förlossningsrädsla eller uttalad oro/ängest, samt gravida som inte talar svenska eller engelska och får sitt första barn i Sverige. Totalt deltog 49 kvinnor i projektet under 2024.

BB-hemma, vilket innebär att nyblivna mammor och deras nyfödda barn erbjuds besök i hemmet av barnmorska veckan efter förlossning, erbjuds nu från alla förlossningskliniker. Fler bristningsmottagningar har startats och finns nu på samtliga förlossningskliniker. Alla BMM erbjuder tidig kontakt med nyförlösta inom två veckor efter förlossningen för att tidigt fånga kvinnans fysiska och psykiska mående. För att stödja ökad amning har ett nytt digitalt amningsstöd tagits fram, *Lär dig om amning*.

Jämlik hälso- och sjukvård

Jämlikhet i hälso- och sjukvården innebär att vården ges på lika villkor och efter behov, där den med störst behov ges företräde till vården. Jämlikhet i hälso- och sjukvården innebär frånvaro av omotiverade skillnader mellan individer, oavsett vilken vårdenhet eller grupp i samhället en person tillhör.

För att stärka Region Skånes förmåga att följa upp omotiverade skillnader initierades projektet *Hälso- och sjukvårdsuppföljning jämlik vård*, som slutrapporterades under 2024. Projektet föreslår i sin slutrapport hur uppföljningen av jämlik vård kan stärkas i Region Skåne.

Kunskapsstyrningen är den mest framträdande aktiviteten för att skapa en mer jämlik vård i Region Skåne. Alla lokala programråden har i uppdrag att utveckla en jämlik vård genom att stödja implementering av riktlinjer, vårdprogram och personcenterade och sammanhållna vårdförlopp. Region Skåne arbetar aktivt för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter, bland annat genom Region Skånes Likarättsakademi, som erbjuder utbildning till certifierad likarättsambassadör och

likarättsrondhavare. Akademien arrangerar även Stora Likarättsdagarna. Region Skåne erbjuder även flertalet utbildningar som på olika sätt berör jämlik vård.

Forskning om jämlik vård och hälsa pågår vid skånska lärosäten. Forskningens dag, som arrangeras av Region Skåne, Lunds universitet och Eric K. Fernströms stiftelse, är ett populärvetenskapligt arrangemang där allmänheten bjuds in att höra forskare presentera aktuell forskning. 2024 års Forskningens dag hade temat Kromosomer och kultur – Om könets betydelse för hälsan.

► *Verksamheterna ska kontinuerligt utvärdera vården utifrån ett jämlikhetsperspektiv för att kunna uppnå planperiodens mål att minska omotiverade skillnader i hälso- och sjukvården.*

Analysen har genomförts i enstaka fall. Vissa systematiska analyser har genomförts i projektet *Hälso- och sjukvårdsuppföljning jämlik vård*. I projektet exemplifieras hur uppföljning av jämlik vård kan utföras för utfallet "patienter med icke patologisk höftfraktur som opererats inom 24 timmar från ankomst till sjukhus". Analysen, som inkluderar data från flera nationella register, visar på skillnader mellan sjukhus och mellan olika sociodemografiska grupper (grupper med olika kombinationer av ålder, kön, inrikes/utrikes född, medianinkomst). De skillnader i väntetider som finns mellan olika individer kunde dock inte förklaras av grupptillhörigheten i särskilt stor utsträckning.

Nivåstrukturering och profilering

Nivåstrukturering och profilering av regionens sjukhus och andra vårdinstanser är en förutsättning för såväl omställningen till Nära vård som utvecklingen av den specialiserade vården. En tydligare profilering skapar bättre förutsättningar för verksamheterna att utveckla den kompetens och kapacitet som krävs

på lång sikt. Genom nivåstrukturering och profilering skapas förutsättningar för högspecialiserad verksamhet, liksom nödvändiga förutsättningar för att bedriva högkvalitativ forskning, utbildning och rekrytering av spetskompetens. Den strategiska utvecklingen av universitetssjukvården, inklusive dess roll inom nationell högspecialiserad vård, spelar en nyckelroll i det regionala och sjukvårdsregionala arbetet med nivåstrukturering. Arbetet med nivåstrukturering och profilering utgör ett av sju insatsområdena i Framtidens hälsosystem.

► *Regional nivåstrukturering och profilering ska fortgå bland annat med målsättning att säkerställa kapacitet för nuvarande och framtida uppdrag inom nationell högspecialiserad vård. Uppdragsförflyttning ska bidra till omställningen till nära vård samt till att tydliggöra sjukhusens långsiktiga uppdrag.*

I Region Skåne pågår ett omfattande arbete med att utveckla den nära vården och att överföra viss slutenvård till hemmet. Mobila team närsjukvård har breddinförts i hela regionen. Parallellt pågår andra förflyttningar av vård inom Region Skåne och Södra sjukvårdsregionen för att bereda plats för tillkommande högspecialiserad vård.

Arbetet med förflyttningar är komplext och tar tid att genomföra. Exempel på åtgärder på sjukvårdsregional nivå är projekt inom Benign gynekologisk vård och Urologisk kirurgi. Båda syftar till att förflytta uppdrag, i de flesta fall från Sus, till andra sjukhus i sjukvårdsregionen. Omställningar och förväntade effekter inom delprojekten har försenats något, bland annat på grund av utmaningar med bemanning och minskad operationskapacitet.

Under året har arbete med flera uppdragsförflyttningar inom Region Skåne initierats. Det rör bland annat elektiv ortopedi, ledplastiker, och benign urologi. Uppdragsförflytt-

ningarna involverar flera förvaltningar och syftar till att stärka universitetssjukvården och är en del i *Genomförandeplan framtidens universitetssjukvård*.

► *Region Skåne ska vara ledande i nationell högspecialiserad vård.*

Nationell högspecialiserad vård (NHV), tidigare rikssjukvård, innebär att viss högspecialiserad vård koncentreras på nationell nivå. Arbetet pågår sedan 2018 och det är Socialstyrelsen som leder arbetet med stöd av expertis från hela landet. Beslut om tilldelning fattas av nämnden för nationell högspecialiserad vård vid Socialstyrelsen. Under 2024 tillkom sju nya vårdområden. Region Skåne ansökte om samtliga och tilldelades tillstånd inom fem av dessa (se tabell nedan). Region Skåne är enda tillståndsinnehavare i landet inom de nya områdena arbets- och miljödermatologi och malign hyper-

BEVILJADE NHV-TILLSTÅND 2024

Vårdområde	Start	Huvudansvar
Arbets- och miljödermatologi	2025-01-02	Sus
Malign hypertermikänslighet	2025-01-02	Sus
Koagulations sjukdomar	2025-09-01	Sus
Sällsynta njursjukdomar	2025-09-01	Sus
Skelettdysplasier	2025-09-01	Sus

REGIONER MED NHV-TILLSTÅND

Region	Antal tillstånd	Samarbetspart könsdysfori	Summa
Stockholm	46		46
Västra Götaland	40		40
Skåne	35	1	36
Uppsala	20	1	21
Östergötland	9		9
Västerbotten	6	1	7
Örebro län	2		2
Västernorrland	1		1

termikänslighet. Region Skåne har vid 2024 års utgång Socialstyrelsens tillstånd att bedriva NHV inom 36 av 61 beslutade områden. Av resterande 25 områden avstod Region Skåne från att söka om tillstånd i tolv fall, och beviljades inte tillstånd i 13 fall. Region Skåne hävdar sig väl i jämförelse med övriga regioner med NHV-tillstånd (tabell nedan).

► *Sjukhusstyrelse Sus uppdrag för öppen- och slutenvård för boende i området Höör och Hörby överförs under 2024 till sjukhusstyrelse Kristianstad och sjukhusstyrelse Hässleholm. Avser ej universitetssjukvård.*

Övertagandet var planerat att ske den 1 januari 2024, men har i stället skett stegvis. Sett till helåret har inte de volymer som planerades flyttats över. Under året kan dock en tydlig trend med ökade besök på Centralsjukhuset Kristianstad och Hässleholms sjukhus ses, både i öppen- och slutenvård. Trenden är tydligast inom slutenvården. Antalet utskrivningar från Centralsjukhuset Kristianstad avseende patienter bosatta i Höör eller Hörby var tre gånger så stort vid årets slut som vid dess början.

► *Sjukhusstyrelse Sus uppdrag för samlat remissansvar för personer som genomgått organiserad prostatacancer-testning och behöver fortsatt utredning överförs under 2024 till sjukhusstyrelse Helsingborg.*

Uppdraget är genomfört. Helsingborgs lasarett har tagit över det samlade remissansvaret.

God och jämlik tandhälsa i befolkningen

Jämlik tillgång till tandvård har ökat genom att fler skånska invånare har fått rätt till något av de regionala tandvårdsstöden som riktar sig till vuxna med särskilda behov (N-S- och F-tandvård). Enligt tandvårdsreformen (Region Skånes Tandvårdsstöd) ges tandvård till vuxna med särskilda

behov, kopplat till omfattande och varaktiga omvårdnadsbehov (N-tandvård), som en del av sjukdomsbehandling (S-tandvård) eller på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning (F-tandvård).

De lokala arbetsgruppernas insatser inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen har varit viktiga för att öka jämlikheten. Under året har ett nytt vårdprogram tagits fram med syfte att skapa förutsättningar för en mer jämlik tandhälsa för barn och unga. Ett nytt prioriteringsindex som syftar till att säkerställa en mer jämlik bedömning vid tandregleringsbehandlingar har implementerats, så att de med störst vårdbehov får vård.

Utbildningsinsatser riktade till omvårdnadspersonal har fortsatt. Syftet är att stärka personalens kompetens i att stödja vuxna patienter som har omfattande omvårdnadsbehov med munvård. Mer omvårdnadspersonal har utbildats i Skåne under 2024 (3 024 personer) jämfört med 2023 (2 238). Flera kommuner som inte tidigare utbildat omvårdnadspersonal har ombesörjt att omvårdnadspersonal fått utbildning i munvård. Ur ett geografiskt tillgänglighetsperspektiv finns det vårdgivare i alla Skånes kommuner med avtal eller överenskommelse om att utföra regionalt finansierad tandvård. Antalet vårdgivare inom de regionala tandvårdsstöden i Skåne är i princip oförändrat jämfört med föregående år.

Antalet patienter som har fått vård inom den regionalt finansierade tandvården har ökat. Detta gäller bland annat för den specialiserade tandvården för barn och unga och för tandvården för vuxna innefattande patienter med omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov. Ökningen av patienter är som störst inom specialistdisciplinerna ortodonti (avser specialisteten tandreglering) och pedodonti (en specialitet för utredning, diagnostisering och behandling av barn och ungdomar med komplexa vårdbehov).

FOTO © FOLKTANDVÅRDEN SKÅNE

FOTO © VIKTOR HOLM

Antalet vuxna patienter som väntar på narkostandvård har minskat. För vuxna patienter som ingår i N-, S- och F-tandvården startades narkostandvård upp utanför sjukhuset. För barn och unga är antalet väntande patienter oförändrat jämfört med föregående år.

► *Öka samverkan med olika aktörer för att förbättra tandhälsan hos barn och unga, beroende, äldre samt sköra personer med funktionsnedsättning.*

En populationsinriktad arbetsmodell (Skånetrappan) med succesivt införande av hälsofrämjande och förebyggande tandvårdsinsatser riktade till barn och unga i samverkan med barnhälsovård, förskola med flera, har tagits fram.

Projektet Steg 1 Skånetrappan, har genomförts i syfte att utveckla samverkan mellan barnhälsovården (BHV) och tandvården. Detta genom att erbjuda främjande munhälsoinsatser till alla barn i Skåne i åldern 0–5 år. Projektet bidrar till att stärka uppdraget avseende samverkan i förfrågningsunderlagen för allmän tandvård för barn och unga vuxna samt barnavårdscentral (BVC).

Den tvärprofessionella samverkan mellan tandvården och hälso- och sjukvårdens operationskliniker har fortsatt i vårdkedjan kring tandvårdspatienter som sövs för behandling i generell anestesi. Fler vårdgivare har anslutits till operationsplaneringssystemet Orbit som ett led i att öka patientsäkerheten.

Utbildningsinsatser för att stärka kunskapen om tandvårdsstöden inom hälso- och sjukvården och kommunerna har genomförts. Syftet är att fler omsorgsberoende äldre och sköra personer med funktionsnedsättning ska nås med aktuella tandvårdsstöd. Dialog förs kontinuerligt med kommunerna i Skåne för att stärka deras arbete med munvård inom ramen för den uppsökande verksamheten.

Tandvården deltar i olika delar av kunskapsstyrningen med syfte att vårdgivare ska erbjuda bästa kunskap vid varje patientmöte. Inom kunskapsstyrningen är tvärprofessionell samverkan en förutsättning för att nå bästa resultat.

HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

Klinisk forskning

Region Skåne är Skånes näst största forskningsaktör efter Lunds universitet. Drygt 1 000 medarbetare, från doktorander (forskarestuderande) till professorer, forskar inom Region Skånes hälso- och sjukvård. Region Skåne har inlett arbete med att stärka den kliniska forskningen. Detta ingår som en del i *Strategi för framtidens universitetssjukvård i Skåne*, som har fastställts i regionstyrelsen. Strategin beskriver målbilder och strategiska vägval för att stärka universitetssjukvården och dess uppdrag inom högspecialiserad vård, forskning, utbildning, sjukvårdsutveckling och innovation. Strategin har utvecklats vidare i en genomförandeplan som omsätter de strategiska vägvalen till konkreta insatser och aktiviteter.

Under 2024 har Region Skånes egen budget för riktade regionala forskningsmedel i högre grad än föregående år finansierat forskningstid för medarbetare inom hälso- och sjukvården. Cirka en tredjedel av dessa medel användes för finansiering av 136 nytillsatta forsknings-

utrymmen. Forskningsutrymmena innebär forskningstid på mellan 30–50 procent i fyra år inom ramen för medarbetarens kliniska tjänst. Syftet med forskningsutrymmena är att öka den patientnära forskningen inom regionen och skapa ökade möjligheter för medarbetare med akademiska vårdutbildningar att forska – till exempel sjuksköterskor, fysioterapeuter och biomedicinska analytiker. Av de 136 forskningsutrymmen har 55 tilldelats medarbetare med akademiska vårdutbildningar.

Regionstyrelsen har fastställt Region Skånes läkemedelsstrategi 2025–2030 där läkemedelsutveckling och en stark klinisk forskning utgör ett fokusområde.

Statlig ersättning för klinisk forskning som tilldelas Region Skåne och Lunds universitet gemensamt (ALF-medel) minskade med cirka 5 procent under 2024 jämfört med 2023. Minskningen beror på ALF-region¹ Skånes försämrade resultat i Vetenskapsrådets utvärdering av klinisk forskning i de sju ALF-regionerna som publicerades 2023. Under 2024 har Region Skåne tillsammans med Lunds universitet fortsatt arbetet med att utveckla regionens kliniska forskning för att kunna uppnå ett starkare resultat.

► Den kliniska forskningen ska öka.

Antalet registrerade forskningsprojekt inom Region Skånes hälso- och sjukvård har ökat under 2024, vilket till stor del beror på de nya forskningsutrymmen som tillsattes under året. Antalet forskare på professors- och lektorsnivå ligger i nivå med 2023. För att följa upp antalet disputationer används siffror för deltidsdoktorander vid Medicinska fakulteten på Lunds universitet. Uppföljningen för 2024 visar att föregående års minskning av antalet

1. Region och universitetet med medicinsk fakultet bildar ett gemensamt ledningsorgan för frågor som rör klinisk forskning och läkarutbildning. Tillsammans har de ett gemensamt ansvar för klinisk forskning i regionen och bildar en ALF-region.

disputationer inte håller i sig, och antalet ligger återigen på samma nivå som åren 2021 och 2022.

Sjukvårdsförvaltningarna har rapporterat att forskningstid har tagits ut i stort sett enligt planering. Denna rapportering baseras på uppgifter om schemalagd forskningstid. I utvärdering gällande kliniska forskares förutsättningar i Region Skåne framkommer dock svårigheter gällande forskningstid, såväl för att få den avsatt som att använda den. Det kan bero på brist på forskningsfinansiering och att den kliniska verksamheten konkurrerar med genomförandekapaciteten för att bedriva forskning. Fördjupad analys av detta samt en översyn av forskningsanslag för doktorander pågår för att förbättra möjligheten för uttag av forskningstid.

Region Skånes preliminära analys av publicerad forskning visar att antalet utgivna vetenskapliga artiklar har ökat.

För industrisponsrade kliniska studier används antalet nya uppdragsavtal som mått för denna typ av klinisk forskning inom Region Skåne. Under 2024 undertecknades 47 nya industrisponsrade kliniska studier, vilket är en minskning jämfört med 2023 (62) och 2022 (90). Tillgängliga data tyder på en svagt nedåtgående trend sedan 2012 gällande antalet nya studier från industrin, i såväl Skåne, Sverige och Europa som helhet. Området är prioriterat och det pågår aktivitet såväl inom Region Skåne som nationellt för att följa upp utveck-

lingen och vidta åtgärder som kan leda till att öka antalet industrisponsrade studier som förläggs till Region Skåne och Sverige.

Digitalisering

Arbetet med digitalisering har under året främst fokuserat på Skånes digitala vårdssystem (SDV) och nationella tjänster. SDV-programmet har skiftat fokus mot utbildning, utrustning och förberedelser för verksamhetsförvaltning. I december 2024 färdigställdes version 1.0 av systemet. Samma månad togs ett regionalt beslut om att senarelägga utrustningen.

Digital transformation och informationsdriven vård är centrala för ökad tillgänglighet och personcentrerad vård. Ett regionalt beslut om semantisk interoperabilitet har fattats i linje med EU-direktivet EHDS (European Health Data Space), vilket kräver standardisering av hälsodata. EU-stödda projekt för att hantera detta pågår. En analys av SDV-programmets informatiska förutsättningar genomfördes 2024 och har lett till flera åtgärder.

Flera AI-projekt pågår med målen att förbättra dataanalys och forskning samt öka säkerhet och effektivisering inom vården. För att förenkla åtkomsten till data pågår även ett arbete med att utveckla en så kallad datasjö för hälsodata (ostrukturerad datasamling med stora mängder rådata). AI-arbetet inkluderar medverkan i EU-projektet CAIDX, som syftar till att ta fram modeller och verktyg som ska underlätta utvecklingen och implementeringen av AI-lösningar inom vården.

Under 2024 har Region Skåne beslutat om samtliga huvuddokument samt flertalet tillhörande dokument för sitt kvalitetslednings-system för medicintekniska produkter (MT). Ett MT-samordnätverk har initierats och för att understödja har styrgrupp för MDR (Medical Device Regulation)/IVDR (In Vitro Diagnostic Regulation) samordning etablerats.

KLINISK FORSKNING I SIFFROR

	2024	2023	2022
Registrerade forskningsprojekt	2 251	2 099	1 947
Nya industrisponsrade kliniska studier	47	62	90
Forskare på professors- och lektorsnivå	173	173	157
Disputationer	98	82	97
Vetenskapliga artiklar	1 888	1 575	1 781

Det nationella projektet *Sammanhållen planering på 1177* pågår, med etapp ett under 2024–2025. Syftet är att stödja en nära och personcentrerad vård genom att invånaren kan överblicka befintlig information genom lättillgängliga översikter.

eLABRS är Region Skånes digitala system för beställning av laboratorieanalyser. Under 2024 avslutades utrollningen på sjukhus, och planering för primärvården har inletts med målet att 80 procent av beställningarna ska ske digitalt.

Ett digitalt stöd för fallprevention har upphandlats. Stödet kommer att kunna avläsa patientens rörelsemönster och larma personal vid avvikelse. Inom egenmonitorering pågår tre pilotprojekt, exempelvis ett som rör monitorering av hjärtpatienter. Positiva resultat har uppnåtts med hjälp av vårdanpassade smartphones för ett mobilt arbetssätt. Registrering i smartphone ersätter datorn och kan utföras direkt i samband med patientkontakt. Ett lokalisering- och positioneringssystem för att kunna följa vald utrustning började också användas under året. Systemet används för att minska tiden för personalen att hitta rätt utrustning.

Tjänsten Mobil självincheckning erbjuder nu möjligheten att betala via Swish. Mobil självincheckning är begränsat till bokningar gjorda i det

vårdadministrativa systemet PASiS, men arbete pågår för att inkludera fler system.

Implementering har pågått under rapportperioden av ett systemstöd som är grundläggande för SDV:s standardiserade kallelser, vilka kommer stödja en mer jämlik vård och bespara vårdverksamheterna administration.

► *Digitala tjänster ska fortsatt utvecklas och införas i hälso- och sjukvården och goda erfarenheter, avseende användningen av e-tjänsterna på 1177.se och digital vård under pandemin, ska tillvaratas.*

Andelen enheter med 1177 e-tjänster har ökat och i slutet av året erbjöd 99 procent av enheterna som drivs i egen regi denna tjänst. Det har varit en tydlig ökning av både invånar- och vårdinitierade ärenden som kommunicerats via 1177 e-tjänster hos såväl verksamheter i egen regi som privata verksamheter. Ökningen har varit särskilt stor för vårdinitierade ärenden. Ökningen beror på att vården i högre grad insett fördelarna med tjänsterna och ett målmedvetet utbildningsprojekt inom den offentliga primärvården.

1177 Direkt har lanserats på samtliga vårdcentraler som drivs i egen regi, vilket utgör ungefär hälften av samtliga vårdcentraler i Skåne.

Patienter som söker vård via 1177 Direkt börjar med att fylla i ett antal frågor om sina symtom och besvär. Efter det görs en automatiserad symtombedömning. Patienten kan få egenvårdsråd, men också möjlighet till chatt eller videosamtal med vården. Om det behövs kan vårdpersonalen boka in fysiska besök. Det genomsnittliga antalet startade besök via 1177 Direkt ligger stabilt runt 6 000 per månad. Snittveckebetyget från patienterna för 1177 Direkt var under året 4,3 på en femgradig skala.

Användningen av den digitala Stöd- och behandlingsplattformen har ökat med cirka 10 procent till 15 775 startade stöd- eller behandlingsprogram. Resultatet beror på ökning inom IKBT och Min vårdplan cancer, men också på införandet av Artrosskolan.

96 procent av invånarna i Skåne har aktiverat sitt konto på 1177.se. Under 2024 gjordes över 25 miljoner inloggningar till 1177, en 34-procentig ökning gentemot 2023. De mest frekventa användarna var kvinnor i åldersspannet 30–39, följt av män i åldersspannet 70–79 och kvinnor i åldersspannet 60–69.

3,3 miljoner ärenden initierades via 1177.se under 2024, vilket innebar en ökning med 37 procent i jämförelse med 2023. Region Skåne hade den största ökningen i absoluta tal

gällande antal ärenden per invånare. Skåningarnas inloggningar i 1177 journal ökade med 14 procent till över 10 miljoner under 2024.

Användningen av digitala kallelser har ökat med drygt 13 procent till 1,8 miljoner (2023: 1,6 miljoner). Av dessa skickades 35 procent i digitalt format (2023: 34 procent). 44 procent av invånarna har angett att de i första hand vill ha information från vården i digitalt format. I åldersspannen 20–69 år är andelen över 50 procent.

► *Alla verksamheter inom respektive sjukhusstyrelse och sjukvårdsnämnd ska där det är tillämpligt möjliggöra för invånarna att digitalt boka, omboka och avboka tid.*

Inom alla förvaltningar pågår införandeprojekt för att i högre grad erbjuda patienterna möjlighet att själva hantera bokningar, avbokningar och ombokningar. 56 procent av verksamheterna i egen regi erbjuder patienten möjlighet att digitalt boka, omboka och avboka tid (mål > 50 procent).

► *Genomföra projekt för att utveckla ett nytt arbetssätt med digital specialistkonsultation i samverkan med berörda parter. Projektet ska skapa och utvärdera en modell som är möjlig att använda över hela Skåne vid lyckat utfall.*

Projektet har slutrapporterats. Lärdomar från projektet ska beaktas och arbete med att undersöka hur arbetssättet bäst ska kunna implementeras har vidtagits. Digital specialistkonsultation omfattas av beslutet om inriktning ny vårdform inom Nära vård.

► *Införa en digital plattform där personer som fått remiss till psykoterapi kan se utbudet och tillgängliga vårdgivare.*

Under rapportperioden har informationen på 1177.se utvidgats så att förväntad väntetid och vårdutbud

framgår på respektive vårdgivares kontaktkort. För att öka användarvänligheten planeras utveckling för att göra det möjligt att få fram en lista där vårdgivare kan sorteras efter kortast beräknad väntetid.

Sjukresor/Kollektivtrafik

► *Utreda hur en överflyttning kan ske från sjukresor till allmänna kollektivtrafiken för de som har möjlighet att resa med denna. Kollektivtrafiknämnden har huvudansvaret och uppdraget ska ske i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden och samtliga sjukhusstyrelser.*

Ett pilotprojekt med Skånetrafiken och Hässleholms sjukhus som deltagare har påbörjats. Läs återrapportering under avsnitt Kollektivtrafik.

PRODUKTION

Incitamentsmodell operationer

Incitamentsmodellen för operationer avser samtliga operationer i egen regi som har ersatts med ett DRG-pris (diagnosrelaterade grupper) i efterhand. Operation har definierats som samtliga DRG-grupper som av Socialstyrelsen klassificerats som kirurgiska. Detta utesluter en del

mindre åtgärder av kirurgisk karaktär från modellen.

Totalt under 2024 genomförts 131 850 operationer inom modellen, vilket är en ökning med 1 071 operationer eller 0,82 procent jämfört med 2023.

Andelen operationer i öppenvård har ökat från 76,2 procent till 76,9 procent mellan åren, vilket är i linje med en önskad förflyttning av vård från slutet till öppenvård. Förflyttningen syns brett inom både akut och planerad vård och inom nästan samtliga större verksamhetsområden.

En konsekvens av förflyttningen, samt av vissa förändringar av DRG-viktlistan, är att DRG-vikten på utförd vård sjunker, trots att antalet operationer ökar. DRG-vikten på utförda operationer 2024 är 57 193,5 DRG-poäng, vilket är en minskning med 361,1 poäng eller 0,63 procent.

En händelse under året som påverkat utfallet i modellen är konflikten med Vårdförbundet under våren, då flera planerade operationer ställdes in eller sköts upp. Flera sjukhusstyrelser uppger att detta produktionstapp inte fullt ut kunde tas igen under hösten.

INCITAMENTSMODELL OPERATIONER

Vårdstyrelse	Antal operationer		DRG-vikt	
	2023	2024	2023	2024
ÖPPEN VÅRD				
Sjukhusstyrelse Helsingborg	24 804	25 893	3 624	3 609
Sjukhusstyrelse Hässleholm	2 689	2 522	777	723
Sjukhusstyrelse Kristianstad	15 432	15 882	2 283	2 317
Sjukhusstyrelse Landskrona	2 514	2 825	571	650
Sjukhusstyrelse SUS	40 149	38 415	6 147	5 906
Sjukhusstyrelse Trelleborg	5 364	6 103	908	1 062
Sjukhusstyrelse Ystad	8 752	9 702	1 240	1 285
Summa	99 704	101 342	15 550	15 551
SLUTEN VÅRD				
Sjukhusstyrelse Helsingborg	6 170	5 949	7 984	7 818
Sjukhusstyrelse Hässleholm	2 837	2 384	3 692	3 282
Sjukhusstyrelse Kristianstad	3 460	3 445	4 570	4 536
Sjukhusstyrelse Landskrona	969	955	868	797
Sjukhusstyrelse SUS	14 933	14 908	21 290	21 388
Sjukhusstyrelse Trelleborg	1 095	1 304	1 258	1 480
Sjukhusstyrelse Ystad	1 611	1 563	2 342	2 343
Summa	31 075	30 508	42 004	41 642
Totalt antal operationer / DRG-poäng	130 779	131 850	57 555	57 193

VÅRDPRODUKTION OCH VÅRDKONSUMTION

Miljoner kronor	2023			2024			FÖRÄNDRING %		
	Egen regi	Annan regi	TOTALT	Egen regi	Annan regi	TOTALT	Egen regi	Annan regi	TOTALT
VÅRDPRODUKTION									
SOMATISK VÅRD									
Vårdtillfällen	143 264	9 737	153 001	141 666	9 403	151 069	-1 %	-3 %	-1 %
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	3 463		3 463	3 686			6 %		6 %
Vårddagar	805 418	27 680	833 098	793 841	32 241	826 082	-1 %	16 %	-1 %
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	117 107		117 107	119 264			2 %		2 %
Läkarbesök	1 227 754	537 253	1 765 007	1 192 385	542 363	1 734 748	-3 %	1 %	-2 %
Övriga besök	800 747	235 086	1 035 833	837 069	255 622	1 092 691	5 %	9 %	5 %
Kvalificerade distanskontakter	320 280	44 534	364 814	287 634	51 414	339 048	-10 %	15 %	-7 %
Antal mixpoäng	272 873	35 227	308 100	274 401	38 027	312 428	1 %	8 %	1 %
PSYKIATRISK VÅRD									
Vårdtillfällen	10 890		10 890	10 627		10 627	-2 %		-2 %
Vårddagar	143 562		143 562	127 480		127 480	-11 %		-11 %
Läkarbesök	81 763	60 483	142 246	79 561	58 651	138 212	-3 %		-3 %
Övriga besök	403 342	210 422	613 764	404 705	216 796	621 501	0 %		1 %
Kvalificerade distanskontakter	171 128	16 533	187 661	170 493	21 981	192 474	0 %		3 %
Antal mixpoäng	32 824	7 153	39 977	31 106	7 612	38 719	-5 %		-3 %
PRIMÄRVÅRD									
Läkarbesök	853 645	845 850	1 699 495	834 960	861 744	1 696 704	-2 %	2 %	0 %
Övriga besök	1 597 386	2 128 527	3 725 913	1 542 471	2 119 052	3 661 523	-3 %	0 %	-2 %
Kvalificerade distanskontakter	1 761 461	1 483 270	3 244 731	1 588 720	1 570 291	3 159 011	-10 %	6 %	-3 %
Antal mixpoäng	43 120	40 214	83 334	41 167	41 384	82 551	-5 %	3 %	-1 %
HABILITERING									
Läkarbesök	3 391		3 391	3 266		3 266	-4 %		-4 %
Övriga besök	116 099		116 099	119 877		119 877	3 %		3 %
Kvalificerade distanskontakter	52 533		52 533	55 539		55 539	6 %		6 %

Tabellen ovan visar total vårdproduktion i Region Skåne januari till december 2024 jämfört med motsvarande period 2023.

VÅRDKONSUMTION									
SOMATISK VÅRD									
Vårdtillfällen	136 126	7 788	143 914	134 894	8 317	143 211	-1 %	7 %	0 %
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	3 443		3 443	3 649			6 %		6 %
Vårddagar	770 253	22 141	792 394	758 421	25 612	784 033	-2 %	16 %	-1 %
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	116 888		116 888	118 441			1 %		1 %
Läkarbesök	1 184 611	521 021	1 705 632	1 150 909	528 221	1 679 130	-3 %	1 %	-2 %
Övriga besök	777 591	231 235	1 008 826	813 060	251 477	1 064 537	5 %	9 %	6 %
Kvalificerade distanskontakter	310 086	40 651	350 737	278 944	48 045	326 989	-10 %	18 %	-7 %
Antal mixpoäng	272 873	35 227	308 100	274 401	38 027	312 428	1 %	8 %	1 %
PSYKIATRISK VÅRD									
Vårdtillfällen	10 167		10 167	9 944		9 944	-2 %		-2 %
Vårddagar	138 187		138 187	122 182		122 182	-12 %		-12 %
Läkarbesök	79 610	56 911	136 521	77 362	54 325	131 687	-3 %		-4 %
Övriga besök	395 458	194 253	589 711	396 599	201 604	598 203	0 %		1 %
Kvalificerade distanskontakter	167 738	15 666	183 404	166 706	20 644	187 350	-1 %		2 %
Antal mixpoäng	32 824	7 153	39 977	31 106	7 612	38 719	-5 %		-3 %
PRIMÄRVÅRD									
Läkarbesök	837 937	832 775	1 670 712	819 835	849 065	1 668 900	-2 %	2 %	0 %
Övriga besök	1 569 523	2 100 578	3 670 101	1 519 138	2 092 024	3 611 162	-3 %	0 %	-2 %
Kvalificerade distanskontakter	1 743 520	1 431 904	3 175 424	1 573 044	1 500 806	3 073 850	-10 %	5 %	-3 %
Antal mixpoäng	43 120	40 214	83 334	41 167	41 384	82 551	-5 %	3 %	-1 %
HABILITERING									
Läkarbesök	3 305		3 305	3 209		3 209	-3 %		-3 %
Övriga besök	114 274		114 274	117 720		117 720	3 %		3 %
Kvalificerade distanskontakter	51 778		51 778	54 690		54 690	6 %		6 %
VÅRD I ANDRA LANDSTING¹									
Vårdtillfällen			2 880			2 277			-21 %
Vårddagar			10 331			13 072			27 %
Öppen vård			138 630			154 611			12 %

Tabellen ovan visar vårderna som Skånes invånare konsumerat under 2024 jämfört med 2023, både inom och utanför Region Skåne.

1. Uppgifter om vård i andra landsting är inte komplett till följd av byte av system.

FOTO © SKÅNETRAFIKEN

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för planering och genomförande av regional kollektivtrafik som följer av att Region Skåne är regional kollektivtrafikmyndighet enligt lag. Nämnden har det samlade kundansvaret för kollektivtrafiken och ansvarar för utvecklingen av den samma. I samverkan med sex sydlän driver nämnden Öresundstågstrafiken. Nämnden ansvarar för färdtjänsten i 26 kommuner och för sjukresorna i Skåne. Mer information och fördjupning finns i nämndens verksamhetsberättelse.

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

► *Antalet resor med Skånetrafiken ska öka så att marknadsandelsmålet om 40 procent av samtliga motorburna resor 2030 kan infrias.*

Kollektivtrafikens marknadsandel för helåret 2024 landade på 30 procent, vilket är en minskning jämfört med 2023 (33 procent).

Kollektivtrafikens marknadsandel för helåret 2024 landade på 30 procent, vilket är en minskning jämfört med 2023 (33 procent). En av orsakerna till den lägre marknadsandelen kan vara den skattesänkning på framför allt fossila drivmedel som infördes 2024.

► *8 av 10 resenärer ska vara nöjda med Skånetrafiken 2025 enligt Nöjd kund-index (NKI)*

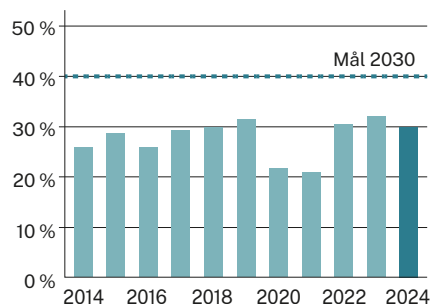
Nöjd kund-index (NKI) för den senaste resan är 70 procent för 2024, jämfört med 75 procent för 2023. Betyget påverkas till stor del av den låga tilliten till att komma fram i tid, som har haft en fortsatt negativ utveckling under året.

NKI Serviceresor är det sammanfattande betyget för den senaste resan, från beställning och hämtning till lämning. Resultatet för 2024 var 86 procent. Det är en ökning med 1 procent jämfört med 2023. Målet för 2024 var 92 procent.

► *Kollektivtrafiken ska fortsätta utvecklas på ett effektivt sätt genom att självfinansieringsgraden bibehålls eller ökar.*

Självfinansieringsgraden i budget 2024 var 48,3 procent, exklusive Köpenhamnsavtalet som är ett avtal med danska Transportministeriet

Kollektivtrafikens marknadsandelar

Marknadsandel är det totala antalet kollektiva resor delat på det totala antalet motoriserade resor. Mäts genom den nationella undersökningen Kollektivtrafikbarometer som Svensk Kollektivtrafik ansvarar för.

som hänger ihop med avtalet att Skånetrafiken tagit på sig totalansvaret för trafikeringen av sträckan över bron. Utfallet på helår 2024 var 54,4 procent, vilket uppfyller målet om att självförsörjningsgraden ska bibehållas eller öka.

► *Den allmänna kollektivtrafiken är fossilfri. Arbetet fortsätter för att även den särskilda kollektivtrafiken ska bli fossilfri.*

Den allmänna kollektivtrafiken är fossilfri. Arbetet fortsätter för att även den särskilda kollektivtrafiken ska bli fossilfri. Utsläpp från specialfordons dieseldrift klimatkompenreras. Andel eldrivna personbilar kommer att utökas i och med införande av nya lagkrav, kravställning kommer att införas i samband med ny upphandling. För mer information om Skånetrafikens hållbarhetsarbete, se Skånetrafikens hållbarhetsredovisning. Hållbarhetsredovisning 2023 Skånetrafiken (Rapport för 2024 publiceras under våren 2025). Denna redovisning innehåller en fullständig redogörelse för Skånetrafikens hållbarhetsmål inklusive klimatutsläpp.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

► *Punktligheten ska vara hög och resenärerna ska komma fram i tid.*

Punktligheten för Öresundståg är 82 procent 2024 (mål 90 procent), vilket är oförändrat från 2023. Öresundstågen har svårt att nå upp till punktlighetsmålen under 2024. Generellt är punktligheten på Väst-kustbanan bättre än Södra stambanan. Punktlighetsförluster in i Hässleholm från alla riktningar är ett bekymmer och Trafikverket menar att ställverket har svårt att hantera alla rörelser. Detta får väldigt stor inverkan på Öresundstågen, då Hässleholm är en viktig knutpunkt i trafiksystemet.

Den ackumulerade punktligheten för Pågatågen är 87 procent (mål 91 procent) 2024, jämfört med 85 procent

FOTO © LISA ÖBERG

2023. Under 2024 är det endast i december som Pågatågen når punkt-lighetsmålet 91 procent. Januari och februari präglades bland annat av hastighetsnedsättningar på Ystad-banan samt störningar relaterade till vädret, även i oktober hade delar av Ystadbanan en period med nedsatt hastighet som påverkade den totala punktligheten negativt. Även Skånebanan mellan Helsingborg och Hässleholm är en delsträcka som under delar av året har haft stora punktlighetsproblem, dels kopplat till återkommande hastighetsnedsättningar runt Klippan, dels på grund av flertalet trafikstörningar runt Hässleholm.

Punktligheten för Stadsbuss 2024 är 83 procent (mål 82 procent), jämfört med 81 procent 2023. Stadsbuss har överträffat punktlig-hetsmålet och levererat en mycket god punktlighet på eller över mål i våra större städer.

Punktligheten för Regionbuss har ökat till 83 procent (mål 82 procent), 2024 jämfört med 81 procent för 2023. Regionbuss har levererat en god punktlighet under året, med undantag för januari som präglades av framkomlighetsutmaningar och förseningar till följd av svårare väderförhållanden.

Punktligheten för Serviceresor är 87 procent för 2024, jämfört med 89 procent 2023. Målet för helår 2024 var 92 procent. Orsakerna till tidvis vikande punktlighet är flera, bland annat ökat resande och förändrat resmönster, till exempel ökad helg- och sommartrafik. Det var kapacitetsbrist i början av 2024 i samband med uppstarten av nya trafikavtal, samt under jul och nyårshelgen, vilket speglas i den uppmätta punktligheten.

Att kunna lita på att komma fram i tid, är det som Skånetrafikens kunder tycker är viktigast för den totala reseupplevelsen. Sämst tillit till att komma fram i tid har de kunder som i huvudsak reser med tåg i Skåne. Resultatet för NKI Komma fram i tid uppgår till 34 procent 2024 (mål 40 procent), jämfört med 34 procent 2023.

► *En trygg kollektivtrafik.*

Resultatet för NKI Trygghet 2024 är att 70 procent av kunderna uppger att de känner sig trygga när de reser med Skånetrafiken (målet är 72 procent), jämfört med 69 procent för 2023. Tillsammans med tilliten till att komma fram i tid är trygghetsupp-levelsen det som avgör mycket av kundernas totala reseupplevelse och betyg. Under början av året installerades så kallade livekameror på alla bussar i Malmö stadstrafik, efter ett lyckat pilotförsök under cirka två år. Pilotförsöket och införandet av live-kameror på cirka 250 stadsbussar visade sig tas emot väl av såväl kunder som förare. Under slutet av året togs nästa steg mot att börja införa trygghetskameror på bussar i regiontrafik.

Resultatet för NKI Serviceresor Trygghet var 75 procent 2024 (mål 80 procent), jämfört med 76 procent 2023. Serviceresor har under 2024 arbetat med kundtrygghet för att identifiera faktorer som påverkar kundens upplevda trygghet, samt för att kunna identifiera möjliga insatser som kan öka denna trygghet.

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

Under hösten startades tester av dynamisk kollektivtrafik, som går under namnet SkåneFlex, i Svalövs kommun och i delar av Sjöbo och Tomelilla kommun.

EN HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

Antal resor 2024 uppgår till cirka 172,4 miljoner resor och har jämfört med 2023 ökat med 4,9 procent. Målet för 2024 var 170 miljoner resor, oförändrat från 2023 vilket innebar att antal resor skulle öka med 3,4 procent jämfört med föregående år.

► En kollektivtrafik för hela Skåne som är anpassad utifrån nya behov och som främjar nya moderna lösningar så att ett effektivt och hållbart transportsystem uppnås.

Två tester av dynamisk kollektivtrafik startades framgångsrikt under hösten i Svalövs kommun och i delar av Sjöbo och Tomelilla kommun. Testerna körs med fem mindre blåa bussar som är tillgänglighetsanpassade enligt Skånetrafikens krav och går under namnet SkåneFlex. Skånetrafiken samverkar med två trafikföretag som utför trafiken, samt med de två kommunerna i ett gemensamt samskapande och lärande. Testerna pågår i cirka ett år och kommer avslutas i september 2025.

► Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag att införa seniorrabatten under 2024.

En seniorrabatt i kollektivtrafiken infördes den 1 april 2024. Under året såldes biljetter med seniorrabatt för 48 miljoner kronor (varav 6,5 miljoner var periodbiljetter). Kostnaden för rabatten blev något lägre än budgeterat, men bedömningen är att satsningen har landat väl och att försäljningsbeloppet ökar så smått månad för månad.

► Utredda hur en överflyttning kan ske från sjukresor till allmänna kollektivtrafiken för de som har möjlighet att resa med denna.

Kollektivtrafiknämnden har huvudansvaret och uppdraget ska ske i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden och samtliga sjukhusstyrelser.

Syftet är att utreda hur en överflyttning från sjukresa till allmän kollektivtrafik kan ske genom samarbete mellan förvaltningar. Ett pilotprojekt med Hässleholms sjukhus har initierats för att se över

de tre åtgärderna; medicinska kriterier för sjukresa, användning av digitala kanaler och gratis sjukresor. I projektet kommer det att utredas om det går att utöka användandet av de digitala kanalerna för bokning av resor som finns idag och tillsammans med vårdens se om det går att erbjuda resor på ett sätt som medför att kunderna kan resa med den allmänna trafiken i högre grad, då sjukresorna behöver minska. Till exempel genom att erbjuda gratis sjukresor i den allmänna kollektivtrafiken.

SKÅNES DANSTEATER "DOMINO". FOTO © KLARA G

Kulturverksamhet

Kulturnämnden har ansvar för Region Skånes kulturfrämjande verksamhet och bedriver ett utvecklingsarbete där flera insatser samspelar för att nå resultat och effekter. Mer information och fördjupning finns i nämndens verksamhetsberättelse.

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

► *Barn och unga ges förutsättningar att såväl ta del av som aktivt skapa konst och kultur.*

Kulturnämnden fortsatte under året med det barnrättsbaserade utvecklingsarbetet enligt Region Skånes koncerngemensamma policy för barnets rättigheter. Ambitionen är att barnrättsperspektiv implementeras i beslut, planering och uppföljning.

Region Skåne har fortsatt arbetet med att stärka infrastrukturen inom kulturområdet för att möta barn och unga. Under året skapades en

referensgrupp med kultursamordnare och skolpersonal från kommuner samt kulturaktörer från kulturlivet. Referensgruppen påbörjade tillsammans med kulturnämnden arbetet med att utveckla stödformer för kulturlivet med utgångspunkt i kulturaktörernas, kommunernas samt skolornas behov och förutsättningar. Syftet är att ge barn och unga möjlighet att möta fler konstuttryck i skolan genom att stärka samverkan mellan kultursektorn och skolan.

Kulturförvaltningen och avdelningen för regional utveckling samverkar kring barns och ungas psykiska hälsa där Region Skåne, tillsammans med flera externa aktörer, kan bidra till att skapa verkningsfulla insatser. Arbetet är i sin linda och har haft fokus på Aktivitet förebygger inom ramen för satsningen Sätt Skåne i rörelse, som genomförs av Region Skåne i samverkan med kommuner, idéburen

sektor, lärosäten och näringsliv. Syftet med samverkan mellan kulturförvaltningen och avdelningen för regional utveckling är att stimulera till ett ökat utbud av kulturaktiviteter och metoder som kan erbjudas barn och unga på fritiden.

Kulturförvaltningen fortsatte samarbetet med Länsstyrelsen Skåne i metodutvecklingsprojekt med inriktning på barnets rättigheter och funktionslagstiftning. Arbetet syftade till utveckling av strukturer för samarbeten inom kommuner för att stärka möjligheterna till aktiv fritid för barn med funktionsnedsättningar att vara delaktiga inom olika områden. Dialog har också inletts med avdelningen för regional utveckling för koppling till Sätt Skåne i rörelse, ett samarbete mellan offentlig verksamhet, idéburen sektor, lärosäten och näringslivet för att främja psykiska hälsa hos barn och unga.

► *Kartlägga befintligt utbud av hälsofrämjande insatser i Region Skåne och vid behov komplettera utbudet.*

Kulturnämnden arbetade vidare med genomförande av Region Skånes strategi för kultur och hälsa genom kommunikationsinsatser och kunskapshöjande insatser för seniorer. Deltagande och delaktighet i kulturlivet kan stärka hälsan, erbjuda sociala sammanhang och vara en väg till ett fortsatt rikt liv för äldre. Det är därför viktigt att platser finns där människor kan mötas, föra dialog, ta initiativ och samarbeta.

Kulturverksamheter med verksamhetsstöd eller projektmedel från kulturnämnden nådde under året seniora invånare på olika sätt. Flera verksamheter hade lägre entréavgifter eller helt fri entré för målgruppen. Föreställningar på dagtid var ett annat exempel på anpassning för att äldre publik ska känna sig trygga på vägen till och från exempelvis teatern. Bland utbud som särskilt vänder sig till seniorer kan nämnas kurser som anordnas av studieförbund, till exempel med inriktning på ny teknik och IT.

► *Verka för ökad tvärsektoriell samverkan inom Region Skåne. Med särskilt fokus på gestaltad livsmiljö och samhällsplanering, kultur och hälsa, kreativa kulturnärings och regional biblioteksverksamhet.*

Kulturnämnden har tillsammans med regionala utvecklingsnämnden och regionfastigheter fortsatt arbetet med implementeringen av Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö och Riktlinje för konstnärlig gestaltning. Med perspektivet gestaltad livsmiljö följer en helhetssyn på formandet av livsmiljön där arkitektur, form och design ses som ett sammanhållet område. Den gestaltade livsmiljön berör flera politikområden och området är också centralt för att stärka demokratin och för att möta samhällets utmaningar.

Med utgångspunkt i Riktlinje för konstnärlig gestaltning deltog kulturförvaltningen i samarbete med regionfastigheter genom Konstservice i urvalsprocessen för konstnärlig gestaltning kopplat till Region Skånes byggprojekt. Kulturförvaltningen deltog även kontinuerligt i samarbete med avdelningen för regional utveckling i arbetet med Region Skånes yttranden över kommunala översiktsplaner och strategidokument, med särskilt fokus på kulturmiljö och gestaltad livsmiljö. Kulturnämnden finansierade med Regionala utvecklingsnämnden ett samarbete kring ett kunskapscenter för gestaltad livsmiljö på Form/Design Center i Malmö.

Med kulturella och kreativa branscher avser Region Skåne områdena arkitektur, form och design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, scenkonst samt spelutveckling och media. Region Skånes utvecklingsarbete hade fokus på att utveckla, stärka och sprida kunskap om kulturella och kreativa branscher, deras villkor och möjligheter att utvecklas och växa.

I januari 2024 påbörjades ett treårigt fortsättningsprojekt tillsammans med Media Evolution inom området kulturella och kreativa branscher. Projektmedel beviljades från Europeiska Socialfonden till kompetensutvecklingsinsatser för att stödja kreatörer som verkar inom kulturella och kreativa branscher.

Region Skåne och Region Blekinge beviljades också medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden till ett treårigt projekt, Cross Innovation Southern Sweden, som ska stärka lokal, kommunal och regional innovationsförmåga.

I Regionsamverkan Sydsveriges beredningsgrupp för kulturella och kreativa näringar hanteras bland annat gemensam statistik och kompetenshöjande insatser för politiker och tjänstepersoner. Region Skåne fortsätter att vara sammankallande i regionernas nationella nätverk för kulturella och kreativa branscher.

Den regionala biblioteksverksamheten har stärkt sitt stöd till folkbiblioteken för kompetensutveckling inom läsfrämjande. Läsfrämjandelyftet är en nationell satsning där både kommunerna och regionerna har fått statliga medel under 2024. Insatserna bidrar till kompetensutveckling inom litteraturförmedling och läsfrämjande hos personal på folkbiblioteken, med ett särskilt fokus på barns och ungas läsning. Bibliotekspersonal i Skåne har bland annat erbjudits utbildningar i berättarteknik, äventyrspedagogik, förmedling av facklitteratur och barns och ungas delaktighet.

Region Skånes årliga konferens om biblioteksutveckling, Stora utvecklingsdagen, hölls den 20 mars och hade temat läsfrämjande i samverkan. Konferensen erbjöd föreläsningar, workshops samt en mäsas med utställare från verksamheter som arbetar läsfrämjande. Stora utvecklingsdagen samlade 400 läsfrämjare inom bibliotek, skola, förskola, fritid, barnhälsovård, kultur- och föreningsliv.

I maj startade en forskningscirkel för bibliotekspersonal om läsfrämjande med ungdomar i samarbete med Malmö universitet. Deltagarna tog del av forskning om läsfrämjande och litteraturredaktik och prövade samtidigt nya läsfrämjande aktiviteter i sina respektive biblioteksverksamheter. Målgruppen för läsaktiviteterna var ungdomar mellan 13 och 19 år samt ungdomar med ett annat förstaspråk än svenska.

Bokstart är en nationell satsning som vänder sig till föräldrar och vuxna i små barns (0–3 år) närhet, med syftet att stimulera språkutveckling. Föräldrar uppmanas att prata, läsa, sjunga, rimma och ramsa med barnet. På så sätt utvecklas barnets språk och läsinnes. Bokstart bygger på samverkan mellan folkbibliotek, barnhälsovård och förskola som alla har ett uppdrag att arbeta med små barns språkutveckling. I den skånska delen av satsningen inleddes bland annat en kartläggning

FOTO © ADOBE STOCK

MALMÖ OPERA "NALLE HAVSÖGA". FOTO © EMMALISA PAULY

genom en enkät till bibliotekschefer om Bokstart. Syftet var att få en aktuell bild av hur biblioteken arbetar med små barns språkutveckling, som ett underlag för framtida regionala stödinsatser.

Särskilda insatser har också genomförts för att stötta folkbibliotekens personal i att omsätta bibliotekslagens skrivningar om det demokratiska uppdraget i praktiken. Under 2024 deltog personalen verksamma vid sjutton skånska folkbibliotek i lokala workshops om demokratiarbete. Bibliotekscheferna i Skåne bjöds under våren också in till ett möte med tema demokrati.

Projektet Biblioteken som tanke- smedjor är ett utvecklingsarbete i samverkan mellan de regionala biblioteksverksamheterna i Sydsverige. Utgångspunkten är hur folkbiblioteken kan fördjupa demokratiarbetet genom att vara en plats för samtal där en mångfald av röster bjuds in och blir delaktiga. Nio kommuner i södra Sverige deltar. Skåne representeras av biblioteken i Ystad och Lund som båda har utforskat former för demokratiska samtal och invånardialog.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

► *Kulturen ska nå och angå fler invånare.*

Verktyg för att nå de kulturpolitiska målen finns inom flera politikområden. Genom tvärsektoriell samverkan, strategiskt och finansiellt, mellan Region Skånes nämnder och förvaltningar stärks möjligheterna för Skånes invånare att få tillgång till ett rikt kulturliv i hela Skåne. För att dra nytta av kulturens kraft i samhällsbygget behöver kulturen också ta plats i olika delar av samhällsplaneringen. Under året har den tvärsektoriella samverkan fortsatt och fördjupats, utifrån gemensamma strategier och planer. Ett kontinuerligt och långsiktigt arbete krävs dock för fullt genomslag.

Kulturnämnden fördelade verksamhetsstöd till 97 kulturverksamheter inom olika konst- och kulturområden. Kulturverksamheterna representerar en mångfald av kulturuttryck som tillsammans bidrar till ett rikt och dynamiskt kulturliv i Skåne. Grundläggande för stödet är den konstnärliga friheten och de demokratiska värdena. Verksamhetsstödens resultat för 2023 redovisades som en bilaga i kulturnämndens verksamhetsberättelse januari–augusti 2024.

De skånska museerna med regionalt verksamhetsstöd besöktes under 2023 av 1 249 964 personer, varav andelen barn och unga utgjorde 383 3018 (31 procent). Motsvarande siffror för scenkonstområdet var 612 193 personer som besökte en teater- eller musikföreställning. Andelen barn och unga var 166 784 (27 procent). Besökarna var fördelade på cirkus 7 925 personer, musik och opera 435 972 personer och teater 143 373, samt dansområdet 24 923 personer. Högst andel barn och unga av dessa hade cirkus, där andelen barn var hela 70 procent (5 560 besökare under 18 år). Samtliga verksamheter redovisade för föregående år därför avser besöks-siffrorna 2023. Redovisning av 2024 sker under 2025.

Merparten av kulturverksamheterna är lokaliserade till sydvästra Skåne, men genom turnéverksamhet, aktiviteter och uppsökande verksamhet har de en stor geografisk spridning. Geografisk spridning och målgruppsinriktad verksamhet anges också i de särskilda villkoren för verksamhetsstöd. Redovisning per kommun görs årligen. Mottagar-kapacitet, såväl praktisk som ekonomisk, hos kommuner och andra aktörer kan dock vara en försvårande faktor för måluppfyllelse. Genom det

Kulturminister Parisa Liljestrand (M) spelar Uppåkra i Minecraft med hjälp av Christian Emil Sønnichsen, 11-åringen som grävde fram en 1500 år gammal agraff. Till vänster Carl Johan Sonesson (M), regionstyrelsens ordförande.

utvecklingsarbete som inletts med kommunbesök och kommundialoger med tjänstepersoner vill kulturförvaltningen stärka kunskapen om kommunerna förutsättningar och behov kring bland annat platsutveckling. Startstöd för hållbar platsutveckling har beviljats till fem kommuner inom ramen för stödformen tematiska utlysningar.

Utbildningssektorn är en viktig förutsättning för konstnärligt skapande och professionella konstnärers och kulturutövers villkor, och Region Skåne arbetar för att stärka samverkan mellan kultur- och utbildningssektorn. Med koppling till den grundkartläggning av konst- och kulturutbildningar i Skåne som gjordes 2022, genomfördes flera insatser under 2024. Det rörde sig bland annat om ett pågående arbete med ett pilotprojekt inom ramen för Konsten att delta, en nationell satsning med koppling till den tidigare statliga utredningen *Konstnär - oavsett villkor?*

► Att verka för ett nationellt spelinstitut i Skåne.

I Region Skånes verksamhetsplan och budget fick kulturnämnden i uppdrag att arbeta för att etablera ett

nationellt spelinstitut. Arbetet inleddes med en förstudie vars resultat presenterades för kulturnämnden den 27 september 2024. Förstudien visade att det fanns en enighet bland spelaktörer i hela landet att det behövs ett nationellt spelinstitut med uppdrag att stärka och utveckla den svenska spelbranschen. Ett nationellt spelinstitut skulle kunna utgöra en resurs och ett kunskapscenter för spelområdet i hela Sverige. Det fanns också en samstämmighet i att Skåne uppfyller alla förutsättningar för att vara den region där ett nationellt spelinstitut skulle kunna lokaliseras.

EN HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

► *Det skånska kulturarvet ska vara tillgängligt för de som bor, besöker och verkar här.*

Kulturnämnden genomförde flera insatser för att utveckla och tillgängliggöra vårt gemensamma kulturarv med ambitionen att det ska vara tillgängligt för de som bor, besöker och verkar i Skåne. Ett tillgängligt kulturarv som ger kunskap om och skapar intresse för samhällets historia och utveckling bygger på en hållbar hantering av museisamlingarna. För att främja förutsättning-

arna för att samla, vårda och bevara de kulturhistoriska samlingarna stärktes verksamhetsstödet för Regionmuseet Skåne och Malmö museer. Även Skånes hemslöjdsförbund fick förstärkning.

En viktig uppgift är att kulturnämnden i samverkan med relevanta aktörer främjar kompetensutveckling, kunskapsutbyten och professionella nätverk, till exempel MUSUND (Museer i Öresundsregionen) en årlig konferens för museipersonal, studenter, forskare, och andra musei- och kulturarvsintressenter från båda sidor Öresund.

Samverkansgruppen för kulturarvspedagogisk utveckling och teori (Skutt) producerar en antologi på tema *Kulturarvspedagogik och politik*. Ett antal artikelförfattare bjöds in till Lund i mitten av mars för ett tvådagars textsymposium. Skutt består av representanter från kulturlivet, Malmö universitet och Lunds universitet, lärarrepresentanter samt från Region Skånes kulturförvaltning. Syftet med Skutt är att skapa nätverk mellan akademi, kulturarvsinstitutioner och utbildningsinstitutioner i regionen.

Region Skånes kulturnämnd har regionfullmäktiges uppdrag enligt gällande reglemente att ansvara för Region Skånes medicinhistoriska samling. Samlingen består av föremål, fotografier, litteratur och arkiv. Kulturnämnden beslutade den 12 december 2024 att förlänga nuvarande avtal med Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige (Kulturen i Lund). Verksamheten främjar kunskapsupbyggnad och inkluderar, förvärvar, bevarar, utforskar och tillgängliggör det medicinhistoriska kulturarvet för Region Skånes medarbetare och allmänheten att ta del av. Kulturnämndens ambition framöver är att uppdraget tar avstamp i Region Skånes strategi för kultur och hälsa, Hela människan, hela livet (2022–2030) för att utveckla kulturens roll i vårdssammanhang och i det förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Under 2024 deltog totalt 3 097 elever i Femteklassare på Skåneleden.

Regional utveckling

Region Skåne har ett regionalt utvecklingsansvar och ska genom regionala utvecklingsnämnden vara en drivande aktör som verkar för en hållbar tillväxt i ett sammanhållet Skåne. Mer information och fördjupning finns i nämndens verksamhetsberättelse.

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

► *Stärka den skånska konkurrenskraften, stärka näringslivets produktivitet och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande hållbara företag.*

Totalt 26 främjaraktörer fick 21 miljoner kronor i verksamhetsfinansiering för genomförande av näringslivsinsatser. Organisationerna levererar resultat inom fyra områden: forskning & utveckling, affärsutveckling, kompetens samt kapital.

Satsningen Fokus Tillväxt har bidragit till ökad lönsamhet och konkurrenskraft i företagen. Effekter på kort sikt är att det blivit enklare för företag att veta vad som erbjuds och vart de ska vända sig.

Region Skåne har beviljats medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) för att stötta små och medelstora företag med affärsutvecklingscheckar för perioden 2024–2026. Total budget 100 miljoner kronor. Sammantaget har 199 ansökningar inkommit och handlagts under perioden, varav 92 företag har beviljats en affärsutvecklingscheck.

Utbildningsinsatser för företag och stödaktörer inom AI pågår och är starkt efterfrågat. Det är högt söktryck på digitaliseringscheckar, vilket förstärker företagens förmåga att genomföra digitaliseringssatser. Via satsningen Kickstart AI har kunskapshöjande seminarier för cirka 300 företag genomförts under 2024.

En ny strategi för Exportcenter Skåne inkluderar nu också Sydsvenska Industri- och Handelskammaren. Exportboostar (exportfrämjande insatser) för Tyskland och Asien-Stillahavsregionen har ägt rum med 90 deltagande bolag. Skåne har tagit emot en delegation av livsmedelsinköpare och distributörer från Asien som träffat ett 20-tal skånska bolag.

Arbetet för ett konkurrenskraftigt

näringsliv har fördjupats genom att integrera de investeringsfrämjande delarna med övrigt arbete. Under 2024 har fokus legat på strategiska ekosystem för att bygga relevans och relationer med rätt aktörer.

En huvudprioritering i det strukturella samarbetet kring tech-området är att öka kapitaltillgången i regionen. År 2024 genomfördes klimat- och hållbarhetskonferensen The Drop i Malmö för tredje gången. Konferensen samlade cirka 1 000 internationella deltagare och anordnas för att stötta entreprenörer och investerar med större varumärkeskännedom och ökad tillgång till internationellt kapital.

Tre utlysningar (Verksamhetsfinansiering Ungt Entreprenörskap, Sommarentreprenörer och Samverkansinsatser) har genomförts framgångsrikt. Utfallen av dessa indikerar att det finns en kraftig framdrift i Skånes innovations-ekosystem. I hög konkurrens har de som bäst kan driva frågan tilldelats pengar.

Region Skåne har under 2024 beslutat om 2 miljoner kronor invest-

eringsstöd och 1,3 miljoner kronor driftstöd till lanthandlare och butiker, vilket hjälper till att bevara en levande landsbygd och säkerställa tillgången till viktiga varor och tjänster.

Uppföljning av Skånes deltagande i EU:s programperiod 2021–2027 visar att:

- Hittills i programperioden (december 2024) har aktörer i Skåne (huvuddelen) och Blekinge beviljats totalt över 430 miljoner kronor i stöd från Europeiska Socialfonden (ESF+) i Sydsverige, respektive över 300 miljoner kronor från Europeiska regionala utvecklingsfonden genom Regionalfonden Skåne-Blekinge.
- Region Skånes medfinansiering har genererat cirka 13 miljoner kronor i EU-medel som tillfallit andra projektpartners, i huvudsak skånska utvecklingsaktörer.
- Regionala utvecklingsnämnden har flera viktiga roller i genomförandet av EU-programmen; som deltagare i olika beslutande kommittéer, ambassadörer och finansiärer. Finansieringen inom ERUF, ESF+ och EU:s Interreg-program används aktivt av utvecklingsaktörer inom det skånska stödsystemet. Nämnden stimulerar också ansökningar till Horisont Europa.

► *Verka för att den regionala fysiska planeringen skapar mervärde för invånare och förutsättningar för företag och utveckla hållbara infrastrukturinvesteringar i Skåne.*

Inom ramen för Regionplan för Skåne 2022–2040 har en studie genomförts och slutrapporterats under våren 2024, i syfte att fördjupa kunskapen om Skånes jordbruksmark utifrån nuläget, inklusive en tillbakablick och ett framtidsperspektiv.

Under 2024 har ett bidrag avsatts för att stärka jämställdhetsperspektivet genom strategisk verksamhet,

där Jämställd utveckling Skåne spelar en viktig roll i nätverk, insatser och projektutveckling för jämställdhet.

Regionala utvecklingsnämnden har tagit fram ett förslag till nytt trafikförsörjningsprogram som under 2024 har remitterats till externa aktörer. I programmet beskrivs vilka mål, ställningstaganden och planeringsprinciper som ska styra den långsiktiga utvecklingen av kollektivtrafiken i Skåne.

Regionala utvecklingsnämnden har under 2024 slutfört arbetet med att ta fram ett transportstrategiskt underlag, där Region Skåne försökt koppla ett grepp om viktiga frågeställningar som berör transportsektorns framtid.

Hösten 2023 genomförde Region Skåne tillsammans med kommunerna i Skåne och Trafikverket den senaste regionala resvaneundersökningen. Under 2024 har en fördjupad analys gjorts. I september presenterades resultatet i rapporten *Så reser vi i Skåne – resvaneundersökning 2023*.

Rapporten Kollektivtrafik till naturen, som tagits fram under 2024, är ett viktigt planeringsunderlag för att utveckla kollektivtrafiken i Skåne för att tillgängliggöra natur och rekreationsområden för fler besökare.

Arbetet med ny nationell (NTI) och regional transportinfrastrukturplan (RTI) pågår. Arbetet med nationell planering utgår från Skånebildens och regionstyrelsens positionspapper och fokuserar både på att behålla viktiga objekt och att få med ytterligare satsningar. Regionala utvecklingsnämnden har genomfört dialog med 32 av Skånes 33 kommuner avseende RTI för perioden 2026–2037. Inspel om förbättringar kommer att ligga till grund för framtida prioriteringar.

Sedan regeringen lade ner projektet med ny stambana genom Skåne har regionala utvecklingsnämnden tillsammans med kommunerna Lund, Eslöv, Höör, Hässleholm och Malmö tagit fram en studie som beskriver de förutsättningar som

krävs för skånsk acceptans för utbyggnad av två nya spår på sträckan.

En rapport som beskriver flera möjliga utvecklingsscenarier för godstransporterna på Trelleborgsbanan (Malmö-Trelleborg) har tagits fram. Trafikverket har tagit med rapporten som ett viktigt underlag till sin åtgärdsvalsstudie för banans utbyggnad.

Nätverket för elektrifiering av transportsektorn, som drivs av regionala utvecklingsnämnden, har genomfört fyra träffar samt spridit kunskap och erfarenheter till och mellan medverkande aktörer kring utvecklingen inom elektrifiering av tunga fordon.

Under året har planeringen med de väghållare som preliminärt skulle inviga supercykelvägar under hösten 2024 fått förhinder och förseningar, vilket bland annat berott på att utredningar dragit ut på tiden eller åtgärder senarelagts på grund av oförutsedda omständigheter.

► *Kartlägga befintligt utbud av hälsofrämjande insatser i Region Skåne och vid behov komplettera utbudet. Hälso- och sjukvårdsnämnden är huvudansvarig.*

I projektet Hälsofrämjande utemiljöer i samverkan, som pågick under 2024, har fokus legat på placering och utformning av hälsofrämjande utemiljöer som gynnar fysisk aktivitet och sociala möten i Skånes tätorter.

Projektet Idrottsanläggningar i Skåne - mellankommunal samarbetsövning pågick under 2024 och ska bidra till att analysera förutsättningarna i Skåne för samverkan kring ett regionalt utvecklat idrottsutbud.

Forsknings- och Innovationsrådet i Skåne (FIRS) arbetsgrupp för Life Science och hälsa har under våren initierat en ERUF-finansierad förstudie som utförs av Innovation Skåne och Forum Söder. I fokus är att skapa en väg in i hälso- och sjukvården för medtech-bolag och därmed öka hastigheten på och förbättra möjligheten för kommersialisering.

FOTO © LINA ARVIDSSON

FOTO © JONATAN MÅNSSON

Genom samverkan mellan hälso- och sjukvården, regionfastigheter och regionala utvecklingsnämnden har den första Bättringsvägen invigts på sjukhusområdet i Lund. En markerad slinga som kan användas i behandlingar, men även av anhöriga och medarbetare på området med målet att få fler i rörelse.

► *Fortsatt utveckling av Skåneleden och cykelvägar för att stärka hälsa och bevara grönområden.*

Region Skåne driver ett framgångsrikt huvudmannaskap, sammanhållen marknadskommunikation, nätverk, kunskapsutbyte och utvecklingsprojekt för Skåneleden, Sydostleden, Sydkustleden och Cykelleden Skåne. Skåneleden har ökat med nästan 26 mil till totalt 160 mil under 2024, motsvarande nästan 19 procent, sedan nya dellederna SL 6 Vattenriket och SL 7 Sydkust invigts. Intresset för information och inspiration kring rekreativa leder i egna digitala kanaler har ökat med cirka 90 procent jämfört med 2023.

Inom projektet Huvudmannaskap mountainbikeleder i Skåne har befintliga mountainbikeleder kartlagts under vårens workshops och nya arbetssätt utvecklats för att ta fram digitala GPX-filer för navigering i

leder samt satsning kring MTB i stad och tätort i syfte att främja fysisk aktivitet genom cykling.

► *Arbeta för ökad psykisk hälsa bland barn och unga.*

Region Skåne satsar på hälsofrämjande insatser för barn och unga bland annat genom projektet Sätt Skåne i rörelse. Region Skåne samarbetar här med kommuner, idéburen sektor, Lunds universitet och Malmös universitet, Länsstyrelsen Skåne och Folkhälsomyndigheten. Genom olika bidrag har cirka 60 000 barn och unga i åldrarna 6–25 år deltagit i rörelse, kulturellt utövande, gemenskap och inflytande.

Under 2024 deltog totalt 3 097 elever i Femteklassare på Skåneleden (1 380 under våren samt 1 717 på hösten). Under turerna arbetar skolorna med frågor kring allemansrätten, naturens betydelse för hälsa, biologisk mångfald och testar på vandring samt att göra upp eld.

Under 2024 har ett regionalt nätverk, Pilot Skåne, bildats av regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden med deltagare från Skånes kommuner och aktörer, för att adressera och hitta lösningar till utmaningar kopplade till upplevd isolering och ofrivillig ensamhet.

Folkhälsoenkäten Barn och unga

i Skåne som genomfördes 2024 tillhandahåller regional och kommunal statistik om barn och ungas hälsa och livsvillkor. 32 000 elever i 562 skånska skolor i årskurs 6, årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2 deltog i studien. Materialet används som underlag för prioriteringar och insatser i Skåne.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

► *Satsningen på sommarjobb i Region Skåne ska fortsätta och expanderas.*

Sommarjobb unga inom Region Skånes organisation, riktade sig för tredje året i rad till 18–25-åringar utan tidigare anställning, examen eller arbetslivserfarenhet, med syftet att attrahera unga som framtida medarbetare. Antalet sommarjobbare har ökat från 84 (2022) till 366 (2024). Av samtliga deltagare från tidigare år har 22 procent fått någon form av ny anställning.

► *Utreda hur Region Skåne kan öka antalet utbildningsplatser inom den egna organisationens bristyrken genom exempelvis större delfinansiering av yrkeshögskoleplatser, huvudmannaskap över egna utbildningsplatser eller andra åtgärder.*

Projektet Fokus Kompetensförsörjning Region Skåne drivs enligt plan. En enkät har gått ut till samtliga

FOTO © VIKTOR HOLM

FOTO © VIKTOR HOLM

anställda undersköterskor i syfte att inventera behov av validering och/eller kompletterande utbildning för att få kalla sig och vara anställd som undersköterska efter 2032.

Inom ramen för projektet har också grunden skapats för kompetensutveckling av alla chefer, genom utveckling av en ny utbildning för nya chefer. Utbildningen Forskningskoordination inom klinisk forskning och läkemedelsprövning har genomförts med framgångsrikt utfall.

Särskilda medel har lämnats från regionala utvecklingsnämnden till undersköterskeutbildningar på fyra skånska folkhögskolor under våren 2024.

► *Verka för ett väldimensionerat utbildningssystem, medvetna och effektiva utbildningsval.*

En regional dialog om vuxenutbildning har för första gången genomförts i samarbete med Skånes kommuner och Skolverket. 31 kommuner har deltagit via rektorer, skolchefer, förvaltningschefer och politiker, Svenskt Näringsliv, Handelskammaren och Arbetsförmedlingen med flera, med hög nöjdhetsmätning.

Fyra delregionala samråd och ett regionalt samråd för stärkt vuxenutbildning samt bättre planering

och dimensionering av gymnasialt utbildningsutbud har hållits under våren. Under samråden presenterades trender och prognoser, dialog om inomregionala skillnader, prioriterade kompetensområden med mera. Under 2025 fortsätter arbetet med att utveckla hemsidan skanex.se och regionala kampanjer för yrkesutbildning för vuxna, yrkesvux.

Arbetet med att stärka YH-utbildningarna i Skåne fortsätter, med fokus på att öka beviljandegraden och utveckla kapacitet genom branschdialoger, stärkt anordnar-kompetens, analysverktyg och marknadsföring. I 2024 års ansökningsomgång för YH-utbildningar ökade beviljandegraden från 36 procent till 37 procent (genomsnitt i landet 38 procent). De flesta beviljade utbildningarna i Skåne var inom data/it och teknik och tillverkning.

Regionala utvecklingsnämnden genomförde astronauten Marcus Wandts post-flight tour i Skåne, i samarbete med Rymdstyrelsen. Fokus under rundturen i Skåne låg på innovation och forskningsframsteg, samt kompetensförsörjning och ökat behov av STEM-kompetens (naturvetenskap, teknik, ingenjörskap, matematik) som avgörande del för samhällets omställning och utveckling.

ERUF-projektet STEM-UP startade och samlade intressenter brett från hela Skåne. Fokus i projektet är att öka tillgången på kompetens inom STEM för att möta det ökande behovet inom teknikintensiva sektorer.

Nya utbildningar inom komvux har utvecklats i samarbete mellan kommuner, branschföreträdare och arbetsgivare i näringslivet. Dessutom har koncept utvecklats för nya tillvägagångssätt att attrahera och rekrytera elever till yrkesutbildningar som det råder brist på.

Årsberättelsen för Skånes folkhögskolor 2023 presenterades under våren och visar att 11 357 deltagare studerade på någon av Skånes 19 folkhögskolor och 13 filialer. Det motsvarar tolv procent av platserna på landets 156 folkhögskolor. På allmän kurs läste 2 882 unika deltagare (1 800 kvinnor och 1 082 män) och på särskild kurs 5301 deltagare (3 558 kvinnor och 1 743 män). Rapporten Uppföljning av allmän och särskild kurs på folkhögskola i Skåne visar att det sker en tydlig förflyttning och att en högre andel deltagare antingen arbetar eller studerar efter studier på folkhögskola.

Fyra nya utbildningar har certifierats inom ramen för samverkansplattformen Teknikcollege, i två nya kommuner. År 2024 vann ett lag från

NTI- gymnasiet i Helsingborg riksfinalen av innovationstävlingen Blixtlåset. Arbetet för att attrahera fler tjejer till el-, industri- och teknikutbildningar har genomförts genom Teknikcollege Skånes tjejkvällar och tjejkollon. I Hässleholm har andelen tjejer på utbildningarna ökat från 18,5 procent år 2017 till 29,7 procent.

Arbetsmarknadskunskap (AMK) i skolan syftar till att öka medvetenheten om studie- och yrkesval och stärka kompetensflödet till bristbranscher i Skåne. Under 2024 har 12 075 elever och 1 200 vuxna tagit del av AMK. 96 procent av eleverna uppger att de har lärt sig mer om arbetsmarknaden och vad arbetsgivare behöver.

Region Skåne har genomfört lärserien Kompetensförsörjning för skånska branscher för chefer och strateger från kommuner, näringslivsorganisationer, utbildningsaktörer och myndigheter. Lärserien har bidragit till att fördjupa den strategiska dialogen, öka kunskapen om hinder och möjligheter, samt skapa nya samverkansformer mellan offentliga och privata aktörer.

Vägledning om bristyrken hos utbildningsaktörer har stärkts genom uppstarten av ny studie- och yrkesvägledning, kompetensutveckling inklusive studiebesök och genom uppdaterad arbetsmarknadsinformation på skanegy.se.

Drawing the Future är en global enkätstudie som under ledning av OECD undersökt barns drömmar och motivation kring framtida utbildnings- och yrkesval. Studien har genomförts med över 20 000 barn i 20 olika länder. Skåne är först ut i Sverige. Den skånska studien har genererat 1 438 elevteckningar. Studien visar att barn och ungas kunskap om olika yrken har minskat över tid och att ungas kunskap om yrken och framtidsdrömmar inte ökar nämnvärt från de är 7 till 17 år.

Skåne ingår i den gränsregionala arbetsmarknaden med Själland, där pendlingen till Köpenhamn är

betydande, vilket påverkar kompetensförsörjningen. Region Skåne medfinansierar Öresunddirekt, som arbetar för att främja den gemensamma arbetsmarknaden genom information till gränspendlare och företag. Under 2024 har fokus lagts på unga vuxna (18–29 år), då antalet gränspendlare i denna grupp har minskat.

EN HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

Skånes nya regionala utvecklingsstrategi, *Det öppna Skåne*, antogs 3 december 2024 av regionfullmäktige. Strategin pekar ut riktningen och ett system av samverkan för att skapa ett hållbart Skåne där människor, miljö och samhälle mår bra och där Skåne är en förebild inom klimat, innovation och teknik. Fyra strategiska områden pekas ut i strategin: hela Skåne, ökad innovation och konkurrenskraft, stärkt delaktighet genom kompetensförsörjning, utbildning och sysselsättning och bättre hälsa för fler.

► *Hela Skåne ska kopplas upp och satsningen på bredbandsutbyggnad ska fortsätta.*

Regionala utvecklingsnämnden har haft rollen som regional bredbandskoordinator sedan 2015 och har över tid utvecklat en väl fungerande metodik för kvalitetssäkring och regionala prioriteringar. Under stöd-omgångarna 2021–2023 har Region Skåne erhållit en betydligt större del av stödet än den procentuella delen av de totala byggnaderna utgör.

Regionala utvecklingsnämnden erbjuder sedan 2022 ett regionalt bredbandsstöd i syfte att fånga upp de byggnader som inte omfattas av statligt stöd. 2024 har drygt 12 miljoner kronor utbetalats. Det regionala bredbandsstödet bedöms under åren 2022–2024 ha genererat en utbyggnad på 2 500 byggnader i Skåne.

Skåne ska ligga i framkant vad det gäller näringslivets gröna omställning. Ett prioriterat samarbete för

att lyckas med grön omställning är Skånes effektkommission.

Skånes effektkommission är en kraftsamling för tillräcklig eleffekt till rimligt pris för invånare och näringsliv. I effektkommissionen har regionala utvecklingsnämnden samlat och samarbetat med offentliga aktörer och energibolag med målet att öka Skånes självförsörjningsgrad. Fokus har legat på att underlätta elnätsutbyggnaden genom att lansera och ingå i samverkansforumet Skånes effektkommission NET (Nätutveckling Effektivt Tillsammans).

Projekt för energieffektivisering hos företag medfinansierar ett 20-tal stora företags och energianvändares insatser i Skåne under två år. Syftet är att de ska ställa om sin energianvändning för att minska klimatpåverkan, stärka sin konkurrenskraft och bidra till ett hållbart energisystem i Skåne.

För att Skåne ska kunna vara 50 procent självförsörjande på energi krävs kompetensförsörjning, och därför satsas 15 miljoner på rekrytering och kompetensutveckling. Insatser sker genom uppväxling av EU-medel i samverkan med lärosäten, medlemmarna i Skånes Effektkommission och Yrkehögskolan.

Sustainalinks kärnverksamhet består av att koordinera och förmedla projekt inom hållbar utveckling mellan företag och universitetsstudenter. Årsrapporten för 2023 visar

FOTO © VIKTOR HOLM

att Sustainalink har drivit 96 projekt med 255 studenter från över 50 olika utbildningar och totalt 63 uppdragsgivare.

► *Arbeta tillsammans i Greater Copenhagen och i String för att utveckla arbetsmarknads- och utbildningsregionen och för att möta klimathotet genom att utveckla nya innovationer.*

Under 2024 har Region Hovedstaden varit ordförande i Greater Copenhagen-samarbetet. I styrelsen sitter från Region Skåne Anna Jähnke (M), Carl Johan Sonesson (M) och Henrik Fritzon (S).

Under året har fokus i samarbetet legat primärt på arbetsmarknadsfrågor och gränshinder samt infra-

struktur. I juni undertecknades ett reviderat Öresundsavtal om skatteförhållanden för gränspendlare av Sveriges finansminister och Danmarks skatteminister. Det nya avtalet, som gäller från och med 2025, innebär en anpassning till dagens mer flexibla arbetsmarknad och tillämpas för både offentligt och privat anställda.

Två möten arrangerades inom ramarna för Greater Copenhagen Task Force, vilket är ett politiskt forum med deltagande från Sverige och Danmarks regeringar, Greater Copenhagen, Dansk Industri, Sydsvenska Industri- och handelskammaren, Svenskt Näringsliv samt Øresundsbro Konsortiet. Under höstens möte diskuterades digitala gränshinder i regionen, som försvå-

rar vardagslivet för gränspendlarna, samt vikten av ett utökat samarbete mellan arbetsförmedlingarna i syfte att underlätta jobbsökandet i hela regionen.

Inom temat infrastruktur har en analys av Köpenhamns flygplats samhällsekonomiska vinster tagits fram, som visade att flygplatsen år 2023 genererade en vinst på 15,8 miljarder svenska kronor för Skåne. Analysen visar också att 2 600 personer bosatta i Skåne arbetar på flygplatsen i olika arbetsfunktioner.

Den 24–25 september stod Greater Copenhagen värd för OECD Local Development Forum i Malmö och Köpenhamn. Konferensen fokuserade på gränsregioners förutsättningar och potential med särskilt fokus på arbetsmarknadsfrågor, och samlade cirka 400 deltagare från 40 länder.

Under 2024 har STRING intensifierat arbetet för att bli en ledande europeisk megaregion för grön omställning, vilket identifierats i samarbete med OECD. Under året har tre huvudprioriteringar tydliggjorts:

- Att verka för integrerade, uppdaterade och hållbara transportnätverk, inte minst över gränserna.
- Att bygga en sammanhållen och inkluderande megaregion.
- Att positionera STRING som en globalt erkänd Green Hotspot.

FOTO © ERIK LEO

Verksamhetsstöd och övriga

Patientnämndens uppgift är att stödja och hjälpa patienter och närstående att föra fram klagomål i offentligt finansierad hälso- och sjukvård och viss tandvård.

Verksamhetsstöd utförs genom samordning och gemensamma serviceverksamheter som bidrar till möjligheter att skapa en kostnadseffektiv organisation för att hela verksamhetskedjan ska kunna fungera på ett bra sätt.

Mer information och fördjupning finns i respektive nämnds och styrelses verksamhetsberättelse.

BÄTTRE LIV OCH HÄLSA FÖR FLER

Patienter och anhörigas upplevelse av hälso- och sjukvården

Patientnämnden har aldrig tidigare tagit emot så många klagomål på skånsk hälso- och sjukvård som under 2024; 7 533 inkomna ärenden, vilket är drygt 1 000 fler än föregående år.

Mot bakgrund av svaren i Skånepanelen, den webbenkät om Region Skånes olika ansvarsområden som

under hösten 2024 lyfte patientnämnden, kan det dessutom konstateras att det finns många fler klagomål. Av enkäten framgår att hälften av invånarna någon gång varit missnöjda med sin vård. Av de som varit missnöjda har en fjärdedel valt att klaga. Av denna fjärdedel har sju av tio vänt sig direkt till sin vårdgivare, medan tre av tio gått via patientnämnden. Detta är väl värt att ha i åtanke.

Att patientnämnden får in många klagomål är positivt. Dels för att varje klagomål rymmer en möjlighet för hälso- och sjukvården att anpassa sin verksamhet efter patienternas behov och förutsättningar, dels för att öppenhet alltid är att föredra för vårdgivare som vill lära sig och använda patienterfarenheter som ett bidrag i förbättringsarbetet. Samtliga klagomål rapporteras till vårdgivarna i ett beslutstöd och är i dag en växande kunskapskista om patientperspektivet.

I denna anda har patientnämnden fortsatt att göra många analyser av patienternas upplevelser. Dessa kan förhoppningsvis ge vårdgivarna en

uppfattning om hur patienter som kontaktar patientnämnden upplever både deras och andra vårdgivares verksamhet, vilket inte med nödvändighet är samma upplevelse som den vårdpersonalen på respektive enhet har. Under året har sju analyser publicerats, bland annat *Nära-vården-upplevelser om närståendeperspektivet och Är det för att jag är äldre?* – om klagomål från patienter som är 70 år eller äldre.

Alla analyser har skickats till någon patient-, brukar- eller närståendeförening, med uppmaning om att återkomma till nämnden med reflexioner och kommentarer.

Av statistiken framgår att flest klagomål riktas mot den somatiska specialistvården, och att akutmottagningarna i Malmö, Lund och Helsingborg får flest.

Det verksamhetsområde som har näst flest klagomål är primärvården. Här fördelar sig de 2 691 klagomålen med 1 158 på den regionalt drivna primärvården (1 268 under 2023) och 1 133 på privata vårdgivare med avtal med regionen (1 023 föregående år).

Den största ökningen av klagomål återfinns i huvudkategorin *vård och behandling* där delproblemet *undersökning och bedömning* står för den antalsmässigt största ökningen (1 503 klagomål 2024 jämfört med 1 215 föregående år).

I underkategorierna för klagomålen har *resursbrist/inställd åtgärd* ökat mest (+61,1 procent). Därefter kommer *valfrihet/fritt vård sökande* (+48,9 procent), *omvårdnad* (+44,2 procent), *samttycke* (+43,3 procent), *bruten sekretess/dataintrång* (+41,9 procent) och *väntetider i vården* (+34,7 procent).

Störst minskning av antal klagomål återfinns i delkategorierna *hygien, miljö, teknik* (-8,5 procent), *övrigt* (-4,7 procent) och *delaktig* (-4,0 procent).

Patientnämnden har vid sidan om klagomålshanteringen ansvar för att rekrytera, utbilda och förordna stödpersoner, främst åt patienter som tvångsvårdas inom psykiatri. Vid årets slut fanns det 55 aktiva stödpersoner som tillsammans delade på 64 pågående uppdrag.

TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

Robusta och säkra verksamheter

Region Skåne har ansvar för viktiga samhällsfunktioner som måste fungera även under svåra omständigheter. En stabil vardag och god beredskap skapar förutsättningar att hantera kriser och bidrar till att förebygga risker för störningar som påverkar verksamheten.

Analys av regionala risk- och sårbarheter

Regionstyrelsen ansvarar för beredskaps- och katastrofplanering samt robust försörjning, såväl utifrån ett regionövergripande samordningsansvar som relaterat till det egna verksamhetsperspektivet. Det övergripande arbetet fortsätter med att samordna olika förmågehöjande insatser som tillsammans ska konsolidera regionens förmåga och beredskap att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet.

Regionens kontinuerliga arbete med kontinuitetshantering samt risk- och sårbarhetsanalyser omfattar all verksamhet. I den samlade regionala risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) följer regionen regelbundet upp sin generella krisberedskap och rapporterar även till utsedda myndigheter. Verksamheternas analyser ligger också till grund för kontinuitetshantering och reservrutiner. Kontinuitetsprocessen har utvecklats bland annat genom framtagandet av ett ledningssystem som ska implementeras under 2025.

Civilt försvar och krisberedskap

Regionstyrelsen fastställde i april Handlingskraft Region Skåne med inriktning och mål för regional sammanhängande planering av civilt försvar. Under hösten 2024 fastställde regionfullmäktige samlad beredskaps- och krishanteringsplanen för Region Skåne inför, vid och efter särskild händelse, extraordinär händelse och höjd beredskap, samt regionala planer för kriskommunikation, katastrofmedicinsk respektive epidemi- och pandemiberedskap. Tillsammans tydliggör de styrande dokumenten regionens beredskaps- och krishanteringsplanering med anpassning till förändrade omvärldsförhållanden och lärdomar från senaste kriser, inklusive covid-19-pandemin.

Regionala utbildningar inom kris- och katastrofmedicinsk beredskap har genomförts under året. Dessa anpassas löpande till nationella och regionala behov och riktlinjer. Resultatet har bidragit till ett förslag på en strategisk förändringsplan avseende utbildning och övning. Under 2024 har medarbetare från flera verksamheter deltagit i förmågehöjande insatser inom krigstraumatologi.

Flertalet regionala och nationella övningar har genomförts under året, inklusive fullskaliga samverkansövningar tillsammans med andra myndigheter och aktörer. Region Skåne deltog under hösten tillsam-

mans med övriga regioner i en katastrofmedicinsk beredskapsövning som initierades av Socialstyrelsen. Övningen var den största i sitt slag någonsin. Dessutom medverkade Region Skåne vid en nationell seminarieövning om patientflödeshantering och på Natoövningen *Casualty Move 2024*.

Kompetenshöjande insatser och seminarieövningar relaterade till det styrande dokumentet har genomförts. Syftet var att arbeta fram aktiviteter kopplade till civilt försvar som gör regionens verksamheter mer motståndskraftiga. Region Skåne har även utökat planeringssamverkan med beredskaps- och sektorsansvariga myndigheter, Försvarsmakten och övriga regioner. Krisledningsnämnden har även genomfört en scenarioövning i syfte att öva sin del i regionens krisberedskap och krishantering.

Robust försörjning och försörjningsberedskap

Systematiska förbättringar och utveckling pågår fortlöpande, som ska leda till mer robusta och hållbara försörjningsflöden för att tillgodose verksamheternas behov av kontinuitet, och bidra till att regionala mål uppnås. En väsentlig faktor för det fortsatta arbetet är en tydlig övergripande strategisk inriktning och målsättning samt tillhörande finansiering för regionens försörjningsförmåga, beredskap och uthållighet.

Utvecklingen av beredskaps- och robusthöjande åtgärder fortgår inom regionens samtliga verksamhetsområden. Under året har regionen fortsatt arbetet utifrån aktuella statliga överenskommelser, ersättningar och rekommendationer, med särskilt fokus på tilläggen om försörjningsberedskap för prioriterade läkemedel och de medicintekniska produkter som är nödvändiga för att administrera läkemedlen.

Överenskommelserna med staten har som mål att regionerna ska säkerställa tillgång till läkemedel och

medicintekniska produkter av förbrukningskaraktär som har en direkt koppling till läkemedelsadministration för minst en månads normalförbrukning. Avsikten är att läkemedlen ska omsättningslagras i nära anslutning till den vård som bedrivs. Inriktningen avser områdena intensivvård, prehospital vård och akut tandvård, samt ett utökat sortiment av prioriterade läkemedel inom slutenvården för vård som inte kan anstå. Tidigare överenskommelser avseende försörjningsberedskap läkemedel justerades i december 2024 med en utökad användningstid för att motverka att bristsituationer uppstår som en följd av inköp och lagerhållning. En ytterligare överenskommelse tillkom i november 2024 med syfte att regionerna ska bygga upp och säkerställa långsiktig förbättrad tillgång till medicintekniska produkter av förbrukningskaraktär och personlig skyddsutrustning. Regionernas handlingsplaner för att nå en utökad försörjningsberedskap med en omsättningslagring av aktuella produkter ska vara färdigställda senast december 2025.

Åtgärder med att säkerställa robust och omsättningsbar lagerhållning i vardagen är ett långsiktigt arbete, som utgör ett av flera verktyg för att uppnå en ökad försörjningstrygghet och motståndskraft vid störningar. Prioriteringen av sjukvårdsprodukter kan bland annat härledas till ändringen i hälso- och sjukvårdslagen 2023.

En regional struktur för lagerhållning avseende materialförsörjning via centrallager av vårdnära förbrukningsmaterial finns utformad som är oberoende av val av driftform och organisation. För aktuell planperiod finns medel avsatta i regionens investeringsbudget för en extern förhyrning av fastighet för lagerhållning med placering i Skåne som ger förutsättningar för lagring i nära anslutning till den bedrivna vården. Planering pågår i enlighet med regionstyrelsens beslut om val av driftsform inklusive uppdrag åt

FOTO © BENGT FLEMARK

regiondirektören att etablera central-lager i egen regi för vårdnära förbrukningsmaterial till regionens verksamheter.

I samband med upphandlingar av såväl logistik- och lagertjänst som läkemedelsförsörjning har regionen exempelvis infört ökade krav gällande tillgång och lagerhållning av produkter. Region Skåne utökar också lagringen av läkemedel och läkemedelsnära material i enlighet med inriktningen i nationella utredningar och överenskommelser för att säkerställa tillgång till läkemedel inom vårdens verksamheter. Vidare har satsningar gjorts på förbättrad vårdnära infrastruktur gällande läkemedelsförvaring och hantering.

Planering och genomförande förutsätter samverkan mellan olika aktörer för att bland annat motverka att bristsituationer uppstår som en följd av utökade inköp eller lagerhållning. Det finns även behov av att beakta och koordinera insatser inom robust försörjning i förhållande till exempelvis fastighetsutveckling, strategiska miljömål och klimatpåverkan, hållbara verksamheter samt ekonomisk hushållning av resurser. Andra prioriterade områden som framgår av överenskommelsen om civilt försvar är försörjning av blod,

livsmedel, textilier och drivmedel samt sjuktransporter.

En betydande faktor för en mer robust försörjningsförmåga och beredskap är tillgången till relevant och aktuell information, vilket förutsätter adekvata och säkra systemstöd och digitala verktyg. I tidigare överenskommelse om civilt försvar finns arbetet med att skapa system för lagerhantering av i första hand sjukvårdsprodukter, som ett av flera prioriterade områden. Ett prioriterat område även på regional nivå är därför att skyndsamt säkerställa stöd genom digitala systemlösningar som möjliggör en ökad robust försörjning samt bidrar till en samlad överblick av regionens försörjningsberedskap. Arbeta pågår med att förbereda implementering av ett regionalt lagerhanteringssystem för vårdnära förbrukningsmaterial relaterat till beslutet om etablering av lager i egen regi.

Säkerhetsarbete

Säkerhetsarbetet i Region Skåne syftar till att skapa en trygg och säker miljö för patienter, besökare, resenärer, medarbetare och invånare. Enligt Region Skånes riktlinjer för hot och våld ska samtliga verksamheter utarbeta lokala tillämpbara rutiner för att ha beredskap att hantera hot- och våldssituationer.

Informationssäkerhet är en strategiskt viktig fråga för Region Skåne. Invånarna ska vara förvissade om att den information de får från Region Skåne är tillgänglig och trovärdig samt att den information som invånarna delar med sig av om sig själva är i trygga händer. Under 2024 har revidering av instruktioner och rutiner kopplat till säkerhetskydd genomförts med fokus på personalsäkerhet och säkerhetsprövningar i den regionala rekryteringsprocessen.

Region Skåne har övertagit kemambulansresursen i egen regi, vilket förväntas ytterligare stärka regionens förmåga att hantera till exempel olyckor med kemikalier, smittor och strålning.

Mot bakgrund av samhällsutvecklingen och en ökad välfärdsbrottslighet riktad mot kommuner och regioner finns behov att utveckla organisationernas förmåga att värna offentliga medel och resurser. Därför har Region Skåne inrättat en funktion mot oegentligheter med syftet att förhindra, upptäcka och motverka välfärdsbrott. Funktionen etablerades 2024 och har inledningsvis fokuserat på att få en bild över regionens nuvarande arbete. Utifrån detta har en kartläggning genomförts i syfte att beskriva vilka behov och utvecklingsområden som behöver prioriteras.

En regional samordnare ska tillsättas, vilket innebär att regionen bättre kommer att kunna skapa nätverk kring dessa frågor och lyfta fram lärande exempel mellan regionens verksamheter. Dessutom ska regionalt utbildningsmaterial inom området tas fram för att höja kunskapsnivån bland medarbetarna. I arbetet framöver kommer även styrande dokument ses över för att tydligare belysa området och öka kännedomen inom organisationen.

Region Skåne ska också öka samarbetet med andra myndigheter för att tillsammans förhindra oegentligheter och välfärdsbrott. En framgångsfaktor i arbetet är att använda artificiell intelligens (AI) som ytterligare ett verktyg för att analysera stora mängder data på ett effektivt sätt och snabbare kunna fånga upp händelser som avviker från det normala.

Digitalisering är ett viktigt verktyg för att förbättra, effektivisera och utveckla Region Skånes verksamheter. I takt med digitaliseringen blir it-tjänster och dess infrastruktur alltmer kritiska för att Region Skånes verksamheter ska fungera. Samtidigt utgör ett ökat beroende en komplex säkerhetsutmaning. Ett väl fungerande it-säkerhetsarbete är därför en förutsättning för att Region Skånes it-system och digitala lösningar ska vara robusta och ha en hög säkerhet.

Service- och administrativa tjänster som frigör tid

Fastighets- och servicenämnden förser den skånska hälso- och sjukvården med professionella service-lösningar; genom förvaltningen regionservice levereras tjänster inom en mängd olika serviceområden, som måltider, lokalvård, textil, transporter, materialförsörjning och administrativa tjänster inom ekonomi- och HR-området samt telefoni. Uppdraget är att tillhandahålla ändamålsenliga och effektiva servicetjänster som frigör tid för Region Skånes verksamheter.

Under verksamhetsåret bedrevs ett aktivt arbete med uppgiftsväxling utifrån vårdens utveckling. Region-service övertog bland annat hanteringen av fordonsvård från verksamheten Avancerad sjukvård i hemmet (ASIH), administrering av Skånekatalogen, samt skåps- och posthantering.

Region Skåne beslutade 2022 om ett breddinförande av servicevärdar utifrån bemanning och rätt använd kompetens. Under verksamhetsåret har införandet varit påverkat av vårdförvaltningarnas rådande ekonomiska läge. I oktober 2024 var servicevårdskonceptet implementerat vid 89 vårdavdelningar i Region Skåne. Täckningsgraden uppgick till 57 procent, jämfört med 55 procent i december 2023.

I arbetet med att implementera ett nytt måltidskoncept och driftsätta ett nytt produktionskök kopplades fler avdelningar till måltidskonceptet. Den inplanerade invigningen av det nya produktionsköket i Kristianstad fick flyttas fram med anledning av konkurs för byggföretaget.

I andan av cirkulär möbelhantering hölls under 2024 två möbelloppisar på Skånes universitetssjukhus (Sus) i Malmö. Initiativet medförde att möbler för miljonbelopp återbrukades.

Arbetet med att bygga en organisation för att successivt ta över ansvar och kontroll över materialförsörjningsflödet samt ansvara för drift av

Region Skånes nya lager i egen regi utgjordes bland annat av förberedelser för att säkerställa it-stöd för lagret. Byggnation av det nya lagret påbörjades och avtal tecknades med leverantör för lagerautomation.

Effektiv och hållbar fastighetsförvaltning

Förvaltningen regionfastigheter ansvarar för ägande, underhåll och utveckling av Region Skånes fastighetsbestånd, samt för de externa förhyrningar där Region Skåne är hyresgäst. Förvaltningen har ett tydligt verksamhetsfokus utifrån de strukturella och verksamhetsmässiga förutsättningar som definieras av hälso- och sjukvården.

Byggprojekt färdigställs och andra påbörjas

En ny vårdbyggnad vid Sus i Malmö överlämnades i början av året från byggprojekt till förvaltning och drift. Under våren har vårdverksamheterna flyttat in i de nya lokalerna och i maj togs de första patienterna emot.

Med avsikt att utveckla ändamålsenliga lokaler för barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, habilitering, syn-, hörsel- och dövverksamhet samt mobila team och specialiserad palliativ vård pågår arbete med programhandling och detaljplan inom projektet Södra sjukhusområdet Malmö.

Inom ombyggnadsprojektet för öron-näsa-hals och barn- och ungdomsmottagning vid Sus i Malmö, har byggproduktionen färdigställts och de ombyggda lokalerna tagits i bruk av verksamheten.

För att möjliggöra utveckling av bröstcancervården byggs ett bröstcentrum i Malmö samt ett nytt strålbehandlingssystem (MR Linac) i Lund. Bröstcentret kommer möjliggöra samlokalisering av flera verksamheter och vid MR Linac kommer strålbehandling med magnetröntgen att genomföras. Byggnationen finansieras delvis av en donation från Julia och Hans Rausings

FOTO © ERIK LEO

stiftelse. I Malmö pågår arbetet med behovsanalys och i Lund är MR Linac-utrustningen beställd och projektering för bygganpassningar pågår.

För tillbyggnaden av infektion-, kvinno- och neonatalsjukvård vid Sus i Lund pågår första fasen av samverkansentreprenaden.

Region Skåne, Lunds kommun och Lunds universitet har enats om en gemensam avsiktsförklaring för ett nytt universitetssjukhus vid Smörlyckan i Lund.

Byggnation pågår av Framtidens Ortopedi i Hässleholm, Forth, med förväntad inflyttning under hösten 2028. Detaljprojektering, schaktning, grundläggningsarbeten och stomresning har påbörjats.

Inom avslutningsprojektet på sjukhusområdet i Helsingborg har ombyggnationen för äldrepsykiatrien färdigställts och verksamheten flyttat in.

Detaljplanen för det planerade sjukhusområdet i Helsingborg har vunnit laga kraft. Det nya sjukhusområdet innefattar akutsjukhus med psykiatri, högteknologisk vård, vårdavdelningar, mottagningar, laboratoriemedicin, servicefunktioner, teknik samt administration.

Byggnation av ett nytt produktionskök i Kristianstad pågår. Parallellt genomförs ombyggnation

av cirka 160 avdelningskök, som ska kunna ta emot och servera maten.

Byggnation av bussdepå för Skåne-trafiken pågår på Gastelyckan i Lund. Entreprenad för bygge av bussdepå i Malmö hamn är upphandlad och byggstart påbörjad. Ytterligare en bussdepå ska byggas i Lockarp.

Lokalers nyttjande kan kontrolleras inför eventuell ombyggnation

Förvaltningen regionfastigheter arbetar med att utveckla tekniken för att effektivt mäta hur och när specifika lokaler används. Nyttjandegradsmätningen kommer att ge verksamheterna underlag om hur befintliga lokaler faktiskt används. Syftet är att möjliggöra faktabaserade underlag inför eventuell ombyggnation och på så vis stödja såväl den aktuella verksamheten som Region Skåne överlag till en mer effektiv resursanvändning.

Energiförbrukningen fortsätter att minska

Den klimatkorrigerade specifika energianvändningen har under året minskat från 194 till 189 kilowattimmar per kvadratmeter och år i Region Skånes egenägda fastigheter, inklusive all däri bedriven verksamhet. Motsvarande icke-klimatkorrigerade utfall, det vill säga faktisk eller fakturerad energianvändning,

har minskat från 188 till 181 kilowattimmar per kvadratmeter och år.

Korrekt och kostnadseffektiva upphandlingar

Inför varje upphandling analyseras behov och marknad för att utveckla en strategi för att erhålla den mest kostnadseffektiva varan eller tjänsten. Möjligheter att dela kontrakt i mindre delområden och undergrupper övervägs också. Genom att använda Request for information (RFI), hearing och extern remiss genomför Region Skåne en dialog med marknaden. Med ökad marknadskännedom ges möjlighet att ställa relevanta krav som motsvarar regionens behov. Genom att ställa funktionella krav i upphandlingarna, där så är möjligt, öppnar Region Skåne upp för innovationer genom att marknadens aktörer visar hur de uppfyller regionens behov, samt möjliggör för fler leverantörer att lämna anbud. Kraven ska vara proportionerliga i förhållande till det som upphandlas för att inte utesluta potentiella anbudsgivare, vilket ökar konkurrensen. För att underlätta för anbudsgivare att göra rätt och öka konkurrensen har kravspecifikationer och upphandlingsunderlag förenklats. Arbetet har resulterat i ökad kvalitet på anbud och därmed ökad konkurrens.

Leveransstörningar för olika produkter är fortsatt hög och beror främst på råvarubrist. Priserna har också gått upp på många varor och tjänster till följd av det rådande världsläget. Flera leverantörer begär prishöjningar i samband med att avtalsförlängningar löses ut samt vid lämnande av anbud.

För att säkra behovet av vårdrelaterat förbrukningsmaterial är huvudinriktningen att teckna avtal med fler leverantörer för kritiska produkter. Därutöver pågår arbete med att identifiera produkter som i nuläget inte är upphandlade, optimerade likarartade produkter samt säkra förbrukningsmaterial till medicinteknisk utrustning. Inom läkemedel pågår arbetet med att identifiera nya kritiska läkemedel och skapa ökad robusthet för dessa.

Under året har seminarier hållits för marknadsaktörer och idéburen sektor för att tidigt presentera regionens upphandlingsbehov. Tidig dialog ger leverantörer bättre förståelse för målbilden och affärsmöjligheter, vilket stimulerar marknaden att lämna konkurrenskraftiga anbud som ger förbättrad konkurrens och effektivare upphandlingar.

Genomförda upphandlingar under 2024 har genererat en besparingspotential om cirka 200 miljoner kronor, genom lägre priser och undvikande av kostnader. Nedan ges exempel på arbete och upphandlingar som har prioriterats under året.

Region Skåne har beslutat om uppbyggnad av ett eget centrallager i syfte att uppnå bättre robusthet gällande materialförsörjning. Upphandling av ett automatiserat och robotiserat kompaktlager har genomförts under året. Upphandlingen, som avsåg inköp, leverans och installation av en lagerautomation, blev klar i slutet av året med avtalsstart i december.

Region Skåne har upphandlat resebyråtjänster. Upphandlingen avsåg heltäckande resebyrå- och

reseadministrativa tjänster för tjänsteresor i Sverige och utomlands. En besparing i både tid och kostnader ligger i att ändra bokningsförfarandet för resor och hotell.

Regionalt samarbete kring volymutrustning av medicinteknisk utrustning har möjliggjort att regionala upphandlingar kunnat genomföras. De senaste åren har ett 20-tal mindre upphandlingar inom endoskopi genomförts årligen. De regionala avtal som tecknats minskar behovet av mindre upphandlingar, underlättar avrop och frigör värdefull tid för klinisk personal. De regionala avtalen har genererat ett kostnadsundvikande på mer än 10 miljoner kronor, utöver bättre garanti- och servicevillkor.

Samlingsupphandling för läkemedel genererade en besparingspotential på totalt 42,4 miljoner kronor på grund av patentutgång, konkurrenssituation samt förändringar i behandlingsterapin. Upphandling av dosdispensering och dosexpediting av läkemedel för öppen vård genererade en kostnadsbesparing på 39,3 miljoner kronor.

Inom ultraljudsområdet har upphandling av regionala avtal påbörjats. De senaste åren har cirka 30 upphandlingar genomförts årligen. De regionala upphandlingar som görs väntas täcka stora delar av behovet under de närmaste åren, underlätta avrop och frigöra tid för bland annat klinisk personal.

För att säkra robusthet för leveranser av förbrukningsmaterial inom laboratorieverksamhet, har stort fokus lagts på utbildningsinsatser samt ökat samarbete med beställaren.

För att skapa utrymme för anpassade lösningar utifrån Region Skånes it-behov har flera förhandlade förfaranden genomförts. Avtalen anpassas utifrån ett utvecklingsbehov under hela avtalsperioden.

Vid upphandling av profilprodukter och gåvor har sortimentet optimerats och erbjuds till 50 procent lägre pris än tidigare, vilket mot-

svarar en besparingspotential om 1,3 miljoner kronor per år.

Mediabyråtjänster har genom ny upphandlingsstrategi genererat en 28 procentig besparingsmöjlighet, vilket motsvarar 2,8 miljoner kronor per år.

HÅLLBAR UTVECKLING I HELA SKÅNE

Framsynt internt miljöarbete

Region Skåne ska bedriva ett ändamålsenligt och effektivt miljöarbete som bidrar till mervärde för Skånes invånare och minskar verksamhetens miljöpåverkan. De långsiktiga målen och inriktning för detta miljöarbete presenteras i Miljöprogram för Region Skåne 2030. Miljöprogrammet innefattar strategiska miljömål som är grupperade inom de tre fokusområdena: Resurseffektiv och cirkulär ekonomi, Låg klimatpåverkan, och Frisk och hälsosam miljö.

Under 2024 blev Region Skåne klar med framtagandet av nödvändiga basnivåer, vilket underlättar den kvantitativa och statistiska uppföljningen inom samtliga fokusområden. Nedan följer resultat för ett urval av de strategiska målen. En komplett redogörelse av Region Skånes miljöarbete presenteras i Region Skånes miljöredovisning 2024.

Fokusområde: Resurseffektiv och cirkulär ekonomi Förbrukningsmaterial

► Region Skåne ska minska inflödet av förbrukningsmaterial i förhållande till vårdproduktion med 30 procent jämfört med 2019.

På regionövergripande nivå går målutvecklingen i rätt riktning. Mängden inköpta förbrukningsartiklar per producerad vårdtjänst minskade med knappt 3 procent jämfört med 2019, vilket motsvarar en liten förbättring jämfört med förra årets resultat på minus 2 procent.

För att uppnå målet till 2030 behöver minskningstakten likväl växlas upp. Region Skånes hälso-

och sjukvårdsförvaltningar arbetar därför för att identifiera åtgärder som kan testas i hälso- och sjukvården och som har potential att implementeras i större skala, samt för att kommunicera med vårdpersonal kring användning och beteenden med hjälp av den framtagna guiden för hållbara materialval. Parallellt pågår ett arbete för att komplettera guiden med ytterligare förbrukningsvaror vars användning kan minskas, och för att samverka med inköpsfunktionen i strävan att uppnå ett sortiment med utvalda miljöbättre alternativ.

Matsvinn

► Till 2030 ska Region Skåne halvera matsvinnet från patientmåltider jämfört med 2019.

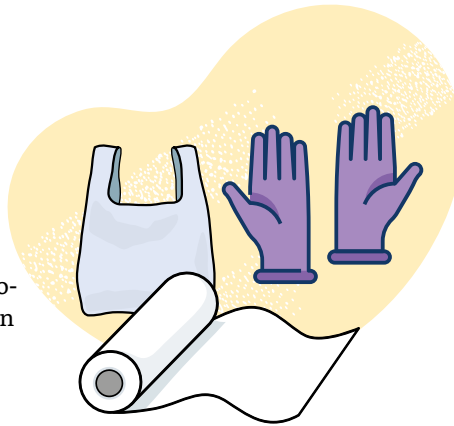
Under 2024 genomfördes en regionövergripande matsvinnsmätning, vars resultat blev 26,4 procent. Årets resultat motsvarar en minskning med 22 procent jämfört med 2019. Det är en betydande förbättring jämfört med föregående års resultat där minskningen beräknades till 10,5 procent jämfört med 2019. Detta positiva resultat ska ses med förbehållet att tidigare års mätningar genomfördes två gånger per år, vilket innebär att resultaten speglade ett större antal mätningar.

Region Skåne har under året intensifierat arbetet med att identifiera åtgärder som leder till minskat matsvinn och har startat en dedikerad arbetsgrupp.

Fokusområde: Låg klimatpåverkan Utsläpp av lustgas och anestesigaser

► Region Skåne ska minska klimatpåverkan från utsläpp av lustgas och anestesigaser med minst 50 procent till utgången av 2030 jämfört med 2019 års nivå.

Under 2024 minskade klimatpåverkan från medicinska gaser med 16 procent jämfört med 2019 års nivå. Det är en betydande förbättring från föregående år, då utsläppen gick ned

10 procent jämfört med 2019. Två gynnsamma faktorer är installationen av Region Skånes nya anläggningar för destruktion av lustgas, vilka blev klara för drift och började användas från och med juni månad, samt utfasningen av anestesigasen desfluran, vars förbrukning för första gången blev 0 under 2024.

Det är också värt att nämna att Helsingborgs lasarett bedriver forskning för att kunna identifiera åtgärder i syfte att minska lustgasförbrukningen både i Skåne och i Sverige. Implementeringen av effektiva åtgärder förväntas också bidra till minskad klimatpåverkan i detta område.

Flygresor

Under 2024 uppgick växthusgasutsläppen från Region Skånes flygresor till cirka 908 ton CO₂e, vilket motsvarar en minskning med 32 procent jämfört med föregående års resultat. Eftersom utsläppen gick ned för såväl långa som korta sträckor kan minskningen delvis förklaras som en konsekvens av det ansträngda ekonomiska läget inom Region Skåne.

Det finns dock även belägg för beteendeförändring inom Region Skåne vid kortare tjänsteresor. Andelen flygresor mellan Skåne och Stockholm har stadigt minskat sedan 2020. Under 2024 uppgick dessa till 13 procent, vilket är samma resultat som uppnåddes år 2023. Region Skånes medarbetare har därmed under de senaste fem åren konsekvent valt tåg framför flyg för dessa tjänsteresor.

Fokusområde:

Frisk och hälsosam miljö

Innehåll av särskilt farliga ämnen

► Senast 2030 ska inga särskilt farliga ämnen ingå i de produkter, livsmedel och varor som används i Region Skånes verksamheter, såvida det inte finns dokumenterade beslut om undantag.

Sedan starten av programperioden har detta mål framförallt följts upp kvalitativt. För att förbättra uppföljningen av utfasningen av särskilt farliga ämnen i produkter kommer ett numeriskt basår att etableras för 2024. Antalet utfasningsutredningar och riskbedömningar avseende särskilt farliga ämnen inom Region Skånes verksamheter utgör grunden för denna uppföljning.

Basåret som tas fram till miljöredovisningen 2024 möjliggör numerisk uppföljning av implementeringen av metodiken för dokumentationen av undantag för särskilt farliga ämnen inom produkter. Metodiken omfattar tre centrala områden: inventera, fasa ut och minimera risken när utfasning inte är möjligt.

Andel ekologiska livsmedel

► Till utgången av 2030 ska minst 60 procent av Region Skånes livsmedelskonsumtion utgöras av ekologiska livsmedel.

För att uppnå målet ska i första hand ekologiska och närproducerade livsmedel väljas, i andra hand ekologiska livsmedel.

Region Skånes totala livsmedelsbudget bestod av 24,2 procent ekologiska livsmedel under 2024, vilket är knappt 1 procent lägre än 2023. Samtidigt uppgick andelen inköpta livsmedel vars ursprungsland är Sverige till 37 procent och andelen livsmedel producerade i Sverige till hela 68 procent av den totala livsmedelsbudgeten.

FOTO © KAN

Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och framöver. Att vara en attraktiv arbetsgivare med en professionell verksamhet innebär att ständigt arbeta för att skapa en attraktiv arbetsplats, stödja medarbetarutveckling och använda kompetensen rätt.

Personalnämnden ansvarar för utarbetande av principer och riktlinjer för den övergripande personalpolitiken i Region Skåne, i enlighet med av regionfullmäktige fastställda mål. En samlad information finns i personalnämndens verksamhetsberättelse. Fördjupningar finns även i respektive nämnds och styrelses verksamhetsberättelse.

Säkra en hållbar och långsiktig kompetensförsörjning

En genomtänkt strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att klara framtidens uppdrag.

Kompetensförsörjningen är en av

Region Skånes stora utmaningar. En genomtänkt strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att klara framtidens uppdrag. Bedömningen är att dagens och framtidens utbildningsvolymerna inte kommer räcka till för att säkerställa tillgången på rätt kompetens. Förändringar behövs av såväl arbetssätt som kompetensstruktur för att möta kompetensförsörjningsutmaningen.

Kompetensförsörjningsområdet är ett av de identifierade målen i omställningsarbetet. En övergripande inriktning är även att integrera kompetensförsörjningsplanen med verksamhetsplanering och budgetprocessen.

► *Beskriv hur arbetet har fortlöpit under perioden avseende den strategiska kompetensförsörjningen utifrån kompetensförsörjningsplanen.*

Under 2023 beslutade regionstyrelsen om ett nytt arbetssätt för kompetensförsörjningsplaner. Enligt det nya

arbetssättet arbetade förvaltningarna under 2024 fram en tvåårig kompetensförsörjningsplan för 2025–2026. Från 2026 görs det sedan vart fjärde år. Under året har nya mallar, beskrivningar och stödmaterial tagits fram för förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner. De nya mallarna syftar till att såväl underlätta en integrering med verksamhetsplanering och budgetprocessen som att möjliggöra ett mer strategiskt arbetssätt. Planeringen för framtagande av kompetensförsörjningsstrategi har påbörjats och strategin kommer arbetas fram under 2025.

Under rubrikerna nedan ges flera exempel på olika insatser som främjar den strategiska kompetensförsörjningen. Det handlar bland annat om olika kompetensutvecklingsinsatser, arbete med ledarskap och att vara oberoende av bemanningsföretag.

► *Ta fram en kompetensförsörjningsstrategi för Region Skåne 2025–2026.*

Planeringen för framtagande av kompetensförsörjningsstrategi har påbörjats och strategin kommer arbetas fram under 2025.

► *Utred hur Region Skåne kan öka antalet utbildningsplatser inom den egna organisationens bristyrken genom exempelvis större delfinansiering av yrkeshögskoleplatser, huvudmannaskap över egna utbildningsplatser eller andra åtgärder.*

Utredningen har genomförts under 2024 och en rapport kommer att presenteras för personalnämnden under våren 2025.

ATTRAKTIV ARBETSPLATS

Region Skånes arbetsplatser ska vara trygga och säkra för såväl medarbetare som alla som befinner sig i någon av Region Skånes verksamheter. En attraktiv arbetsplats med god arbetsmiljö är en av de avgörande förutsättningarna för att möta kompetensutmaningen.

Jämställda löner

Region Skåne gör en årlig lönekartläggning och återkommande löneanalyser i syfte att klarlägga rådande lönestrukturer och identifiera behov av lönestrukturerna förändringar. I enlighet med diskrimineringslagen genomfördes en lönekartläggning baserad på 2024 års löner. Analysen kommer att färdigställas för samverkan med de fackliga organisationerna under 2025.

Arbete med lika rättigheter och möjligheter

Likarättsarbetet fokuserar på mänskliga rättigheter och antidiskriminering. Region Skåne har under 2024 fortsatt arbetat med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Arbetet genomförs av Likarättsakademin samt på flera nivåer i organisationen genom ett

processbaserat arbetssätt integrerat i lönebildning, arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Med en tydlig struktur och process drivs likarättsarbetet regionövergripande i ett väl inarbetat koncept, för alla medarbetare i ett yrkeslivslångt lärande. Över 1 000 medarbetare har fått utbildning och fortbildning under 2024. På kongressen Framtidens Specialistläkare fick Likarättsakademin ordförande och likarättshandläggare årets utbildningspris.

Likarättsronden har under 2024 övergått från ett pilotprojekt till en valbar fördjupningsdel i arbetsmiljö-ronden. Det är ett unikt patent- och registreringskyddat koncept inom Region Skåne i det aktiva arbetet mot diskriminering. Malmö stad kommer under 2025 att delta i Region Skånes likarättsrondkurs och blir den första externa part som genomför denna aktiva åtgärd mot diskriminering. Två Likarättsrondkurser har arrangerats under året med ett 30-tal certifierade likarättsambassadörer och skyddsombud som nu kan genomföra egna ronder i verksamheten.

Två omgångar av grundutbildningen är genomförda under vår- och hösttermin. Skriftliga utvärderingar ger höga betyg och visar på ett stort kunskapslyft och en ökad vilja att arbeta med likarätt. Allt fler medarbetare blir efter utbildningen certifierade likarättsambassadörer.

Fortbildningsdagen under höstterminen fokuserade på religion, trosuppfattning och etnicitet. Under fortbildningsdagen delades Stora Likarättspriset ut av personalnämnden, efter en nomineringsprocess under sommaren där ett dussin förslag inkom. Bup Skåne Online utsågs till årets pristagare. Det är ett unikt projekt riktat till barn och ungdomar.

I maj genomfördes Stora Likarättsdagarna med över 1 000 deltagare. Arrangemanget är ett projekt som drivs i samarbete med Svenska Läkaresällskapet. Ett femtiotal ST-läkare fick utbildning i etik, mångfald och jämlikhet som obligatoriskt delmål i sin specialistutbildning.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Region Skånes årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) besvarades 2024 av 90 procent av Region Skånes chefer, vilket är en ökning med tre procentenheter jämfört med 2023. Varje år görs förbättrande åtgärder med det huvudsakliga syftet att höja förståelsen och kunskapen kring nyttan med uppföljningen. Under 2024 digitaliserades handlingsplanen, vilket gör det möjligt att under sittande möte skapa en digital handlingsplan direkt i systemet.

FOTO © ERIK LEO

Stora Likarättspriset 2024 delades ut till redaktionen för Bup Skåne Online – en unik webbtjänst för barn och ungas psykiska hälsa.

Sammantaget återger cheferna i Region Skåne tillsammans med skyddsombud och medarbetare ett i stora delar välfungerande SAM. 80–90 procent eller mer svarar på majoriteten av påståendena i uppföljningen att det som ska finnas eller fungera inom SAM också finns och fungerar. Det är ett positivt utfall med tanke på att forskning visar att ett fungerande SAM är en friskfaktor för att medarbetarna på arbetsplatsen ska må bra och sjukfrånvaron begränsas.

Exempel på styrkor som framkommer är att medarbetare i hög grad bedöms ha de kunskaper om risker i arbetet som krävs för att kunna förebygga ohälsa och olycksfall samt uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Risker i verksamheten undersöks och orsaken utreds när något hänt. När tillbud och arbets-skador inträffat vidtas åtgärder och allvarliga händelser anmäls till Arbetsmiljöverket. Exempel på brister är att lokala rutiner för SAM saknas på vissa arbetsplatser eller att de riskbedömningar som gjorts på arbetsplatsen inte är kända och tillgängliga för medarbetarna. De åtgärder som vidtagits till följd av en riskbedömning följs heller inte alltid upp som de ska (i syfte att säkerställa att åtgärden fått avsedd effekt och inte lett till nya risker).

Den mest framträdande bristen som framkommer regionövergripande är att det på 20 procent av arbetsplatserna inte finns skyddsombud att samverka med i det lokala arbetsmiljöarbetet. Som regional åtgärd har Region Skåne därför som målsättning att digitalisera hanteringen av skyddsombud, i syfte att skapa överblick över skyddsombud per skyddsområde.

En ytterligare regional åtgärd till följd av den årliga uppföljningen av SAM såväl 2023 som 2024 avser Region Skånes arbetsmiljöpolicy från 2010, som 27 procent av arbetsplatserna uppger att medarbetarna inte riktigt känner till. Under första kvartalet 2025 kommer ett uppdrags-

direktiv om en regional strategi för friskfaktorsarbete att tas fram. Det arbetet kommer föreslås att på lämpligt vis relatera till en översyn av arbetsmiljöpolicy, så att den i högre grad utgår från dagens arbetsmiljöutmaningar och aktuell forskning.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron¹ totalt minskade 2024 med 0,1 procentenheter till 5,72 procent jämfört med 2023 (5,82 procent). Sjukfrånvaron hos kvinnor uppgick till 6,3 procent, vilket var en minskning jämfört med 2023 (6,41 procent). Även sjukfrånvaron hos män minskade, till 3,75 procent 2024 jämfört med 3,85 procent 2023. Sjukfrånvaron minskade också inom samtliga åldersintervall. Åldersgruppen 50 eller äldre hade dock en högre sjukfrånvaro än de yngre åldersgrupperna.

Som framgår av tabellen nedan har långtidssjukfrånvaros andel ökat under 2024. Långtidssjukfrånvaron, det vill säga sjukfrånvaro om 60 dagar eller mer, utgör en del av den totala sjukfrånvaron och påverkas av förändringar i den kortare sjukfrånvaron.

Skillnaden i sjukfrånvaro hos kvinnor och män påverkas bland annat av strukturella skillnader. Generellt sett utför kvinnor oavlönat arbete i hemmet i högre utsträckning än män. Samtidigt är kvinnor sysselsatta i kontaktyrken i högre utsträckning än män. Kön och ålder är två faktorer som måste beaktas och prioriteras i förvaltningarnas fortsatta förebyggande och systematiska arbetsmiljöarbete samt genom det strukturerade rehabiliteringsarbetet.

Samverkan med aktörer såsom Försäkringskassan följs upp på regionövergripande nivå och på förvaltningsnivå. Sedan hösten 2024 ingår Region Skåne i ett regionalt forum för frågor rörande psykisk ohälsa i arbetslivet genom Försäk-

1. Den obligatoriska sjukfrånvaroredovisningen är beräknad utifrån ett särskilt beräkningsunderlag. I redovisningen ingår tidsbegränsat anställda som är timavlönade och medarbetare som har frånvaro med rehabiliteringsersättning och förebyggande sjukpenning.

ringskassan ESF-finansierade projekt Momentum med syfte att utveckla strategier för att förebygga sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa i arbetslivet.

Samlad analys av de regiongemensamma KPI:er som är knutna till målområdet Attraktiv arbetsplats

Region Skånes regiongemensamma KPI:er (Key Performance Indicators) kopplade till målområdet Attraktiv arbetsplats består av Chefstäthet, Personalrörlighet, Frånvaro och Ledarskap.

På regionövergripande nivå förhåller sig antalet medarbetare per chef stadigvarande mellan 2023 och 2024 på 24 medarbetare per chef i genomsnitt. Chefstätheten varierar utifrån nämndernas verksamhetsuppdrag och personalgruppers konstellationer. De verksamheter som har högst antal medarbetare per chef återfinns inom hälso- och sjukvårdsförvaltningarna samt regionservice.

Den externa personalrörligheten, det vill säga andelen månadsavlönade som lämnar Region Skåne exklusive pensionsavgångar, har minskat med 1,4 procentenheter till 13,4 procent 2024 jämfört med 14,8 procent föregående år. Det finns en trend av minskad personalrörlighet i åldersgrupperna 20–69. I intervallet -19 år har däremot personalrörligheten ökat. Det beror på ett ökat antal tidsbegränsade anställningar under sommarmånaderna.

KPI ATTRAKTIV ARBETSPLATS

KPI	Senast tillgänglig data	Jämförelse
Chefstäthet	24	24
Medarbetare/chef	(dec 2024)	(dec 2023)
Personalrörlighet	13,4 %	14,8 %
Jan–dec	(2024)	(2023)
Frånvaro	29,0 %	28,7 %
Jan–dec	(2024)	(2023)
Ledarskap¹	80	78
Undersökning	(2023)	(2022)

1. För ledarskap redovisas de två senaste tillgängliga undersökningarna, 2023 och 2022.

Frånvaron var 28,8 procent, vilket är 0,2 procentenheter högre jämfört med 2023 (28,8 procent). Den främsta orsaken till att frånvaron ökat återfinns inom KPI Flexledig som ökat med 0,3 procentenheter till 9,7 procent (9,4 procent 2023). KPI Sjukfrånvaro var 5,5 procent, en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med föregående år (5,6 procent).

Frånvaron inom olika åldersgrupper har förändrats i marginell utsträckning. Åldersgruppen som har högst frånvaro är i likhet med föregående år åldersintervall 30–39 år, till följd av en hög andel föräldraledighet. Kvinnors frånvaro har ökat med 0,2 procentenheter till 30,4 procent (30,2 procent 2023) och mäns frånvaro har minskat motsvarande 0,2 procentenheter till 24 procent (24,2 procent 2023). Kvinnors högre frånvaro är en följd av en större andel föräldraledighet och vård av sjukt barn jämfört med män.

KPI Ledarskap är också knutet till målområdet Attraktiv arbetsplats. Ledarskap är ett delindex i den årliga medarbetarenkäten. Det har inte genomförts någon enkät för 2024.

Arbetet med lika villkor

En sammanhållen lönepolitik med regiongemensamma principer förebygger osakliga löneskillnader och säkerställer att Region Skåne tillämpar lika villkor för likvärdigt arbete. För att uppnå detta krävs en tydlighet i de regionövergripande beslut som fattas, de avtal som skrivs och de riktlinjer som tas fram. Vidare kräver det en följsamhet från hela organisationen i detta. Lön är en av regionens största återkommande kostnader, och det är viktigt att lön används som ett av flera styrmedel för att styra verksamheterna i önskvärd riktning genom att premiera de bästa och mest erfarna medarbetarna.

Den 1 januari trädde beslutet om ”Förstärkt ersättning för arbete på obekvämt arbetstid” i kraft. Beslutet gäller tills vidare och omfattar samtliga medarbetare som är

berättigade till O-tilläggstid enligt Allmänna Bestämmelser (AB) och innebär att ersättningen vid arbete på obekvämt arbetstid stärks utöver den ersättning som ges i AB.

Avtalsrörelsen 2024 kom att präglas av stridsåtgärder där först Kommunal varslade om strejk, vilket följdes av att Vårdförbundet varslade om stridsåtgärder. Gällande Kommunal kom parterna överens innan konfliktbröt ut, men Vårdförbundet inledde stridsåtgärder med omfattande störning på Region Skånes verksamhet. Konflikten varade dryga två månader innan parterna enades om ett nytt avtal 28 juni. Detta har även påverkat arbetet med lika villkor.

Under 2024 inleddes implementeringen av en jobbkitekturer. Tillsammans med en extern konsult samt representanter från regionens förvaltningar har arbetet med att värdera och nivåindela samtliga i Region Skåne förekommande arbeten slutförts i oktober 2024. Denna förstärkta lönestruktur kommer att utgöra en grundläggande förutsättning inom regionens kompetens- och tjänstemodell. Fortsatt arbete med implementering av jobbkitekturen kommer att ske under 2025.

För 2024 ökade medellönen i Region Skåne med 3,8 procent, vilket kan jämföras med 4,0 procent 2023. Utfallet i löneöversynen 2024 blev 3,3 procent, vilket uppgick till samma nivå som industrins utrymme. Lönekostnaden 2024 uppgick till 19 422 miljoner kronor, en ökning med 5,9 procent jämfört med 2023.

Arbetet med att se över Region Skånes lokala kollektivavtal rörande arbetstid påbörjades under år 2023 i syfte att skapa förutsättningar för lika villkor och förmåner för Region Skånes medarbetare. Under 2024 har en kartläggning av samtliga i Region Skåne förekommande lokala arbetstidsavtal samt ensidiga arbetsgivarbeslut om ersättning utanför Allmänna Bestämmelser slutförts.

► Ta fram en hälsoekonomisk analys som grund för en hälsoplan för Region Skåne 2024–2026

Tidplanen för uppdraget har blivit justerad. Uppdraget är planerat att genomföras under 2025 med inriktning att ta fram en hälsoplan för Region Skåne för 2026–2028. I arbetet kommer en fördjupad analys genomföras som ska innehålla en redovisning av de åtgärder som vidtas för att stärka medarbetarskapet (främjande, stödjande och efterhjälpande) samt se vilka effekter dessa har på sjukfrånvaron.

STÖD MEDARBETARUTVECKLING

Lärande och kompetensutveckling är idag en självklarhet genom hela yrkeslivet. En attraktiv arbetsgivare både förväntas och behöver skapa utrymme för lärande i vardagen. Region Skåne ska ge förutsättningar för medarbetare att utvecklas i takt med ett ständigt föränderligt arbetsliv.

Samlad analys av de regiongemensamma KPI:er som är knutna till målområdet Stöd medarbetarutveckling

Region Skånes regiongemensamma KPI:er kopplade till målområdet Stöd medarbetarutveckling är Återhämtning, Personalerörlighet, Närvaro och Motivation. KPI Återhämtning är ett mått som visar andelen uttagen semester i relation till den berättigade

KPI STÖD MEDARBETARUTVECKLING

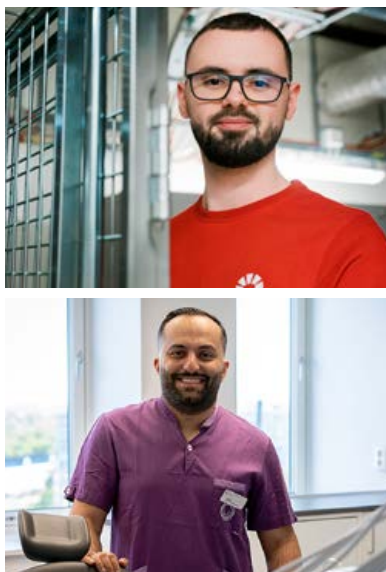
KPI	Senast tillgänglig data	Jämförelse
Återhämtning	62,1 % (2024)	57,3 % (2023)
Personalerörlighet Jan–dec	13,4 % (2024)	14,8 % (2023)
Närvaro Jan–dec	66,7 % (2024)	66,3 % (2023)
Motivation ¹ Undersökning	81 (2023)	80 (2022)

1. För motivation redovisas de två senaste tillgängliga undersökningarna, 2022 och 2023.

FOTO © ERIK LEO

FOTO © ERIK LEO, FOLKTANDÅRDEN

semestern. På regionövergripande nivå har andelen semesteruttag ökat med 4,8 procentenheter till 62,1 procent jämfört med samma period föregående år (57,3 procent). På regionövergripande nivå har månadsavlönades andel närvaro ökat med 0,4 procentenheter till 66,7 procent (66,3 procent 2023). Det innebär en ökning med motsvarande 1 445 559 närvarotimmar jämfört med 2023. Dessa timmar motsvarar 856 årsarbetare beräknat på en årsarbetstid om 1 700 timmar. Ökningen i närvaro återfinns inom majoriteten av personalgrupperna med undantag för tandläkare, tandsköterskor och vaktmästeri, trädgård, anläggning med mera. Både kvinnor och män har en ökad andel närvaro 2024 jämfört med 2023.

KPI Motivation är också knutet till målområdet Stöd medarbetarutveckling. Motivation är ett delindex i den årliga medarbetarenkäten. Det har inte genomförts någon enkät för 2024.

Kompetensutvecklingsinsatser för läkare

Arbetet med AT-, ST- och BT-tjänstgöring har fortsatt enligt plan och utbildningsinsatser har genomförts fortlöpande både lokalt och regionalt. De kompetensutvecklingsinsatser som gjorts följer respektive tjänstgörings utbildningsplan, vilka

är strikt styrda av förordningar. Sedan 2023 har Region Skåne och Lunds universitet en gemensam hållning när det gäller handledningskompetens och samarbetet har med detta som grund fungerat väl.

Praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP).

PTP är en tjänstgöring efter psykologexamen, som löper under tolv månader där PTP-psykologen arbetar under handledning. Efter godkänd PTP-tjänstgöring kan psykologen ansöka om legitimation hos Socialstyrelsen.

PTP-programmet har ett öppet intag under året. Antalet inskrivna varierar därför mellan 70–80 deltagare. I programmet ingår föreläsningar, studiebesök, handledar-möten och professionsmöten. Information om Region Skånes PTP-program sker regelbundet till studerande inom Psykologprogrammet vid Lunds universitet och på den årliga nationella mässan för psykologstuderande.

Kompetensutvecklingsinsatser för sjuksköterskor

Inom Region Skåne finns två möjligheter till finansiering av specialistutbildning via arbetsgivaren; utbildningsanställning och utbildningslön.

Med utbildningsanställning menas en specifik tjänst som utannonseras och som innebär studier på halvfart på lärosätet i kombination med klinisk utbildning i verksamheten på halvtid. Med utbildningslön menas att sjuksköterskan är tjänstledig för studier och behåller sin grundlön under studietiden.

Under 2024 har 3 medarbetare haft en pågående utbildningsanställning och 548 medarbetare en pågående utbildningslön. Vissa studier går på deltid och andra på heltid, vilket innebär att antalet tjänster skiljer sig från antalet medarbetare. Under året har 244 av dessa medarbetare fullföljt sina studier till specialistsjuksköterska. Av de som fullföljt sina studier har en medarbetare haft utbildningsanställning medan 243 medarbetare haft utbildningslön.

Kompetensutvecklingsinsatser för undersköterskor/skötare med flera

Inom Region Skåne finns två möjligheter till finansiering av specialistutbildning via arbetsgivaren; utbildningsanställning och utbildningslön. Med utbildningsanställning menas en specifik tjänst som utannonseras och som innebär studier på halvfart på yrkeshögskolan i kombination med klinisk utbildning i verksamheten på halvtid. Med utbildningslön

menas att undersköterskan är tjänstledig för studier och behåller sin grundlön under studietiden. Under 2024 är det enbart utbildningslön som använts.

Under 2024 har 70 medarbetare haft pågående utbildningslön. Vissa studerar på deltid och andra på heltid, vilket innebär att antalet tjänster skiljer sig från antalet medarbetare. Under året har 30 av dessa medarbetare fullföljt sina studier. De främsta inriktningarna har varit anestesi, operation, intensivvård, barnsjukvård, neurologi och akutsjukvård.

Förutom utbildning till specialistundersköterska har det gjorts särskilda satsningar på kompetensutveckling för undersköterskor via medel från Omställningsfondens Kompetens- och omställningsavtal (KOM-KR). Under 2024 har kompetensutvecklingsinsatser genomförts i form av uppdragsutbildningar inom fördjupad medicinsk omvårdnad och fördjupad kirurgisk omvårdnad.

Region Skåne är en aktiv part i Vård- och omsorgscollege, som är en samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsliv inom vård och omsorg. Syftet är att säkerställa kvalitativ utbildning och tillräckliga volymer av utbildade undersköterskor. Region Skåne finansierar årligen Vård- och omsorgscollege Skåne med ett verksamhetsbidrag för gemensamma marknadsförings- och utbildningsinsatser med fokus att stärka undersköterskans kompetens och roll.

► Genomför etableringen av Region Skånes ledarskapsakademi i samverkan med berörda parter

Enheten Ledarskapsakademin etablerades inom koncernstab HR med start i januari 2024. Uppbyggnad av enhet, strukturer och utbud pågår successivt under tre år. Första året har uppbyggnaden av enheten inneburit att rekrytera medarbetare, utveckla arbetssätt och definiera målsättningar på kort och lång sikt för enhetens leveranser, samt att bygga

upp samarbeten. Fokus för arbetet under 2024 har varit på fyra områden: chef som yrke och grundutbildning, styrning och struktur, webbutveckling samt kommunikation.

Definitionen av chefsrollen som ett eget yrke är viktig och indikerar att den omfattar kompetenser som behöver förvärfvas och utvecklas. Därför har en grundutbildning tagits fram som adresserar den nya chefsens uppdrag och lägger grunden för de kunskaper, färdigheter och förmågor som krävs i rollen. Under den första månaden efter att chefen tillträtt erbjuds dessutom en övergripande regiongemensam introduktion.

Första omgången av grundutbildningen startade i september och under hösten har 62 nya chefer genomgått de fyra omgångar som startat under hösten. Utvärderingarna av höstens tillfällen visar på höga resultat, med ett genomsnitt på 8,95 på en 10-gradig skala.

Under 2024 gjordes en översyn av befintliga styrdokument, processer och strukturer, som visade att det krävs ett samlat grepp kring chef- och ledarskap för att säkerställa en tydlig röd tråd. Samma budskap ska bäras av samtliga styrande dokument. Det arbetet har resulterat i framtagandet av ett beslutsförslag till en regiongemensam riktlinje för

chef- och ledarskap som tydliggör förväntningar på Region Skånes chefer när det gäller vilket sammanhang de leder i, vad uppdragen består av och vilket förhållningssätt som krävs. Riktlinjen kommer att kunna ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet av de HR-processer som är kopplade till chef- och ledarskap samt det fortsatta utvecklingsarbetet av målgruppsanpassat utbud av utvecklingsinsatser inom Ledarskapsakademin. Utgångspunkten är att förväntningarna ser olika ut beroende på vilken ledningsnivå chefen verkar på, om chefen till exempel leder medarbetare eller leder andra chefer.

Parallellt med uppbyggnaden av Ledarskapsakademin har 28 lärinsatser och utvecklingsprogram genomförts för 433 chefer, samt 42 lärinsatser och utvecklingsprogram genomförts för 375 ledare som inte är chefer. Det har även gjorts ett arbete med att utveckla den digitala miljön som cheferna möter i sin vardag. Ambitionen är att säkerställa en samlad plats där chefer kan få instruktioner, verksamhetssystem, inspiration, utvecklingsinsatser och utbildningsutbud som är aktuellt för de olika chefsrollerna.

För att skapa delaktighet och goda samarbeten i etableringen av

Ledarskapsakademin har dialog och kommunikation skett i olika former och forum under året, både internt och externt. Gränsöverskridande samarbeten är av största vikt för att målen med Ledarskapsakademin ska uppnås. För att kunna mäta effekterna av införandet av Ledarskapsakademin har en utgångsmätning, så kallad nollmätning, genomförts under hösten. Den består av två delar, en enkät som gått ut till samtliga chefer och personaldata för chefer.

Personalnämnden delar varje år ut ett ledarskapspris. Syftet är att lyfta fram goda exempel och inspirera andra chefer till förändrade arbetsätt som är till nytta för invånaren. Ledarskapspriset hade 2024 temat "chefen som, med invånarna i fokus, stimulerar till att jobba smartare med våra resurser och bidrar till nödvändiga förflyttningar för framtiden." Av totalt 44 nominerade chefer fick enhetschefen på onkologi-avdelning 87 på Skånes universitetssjukhus årets ledarskapspris.

ANVÄND KOMPETENSEN RÄTT

Att använda kompetensen rätt och att ge medarbetarna möjlighet att arbeta utifrån sin kompetens och verksamhetens behov är en nödvändig insats för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Rätt använd kompetens kan innebära exempelvis uppgiftsväxling mellan yrkeskategorier och införande av nya kompetenser.

► Alla verksamheter inom respektive nämnd och styrelse ska arbeta aktivt med rätt använd kompetens i omställningsarbetet och de åtgärder som ger direkta effekter på tillgänglighet, kompetensförsörjning, bemanning och produktivitet. Inom framför allt hälso- och sjukvården ska därför sådana åtgärder prioriteras.

För att stärka kompetensförsörjningen och säkra bemanningen pågår en stegvis implementering av en kompetens- och tjänstemodell. Modellen

syftar till att identifiera och visualisera olika kompetensfaser, för att göra det möjligt att på sikt optimera kompetens och resurser på ett bra sätt i verksamheten. Genom att matcha rätt kompetens med rätt uppgifter blir det möjligt att säkerställa en effektiv bemanning, vilket bidrar till ökad produktivitet och en god arbetsmiljö i verksamheterna. Breddinförandet av servicevärdar pågår i organisationen och är ett konkret exempel på uppgiftsväxling i kombination med införande av nya kompetenser. Förvaltningarna har även på olika sätt arbetat för att begränsa inköpen av konsulttjänster som ett led i en effektivare resursanvändning.

Utvecklingen av anställningsvolym – månadsavlönade

Den 31 december 2024 hade Region Skåne 37 727 månadsavlönade medarbetare inom förvaltningsdriven verksamhet, vilket är en ökning med 608 medarbetare (+1,6 procent) jämfört med samma datum föregående år.

Personalgrupperna som ökat mest i faktiska tal är sjuksköterskor, läkare (specialistkompetenta) samt handläggare. Personalgrupperna som minskat något i antal är biomedicinska analytiker och administratörer.

ANTAL MÅNADSAVLÖNADE MEDARBETARE (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Avser förhållandet den 31 december respektive år	2024	2023	Förändring antal	Förändring %
Totalt antal månadsavlönade	37 727	37 119	608	1,6%
Administratörer	1 805	1 828	-23	-1,3%
Administratörer, vård	1 950	1 956	-6	-0,3%
Arbetsterapeuter	424	419	5	1,2%
Barnmorskor	585	569	16	2,8%
Biomedicinska analytiker	884	909	-25	-2,8%
Dietister	131	137	-6	-4,4%
Fysioterapeut	786	792	-6	-0,8%
Handläggare	2 567	2 477	90	3,6%
Ingenjörer	312	307	5	1,6%
Kultur, turism och friluftsliv	25	23	2	8,7%
Kurativt och socialt arbete	729	736	-7	-1,0%
Köks- och måltidsarbete	123	128	-5	-3,9%
Ledningsarbete	1 650	1 652	-2	-0,1%
Logopeder	185	184	1	0,5%
Läkare icke specialistkompetenta	2 084	2 089	-5	-0,2%
Läkare specialistkompetenta	3 181	3 066	115	3,8%
Psykologer	686	653	33	5,1%
Psykoterapeuter	14	10	4	40,0%
Sjuksköterskor	9 073	8 674	399	4,6%
Skola	142	139	3	2,2%
Städ-, tvätt- och renhållningsarbete	591	572	19	3,3%
Tandläkare	30	28	2	7,1%
Tandsköterskor	29	28	1	3,6%
Tekniker	355	339	16	4,7%
Undersköterskor, skötare, m fl	8 085	8 103	-18	-0,2%
Vaktmästeri, trädgård, anläggning, m m	420	417	3	0,7%
Övriga specialiteter hälso- och sjukvård	728	732	-4	-0,5%
Övrigt rehabiliteringsarbete	161	163	-2	-1,2%

Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman av raderna, då ett fåtal medarbetare har mer än en anställning.

Oberoende av inhyrning från bemanningsföretag

Syftet med att minska beroendet av inhyrd personal och införa hyrstopp är att öka tryggheten, kontinuiteten, kvaliteten och säkerheten för patienterna, samtidigt som arbetsmiljön förbättras och en bättre introduktion och handledning av nya medarbetare och studenter möjliggörs.

Region Skåne intensifierade arbetet med att minska hyrberoendet under 2023. Ett hyrstopp med begränsning av inhyrning till endast kvällar, nätter och helger för sjuksköterskor, inklusive barnmorskor och röntgensjuksköterskor, infördes den 1 oktober 2023. Den 15 januari 2024 infördes ett totalt hyrstopp för sjuksköterskor. Sedan dess har ingen inhyrning av sjuksköterskor skett. Antalet inhyrda timmar har minskat från ett snitt på cirka 35 000 timmar per månad under 2023 till noll timmar per månad efter den 15 januari 2024. Kostnaden för inhyrning av sjuksköterskor har minskat med 296,2 miljoner kronor jämfört med motsvarande period 2023.

Antalet anställda sjuksköterskor och barnmorskor har ökat sedan hyrstoppet infördes och var i december 2024 cirka 400 fler än i december 2023. I arbetet med hyrstoppet följs även personalrörlighet, sjukfrånvaro och utökad närvaro (overtid och mertid). Personalrörligheten för sjuksköterskor och barnmorskor minskade med 1,8 procentenheter till 9,8 procent jämfört med 2023 (11,6 procent). Sjukfrånvaron minskade till 5,9 procent jämfört med 6,0 procent 2023. Den utökade närvaron sjönk med 161 945 timmar

jämfört med 2023, vilket motsvarar en minskning med 16 procent.

Den 1 oktober 2024 infördes ett hyrstopp för ett antal läkarspecialiteter som inte identifierats som brist-specialiteter. Ett stopp för inhyrning av samtliga läkarspecialiteter inom sjukhusförvaltningarna trädde i kraft den 15 januari 2025. En separat tidplan har tagits fram för Primärvården Skåne där första fasen är att införa hyrstopp för 52 vårdvalsenheter som är lokaliserade i västra Skåne. Senast 31 mars ska Primärvården lämna in ett förslag på tidplan för resterande verksamheter till regiondirektören. Förvaltningen Nära vård och hälsa kommer att omfattas av hyrstoppen och följa Primärvårdens tidplan.

Antalet inhyrda timmar för läkare ökade under 2023. Den trenden bestod fram till maj 2024, då inhyrningen började minska. Under helåret 2024 minskade inhyrningen av läkare i sjukhusförvaltningarna med knappt 4 000 timmar. Primärvårdens inhyrning hade i december minskat med drygt 6 000 timmar jämfört med april 2024, som var den månad då både sjukhusförvaltningarna och primärvården hyrde in som mest.

Totalkostnaderna för inhyrning från bemanningsföretag minskade med 364,9 miljoner kronor januari till december 2024 jämfört med samma period 2023. Andelen inhyrningskostnad uppgick till 1,02 procent av personalkostnaderna inom sektor hälso- och sjukvård (2,61 procent 2023). En bakomliggande orsak är det nationella avtalet för hyrbemanning som trädde i kraft den 1 maj 2024. Region Skåne är anslutet till detta avtal, som har lägre ersättningsnivåer och förenklar arbetet med offentlig upphandling. Avtalet syftar även till att regionerna tillsammans ska bli en stark och tydlig kravställare med fokus på pris och kvalitet.

Samlad analys av de regiongemensamma KPI:er som är knutna till målområdet Använd kompetensen rätt.

Region Skånes regiongemensamma KPI:er kopplade till målområdet Använd kompetensen rätt är Närvaro, Utökad närvaro, Chefstäthet och Styrning. På regionövergripande nivå har den utökade närvaron (KPI timlön, fyllnadstid och overtid) minskat 2024 med 0,6 procentenheter jämfört med föregående år till 4,3 procent (4,9 procent 2023). Overtiden har minskat i de flesta av personalgrupperna. Den största minskningen av overtidsuttaget återfinns i personalgrupperna barnmorskor och sjuksköterskor.

KPI ANVÄND KOMPETENSEN RÄTT

KPI	Senast tillgänglig data	Jämförelse
Närvaro	66,7 %	66,3 %
Jan-dec	(2024)	(2023)
Utökad närvaro	4,3 %	4,9 %
Jan-dec	(2024)	(2023)
Chefstäthet	24	24
Medarbetare/chef	(dec 2024)	(dec 2023)
Styrning¹	77	75
Undersökning	(2023)	(2022)

1. För styrning redovisas de två senaste tillgängliga undersökningarna, 2022 och 2023.

KOSTNADER FÖR INHYRD PERSONAL FRÅN BEMANNINGSFÖRETAG

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Miljoner kronor	2024	2023	Förändring mnkr	Förändring procent
Sjuksköterskor	15,9	312,1	-296,2	-94,9%
Läkare	236,1	295,6	-59,4	-20,1%
Övriga	3,4	12,7	-9,3	-73,2%
TOTALT	255,5	620,4	-364,9	-58,8%

KPI Styrning är också knutet till målområdet Använd kompetens rätt. Styrning är ett delindex i medarbetarenkäten. Det har inte genomförts någon enkät för 2024.

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och i framtiden. Att chefer och medarbetare ser att de gör skillnad, känner meningsfullhet i sin vardag och kan följa och planera sin utveckling, är en förutsättning för att få medarbetare att söka sig till organisationen och vilja stanna kvar. Region Skåne har under 2024 gjort flera insatser för att stärka attraktiviteten och den långsiktiga kompetensförsörjningen. Några viktiga händelser:

- Den 15 januari införde Region Skåne ett totalt hyrstopp för sjuksköterskor. Därefter har ingen inhyrning skett av sjuksköterskor.
- Den 1 oktober införde Region Skåne ett hyrstopp för vissa läkarspecialiteter. Från den 15 januari 2025 utökas hyrstoppet till att gälla samtliga specialiteter inom sjukvårdande förvaltningar, samt vissa offentligt styrda verksamheter i Primärvården.
- Region Skånes Ledarskapsakademidrivs med start den 1 januari som en enhet på koncernstab HR.
- Det förändrade arbetssättet med kompetensförsörjningsplaner implementerades under 2024 inför framtagande av en tvåårig kompetensförsörjningsstrategi.
- Inom ramen för arbetet med en regiongemensam kompetens- och tjänstemodell har de första ramverken för yrkesgrupper inom vården tagits fram.
- Kompetensplattformen har börjat rullas ut. Från den 1 mars 2024 ska alla medarbetarsamtal genomföras i systemet.

ANDEL HELTIDSANSTÄLLDA

andel av samtliga månadsavlönade som har anställning på heltid

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2024	2023
Kvinnor	93,2 %	92,7 %
Män	97,0 %	96,9 %
Totalt	94,1 %	93,7 %

ANDEL TILLSVIDAREANSTÄLLDA

andel av samtliga månadsavlönade som har tillsvidareanställning

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2024	2023
Kvinnor	95,8 %	94,7 %
Män	92,5 %	90,8 %
Totalt	95,1 %	93,8 %

Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar. Heltidstjänst ska vara norm och deltid ska ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar. Den genomsnittligt överenskomna sysselsättningsgraden är hög i Region Skåne, där andelen heltidsanställda har fortsatt öka för såväl kvinnor som män. Den absolut övervägande delen av medarbetarna i Region Skåne är tillsvidareanställda. Andelen tillsvidareanställda har även fortsatt att öka under 2024, bland såväl kvinnor som män.

Den externa personalrörligheten, det vill säga andelen månadsavlönade som lämnar Region Skåne exklusive pensionsavgångar, har minskat med 1,4 procentenheter till

13,4 procent jämfört med föregående år (14,8 procent). Det finns en trend av minskad personalrörlighet inom åldersgrupperna 20–69. I intervallet –19 år har däremot personalrörligheten ökat. Det beror på ett ökat antal tidsbegränsade anställningar under sommarmånaderna.

Sjukfrånvaron² totalt minskade 2024 med 0,1 procentenheter till 5,72 procent jämfört med 2023 (5,82 procent). Sjukfrånvaron hos kvinnor uppgick till 6,3 procent, vilket var en minskning jämfört med 2023 (6,41 procent). Även sjukfrånvaron hos män minskade, till 3,75 procent jämfört med 3,85 procent 2023. Sjukfrånvaron minskade också inom samtliga åldersintervall. Åldersgruppen 50 eller äldre hade dock en högre sjukfrånvaro än de yngre åldersgrupperna.

Totalkostnaderna för inhyrning från bemanningsföretag 2024 uppgick till 255,5 miljoner kronor. Det var en minskning med 364,9 miljoner kronor jämfört med samma period 2023. Andelen inhyrningskostnad uppgick till 1,02 procent av personalkostnaden inom sektor hälso- och sjukvård (2,61 procent 2023).

2. Den obligatoriska sjukfrånvaroredovisningen är beräknad utifrån ett särskilt beräkningsunderlag. I den obligatoriska sjukfrånvaroredovisningen ingår tidsbegränsat anställda som är timavlönade och medarbetare som har frånvaro med rehabiliteringsersättning och förebyggande sjukpenning.

OBLIGATORISK SJUKFRÅNVAROREDOVISNING

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2024 jan–dec	2023 jan–dec	Förändring 2024–2023
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	5,72%	5,82%	-0,10%
Kvinnor	6,30%	6,41 %	-0,11%
Män	3,75%	3,85%	-0,10%
Åldersgruppen 29 år eller yngre	5,55%	5,58%	-0,02%
Åldersgruppen 30–49 år	5,30%	5,42%	-0,12%
Åldersgruppen 50 år eller äldre	6,35%	6,45%	-0,10%
Långtidssjukfrånvaro (60+ dagar) som andel av samtlig sjukfrånvaro	42,10%	40,21%	1,89%

Långsiktigt stark ekonomi

Årets resultat och ekonomisk ställning

Region Skånes bokslut för 2024 visar ett resultat på -4 456 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse med -40 miljoner kronor mot det budgeterade resultatet på -4 417 miljoner kronor. Resultatet är en försämring med 421 miljoner kronor jämfört med 2023. Årets resultat uppgår till -8,1 procent av de samlade intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning. Det negativa resultatet beror huvudsakligen på inflationen, som genererat ökade pensionskostnader och en i övrigt hög kostnadsutveckling i kombination med låg ökning av skatteintäkter.

Senaste helårsprognosen uppgick till -4 149 miljoner kronor. Utfallet är därmed en försämring med 307 miljoner kronor relaterat till denna prognos. Den största anledningen till prognosavvikelsen är en nedrevidering av senaste skatteprognosen, från december, med 242 miljoner kronor. 2023 gav ett historiskt lågt resultat, som dessvärre försämrats ytterligare 2024. Det ekonomiska läget är därmed fortsatt mycket utmanande.

Region Skåne tillämpar sedan 2010 fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionskostnader, efter beslut i regionfullmäktige. Fullfonderingsmodellen ger ett sämre resultat än blandmodellen, när utbetalningarna av pension intjänad före 1998 är lägre än värdesäkring (kostnaden) för denna del av pensionsskulden. Årets resultat enligt blandmodellen uppgår till -4 175 miljoner kronor.

I den konsoliderade koncernen ingår förutom alla nämnder och styrelser, moderbolaget Region Skåne Holding AB och Folkandvården Skåne AB. Koncernresultatet uppgår till -4 406 miljoner kronor

enligt fullfonderingsmodellen och -4 125 miljoner kronor enligt blandmodellen.

Årets intäkter och kostnader

Intäkterna från skatt, generella statsbidrag och utjämning ökade med totalt 6,4 procent jämfört med 2023. Region Skånes skatteintäkter ökade med 1,6 procent medan generella statsbidrag och utjämning ökade med 21,7 procent. Utfallet för 2024 blev 491 miljoner kronor över budgeterad nivå, vilket ger en avvikelse med 0,9 procent. Överskottet kan främst kopplas till det tillfälliga generella statsbidrag på 796 miljoner kronor som erhöles för att täcka merkostnader kopplade till rådande ekonomiska läge.

Ökningen av verksamhetens nettokostnader uppgick till 6,0 procent, att jämföra med 2023 års nivå på 14,3 procent. Den kraftigare ökningen 2023 var en konsekvens av inflationspåverkan.

Vid procentuell jämförelse är främsta orsaken en hög ökning av personalkostnader och avskrivningar. Verksamhetens intäkter och omkostnader uppvisar betydligt lägre ökningar. Att personalkostnaderna ökar kan till viss del kopplas till den minskade inhyrningen från bemaningsföretag, då den kostnaden redovisas under omkostnader.

Bruttokostnadsökningen på 5,0 procent är i nivå med den sammanlagda ökningen av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt verksamhetens intäkter. Den höga inflationen vid inledningen av året drev dock upp ränteläget och den allmänna prisnivån för varor och tjänster som köps in, samt påverkade Region Skånes pensionskostnader, som sammanlagt ökade med 1 449 miljoner kronor.

Utveckling av eget kapital och soliditet

Region Skånes egna kapital uppgår vid årsskiftet till -24 350 miljoner kronor. Motsvarande siffra efter 2023 var -19 894 miljoner kronor. Soliditeten, det egna kapitalet i förhållande till tillgångarna, uppgår till -51,3 procent, vilket är en försämring med cirka 7 procentenheter jämfört med föregående år. Soliditetsförsämringen härrör från resultatet på -4 456 miljoner kronor för perioden, i kombination med att balansomslutningen har ökat från 44,8 miljarder kronor till 47,4 miljarder kronor.

Den i särklass största skuldposten är Region Skånes pensionsskuld, som uppgår till 46 091 miljoner kronor, vilket är en ökning med 5 186 miljoner kronor. Pensionsskulden som avser 1998 och senare har ökat med 4 975 miljoner kronor. Det beror främst på värdesäkring (ränteuppräkning) och nyintjänad förmånpension. Pensionsskulden som är intjänad till och med 1997 påverkas enbart av pensionsutbetalningar och värdesäkring (ränteuppräkning). På grund av att utbetalningarna understeg värdesäkringen, har denna del av pensionsskulden ökat med 281 miljoner kronor.

Budgetföljsamhet och prognosutveckling

Region Skånes samlade resultat är 40 miljoner kronor sämre än budgeterad nivå. Trots det stora underskottet uppvisas inte stora budgetavvikelser, då en underbalanserad budget beslutades för 2024. Nettokostnadsutvecklingen överstiger budget och avviker med 1,5 procent. Intäkterna från skatt, utjämning och generella statsbidrag överstiger budget med 0,9 procent.

Verksamhetens nettokostnad gav ett underskott på 800 miljoner

kronor och finansnettot summeras till ett överskott på 270 miljoner kronor inklusive värdesäkring av pensionsskuld. Intäkterna från skatt, utjämning och bidrag blev sammanlagt 491 miljoner kronor bättre än budgeterat, kopplat till det tillfälliga generella statsbidrag som erhöles på 796 miljoner kronor.

Verksamhetens intäkter gav ett överskott på 413 miljoner kronor, varav huvuddelen kommer från biljettintäkter, som översteg budget med 390 miljoner kronor. Personalkostnaderna uppvisade ett utfall på 1 325 miljoner kronor högre än budget. Omkostnaderna blev 47 miljoner kronor lägre än budgeterad nivå, vilket starkt påverkas av den minskade inhyrningen från bemanningsföretag, som samtidigt inneburit ökade personalkostnader. De finansiella pensionskostnaderna blev 128 miljoner kronor lägre än budget.

Årsprognoser har upprättats per:

- 2024-03-31 (-4 885 miljoner kronor)
- 2024-05-31 (-4 926) miljoner kronor)
- 2024-08-31 (-4 513 miljoner kronor)
- 2024-10-31 (-4 149 miljoner kronor)

Årets resultat blev 307 miljoner kronor sämre än den senaste prognosbedömningen från oktober.

En starkt bidragande orsak till detta är skatteunderlagsprognosen från december som försämrade utfallet med 242 miljoner kronor. En annan orsak som bidrog till avvikelsen var ökade kostnader för externt köpt vård under slutet av året. På förvaltningsnivån påverkades prognosavvikelserna även av en sen reglering i bokslutet på 74 miljoner som gick från sjukhusstyrelse Kristianstad till sjukhusstyrelse Sus. Denna reglering gjordes med anledning av bristande måluppfyllelse i uppdragsflytten av Höör/Hörby-patienter och var inte medräknad i oktoberprognosen.

Med anledning av prognostiserat underskott i årsprognosen per mars beslutade regionstyrelsen i april att nämnder med negativ prognos för helåret skulle fortsätta arbetet med handlingsplaner för att nå ett resultat i balans mot budget.

Med anledning av prognostiserat underskott i årsprognosen per maj anmodades, vid regionstyrelsens sammanträde i juni, samtliga nämnder att skyndsamt besluta om konkreta åtgärder i syfte att åstadkomma ett resultat i balans med fastställd budget för året. Nämnderna fick också i uppdrag att inkomma med skriftlig redogörelse till septembersammanträdet över uppnådda

effekter och pågående omställningsarbete. Samtidigt erinrades samtliga nämnder och styrelser om fastställt reglemente, innebärande att nämnd "inte har rätt att fatta beslut som överstiger de budgetramar som angivits för planperioden".

Vid septembersammanträdet anmodades, mot bakgrund av återrapporteringen, samtliga nämnder med befarade underskott att vidta konkreta åtgärder i syfte att åstadkomma ett resultat i balans mot fastställd budget för året.

Med bakgrund av den negativa budgetavvikelsen inom hälso- och sjukvårdssektorn i årsprognosen per oktober 2024 anmodades, vid regionstyrelsens sammanträde i december, samtliga dess nämnder med prognos som avvek negativt mot budget att skyndsamt genomföra konkreta åtgärder. Syftet var att omgående uppnå resultatförbättringar och därmed säkerställa att ett resultat i balans med fastställd budget för 2025 uppnås. Regionstyrelsen uppdrog åt samtliga nämnder och styrelser att till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 18 mars 2025 inkomma med skriftlig redogörelse över beslutade handlingsplaner för att nå ekonomisk balans 2025.

BUDGETUPPFÖLJNING

Miljoner kronor	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL			ENLIGT BLANDMODELL		
	Bokslut 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse	Bokslut 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	12 475	12 061	413	12 475	12 061	413
Personalkostnader	-30 625	-29 300	-1 325	-31 808	-30 483	-1 326
Omkostnader	-35 086	-35 133	47	-35 086	-35 133	47
Avskrivningar	-1 970	-2 035	65	-1 970	-2 035	65
Verksamhetens nettokostnader	-55 206	-54 406	-800	-56 389	-55 589	-801
Skatteintäkter	39 730	39 710	20	39 730	39 710	20
Kommunalekonomisk utjämning	8 502	8 477	25	8 502	8 477	25
Generella statliga bidrag	6 539	6 093	446	6 539	6 093	446
Skatt, utjämning och bidrag	54 771	54 280	491	54 771	54 280	491
Finansiella intäkter	334	235	99	334	235	99
Finansiella kostnader	-281	-324	43	-281	-324	43
Värdesäkring av pensionsskuld	-4 074	-4 203	128	-2 610	-2 598	-12
Finansnetto	-4 021	-4 291	270	-2 557	-2 687	130
RESULTAT	-4 456	-4 417	-40	-4 175	-3 995	-180

Handlingsplaner för ekonomi i balans

Alla nämnder och styrelser med prognostiserade underskott har beslutat om eller reviderat handlingsplaner under 2024. Samtliga nämnder och styrelser har redovisat aktuell status och hittills uppnådda ekonomiska effekter av beslutade handlingsplaner samt pågående omställningsarbete. Dessa redovisningar har sammanställts och presenterats under augusti och november 2024 till regionstyrelsen.

Till den 31 december 2024 har varje nämnd och styrelse bedömt helårseffekterna för 2024. Av redogörelserna framgår att handlingsplanernas samlade värde uppgick till 2 737 miljoner kronor, varav 1 755 miljoner kronor förväntades uppnås under 2024. Under året bedöms genomförda åtgärder sammantaget ha gett en positiv ekonomisk effekt om 1 234 miljoner kronor (genomförandegrad 70 procent), varav besparingar om 1 135 miljoner kronor återfunnits inom sektor hälso- och sjukvård. För mer information hänvisas till nämndernas och styrelsernas verksamhetsberättelser för perioden januari–december 2024. Per den 2024-12-31 förväntas handlingsplaner och omställningsarbete

ge ekonomiska effekter om 2 061 miljoner kronor för år 2025.

Känslighetsanalys

I tabellen nedan redovisas hur ett antal scenarier skulle påverka Region Skånes ekonomi beräknat i 2024 års prinsnivå.

KÄNSLIGHETSANALYS

Förändring av skattekraften med 1 %-enhet (brutto)	± 433
Förändring av skattekraften med 1 %-enhet (netto)	± 70
Förändring av utjämningsbidrag/avgift med 100 kr per invånare	± 142
10 öre förändrad utdebitering	± 356
Personalkostnadsförändring 1 %	± 306
Omkostnadsförändring 1 %	± 351
Läkemedelskostnadsförändring 1 %	± 70
LPIK-förändring 1 %	± 527
Ränteförändring på skuld 1 %	± 27
Ränteförändring på likviditet 1 %	± 31

Investeringar

Investeringsbudgeten för Region Skånes investeringar under 2024 var 5 532 miljoner kronor och utfallet blev 4 208 miljoner kronor. Budgetavvikelsen 2024 blev 1 325 miljoner kronor, varav 1 002 miljoner kronor kan kopplas till bygginvesteringar.

Region Skåne är i genomförandefasen av flera mycket stora investeringar inom såväl hälso- och sjuk-

vården som kollektivtrafiken. Planperioden 2024–2026 innebär för Region Skånes fortsatt höga investeringsnivåer.

Regionstyrelsen fastställde i april 2024 en reviderad investeringsprocess som innehöll justeringar utifrån ny politisk organisation i den nya mandatperioden, en anpassning av budgetprocessen till höstbudget samt justeringar av beloppsgränser. Av särskild vikt när det gäller beloppsgränser är att den i budget 2024 sänkta beloppsgränsen för strategiska investeringar från 100 miljoner kronor till 50 miljoner kronor kompletterats med motsvarande sänkning avseende utrustningsinvesteringar. Gränsen för strategiska investeringar styr beslutsprocessen och om gränsen överstigs fattas politiskt beslut om medelstilldelning med mera. Se diagram nästa sida. Läs mer om investeringarna under avsnittet Drift- och investeringsredovisning.

FINANSIELLA MÅL

► Resultatmål

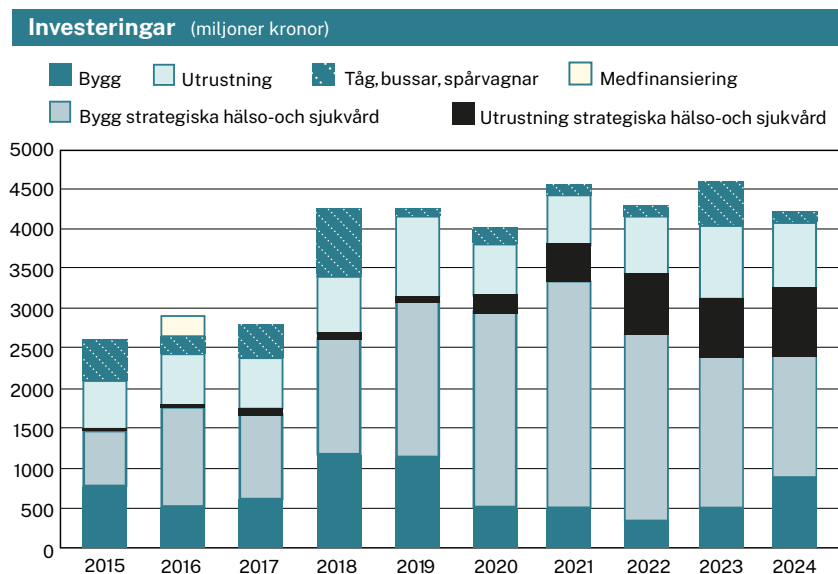
Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunal-ekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet. Resultatnivån för år 2024 innebär att resultatmålet inte uppfylls, varken för 5-årsperioden 2020–2024 eller för det enskilda året 2024.

► Finansieringsmål

Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt. Då summan av resultat och avskrivning blir negativ, så understiger detta investeringsnivån på 4,2 miljarder kronor och investeringarna måste till fullo lånefinansieras. Målet uppnås ej för 2024.

UPPNÅDDA EKONOMISKA EFFEKTER AV BESLUTADE HANDLINGSPLANER SAMT OMSTÄLLNINGSARBETE 2024

Miljoner kronor	2024
Resultat 2024	-4 456
Uppnådd effekt av handlingsplan/omställningsarbete per insatsområde	
– Övergripande styrnings- och strukturförändringar	189
– Verksamhets- och producentrelaterade utmaningar	258
– Bemanning och kompetensförsörjning	454
– Inköp och materialförsörjning	209
– Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling	65
– Administration och IT-stöd	60
Summa uppnådd effekt av handlingsplan/omställningsarbete	1 234
Förväntad effekt av handlingsplan/omställningsarbete	1 755
Genomförandegrad (effekt / förväntad effekt), procent	70 %
Beslutad handlingsplan, totalt värde	2 737
Förväntad effekt av handlingsplan/omställningsarbete 2025	2 061

► Skuldsättningsmål

Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Nettoskulden uppgår till 17 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag, vilket innebär att skuldsättningsmålet uppnås för 2024.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Den utmanande ekonomiska situation som uppstod 2023 kopplad till ökad inflation har fortsatt under

2024. Region Skånes ekonomi och verksamhet har påverkats av det ansträngda makroekonomiska läget. I synnerhet har inflationen varit besvärande, då den förutom att driva upp prisnivåerna även urholkat det reala skatteunderlaget, och gett betydande påverkan på pensionskostnaderna. Ekonomin har pressats på både kostnads- och intäktssidan.

Med en negativ soliditet som utgångsläge är det angeläget att omgående komma till rätta med obalansen mellan intäkts- och kostnadsutveckling, samt uppnå följsamhet mot de finansiella målen för att säkerställa framtida handlingsutrymme.

Balanskravsresultat

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Efter justering för pensionsredovisning enligt blandmodell samt realposter uppgår balanskravsresultatet 2024 till -4 172 miljoner kronor enligt nedan. Ett negativt balanskrav ska, i normalfallet, återställas inom tre år.

Det övergripande kravet på Region Skånes ekonomi är att man ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Detta är portalparagrafen i kommunallagens ekonomikapitel (11 kap 1 § KL).

Balanskravet är ett minimikrav, medan kravet på god ekonomisk

hushållning innebär att ekonomin i Region Skåne på längre sikt ska konsolideras med hänsyn till bland annat det samlade pensionsåtagandet och behovet av reinvesteringar. Ett eventuellt negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år (11 kap 12 § KL).

Regionfullmäktige kan åberopa synnerliga skäl för att inte återställa ett negativt resultat (11 kap 13 § KL). ”Med synnerliga skäl avses enligt förarbetena fall där ett frångående från kravet att återställa det egna kapitalet är mycket väl motiverat. Det grundläggande kravet är att de åtgärder som kommunen eller

landstinget rent allmänt vidtar måste vara förenliga med god ekonomisk hushållning.” (Prop. 2003/2004:105, God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting avsnitt 4.1).

hushållning.” (Prop. 2003/2004:105, God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting avsnitt 4.1).

Stora tillfälliga merkostnader 2023–2024

Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner ökade dramatiskt åren 2023–2024. Mellan 2022 och 2024 mer än fördubblades pensionskostnaderna för sektorn. Det är främst den höga inflationen som ligger bakom kostnadsökningarna. Enligt aktuella prognoser från SKR och KPA minskar dock pensionskostnaderna rejält 2025 och 2026, vilket är avhängigt den snabba nedgång i inflationstakten som förväntas. För Region Skåne har pensionskostnaderna 2024 ökat med 1 449 miljoner kronor jämfört med 2023 till 9 056 miljoner kronor. Relaterat till 2022 års nivå på 3 274 miljoner kronor är ökningen 5 782 miljoner kronor, vilket är hela 177 procent – en i sammanhanget extrem siffra. Den inflationsrelaterade kostnaden av tillfällig karaktär motsvarar huvuddelen av dessa kostnadsökningar och är minst i nivå med det negativa balanskravsresultatet.

Bedömning och hantering för Region Skåne

Den avgörande frågan är hur under-skott, som uppstår på grund av ändrade beräkningsparametrar för pensioner samt väldigt snabba kostnadsökningar, ska hanteras kopplat till balanskravet och god ekonomisk hushållning.

Som nämnts ovan är god ekonomisk hushållning det överordnade lagkravet medan balanskravet är den lägst acceptabla resultatnivån. Det ska dock noteras att de båda målen har olika tidshorisont. Balanskravet är ett årligt mått, medan god ekono-

BALANSKRAVSBERÄKNING

Miljoner kronor	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2022 Bokslut	2023 Bokslut	2024 Bokslut
Årets resultat enligt fullfondering	958	-764	2 897	-4 035	-4 456
Justering för redovisning enligt blandmodell	-349	-182	-645	202	281
Årets resultat enligt blandmodell	608	-946	2 252	-3 832	-4 175
Justering för realisationsvinster	-9	-5	-5	-49	3
Årets resultat enligt blandmodell efter justeringar	599	-950	2 247	-3 882	-4 172
Reservering till RUR			-1 015		
lanspråktagande av RUR				1 015	
Balanskravsresultat	599	-950	1 232	-2 867	-4 172

Uppställning av ackumulerad balanskravsberäkning enl RKR R15 bilaga 9

Miljoner kronor	2024	2023	2022
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	-2 867	0	-1 232
varav från 2021 och tidigare	0	0	-1 232
varav från 2022	0	0	0
varav från 2023	-2 867	0	0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredning	-4 172	-2 867	1 232
+ Synnerliga skäl att inte återställa	0	0	0
+ Synnerliga skäl för att återställa över längre tid	4 000	2 867	0
UB Ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	-172	0	0
UB Synnerliga skäl som ska återställas över längre tid	-6 867	-2 867	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	-7 039	-2 867	0
varav från år 2024, återställs senast 2027	-172	0	0
varav från år 2023, återställs senast 2036	-2 867	-2 867	0
varav från år 2024, återställs senast 2036	-4 000	0	0

misk hushållning tar sikte på att ekonomin ska konsolideras i ett längre perspektiv utifrån bland annat den viktiga principen om rättvisa mellan generationer. Enligt förarbetena är det angeläget att riktlinjerna för god ekonomisk hushållning (11 kap 1 § KL) tar sikte på det strategiska, mer långsiktiga perspektivet, det vill säga längre än det budgetperspektiv på ett år eller den plan för tre år som behandlas i 11 kap. 4 § KL. Av detta följer att det, under speciella omständigheter, faktiskt kan vara så att en strikt tillämpning av reglerna för balanskrav och återställande av underskott kan stå i motsatsförhållande till god ekonomisk hushållning.

De tillfälliga kostnaderna 2023 och 2024 relaterade till ändrade parametrar för beräkning av pensionsåtaganden är av den storleksordningen att det krävs mycket långtgående åtgärder för att efterkomma reglerna för balanskrav inklusive återställande av underskott. Att till exempel via tillfällig skattehöjning öka intäkterna eller genom kraftfulla kostnadsreduktioner kompensera för de tillfälliga merkostnaderna 2023–2024 är enligt Region Skånes mening inte förenligt med god ekonomisk hushållning. Tvärtom skulle det skapa en ryckighet i planering och styrning av både ekonomi och verksamhet, om man ska uppnå lagstiftarens andemening med vad god ekonomisk hushållning i grunden innebär. Värdesäkringen av pensionerna påverkar heller inte

likviditeten förrän om många år. De tillfälliga kostnadsökningarna uppstår direkt men är hänförliga till en post som till sin natur är långsiktig. De stora ingrepp i verksamheten alternativt kraftiga skattehöjningar som skulle krävas för att återställa underskottet inom tre år, skulle medföra mycket negativa effekter för både Region Skåne och på samhällsnivå, vilket inte står i proportion till nyttan med att bokstavligen följa balanskravet. Sådana åtgärder strider därför mot god ekonomisk hushållning, som är den överordnade principen för den ekonomiska hanteringen i kommunsektorn.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang är det därför Region Skånes uppfattning, att ett återopande av synnerliga skäl, för att inte återställa underskott inom tre år utan på längre sikt kopplade till ändrade beräkningsparametrar för pensioner, är förenligt med god ekonomisk hushållning. Viktigt att notera är att regionfullmäktige vid beslut om verksamhetsplan och budget för 2024, (27–28/11 2023), § 75, har beslutat om synnerliga skäl om 4 000 miljoner kronor relaterat till balanskravsresultatet för att underbalansera 2024 års budget.

Genom att från och med budgetåret 2026 återgå till strikt följsamhet mot de finansiella målen, inkluderande en resultatnivå på 2 procent av skatter, utjämning och generella stadsbidrag, kommer Region Skånes egna kapital successivt att återställas för att senast per 2036-12-31 vara

tillbaka på nivån från 2022-12-31. Om konjunkturen så tillåter kan återställandet gå snabbare.

Sammanfattning

De tillfälliga kostnaderna 2023 och 2024 relaterade till ändrade parametrar för beräkning av pensionsåtaganden är av den storleksordningen att det krävs mycket långtgående åtgärder för att efterkomma reglerna för balanskrav inklusive återställande av underskott.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang är ett återopande av synnerliga skäl, för att inte återställa underskott 2024 inom tre år utan på längre sikt, förenligt med god ekonomisk hushållning.

Genom att från och med budgetåret 2026 återgå till strikt följsamhet mot de finansiella målen, inkluderande en resultatnivå på 2 procent av skatter, utjämning och generella stadsbidrag, kommer Region Skånes egna kapital successivt att återställas för att senast per 2036-12-31 vara tillbaka på nivån från 2022-12-31. Om konjunkturen så tillåter kan återställandet gå snabbare.

Med beaktande av att ingående återställningskrav inom tre år saknas och att synnerliga skäl återopas enligt resonemanget ovan bekräftade regionfullmäktiges budgetbeslut 27–28/11 2023, § 75, finns återställningskrav vid utgången av 2024 på 172 miljoner kronor att återställa inom tre år.

Förväntad utveckling

Under hösten pekade de flesta bedömningar och framåtblickande ekonomiska indikatorer på att botten av den svenska lågkonjunkturen hade nåtts och att en återhämtning var på gång. Inflationen var på tydlig tillbakagång, penningpolitiska lättnader realiserades med bland annat räntesänkningar. Bedömningen var att en allt starkare konjunktur skulle smitta av sig på arbetsmarknaden, och att arbetslösheten i slutet av 2025 skulle påbörja en nedgång.

På senare tid har dock orosmoln kunnat skönjas. Kommer den nuvarande lägre inflationen att hålla i sig? Vad händer i omvärlden? Konjunkturinstitutet kom i december med nya bedömningar, som pekade mot att lågkonjunkturen fortsätter att fördjupas och att en vändning kommer till stånd först en bit in i 2025 och lågkonjunkturen kvarstår även 2026. En lägre tillväxt spås för 2025 jämfört med tidigare bedömningar samtidigt som arbetslösheten beräknas bli högre än tidigare befarat. Detta bekräftas även via nya siffror från Statistiska centralbyrån som understryker att arbetslösheten fortsätter att stiga och nu ligger på

den högsta nivån på tre år. Bedömningen är dock att ökningen ska bromsa in under våren och minskning sedan ska ske under hösten 2025.

Den osäkra utvecklingen påverkar oss i högsta grad och skatteunderlagets ökningstakt bromsades in 2024 till följd av att antalet arbetade timmar inte ökat. Detta utgjorde den viktigaste faktorn till nedgången för skatteunderlagstillväxten 2024 jämfört med 2023. Om inte konjunkturuppgången infinner sig i närtid finns en uppenbar risk för att skatteunderlagstillväxten för 2025 inte infrias enligt tidigare bedömningar.

Inflationen har succesivt under 2024 sjunkit rejält jämfört med föregående års höga inflationstakt, vilket medfört en långsammare ökning av prisbasbeloppet 2025. Inflation beräknas för 2025 och framöver ligga nära två procent, vilket ger fortsatt måttlig ökning av prisbasbeloppen även efter 2025.

För Region Skåne är det väsentligt att det sker en återhämtning av skatteunderlagstillväxten samt nedväxling av inflation för att köpkraften ska kunna stärkas och pensionskostna-

derna återgå till tidigare nivåer. Infrias denna förväntade utveckling så har vi en positiv inverkan på regionens förutsättningar framöver. Detta står i kontrast mot de senaste två årens scenario, där inflationen kraftigt påverkat utvecklingen med en ökning av prisbasbeloppet och tillhörande värdesäkring av pensionsskulden.

Även om det ser något ljusare ut framöver påverkas vi av den högre prinsnivån. Vi måste därför fortsätta arbetet med kostnadseffektiviseringar, ständiga verksamhetsförbättringar och förändrade arbetssätt för att uppnå en uthållig balans mellan kostnads- och intäktsutvecklingen. Detta är nödvändigt för att kommande generationer ska kunna erbjudas god service och samhällsnytta och inte behöva drabbas av ökad ekonomisk belastning eller drastiska kvalitetsförsämringar. Vi vet även att vi står inför framtida utmaningar kopplat till den demografiska utvecklingen, som kommer att påverka både patientperspektivet och kompetensförsörjningen samtidigt som det finns stora investeringsbehov.

FINANSIELLA TABELLER

RESULTATRÄKNING

REGION SKÅNE		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	12 475	12 324	12 475	12 324
Verksamhetens kostnader	2	-65 711	-62 648	-66 894	-63 816
Avskrivningar	3	-1 970	-1 779	-1 970	-1 779
Verksamhetens nettokostnader		-55 206	-52 104	-56 389	-53 272
Skatteintäkter	4	39 730	39 101	39 730	39 101
Kommunalekonomisk utjämning	5	8 502	7 630	8 502	7 630
Generella statliga bidrag	6	6 539	4 730	6 539	4 730
Verksamhetens resultat		-435	-643	-1 618	-1 811
Finansiella intäkter	7	334	246	334	246
Finansiella kostnader	8	-281	-158	-281	-158
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-4 074	-3 479	-2 610	-2 109
Resultat efter finansiella poster		-4 456	-4 035	-4 175	-3 832
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	-4 456	-4 035	-4 175	-3 832

KONCERN		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	12 917	12 731	12 917	12 731
Verksamhetens kostnader	2	-66 033	-62 957	-67 216	-64 124
Avskrivningar	3	-2 013	-1 825	-2 013	-1 825
Verksamhetens nettokostnader		-55 129	-52 050	-56 312	-53 218
Skatteintäkter	4	39 730	39 101	39 730	39 101
Kommunalekonomisk utjämning	5	8 502	7 630	8 502	7 630
Generella statliga bidrag	6	6 539	4 730	6 539	4 730
Verksamhetens resultat		-358	-589	-1 541	-1 757
Finansiella intäkter	7	329	242	329	242
Finansiella kostnader	8	-267	-147	-267	-147
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-4 109	-3 506	-2 645	-2 136
Resultat efter finansiella poster		-4 406	-4 001	-4 125	-3 798
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	-4 406	-4 001	-4 125	-3 798

KASSAFLÖDESANALYS

Miljoner kronor	Not	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
		REGION SKÅNE	KONCERN	REGION SKÅNE	KONCERN	REGION SKÅNE	KONCERN	REGION SKÅNE	KONCERN
		2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
LÖPANDE VERKSAMHET									
Årets resultat	9,19	-4 456	-4 035	-4 406	-4 001	-4 175	-3 832	-4 125	-3 798
Justering för ej likviditetspåverkande poster ¹		6 887	7 122	6 996	7 281	6 605	6 919	6 715	7 078
Realisationsvinster/förluster	1,2	3	-39	4	-39	3	-39	4	-39
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		2 433	3 048	2 595	3 241	2 433	3 048	2 595	3 241
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	16	984	270	991	265	984	270	991	265
Ökning (-)/minskning (+) förråd och varulager	15	-43	-8	-43	-8	-43	-8	-43	-8
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	23	541	-1 292	475	-1 354	541	-1 292	475	-1 354
Kassaflöde från den löpande verksamheten		3 915	2 018	4 018	2 144	3 915	2 018	4 018	2 144
INVESTERINGSVERKSAMHET									
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-429	-352	-429	-352	-429	-352	-429	-352
Investering i materiella anläggningstillgångar		-3 778	-4 326	-3 829	-4 360	-3 778	-4 326	-3 829	-4 360
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		3	300	4	300	3	300	4	300
Erhållna investeringsbidrag		4	4	4	4	4	4	4	4
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-5	0	-5	-13	-5	0	-5	-13
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0	0	0	0	0
Medel från investeringsverksamheten		-4 205	-4 373	-4 256	-4 421	-4 205	-4 373	-4 256	-4 421
FINANSIERINGSVERKSAMHET									
Nyupptagna lån	22,23	2 600	4 900	2 600	4 900	2 600	4 900	2 600	4 900
Amortering av lån	22	-1 012	-1 688	-1 012	-1 688	-1 012	-1 688	-1 012	-1 688
Amortering leasing	22	-70	-731	-70	-731	-70	-731	-70	-731
Förändring av koncernlån		133	101	77	17	133	101	77	17
Ökning av långfristiga fordringar	13	4	-459	9	-452	4	-459	9	-452
Amortering av långfristiga fordringar	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Medel från finansieringsverksamheten		1 655	2 123	1 603	2 045	1 655	2 123	1 603	2 045
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		0	0	0	0	0	0	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		1 365	-232	1 365	-232	1 365	-232	1 365	-232
Likvida medel vid periodens början	17,18	1 764	1 996	1 765	1 997	1 764	1 996	1 765	1 997
Likvida medel vid periodens slut	17,18	3 129	1 764	3 130	1 765	3 129	1 764	3 130	1 765
1. Specifikation av ej likviditetspåverkande poster									
Justering för av- och nedskrivningar	3,8	1 970	1 779	2 013	1 825	1 970	1 779	2 013	1 825
Justering för avsättningar		5 178	4 082	5 189	4 111	4 897	3 880	4 908	3 908
Justering för upplösning av bidrag till infrastruktur		38	38	38	38	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster		-263	1 259	-207	1 344	-263	1 259	-207	1 344
Justering för periodiserade reavinster		2	2	2	2	2	2	2	2
Justering för periodiserade investeringsbidrag		-35	-35	-35	-35	-35	-35	-35	-35
Justering för periodiserade hyresintäkter		-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3
Justering för bidrag till infrastruktur		0	0	0	0	0	0	0	0
Justering nedskrivning finansiell anläggningstillgång		0	0	0	0	0	0	0	0
Justering för bokföring mot Eget kapital		0	0	0	0	0	0	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		0	0	0	0	0	0	0	0
Summa		6 887	7 122	6 996	7 281	6 605	6 919	6 715	7 078

BALANSRÄKNING

ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL						ENLIGT BLANDMODELL			
		REGION SKÅNE	KONCERN			REGION SKÅNE	KONCERN		
Miljoner kronor	Not	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR									
Immateriella anläggningstillgångar	10	2 075	1 690	2 075	1 695	2 075	1 690	2 075	1 695
Mark, byggnader och tekniska anlägggn	11	24 324	23 045	24 324	23 045	24 324	23 045	24 324	23 045
Maskiner och inventarier	12	10 320	9 756	10 520	9 944	10 320	9 756	10 520	9 944
Finansiella anläggningstillgångar	13	1 155	1 154	988	991	1 155	1 154	988	991
Anläggningstillgångar		37 875	35 645	37 908	35 675	37 875	35 645	37 908	35 675
Bidrag till infrastruktur	14	604	641	604	641	604	641	604	641
Förråd och varulager	15	404	361	404	361	404	361	404	361
Kortfristiga fordringar	16	5 435	6 419	5 416	6 407	5 435	6 419	5 416	6 407
Kortfristiga placeringar	17	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassa och bank	18	3 129	1 764	3 130	1 765	3 129	1 764	3 130	1 765
Omsättningstillgångar		8 968	8 544	8 950	8 533	8 968	8 544	8 950	8 533
SUMMA TILLGÅNGAR		47 447	44 830	47 461	44 849	47 447	44 830	47 461	44 849
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER									
Eget kapital	19	-24 350	-19 893	-24 201	-19 796	-8 666	-4 491	-8 518	-4 393
– därav årets resultat		-4 456	-4 035	-4 406	-4 001	-4 175	-3 832	-4 125	-3 798
– därav resultatutjämningsreserv		0	0	0	0	0	0	0	0
Avsättningar för pensioner	20	46 091	40 905	46 352	41 155	30 408	25 503	30 668	25 752
Andra avsättningar	21	19	27	19	27	19	27	19	27
Avsättningar		46 111	40 932	46 371	41 182	30 427	25 529	30 687	25 779
Långfristiga skulder	22	11 435	10 081	11 435	10 081	11 435	10 081	11 435	10 081
Kortfristiga skulder	23	14 252	13 711	13 857	13 381	14 252	13 711	13 857	13 381
Skulder		25 687	23 792	25 292	23 462	25 687	23 792	25 292	23 462
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		47 447	44 830	47 461	44 849	47 447	44 830	47 461	44 849
Ansvarsförbindelser									
Pensionsåtagande inklusive löneskatt intjänade före 1998	20	0	0	0	0	15 684	15 403	15 684	15 403
Borgensåtaganden¹	24	1 767	1 842	1 507	1 593	1 767	1 842	1 507	1 593
Övriga ansvarsförbindelser	25	2 788	3 445	2 788	3 445	2 788	3 445	2 788	3 445
1. Varav borgen med regressrätt		334	351	334	351	334	351	334	351

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Undantag är till viss del gjord i förhållande till 5 kap 4§ i lagen om kommunal bokföring och redovisning. Se pensionsförpliktelser nedan.

Värderings- och omräkningsprinciper

Fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt växelkursen på balansdagen.

Lager och förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Finansiella tillgångar och skulder

Region Skåne följer rekommendationerna i RKR R7 vid redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Redovisning sker på affärsdagen, det gäller även uppföljning av riskpositioner. Vid försäljning av identiska räntebärande värdepapper som inköpts vid olika tillfällen tillämpas metoden att det värdepapper som inköpts först säljs först. Vid stängning eller nedskrivning av valuta-terminer utnyttjas termin med närmast förfallodatum.

Effektivräntemetoden används för finansiella tillgångar och skulder. Region Skåne tillämpar säkringsredovisning enligt RKR R8 Derivat och säkringsredovisning.

Anläggningstillgångar Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång, om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är satt till 1 prisbas-

belopp för materiella anläggningstillgångar. Utgifter för rivning och evakuering kostnadsförs.

För att få en mer rättvisande redovisning, samt minska gränsdragningsproblematiken mellan investeringar och planerat underhåll, särredovisas komponenter inom fastighetsområdet.

Gränsen för mindre värde har satts till minst 1 miljon kronor för komponenter.

En viss försiktighet ska tillämpas vid redovisning av immateriella tillgångar. Därför har Region Skåne valt att tillämpa en beloppsgräns på 1 miljon kronor.

Bestämd mängd och fast värde

För textilier som används inom sjukvården tillämpas regeln om bestämd mängd och fast värde. Textillagret redovisas därför som en anläggningstillgång med fast värde. Inköp till lagret kostnadsförs som materialinköp.

Anskaffningsvärde

Materiella anläggningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för nedskrivningar och ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet för fastigheter och tåg ingår lånekostnader.

Bedömning av nedskrivningsbehov görs när det finns omständigheter som pekar på att redovisat värde är för högt.

Vid redovisning av immateriella tillgångar tillämpas en viss försiktighet. Därför görs en prövning av immateriella tillgångar huruvida de kommer att generera troliga framtida ekonomiska fördelar. Prövning görs löpande under året vid bedömning av nya objekt och av samtliga redovisade objekt i delårs- och årsbokslut. Om en immateriell tillgång har ett värde som understiger det redovisade

värdet skrivs värdet ned om värdenedgången kan antas vara bestående.

Avskrivningsmetod

Planenliga avskrivningar görs från den tidpunkt anläggningstillgången tas i bruk och sker linjärt med lika stora årliga avskrivningar på investeringens avskrivningsbara belopp ned till ett bedömt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst, pågående arbeten och tillgångar som redovisas till fast mängd och mindre värde görs inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Avskrivningstiden baseras på verklig nyttjandeperiod. En samlad bedömning av nyttjandeperioden görs för respektive tillgångstyp. Nyttjandeperioden ligger normalt inom intervallen:

AVSKRIVNINGSTIDER

	Period
Byggnader	25–50 år
Byggnadsinventarier	10–15 år
Byggnadskomponenter	10–50 år
Immateriella anläggningstillgångar	3–10 år
Markanläggningar	20–40 år
Medicintekniska produkter	8–12 år
Medicinteknisk utrustning	3–12 år
Om- och nybyggnationer	20–30 år
Tåg	25 år
Vindkraftskomponenter	10–30 år
Övriga maskiner och inventarier	3–10 år

Omprövning av materiella anläggningstillgångar sker i samband med den årliga inventeringen, då nyttjandeperiod för enskilda anläggningstillgångar i vissa fall kan behöva justeras. För immateriella tillgångar görs en särskild prövning av nyttjandeperiod för samtliga redovisade objekt i samband med delårsbokslut och årsbokslut. Om

nyttjandeperioden bedömts till längre tid än fem år beror det på att den följer avtalsperioden samt att den beräknade livslängden är mer än fem år. IT-system inom stora organisationer med många användare har generellt lång livslängd eftersom det är stora kostnader förknippade med att byta ut ett sådant system. Avtalen med leverantörerna brukar därför också sträcka sig över många år.

Avsättningar

Avsättningar för tvister där rättsliga förhandlingar pågår har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandena är då nuvärdesberäknade med påslag för ränta enligt räntelag (1975:635) 6§.

Pensionsförpliktelser

Region Skåne tillämpar från och med 2010 den så kallade fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionsförpliktelser, vilket är ett avsteg från LKBR 5 kap 4§. Lagparagrafen reglerar att endast pensionsförmåner intjänade från 1998 ska redovisas i balansräkningen, den så kallade blandmodellen. Fullfonderingsmodellen innebär att alla pensionsförmåner redovisas som en kostnad

och avsättning direkt vid intjänandet. Region Skånes bedömning är att det ger en mer rättvisande bild av verklig balansomslutning. I ekonomidelen i årsredovisningen presenteras både blandmodell och fullfonderingsmodell.

Pensionsskuld för förtroendevalda som ger rätt till visstidspension redovisas som avsättning när det är troligt att den kommer att leda till utbetalningar. Diskonteringsrätorna för nuvärdesberäkning av Region Skånes pensionsskuld är beräknade enligt RIPS som är SKR:s riktlinjer för beräkning av pensions-skuld.

Skuld till personalen

Region Skånes skuld till personalen, det vill säga semesterskuld, inarbetad ersättning för övertid, jour och beredskap och därpå upplupen arbetsgivaravgift, har värderats och redovisats som kortfristig skuld i löneläget på balansdagen.

Jämförelsestörande poster

I Region Skånes årsredovisning tas i normalfallet endast jämförelsestörande poster upp som uppgår till minst 60 miljoner kronor. Jämförelsestörande poster framgår då av särskild not.

Sammanställda räkenskaper

Region Skånes sammanställda räkenskaper följer RKR R16 och omfattar även Folktandvården Skåne AB och moderbolaget Region Skåne Holding AB. Den förstnämnda är av särskild ekonomisk betydelse medan den sistnämnda är med för att fånga upp koncernbidrag inom den koncernen, som är moderbolag i bolagskoncernen. Bolagen konsolideras proportionellt utifrån ägd andel, vilket är 100 procent. Inga justeringar har behövt göras för skillnader i redovisningsprinciper.

Övriga koncernbolag är av obetydlig omfattning i förhållande till Region Skånes omsättning och omslutning. I RKR R16 rekommenderas att bolag undantas om dess andel av omsättning eller omslutning är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Särredovisning tandvård

Särredovisning av tandvård har upprättats av Folktandvården Skåne AB, Skånes universitetssjukhus käkkirurgi och hälso- och sjukvårdsnämnden som är beställare av tandvård. Särredovisningen finns tillgänglig hos Region Skåne, Koncernkontoret, Enheten för koncernekonomi, 291 89 Kristianstad.

NOTER TILL RESULTATRÄKNING, BALANSRÄKNING OCH KASSAFLÖDESANALYS

	REGION SKÅNE		KONCERN	
Miljoner kronor	2024	2023	2024	2023
NOT 1. VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Patientavgifter	501	485	1 030	975
Trafikantavgifter	4 274	3 887	4 274	3 887
Försäljning hälso-, sjuk-, tandvård	1 893	1 781	2 038	1 910
Försäljning medicinska tjänster	440	413	421	397
Försäljning övriga varor/tjänster	1 446	1 362	1 230	1 456*
Specialdestinerade statsbidrag	2 388	2 984	2 388	2 692
Realisationsvinster	4	49	4	49
Övriga bidrag och intäkter	1 528	1 363	1 531	1 366
SUMMA	12 475	12 324	12 917	12 731
NOT 2. VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Lönekostnader	19 422	18 342	19 992	18 879
Arbetsgivaravgifter	6 026	5 666	6 204	5 833
Pensioner och löneskatt				
– Fullfondering	4 982	4 128	5 019	4 191
– Blandmodell	6 165	5 295	6 202	5 358
Övriga personalkostnader	338	424	363	446
Aktiverat arbete Egen personal	-144	-134	-144	-134
Kostnader för inhyrd personal	333	701	334	702
Köp av verksamhet	4 338	4 061	4 334	4 055
Köpt vård hälsovalet	3 194	2 848	3 194	2 848
Köpt tandvård	1 239	1 150	557	500
Trafikkostnader	4 910	4 891	4 910	4 891
Verksamhetsanknutna tjänster	1 483	1 370	1 475	1 364
Material och varor	3 084	3 037	3 167	3 117
Läkemedel	6 961	6 562	6 967	6 567
Fastighetskostnader	1 971	2 008	1 987	2 021*
Lämnade bidrag	1 478	1 489	1 395	1 406
Reaförluster	7	13	9	13
Bolagsskatter	0	0	5	-5
Övriga kostnader	6 088	6 093	6 268	6 263
SUMMA fullfondering	65 711	62 648	66 033	62 957
SUMMA blandmodell	66 894	63 816	67 216	64 124
Varav kostnader för räkningsrevision	3	3	3	3
NOT 3. AVSKRIVNINGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	7	7	12	12
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	791	731	791	731
Maskiner och inventarier	1 123	1 003	1 161	1 042
Nedskrivningar				
Immateriella anläggningstillgångar	37	0	37	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	38	12	38
Maskiner och inventarier	0	0	0	1
SUMMA	1 970	1 779	2 013	1 825

* Jämförelsesiffror för 2023 är minskade med 292 miljoner kronor.

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2024	2023	2024	2023
NOT 4. SKATTEINTÄKTER				
Preliminärskatt	39 760	38 229	39 760	38 229
Prognos slutavräkning bokslutsår	160	648	160	648
Justeringspost föregående bokslutsår	-189	224	-189	224
SUMMA	39 730	39 101	39 730	39 101
Avräkningsbelopp per invånare, kronor				
Prognos slutavräkning bokslutsår	112	459	112	459
Slutavräkn föregående bokslutsår	-134	160	-134	160
NOT 5. KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING				
Inkomstutjämningsbidrag	8 181	7 700	8 181	7 700
Kostnadsutjämningsavgift	-717	-673	-717	-673
Införandebidrag	0	0	0	0
Regleringsavgift	0	0	0	0
Regleringsbidrag	1 038	603	1 038	603
SUMMA	8 502	7 630	8 502	7 630
Bidrag/avgift per invånare, kronor				
Inkomstutjämningsbidrag	5 752	5 449	5 752	5 449
Kostnadsutjämningsavgift	-504	-476	-504	-476
Införandebidrag	0	0	0	0
Regleringspost	730	427	730	427
NOT 6. GENERELLA STATLIGA BIDRAG				
Statsbidrag läkemedelsreformen	5 101	4 706	5 101	4 706
Återbäring till staten, läkemedelsrabatter	243	23	243	23
Övriga generella statliga bidrag	1 195	0	1 195	0
SUMMA	6 539	4 730	6 539	4 730
NOT 7. FINANSIELLA INTÄKTER				
Ränta placeringar och bankmedel	101	88	100	88
Kreditivränta	213	137	213	137
Övriga finansiella intäkter	21	21	16	17
SUMMA	334	246	329	242
NOT 8. FINANSIELLA KOSTNADER				
Värdesäkring avsättning till pensioner				
– Fullfondering	4 074	3 479	4 109	3 506
– Blandmodell	0	0	0	0
Låneräntor	246	154	246	154
Ränta finansiell leasing	3	6	3	6
Övriga finansiella kostnader	32	-2	18	-13
SUMMA fullfondering	4 355	3 638	4 376	3 653
SUMMA blandmodell	281	158	267	147

NOTER

	REGION SKÅNE		KONCERN	
Miljoner kronor	2024	2023	2024	2023
NOT 9. ÅRETS RESULTAT				
Jämförelsestörande poster	0	0	0	0
NOT 10. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Redovisat värde vid årets början	1 690	1 345	1 695	1 355
Årets investeringar	429	352	429	352
Årets försäljningar o utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-7	-7	-12	-12
Årets nedskrivningar	-37	0	-37	0
Redovisat värde vid årets slut	2 075	1 690	2 075	1 695
Tillgångarnas anskaffningsvärde	2 589	2 174	2 614	2 200
Ackumulerade avskrivningar	-437	-445	-462	-465
Ackumulerade nedskrivningar	-77	-39	-77	-39
SUMMA bokfört värde	2 075	1 690	2 075	1 695
- varav pågående investeringar	2 072	1 648	2 072	1 648
- varav medicintekniska informationssystem	2 014	1 625	2 014	1 630
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	15 år	14 år	15 år	14 år
Specifikation immateriella anläggningar				
SDV Skånes digitala vårdssystem	1 988	1 619	1 988	1 619
Raindance ekonomisystem	58	17	58	17
SDI Skånes digitala infrastruktur	22	6	22	6
CAFM Regionsservice	3	48	3	48
Robust försörjning	4	0	4	0
Carita Journalsystem Tandvård	0	0	0	5
Summa bokfört värde	2 075	1 690	2 075	1 695
NOT 11. MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR				
Redovisat värde vid årets början	23 045	21 658	23 045	21 658
Årets investeringar	2 253	2 408	2 253	2 408
Årets försäljningar o utrangeringar	0	-249	0	-249
Årets överföringar (från eller till annat slag av tillgång)	-170	-2	-170	-2
Årets avskrivningar	-791	-731	-791	-731
Årets nedskrivningar	-12	-38	-12	-38
Redovisat värde vid årets slut	24 324	23 045	24 324	23 045
Tillgångarnas anskaffningsvärde	36 664	34 581	36 664	34 581
Ackumulerade avskrivningar	-10 771	-9 980	-10 771	-9 980
Ackumulerade nedskrivningar	-1 569	-1 557	-1 569	-1 557
SUMMA bokfört värde	24 324	23 045	24 324	23 045
- varav pågående investeringar	9 060	10 906	9 060	10 906
- varav byggnader med finansiell leasing	0	76	0	76
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	35 år	32 år	35 år	32 år
Lånekostnader som under året har aktiverats i fastigheternas anskaffningsvärden				
Årets lånekostnad	210	135	210	135
Genomsnittlig räntesats	2,30 %	1,50 %	2,30 %	1,50 %

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2024	2023	2024	2023
NOT 12. MASKINER OCH INVENTARIER				
Redovisat värde vid årets början	9 756	8 852	9 944	9 046
Årets investeringar	1 524	1 917	1 575	1 952
Årets försäljningar o utrangeringar	-8	-13	-9	-13
Årets överföringar (från eller till annat slag av tillgång)	170	2	170	2
Årets avskrivningar	-1 122	-1 003	-1 160	-1 042
Årets nedskrivningar	0	0	0	-1
Redovisat värde vid årets slut	10 320	9 756	10 520	9 944
Tillgångarnas anskaffningsvärde	20 092	18 937	20 578	19 418
Ackumulerade avskrivningar	-9 702	-9 112	-9 987	-9 403
Ackumulerade nedskrivningar	-70	-70	-71	-71
Summa bokfört värde	10 320	9 756	10 520	9 944
- varav pågående investeringar	1 903	1 493	1 910	1 495
- varav medicinteknisk apparatur	2 200	2 008	2 314	2 113
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	16 år	17 år	16 år	17 år
NOT 13. FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier i majoritetsägda bolag ¹	201	201	91	91
Aktier i intressebolag och andra bolag ²	33	28	33	28
Långfristig utlåning (exklusive Trafikverket)	630	634	572	580
Långfristig räntefri utlåning till Trafikverket	106	106	106	106
Övriga finansiella anläggnings-tillgångar	186	186	186	186
SUMMA	1 155	1 154	988	991
1. Aktier i majoritetsägda bolag				
Region Skåne Holding AB	Org. nr 556936-0877	Ägd andel 100 %	100 %	
2. Aktier i intressebolag och andra bolag				
ALMI Företagspartner i Skåne AB	556488-1208	49 %	49 %	
Öresundståg AB	556794-3492	40 %	40 %	
Science Village Scandinavia AB	556788-3680	35 %	35 %	
Hälsostaden Ängelholm Holding AB	556790-5723	33,3 %	33,3 %	
Samverkansprojektet E22 AB	556715-0205	20 %	20 %	
AB Busspunkten i Helsingborg	556653-6487	52 %	52 %	
AB Transitio	556033-1984	5 %	5 %	
Inera AB	556559-4230	0,2 %	0,2 %	
Samtrafiken i Sverige AB	556467-7598	2 %	2 %	

Region Skåne Holding AB är moderbolag i en koncern för Region Skånes helägda bolag, se vidare avsnittet gällande Region Skånes bolag. I den sammanställda koncernredovisningen ingår Region Skåne Holding AB och Folkvandvården Skåne AB.

NOTER

	REGION SKÅNE		KONCERN	
Miljoner kronor	2024	2023	2024	2023
NOT 14. BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR				
ESS Eric				
800 miljoner kronor. Enligt beslut 2016-06-20 av regionfullmäktige. Utbetalt 2016, upplöses under 25 år.	512	544	512	544
Enligt beslut 2008:				
Trafikverket, Södra Stambanan, Hjärup				
50 miljoner kronor. Indexuppräknat 2016 till 57 miljoner kronor. 25 års upplösning från 2016.	37	39	37	39
Trafikverket, Södra Stambanan, Åkarp-Arlöv				
75 miljoner kronor. Indexuppräknat 2016 till 86 miljoner kronor. 25 års upplösning från 2016.	55	58	55	58
SUMMA	604	641	604	641
NOT 15. FÖRRÅD OCH VARULAGER				
Hjälpmedel	163	157	163	157
Material Covid	8	13	8	13
Sjukvårdsmaterial och övrigt	233	190	233	190
SUMMA	404	361	404	361
NOT 16. KORTFRISTIGA FORDRINGAR				
Kundfordringar	736	768	718	750
Fordringar på staten	973	925	977	936
Mervärdeskatt	404	428	404	428
Upplupna skatteintäkter	619	1 820	619	1 820
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 421	2 268	2 415	2 261
Övriga kortfristiga fordringar	282	210	283	212
SUMMA	5 435	6 419	5 416	6 407
NOT 17. KORTFRISTIGA PLACERINGAR				
Vid årsskiftet fanns inga placeringar.				
NOT 18. KASSA OCH BANK				
Kassa	1	1	1	1
Bank	3 128	1 763	3 128	1 764
SUMMA	3 129	1 764	3 130	1 765
NOT 19. EGET KAPITAL				
Enligt fullfonderingsmodellen				
Ingående eget kapital	-19 893	-15 859	-19 796	-15 795
Justering mot eget kapital	0	0	0	0
Årets resultat	-4 456	-4 035	-4 406	-4 001
SUMMA	-24 350	-19 893	-24 201	-19 796
Enligt blandmodellen				
Ingående eget kapital	-4 491	-658	-4 393	-594
Justering mot eget kapital	0	0	0	0
Årets resultat	-4 175	-3 832	-4 125	-3 798
SUMMA	-8 666	-4 491	-8 518	-4 393

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2024	2023	2024	2023
NOT 20. AVSÄTTNING FÖR PENSIONER				
Pensionsskuld exklusive löneskatt	37 093	32 919	37 353	33 169
Löneskatt	8 999	7 986	8 999	7 986
SUMMA fullfondering	46 091	40 905	46 352	41 155
Specifikation avsättningar till pensionsförpliktelser 2024:				
	PA-KL skuld ≤1997	KAP-KL skuld ≥1998	PBF-KL PRF-KL OPF-KL	
Ingående värde 2024-01-01	12 396	20 524	0*	
Nyintjänad pension		0	2 405	0*
Värdesäkring		1 208	2 071	0*
Årets pensionsutbetalningar		-982	-529	0*
Summa	12 622	24 471	0*	
Löneskatt		3 062	5 937	0*
Total pensionsskuldsåtagande	15 684	30 408	0*	
* Ingår i skuld >1998				
Pensionsförpliktelser som avser 1997 och tidigare redovisas som en ansvarsförbindelse vid redovisning enligt blandmodell och som en avsättning vid fullfonderingsmodellen. Aktualiseringsgraden är 99 procent.				
SUMMA blandmodell	30 408	25 503	30 668	25 752
NOT 21. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR				
Avsatt för riskreserv				
Redovisat värde vid årets början	17	26	17	26
Nya avsättningar	2	0	2	0
lanspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Outnyttjat belopp som återförts	0	-9	0	-9
Utgående avsättning	19	17	19	17
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	10	0	10	0
Nya avsättningar	0	10	0	10
lanspråktaga avsättningar	-10	0	-10	0
Outnyttjat belopp som återförts	0	0	0	0
Utgående avsättning	0	10	0	10
SUMMA	19	27	19	27
NOT 22. LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Lån i banker och kreditinstitut, MTN-program	11 117	9 729	11 117	9 729
Långfristig leasingsskuld	0	0	0	0
Förutbetalda investeringsbidrag	313	344	313	344
Förutbetalda långfristiga intäkter	4	8	4	8
SUMMA	11 435	10 081	11 435	10 081
				forts.►

NOTER

	REGION SKÅNE		KONCERN	
Miljoner kronor	2024	2023	2024	2023
NOT 22. forts.				
Specifikation total låneskuld				
Bilaterala lån	2 800	2 000	2 800	2 000
MTN-lån, inklusive överkurser	9 517	8 729	9 517	8 729
Finansiell leasing	0	70	0	70
Certifikatslån	0	0	0	0
SUMMA	12 317	10 800	12 317	10 800
– varav kortfristig del, nästa års amortering	–1 200	–1 070	–1 200	–1 070
– varav långfristig låneskuld	11 117	9 729	11 117	9 729
Förändring från föregående år	1518	1983	1 518	1 983
Årets förändring total låneskuld				
Nyupptagna långfristiga lån	2 600	4 900	2 600	4 900
Årets amortering, långfristiga lån	–1 000	–1 700	–1 000	–1 700
Nyupptagna finansiell leasing	0	0	0	0
Årets amortering, finansiell leasing	–70	–731	–70	–731
Nyupptagna certifikatslån	500		500	
Årets amortering certifikatslån	–500	–498	–500	–498
Periodisering överkurser, MTN-lån	–12	12	–12	12
Årets förändring total låneskuld	1 518	1 983	1 518	1 983
– varav förändring kortfristig del, nästa års amortering	130	–1 858	130	–1 858
– varav förändring långfristig låneskuld	1 388	3 841	1 388	3 841
Förutbetalda intäkter återstående antal år (snitt)				
Offentliga investeringsbidrag	10 år	12 år	10 år	12 år
Periodiserad vinst vid försäljning av fastigheter	4 år	5 år	4 år	5 år
NOT 23. KORTFRISTIGA SKULDER				
Leverantörsskulder	3 637	3 947	3 600	3 922
Upplupna löneskulder	1 545	1 531	1 573	1 559
Källskatt och arbetsgivaravgifter	2 257	1 997	2 289	2 033
Skuld internbank koncernbolag	669	535	209	132
Kortfristig del av långfristig låneskuld	1 200	1 000	1 200	1 000
Kortfristig del av finansiell leasing	0	70	0	70
Upplupna pensionskostnader, individuell del	925	845	949	868
Övriga kortfristiga skulder	4 021	3 786	4 037	3 797
SUMMA	14 252	13 711	13 857	13 381
NOT 24. BORGENSÅTTAGANDEN				
Stiftelsen Regionmuseet i Skåne	7	7	7	7
Folkvandvärden Skåne AB:s pensionsutfästelse	260	250	0	0
Hälsostaden Ängelholm AB	1 010	1 067	1 010	1 067
Stiftelsen Skånes Djurpark	4	4	4	4
AB Transitio, proprieborgen	8	14	8	14
AB Transitio, efter regress	143	150	143	150
Summa	1 433	1 492	1 172	1 242

forts. ►

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2024	2023	2024	2023
NOT 24. forts.				
Säkerhet för borgen till Hälsostaden i Ängelholm utgörs av underborgen för 2/3 av åtagandet från Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB. Säkerhet för borgen till Folkvandvärden Skåne AB pensionsutfästelse utgörs av spärrade medel på koncernkontot.				
Borgen AB Transitio, solidarisk borgen				
Region Skåne har tecknat borgen för AB Transitios lån och leasingavtal enligt följande (utestående krediter): Handelsbanken Finans (10691201), 7 tåg: 334 miljoner kronor Bedömda termineringskostnader: 17 miljoner kronor				
Summa AB Transitio med regressrätt	334	351	334	351
Borgensåtagandena har tecknats solidariskt av AB Transitios ägare vilka utgörs av regioner och kommunalförbund. Borgensteckningen har skett i enlighet med det fullmäktige beslut om borgensutfästelse och det regressavtal som ingicks när Region Skåne beslut om delägarskap i AB Transitio.				
SUMMA inklusive borgen med regressrätt	1 767	1 842	1 507	1 593
NOT 25. ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER				
Ansvarsförbindelse Löf, regionernas ömsesidiga försäkringsbolag	1 650	1 847	1 650	1 847
Region Skåne ansvarar, som delägare i Löf regionernas ömsesidiga försäkringsbolag, för bolagets förbindelser till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie regionen har att erlagga för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2024 uppgår premien till 165 miljoner kronor och 2023 till 185 miljoner kronor.				
Visstidspension				
Förtroendevaldas visstidspension före aviserad avgång	9	8	9	8
Bashyresåtagande				
AB Busspunkten i Helsingborg (556653-6487)	27	32	27	32
Jernhusen verkstäder AB (556616-7408)	15	20	15	20
Om hyresgäst saknas garantier Skånetrafiken bashyresintäkten.				
Återköpsklausuler				
Nobina (556576-4569)	795	1 247	795	1 247
VR Sverige (556351-9437)	36	49	36	49
Transdev (556042-4391)	10	10	10	10
Bergkvarabuss (556294-9973)	248	232	248	232
Vid avtalsförfall finns klausul som stipulerar att Region Skåne ska köpa bussar ifall entreprenören vill det. Avser bussflottans restvärde vid avtalsförfall. Fördelning av återköpsklausulernas förfall: År 2026: 10 miljoner kronor År 2027: 742 miljoner kronor År 2028: 0 miljoner kronor År 2029: 257 miljoner kronor År 2030: 79 miljoner kronor Summa: 1 088 miljoner kronor				
SUMMA	2 789	3 445	2 789	3 445

LEASINGREDOVISNING

FÖRFALLOTIDPUNKT

Framtida minileasavgifter per 2024-12-31 (miljoner kronor)	Inom 1 år	Senare än 1 år men inom 5 år	> 5 år
NOT 1. OPERATIONELL LEASEGIVNING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor			
Fastigheter, extern uthyrning	86	181	398
SUMMA	86	181	398
NOT 2. OPERATIONELL LEASING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor			
Mark och byggnader	6	15	5
Fastigheter, extern inhyrning	1 015	2 762	3 402
Medicinskt teknisk utrustning	16	1	0
Övriga maskiner och inventarier	121	39	0
SUMMA	1 158	2 817	3 408
NOT 11, 12. FINANSIELL LEASING Finansiella leasingåtaganden, avtal tecknat fr o m 2003-01-01, avtal överstigande 1 miljon kronor			
Parkeringshus Helsingborg	0	0	0
SUMMA	0	0	0

Leasingavgifter för finansiella leasingavtal 2024 uppgick till 3 miljoner kronor. Avtal saknas vid årets slut.

JÄMFÖRELSE MED ANDRA

Källa: SKR och SCB

FINANSIELLA NYCKELTAL

REGION	LÅNGSIKTIG KAPACITET				KORTFRISTIG BEREDSKAP			
	Justerad landstings- skattesats	Soliditet	Kostnads- nivå	Finansiella netto- tillgångar	Självfinan- sieringsgrad invest.	Finans- netto	Resultat efter finansiella poster	Nettokostn. utveckling per invånare
Stockholm (koncern)	12,15	14 %	35 190	-25,0 %	33,5 %	-2 331	-0,9 %	7,0 %
Västra Götaland (koncern)	11,29	16 %	30 627	34,0 %	44,3 %	-582	-1,3 %	5,8 %
Skåne (koncern)	11,48	-18 %	33 448	-2,0 %	-51,4 %	-1 808	-7,5 %	5,4 %
Medelvärde regioner i Sverige	11,68	23 %	33 478	40,0 %	29,6 %	-164	-2,0 %	5,0 %

Definitioner Finansiella nyckeltal

Justerad landstingsskattesats: Landstingens skattesats justeras för olikheter i verksamhetsansvar baserat på landstingens faktiskt redovisade kostnader för kollektivtrafik, hemsjukvård, färdtjänst och utbildning, framtagen av SKR.

Soliditet: Eget kapital – pensionsförmåner intjänade före 1998 samt löneskatt som redovisas utanför balansräkningen/totala tillgångar.

Kostnadsnivå: Kronor/invånare. Strukturjusterad kostnad för hälso- och sjukvård = nettokostnad/behovsindex. Motsvarar måttet som finns i öppna jämförelser.

Finansiella nettotillgångar: (Finansiella tillgångar – finansiella skulder)/skatter och generella bidrag. Omfattar räntebärande tillgångar och skulder exklusive pensionsskuld.

Självfinansieringsgrad investeringar: Resultat och avskrivningar i relation till bruttoinvesteringar.

Resultat efter finansiella poster: Resultat efter finansiella poster/skatter och bidrag.

Nettokostnadsutveckling/invånare: Årlig förändring av nettokostnader per invånare.

Finansnetto: Kronor/invånare (finansiella intäkter – finansiella kostnader)/antal invånare.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

REGION	Primär- vård	Spec. somatisk vård	Spec. psyk. vård	Övrig hälso- o sjukvård	Politisk verk. HoS	Läkem. inom förmån	TOTAL HoS exkl tandvård	Tand- vård	TOTAL HoS inkl tandvård	TOTAL Regional utveckl.	Trafik och infrast.
Stockholm	5 920	17 902	3 119	2 335	157	2 926	32 203	550	32 754	5 096	4 776
Västra Götaland	6 968	14 901	2 615	2 812	181	2 708	30 004	832	30 836	4 684	3 578
Skåne	5 681	19 113	2 698	2 118	150	3 205	32 815	798	33 613	3 056	2 337
Medelvärde regioner i Sverige	5 982	20 064	2 929	2 900	214	3 291	35 087	954	36 035	3 033	2 248

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Byggstart av Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm). En tidskapsel gjuts in i betongfundament i vårdbyggnadens bottenplatta.

DRIFTBUDGET

I avsnittet om driftredovisning redovisas hur utfallet för driftverksamheten förhåller sig till den budget som regionfullmäktige fastställt för den löpande verksamheten för nämnder och styrelser. Redovisningen är ett stöd för fullmäktiges uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, samt innehåller information för alla intresserade om hur resurser fördelas och används i verksamheten.

Driftredovisningen är en total-

summering av kostnader och intäkter för året. Driftredovisningen innehåller interna poster vilket möjliggör jämförelser mot den slutliga budget som regionfullmäktige beslutat om.

I förvaltningsberättelsen kommenteras utfallet i förhållande till budget och föregående.

Driftredovisningen för Region Skåne framgår av tabellbilaga och är upprättad i enlighet med rekommendation RKR R14 från Rådet för kommunal redovisning.

DRIFTREDOVISNING

Budgetbeslut för 2024 tagna efter regionfullmäktiges beslut om verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025–2026

I riksdagens vårändringsbudget 2024 beslöts om tillfälliga statsbidrag till regionerna där Region Skåne erhöll 796 miljoner kronor. I juni 2024 fattade regionfullmäktige beslut om en ej ramhöjande tilläggsbudget 2024, där både intäkter och kostnader i budget skrevs upp med 796 miljoner kronor, varav 150 miljoner kronor

DRIFTREDOVISNING

Miljoner kronor	Regionbidrag		Verksamhetens intäkter		Verksamhetens kostnader		Intäkter och kostnader utanför verksamheten		Resultat		Budget-avvikelse	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
REGIONAL UTVECKLING												
Kulturnämnden	357	347	248	250	-605	-597	0	0	0	0	0	0
Kollektivtrafiknämnden	4 027	3 709	4 921	4 535	-8 206	-8 040	-101	-49	640	154	640	154
Regionala utvecklingsnämnden	324	309	61	72	-371	-381	0	0	14	0	14	0
Eliminering av interna poster	0	0	-1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Summa regional utveckling	4 708	4 364	5 229	4 856	-9 182	-9 017	-101	-49	655	154	655	154
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD												
Sjukhusstyrelse Kristianstad	2 101	1 598	1 246	1 165	-3 426	-3 197	-4	-2	-83	-436	-83	-436
Sjukhusstyrelse Hässleholm	554	473	362	338	-951	-919	0	0	-36	-108	-36	-108
Sjukhusstyrelse Helsingborg	2 641	2 328	1 530	1 475	-4 494	-4 357	-6	-3	-329	-557	-329	-557
Sjukhusstyrelse Ängelholm	530	457	116	154	-681	-668	0	0	-35	-57	-35	-57
NORV, Medicinsk service	617	567	2 140	2 078	-2 767	-2 643	-5	-2	-15	0	-15	0
Sjukhusstyrelse Sus	11 199	9 815	6 800	6 229	-18 704	-17 929	-22	-10	-726	-1 895	-726	-1 895
Sjukhusstyrelse Ystad	917	807	359	349	-1 382	-1 360	-1	0	-107	-204	-107	-204
Sjukhusstyrelse Trelleborg	512	451	284	228	-864	-842	-1	0	-68	-164	-68	-164
Sjukhusstyrelse Landskrona	281	242	165	169	-469	-457	0	0	-23	-45	-23	-45
Psykiatri, habiliterings- och hjälpmedelsnämnden	4 426	4 000	587	549	-4 990	-4 711	-2	-1	21	-163	21	-163
Primärvården Skåne	839	580	4 710	4 499	-5 422	-5 223	-2	-1	126	-145	126	-182
Vårdval Primärvård	7 055	6 352	2 161	1 999	-9 199	-8 488	0	0	16	-137	16	-137
Hälso- och sjukvårdsnämnden	16 075	14 688	1 140	1 267	-17 129	-15 927	0	0	85	28	85	28
Kognitiv medicin	31	27	7	3	-40	-37	0	0	-2	-7	-2	-7
Eliminering av interna poster	0	0	-16 603	-15 677	16 603	15 677	0	0	0	0	0	0
Summa hälso- och sjukvård	47 778	42 385	5 004	4 827	-53 913	-51 081	-45	-20	-1 176	-3 889	-1 176	-3 926
VERKSAMHETSSTÖD OCH ÖVRIGA												
Fastighets- och servicenämnden	0	0	5 940	5 750	-5 582	-5 683	-308	-138	50	-72	50	-72
Regionstyrelsen exkl kognitiv medicin	1 905	1 889	664	489	-2 460	-2 289	1	1	110	90	110	90
Södra Regionvårdsnämnden	0	0	41	37	-41	-37	0	0	0	0	0	0
Personalnämnden	201	197	5	5	-201	-178	0	0	6	23	6	23
Digitalisering och IT och MT, NORV	0	0	2 747	2 371	-2 610	-2 461	-4	-2	133	-91	133	-91
Patientnämnden	18	18	1	0	-18	-17	0	0	1	1	1	1
Revisionen	20	19	0	0	-18	-18	0	0	2	2	2	2
Eliminering av interna poster	0	0	1 507	1 248	1 507	1 248	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetsstöd/övriga	2 144	2 124	10 906	9 901	-9 422	-9 436	-311	-139	302	-47	302	-47
Eliminering av interna poster			-7 350	-6 538	7 350	6 538						
SUMMA nämnder och styrelser	54 630	48 872	13 790	13 046	-65 168	-62 995	-457	-208	-219	-3 781	-219	-3 819
Central finansiering	-54 630	-48 872	1 699	2 067	-2 513	-1 725	51 207	48 277	-4 238	-253	179	623
Eliminering av interna poster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA REGION SKÅNE	0	0	15 489	15 113	-67 681	-64 720	50 750	48 069	-4 456	-4 035	-40	-3 195
Bolag före bokslutsdispositioner												
Folk tandvården Skåne AB	0	0	1 428	1 323	-1 351	-1 290	-21	-16	56	17	0	0
Region Skåne Holding AB	0	0	82	83	-77	-78	-1	-1	4	4	12	12
Koncernelimineringar och bokslutsdispositioner	0	0	-1 068	-998	1 063	1 015	-5	-5	-9	12	-9	12
SUMMA KONCERNEN	0	0	15 931	15 520	-68 046	-65 074	50 724	48 048	-4 406	-4 001	-36	-3 171

REGIONBIDRAG

Miljoner kronor	Budget RF 2023-11-28	Justering tilläggsbudget RF 2024-06-11	Slutlig budget 2024
Kulturnämnden	357	0	357
Kollektivtrafiknämnden	4 027	0	4 027
Regionala utvecklingsnämnden	324	0	324
Summa regional utveckling	4 708	0	4 708
Psykiatri-, rehabiliterings- och hjälpmedelsnämnden	4 276	150	4 426
Sjukhusstyrelse Sus	11 199	0	11 199
Sjukhusstyrelse Landskrona	281	0	281
Sjukhusstyrelse Helsingborg	2 641	0	2 641
Sjukhusstyrelse Ängelholm	530	0	530
Sjukhusstyrelse Kristianstad	2 101	0	2 101
Sjukhusstyrelse Hässleholm	554	0	554
Sjukhusstyrelse Ystad	917	0	917
Sjukhusstyrelse Trelleborg	512	0	512
Primärvårdsnämnd - offentlig drift	839	0	839
Primärvårdsnämnd – Hälsoval Skåne finansiering	7 055	0	7 055
Personaldriven enhet kognitiv medicin	31	0	31
NORV, Medicinsk service	617	0	617
Hälso- och sjukvårdsnämnden	15 429	646	16 075
Anslag E-hälsa till RS förfogande	79	0	79
Summa hälso- och sjukvård	47 061	796	47 857
Regionstyrelsen	1 826	0	1 826
Personalnämnd	201	0	201
Patientnämnden	18	0	18
Revision	20	0	20
Servicenämnden	0	0	0
Summa verksamhetsstöd och övriga	2 065	0	2 065
SUMMA REGION SKÅNE	53 834	796	54 630

avsåg psykiatri-, rehabilitering- och hjälpmedelsnämnden och 646 miljoner kronor avsåg hälso- och sjukvårdsnämnden. Stora delar av det ökade anslaget till hälso- och sjukvårdsnämnden har under hösten 2024 överförts vidare internt till vårdstyrelserna och haft sin slutanvändning där.

Inga omdisponeringar av beslutad driftsbudget har skett under 2024.

Ekonomiskt resultat och utveckling sektor regional utveckling

Sektor regional utveckling redovisar ett sammanlagt resultat på +655 miljoner kronor för 2024.

Regionala utvecklingsnämnden erhöll generell uppräknings om 7,3 miljoner kronor och därutöver

tillfördes 8,0 miljoner kronor.

Ansvaret för satsningen *Medicon village innovation* övergick till regionala utvecklingsnämnden. Som en konsekvens överfördes 2,0 miljoner kronor från regionstyrelsen. 1,0 miljon kronor tillfördes från regionstyrelsen som en slutjustering efter överföringen av bolaget Invest i Skåne till förvaltningsform. Totalt uppgick nämndens regionbidrag till 323,8 miljoner kronor.

Den enskilt största kostnadsposten för regionala utvecklingsnämnden är utbetalade bidrag som uppgick till 243,9 miljoner kronor, vilket är 66 procent av de totala kostnaderna (68 procent 2023). Personalkostnaderna i nämnden uppgick till 21 procent av de totala kostnaderna, totalt

76,5 miljoner kronor (19 procent 2023). Under året har ingen inhyrd personal förekommit. Verksamhetens kostnader står totalt sett för en positiv avvikelse mot budget om +7,9 miljoner kronor. De största avvikelserna gäller köp av material och tjänster (+37,4 miljoner kronor). Avvikelsen beror huvudsakligen på att det arbetet utförts av egen personal.

Totala intäkter 2024 för regionala utvecklingsnämnden uppgår till 385,1 miljoner kronor. Årets regionbidrag, det vill säga den intäkt som nämnden erhållit från fullmäktige 2024, stod för 84 procent av de samlade intäkterna (81 procent 2023). Resterande del avser bidrag och övriga intäkter, det vill säga balanserade intäkter från tidigare år, eventuella överskott från avslutade projekt samt övriga både interna och externa intäkter. På intäktssidan avviker utfallet mot budget med +6,4 miljoner kronor.

Totalt har sju redovisningsmässiga projekt avslutats under året och den totala resultateffekten av dessa är 2,6 miljoner kronor i underskott.

Resultatet för regionala utvecklingsnämnden 2024 är + 14,3 miljoner kronor. Överskottet beror på att antalet sommarjobbplatser blev lägre än budgeterat, vakanta tjänster under året samt att ett antal projekt, utredningar och konsultuppdrag inte genomförts, till största delen beroende på de av regiondirektören beslutade restriktionerna.

Kulturnämnden redovisar ett överskott på cirka 0,09 miljoner kronor för 2024, vilket motsvarar en avvikelse från budget med samma belopp. Överskottet beror huvudsakligen på lägre semesterlöneskulder. Intäktssidan visar en avvikelse med +5,35 miljoner kronor för bidrag och övriga intäkter. Nämnden har externa projekt, bland annat EU-projekt, som inte är budgeterade och ger en avvikelse i förhållande till budget. Övriga intäkter har mindre avvikelser och inga kommentarer ges. Verksamhetens kostnader visar

ett underskott i avvikelsen på 5,24 miljoner kronor i resultatet. Underskottet beror bland annat på att mer bidrag har utbetalats än budgeterat, enligt ett omdisponeringsärende inom ramen för kultur-nämndens budget. Utöver ökade utbetalningar av lämnade bidrag finns kostnader för de externa projekten med i utfallet, som avviker jämfört med budget då de externa projekten inte är budgeterade.

För 2024 redovisar kollektivtrafik-nämnden ett positivt resultat på 640 miljoner kronor och därmed uppnås en budget i balans.

Kollektivtrafiknämndens intäkter exklusive Köpenhamnsavtalet budgeterades till 7 844 miljoner kronor och utfallet är 8 117 miljoner kronor (exklusive vidarefakturerings på 161 miljoner kronor), vilket är 273 miljoner kronor högre än budget. Biljettintäkterna budgeterades till 3 274 miljoner kronor och utfallet är 3 520 miljoner kronor, vilket är 246 miljoner kronor (8 procent) högre än budget. Utfallet innehåller avskrivning av skuld till kund för reskassa med 36 miljoner kronor avseende helår 2023 och 2024, enligt modell godkänd av revisorerna. Avskrivning av skuld till kund på reskassa görs sedan hösten 2024 månadsvis. Utfallet på biljettintäkterna innehåller även en korrigering av värdet på värdekoder motsvarande 27 miljoner kronor. Korrigeringen är av engångskaraktär och beror kort på historiskt felaktiga värden på skuldkontot för värdekoden. När dessa två jämförelsestörande poster räknats bort är biljettintäkterna 183 miljoner kronor högre än budget. Intäkterna från både periodbiljetter och enkelbiljetter, i Skåne och över Öresund, har överträffat budget för året och blev bättre än oktobers prognos. Försäljningen har varit stark under året och samtliga kategorier biljetter säljer bättre än målen. Det goda resultatet under våren möjliggjorde en priskampanj på sommarbiljetten. Tydliga effekter av kampanjen har syns under hösten

i form av ökad försäljning av både enkel- och periodbiljetter. Flygplatsen Kastrup redovisar tolv procent fler passagerare än 2023. Den danska kronan är så stark att det är fördelaktigt för boende i Danmark att åka till Skåne och spendera pengar. Alla dessa faktorer bidrar till de höga biljettintäkterna.

Övriga intäkter budgeterades till 518 miljoner kronor och utfallet är 544 miljoner kronor, vilket är 26 miljoner kronor (5 procent) högre än budget, beroende framförallt på högre intäkter för tillköpt trafik, intäkter från reklam och erhållna elbusspremier från Energimyndigheten. Regionbidrag och övriga bidrag uppgår till 4 053 miljoner kronor, vilket i princip överensstämmer med budget.

Kollektivtrafiknämndens kostnader exklusive Köpenhamnsavtalet budgeterades till 7 844 miljoner kronor och utfallet är 7 477 miljoner kronor (exklusive vidarefakturerings på 161 miljoner kronor) det vill säga 368 miljoner kronor (5 procent) lägre än budget.

Upphandlad trafik (buss, tåg och serviceresor) budgeterades till 5 733 miljoner kronor. Utfallet uppgår till 5 446 miljoner kronor, vilket är 287 miljoner kronor (5 procent) lägre än budget och lägre än 2023. Att kostnaderna är lägre än budget beror främst

på tre poster: lägre indexkostnader och resandeincitament för busstrafiken, högre utställda viten för alla tre affärsområden, samt lägre transportkostnader för sjukresor. Det kan även nämnas att kostnaderna för förstärkningstrafik på bussar samt bonusar hos buss och serviceresor är lägre än budget. Underhållskostnaderna på tåg är lägre än budgeterat, och budget kopplat till banavgifter har felaktigt varit för hög. Det finns dock kostnader som är högre än budget och det är framför allt kostnader för drivmotorström och tågersättande buss.

Övriga trafik kostnader budgeterades till 194 miljoner kronor och utfallet blev 226 miljoner kronor, 31 miljoner kronor (16 procent) högre än budget. Den enskilt största anledningen är att förseningsersättningen är 40 miljoner kronor högre än budget, vilket korrelerar med punktligheten i tågtrafiken. Den högre kostnaden vägs till viss del upp av flera konton där kostnaden är lägre än budget.

Övriga verksamhetskostnader budgeterades till 1 321 miljoner kronor och utfallet är 1 230 miljoner kronor, det vill säga 90 miljoner kronor (7 procent) lägre än budget, där konsult- och personalkostnader står för mer än hälften, totalt 61 miljoner kronor. Se analys i avsnittet Attraktiv arbetsgivare, professionell

verksamhet, kopplat till personalkostnaderna. Andra konton med lägre kostnader än budget är till exempel kostnader för lokaler samt marknadsföringskostnader.

Avskrivnings- och finansiella kostnader budgeterades till 597 miljoner kronor. Utfallet blev 574 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor (4 procent) lägre än budget. Det beror på ett lägre utfall på investeringsutgifter 2023 i kombination med senare tidpunkter för investeringar 2024.

I 2024 års budget fanns intäkter genom Köpenhamnsavtalet på 544 miljoner kronor. Utfallet blev 669 miljoner kronor, det vill säga 125 miljoner kronor (23 procent) högre än budget. Både budget och utfall består i sin helhet av biljettintäkter. Budgeterade kostnader för Köpenhamnsavtalet var 544 miljoner kronor, utfallet blev 669 miljoner kronor, det vill säga 125 miljoner kronor (23 procent) högre än budget. Avtalet ska vara kostnadsneutralt för Skånetrafiken. Kostnaderna består främst av trafiken och därefter av avräkningen enligt avtal till danska Transportministeriet. Utfallet var 462 miljoner kronor i trafik kostnader och 204 miljoner kronor att avräkna till Transportministeriet, samt knappt 3 miljoner kronor i övriga kostnader.

Samtliga nämnder inom sektor regional utveckling har redovisat utfall som är över eller i balans med budget 2024. Inga handlingsplaner har upprättats under året.

Ekonomiskt resultat och utveckling sektor hälso-och sjukvård

Hälso- och sjukvårdssektorn redovisar ett sammanlagt resultat på -1 176 miljoner kronor för året 2024, jämfört med ett budgeterat nollresultat. Det är dock 2 713 miljoner kronor bättre än samma period föregående år. I resultatet ingår all offentligt finansierad vård, i såväl privat som offentlig drift.

Regionbidraget till sektorn har ökat med 5 393 miljoner kronor jämfört med 2023. Den stora region-

bidragsökningen beror på att synnerliga skäl åberopats för att budgetera ett negativt resultat på -4 417 miljoner kronor i fullfondering för Region Skåne för 2024, och att underskottet finansieras centralt för att ge verksamheten utökade budgetramar. Externt såld vård ökade med 119 miljoner kronor jämfört med föregående år och genererar intäkter till framför allt Skånes universitetssjukhus.

De totala kostnaderna överskrider budget med 1 522 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,9 procent. Personalkostnaderna, som enbart avser vård i egen regi och utgör knappt hälften av de totala kostnaderna, överskrider budget med 3,7 procent. Det är en ökning med 5,3 procent mot föregående år. Kostnaderna för inhyrd personal har minskat med 52 procent jämfört med 2023.

Köp av verksamhet, material och tjänster har ökat med 7,4 procent jämfört med föregående år och överskrider budget med 650 miljoner kronor. Den främsta orsaken är köpta vårdtjänster från privata vårdutförare och framför allt upphandlade avtal kopplat till samordning av vårdgarantipatienter. Detta då verksamheten i egen regi inte har kunnat genomföra planerade besök och åtgärder. Utfallet för läkemedelskostnader var 6,2 procent högre än föregående år, och 0,4 procent över årets budget.

Huvuddelen av styrelser och nämnder inom sektor hälso- och sjukvård har antagit eller reviderat handlingsplaner under 2024. Uppnådda ekonomiska effekter av beslutade handlingsplaner samt pågående omställningsarbete uppgår till 1 135 miljoner kronor för sektorn 2024. Förväntade effekter av handlingsplaner och omställningsarbete 2024 uppgick till 1 656 miljoner kronor, vilket innebär en genomförandegrad på 70 procent. Effekterna uppnås huvudsakligen inom insatsområdena *Bemannings och kompetensförsörjning* (445 miljoner kronor),

Inköp och materialförsörjning (209 miljoner kronor) samt *Verksamhets- och producentrelaterade utmaningar inom hälso- och sjukvården* (258 miljoner kronor). För mer information hänvisas till nämndernas och styrelsernas verksamhetsberättelser för perioden januari–december 2024.

Ekonomiskt resultat och utveckling sektor verksamhetsstöd övriga

Sektorn för verksamhetsstöd redovisar ett sammanlagt resultat på +302,2 miljoner kronor för 2024.

Digitalisering IT och MT redovisar ett överskott på +132,9 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse på 4,8 procent jämfört med årets omsättning. Överskottet förklaras huvudsakligen av att kostnaderna för nät och olika system och stycketjänster blivit lägre än budgeterat. Kostnaden för PC-arbetsplats har blivit lägre. Avvikelsen beror främst på lägre inköpskostnader för hårdvara.

Fastighets- och servicenämnden redovisar ett resultat på +50,4 miljoner kronor. Överskottet på +109,3 miljoner kronor inom regionfastigheter beror främst på aktivt arbete med besparingar samt lägre kostnader för media som bidragit positivt till resultatet. Regionfastigheter har också mottagit bidrag från Socialstyrelsen avseende arbete för att höja driftssäkerheten på hälso- och sjukvårdens fastigheter. Ytterligare en faktor som har påverkat resultatet positivt är beslut om förlängd nyttjandetid av befintligt sjukhusområde i Helsingborg.

Regionservice helårsresultat uppgick till -58,9 miljoner kronor. Resultatet inkluderar nedskrivning av it-plattformen CAFM, samt en nedskrivning av lager för städtextilier om -42,3 miljoner kronor.

Personalnämndens resultat uppgår till +6,2 miljoner kronor. Överskottet består av flera delar. Vissa kostnader har blivit lägre än beräknat för arbetsmarknadsinsatser och insatser för att stärka verksamhetsförlagd utbildning. Konflikten

mellan Sveriges Kommuner och Regioner och Vårdförbundet under våren och sommaren har också påverkat förutsättningarna för genomförandet av vissa insatser, med följd att medel inte kunnat nyttjas fullt ut.

Regionstyrelsen redovisar ett överskott på +109,9 miljoner kronor. Överskottet avser i huvudsak drifts- och utvecklingsmedel inom koncernkontoret, regionstyrelsen samt förtroendemannaorganisationen.

Inom sektorn har enbart fastighets- och servicenämnden antagit handlingsplaner för en budget i balans 2024. Uppnådda ekonomiska effekter av beslutade handlingsplaner samt pågående omställningsarbete uppgick till 99 miljoner kronor 2024. Effekterna uppnås huvudsak-

ligen inom insatsområdena Serviceförvaltningarnas roll, mandat och kostnadsutveckling (53 miljoner kronor) samt Övergripande styrnings- och strukturfrågor inom hälso- och sjukvården (37 miljoner kronor). För mer information hänvisas till nämndernas och styrelsernas verksamhetsberättelser för perioden januari–december 2024.

INVESTERINGAR

Budgeten för Region Skånes investeringar under 2024 var 5 532 miljoner kronor och utfallet blev 4 208 miljoner kronor. Budgetavvikelsen 2024 blev 1 325 miljoner kronor. Av överskottet kan 1 002 miljoner kronor kopplas till bygginvesteringar.

Bygginvesteringar

I budget 2024 infördes en ny indexmodell för strategiska bygginvesteringar med utgångspunkt i Riksbankens prognos för inflationen. I budget 2025 gjordes nya indexberäkningar utifrån den nya modellen baserat på Riksbankens prognos i juni 2024. Den nya prognosen innebär en något sänkt indexutveckling för den kommande planperioden jämfört med antagandena i budget 2024, baserat på en inflation som faller något snabbare än tidigare beräkningar. I årsredovisning 2024 används de justerade beloppen för respektive objekts samlade budget från budget 2025.

Region Skåne står inför stora investeringar framöver, inte minst avseende nya sjukhus. Detta kräver

INVESTERINGAR

Miljoner kronor	BUDGET		UTFALL	
	Total investeringsutgift (total projektbudget)	därav 2024	Totalt utfall t o m 2024	därav 2024
BYGGINVESTERINGAR				
Bygginvesteringar över 50 miljoner kronor				
Pågående strategiska bygginvesteringar kollektivtrafik	1 726	262	338	118
Pågående strategiska bygginvesteringar hälso- och sjukvård	22 061	1 934	17 359	1 312
Pågående strategiska bygginvesteringar servicenämnd	197	99	150	57
Bygginvesteringar under 50 miljoner kronor hälso- och sjukvård	493	134	418	201
Ej använd ram hälso- och sjukvård	0	132	0	0
Servicenämnd	1 771	388	1 122	510
Regleringspost för utrustning budgeterat som bygg	0	0	0	-327
Summa bygginvesteringar	26 248	2 949	19 388	1 871
UTRUSTNINGSinVESTERINGAR				
Pågående strategiska investeringar kollektivtrafik	459	99	177	103
Pågående strategiska invest utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	4 352	1 126	3 737	855
Pågående strategiska investeringar Servicenämnd	120	94	56	52
Pågående strategiska investeringar NORV	251	53	87	62
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	1 552	574	1 205	640
Ej använd ram utrustning hälso- och sjukvård	0	162	0	0
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt kollektivtrafik	40	40	22	22
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt servicenämnd	0	34	0	7
Regleringspost för utrustning budgeterat som bygg	0	0	0	327
Summa utrustningsinvesteringar	6 774	2 183	5 284	2 069
Ej använd ram regionstyrelsen bygg och utrustning	0	265	55	55
SUMMA REGIONSTYRELSEN	0	265	55	55
SUMMA INVESTERINGAR TOTALT				
Kreditivränta, bygg	0	135	0	213
Kreditivränta, tåg	0	0	0	0
INVESTERINGAR, inklusive kreditivränta	33 022	5 532	24 727	4 208

STRATEGISKA INVESTERINGAR

	PLANERINGS- UTRYMME	BUDGET (medelstilldelat)		UTFALL		PROGNOS	
Miljoner kronor	Budget 2024	Totalt	2024	Totalt	2024	Totalt	2024
STRATEGISKA BYGGINVESTERINGAR							
Bussdepåer Lund Malmö ¹	1 725	1 726	262	338	118	1 360	125
Summa kollektivtrafik	1 725	1 726	262	338	118	1 360	125
Nya sjukhusområdet i Malmö	12 294	12 294	850	11 532	765	12 226	815
Nya sjukhusområdet i Helsingborg	3 658	3 658	2	3 681	16	3 682	17
Åtgärder befintligt sjukhus Helsingborg	842	842	200	114	91	817	103
Nytt sjukhus Östra Ramlösa i Helsingborg ²	1 031	514	125	50	8	514	7
Nya sjukhusområdet i Lund ³	849	849	24	782	4	860	4
Neonatal/kvinnoklinik/infektion i Lund	685	685	103	60	36	679	34
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	2 394	2 394	428	494	200	2 394	222
Klinisk kemi	238	238	6	271	25	271	25
Psykiatri/habilitering-hjälpmedel/palliativ, m m Malmö	493	195	73	81	56	195	55
Barn- och ungdom Malmö	212	212	34	147	27	150	27
Sterilcentral Landskrona	65	65	32	46	28	75	30
ATMP	90	90	42	95	51	99	52
Donation Sus, Bröstcentrum och MR-Linac	149	20	15	3	3	20	3
Akutmottagning Kristianstad ⁴	200	3	0	3	2	4	4
Akutmottagning Ystad ⁴	96	2	0	1	0	2	2
Summa hälso- och sjukvård	23 295	22 061	1 934	17 359	1 312	21 987	1 399
Måltidsproduktion	197	197	94	150	57	175	66
Centrallager (extern förhyrning)	154	0	0	0	0	0	0
Summa servicenämnd	351	197	94	150	57	175	66
STRATEGISKA UTRUSTNINGSVINVESTERINGAR							
Öresundståg ⁵	137	0	0	0	0	0	0
Bussdepå Gastelyckan	21	21	0	0	0	21	0
European Rail Traffic Management System (ERTMS)	438	438	99	177	103	443	81
Summa kollektivtrafik	596	459	99	177	103	464	81
Nya sjukhusområdet i Malmö	1 943	1 943	703	1 468	455	1 966	443
Nya sjukhusområdet i Helsingborg	196	196	1	185	3	183	3
Åtgärder befintligt sjukhus Helsingborg	82	82	25	0	0	83	6
Nytt sjukhus Östra Ramlösa i Helsingborg							
Nya sjukhusområdet i Lund ³	33	39	0	33	0	33	0
Neonatal/kvinnoklinik/infektion i Lund	52	52	1	2	2	54	2
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	225	255	11	21	5	255	5
Klinisk kemi	32	32	0	29	-2	46	11
Barn- och ungdom Malmö	15	15	3	14	7	16	8
Psykiatri/habilitering-hjälpmedel/palliativ, m m Malmö	7	7	7	0	0	0	0
ATMP	16	16	15	0	18	19	19
Sterilcentral Landskrona	9	9	0	0	0	9	0
Donation Sus, Bröstcancercentrum och MR-Linac ¹	96	0	0	0	0	96	0
Akutmottagning Kristianstad ⁴	0	0	0	0	0	0	0
Akutmottagning Ystad ⁴	0	0	0	0	0	0	0
SVD (Skånes digitala vårdsystem)	2 850	1 706	361	1 985	367	2 850	390
Summa hälso- och sjukvård	5 556	4 352	1 126	3 737	855	5 609	887
Måltidsproduktion	62	62	56	56	52	62	58
Centrallager (extern förhyrning)	58	58	38	0	0	58	0
Summa servicenämnd	120	120	94	56	52	120	58
TOTAL STRATEGISKA INVESTERINGAR	31 643	28 915	3 609	21 818	2 497	29 716	2 615

1. Avser beslutade medel till och med 2024, restrerande planeringsutrymme ligger i regionstyrelsens medel att avropa.
2. Planeringsutrymme till och med 2026 att avropa med beslut i regionstyrelsen.
3. Planeringsutrymme kopplat till vägval nytt sjukhusområde i Lund.

4. Akutmottagningar i Kristianstad och Ystad. Det pågår en förstudie kring insatser som krävs, återkommer i budget 2025.
5. Avsatta medel under regionstyrelsen för utlösen av leasade tåg.

en genomtänkt och långsiktig strategi så att dessa investeringar ger störst nytta och effekt för invånarna. Baserat på erfarenheterna i tidigare stora projekt kan konstateras att Region Skåne har ökat sin förmåga att styra stora byggprojekt inte minst genom etablerande av en generisk byggprocess. Ett utvecklingsområde är dock att förbättra de tidiga skedena i projekt som syftar till att beskriva vad som skall byggas. Det är viktigt att dimensionerande beskrivningar och samband är fastställda och beskrivna innan byggaktiviteter tar vid. Regiondirektören har därför beslutat om att etablera ett regionalt programkontor med fokus på att tillsammans med de mottagande verksamheterna och med stöd av Regionfastigheter där så krävs ta fram övergripande beställningar av vad som skall byggas i strategiska projekt över en miljard kronor i bygginvestering inom hälso- och sjukvården.

Under hösten 2024 har regionstyrelsen fastställt en fastighetsägarstrategi för Region Skåne. Strategin utgår från tre grundförutsättningar:

- Genomföra större ny- och ombyggnationer på ett kostnadseffektivt sätt utifrån ett livscykelperspektiv i grunden utifrån en regional bild av kapacitetsbehov.
- Förvalta och upprätthålla funktion i ett stort fastighetsbestånd på ett resurseffektivt sätt.
- Systematiskt arbeta för att minska andelen externa förhyrningar i fastighetsbeståndet samtidigt som nyttjandegraden av befintligt fastighetsbestånd ökar.

Strategin fokuserar på fem teman:

- Regional lokalförsörjningsplan
- Äga och hyra in lokaler
- Robusthet
- Standarder
- Systematiskt hållbarhetsarbete

För respektive tema beskrivs principer som fastställer den riktning som

Region Skånes fastighetsägarskap ska präglas av.

För både arbetet med programkontor och genomförande av fastighetsägarstrategin är en viktig förutsättning omställningen inom framtidens hälsosystem som under de kommande åren går in i ytterligare nivåer av konkretion med den nya vårdnivån nära vård, framtidens universitetssjukvård och digitalisering med införandet av Skånes digitala vårdsystem (SDV) med mera.

I budget 2024 beräknades investeringarna i bygginvesteringar till 3 085 miljoner kronor, varav huvuddelen inom hälso- och sjukvården och då framför allt inom de strategiska investeringarna i sjukhusområdena Malmö, Helsingborg och Hässleholm. Dessutom avsattes medel i budgeten för större byggprojekt utanför hälso- och sjukvården, till bussdepåer i Malmö och Lund. Det samlade utfallet för bygginvesteringar inklusive kreditivränta blev 2 083 miljoner kronor.

Nedan beskrivs status för objekt med en investeringsbudget på över 50 miljoner kronor. Mer detaljerade beskrivningar av statusen för de strategiska sjukvårdsinvesteringarna har under 2024 lämnats till regionstyrelsen i mars, september och december.

Pågående bygginvesteringar inom kollektivtrafiken

• Bussdepåer Malmö och Lund

Region Skåne har i avsiktsförklaringar med Lunds kommun och Malmö stad konstaterat att den fortsatta utvecklingen av städerna förutsätter etablering av nya och moderna bussdepåer en i Lund och två i Malmö.

I Lund har en befintlig bussdepå på Gastelyckan i Lund förvärvat och ytterligare förvärv av kringliggande tomter har gjorts för att möjliggöra en utbyggnad. Under våren 2023 beslutade regionstyrelsen om medeltilldelning för det kvarvarande arbetet. Efter genomförd upphandling tecknades avtal med byggentreprenör sommaren 2023. Byggproduk-

tion startade under hösten 2023 och ny- och ombyggnad av befintlig depå bedöms vara klar våren 2025. Tidig sommar 2024 kom en dom i Mark- och miljödomstolen. En fastställd dom innebär att det inte längre är möjligt att i tid flytta den återvinningscentral som planerades för att möjliggöra expansionen på de förvärvade tomterna. Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen. Samtidigt undersöks alternativa lösningar för expansionen nu och det finns därmed en risk för avvikelse avseende både tid och pengar.

Sedan tidigare har mark förvärvats genom köp av bolag för etablering av den centrala bussdepån i Malmö. I september 2023 beslutade regionstyrelsen om medeltilldelning för genomförandet av etableringen av depån baserat på programhandlingen. Upphandling av totalentreprenad är nu klar och bygglov är beviljat. Byggproduktion bedöms starta kring årsskiftet 2024/2025 med ett färdigställande under senhöst 2026.

För den större depån i Malmö i Lockarp har detaljplan nu fastställts och bygglov beviljats. I april 2024 beslutade regionstyrelsen om medeltilldelning för genomförandet av etableringen av depån baserat på programhandlingen. Upphandling av totalentreprenad är också klar med en målsättning med ett färdigställande under tidig vår 2027. I början av januari 2025 gick dock den kontrakterade byggentreprenören i konkurs. Alternativ för att hantera entreprenaden framåt undersöks nu.

Entreprenadupphandlingarna av de två depåerna i Malmö har inneburit att den samlade prognosen har kunnat revideras ner till 1,4 miljarder kronor, dock med kvarvarande risk för depån i Lund samt den nyligen uppkomna risken kopplat till entreprenad i Lockarpsprojektet. Utfallet 2024 blev 118 miljoner kronor och totalt utfall är uppe i 338 miljoner kronor.

Pågående bygginvesteringar inom servicenämnden

• Anläggning för måltidsproduktion i Kristianstad

Servicenämnden ställde sig i maj 2020 bakom ett inriktningsbeslut om att uppföra ett produktionskök i Kristianstad med inriktning på kallmatsproduktion. I maj 2022 beslutade regionstyrelsen om en sammanlagd medelstillsdelning bygg- och utrustningsinvestering med 238 miljoner kronor inklusive anpassning av 151 avdelningskök. Byggproduktionen i Kristianstad startade i slutet av sommaren 2023 efter genomförd upphandling och beräknades vara färdig till årsskiftet 2024/2025. Under slutet av 2024 gick entreprenören i konkurs. Regionfastigheter har tagit över samordningsansvaret och har kontrakterat flera leverantörer för att slutföra byggprojektet. Arbetet återupptogs i inledningen av januari och beräknas vara överlämnat till regionservice i slutet av mars 2025. Utfallet 2024 för bygg blev 57 miljoner kronor och utfall för utrustning blev 52 miljoner kronor. Totalt utfall är uppe i 206 miljoner kronor. Prognos för projektet inklusive utrustning är drygt 237 miljoner kronor.

• Centrallager

Som ett led i arbetet med robust försörjning beslutade regionstyrelsen i juni 2022 att utlösa en option på nyuppförd externt förhyrd central-lagerbyggnad i Burlöv. I mars beslutade regionstyrelsen att godkänna hyresavtalet och utrustningsinvestering om 58 miljoner kronor. Den nuvärdesberäknade hyran motsvarar 150 miljoner kronor. Det nya centrallagret beräknas överlämnas för inflyttning under hösten 2025.

Pågående bygginvesteringar inom hälso- och sjukvårdssektorn

• Nya sjukhusområdet i Malmö (NSM)

Arbetet med utvecklingen av det norra sjukhusområdet i Malmö börjar närma sig slutfasen efter över ett decennium sedan inriktningen

fastställdes av regionstyrelsen. En större etablering av ersättningsbyggnader genomfördes på två platser på sjukhusområdet, vilket möjliggjorde att äldre byggnader kunde lämnas och rivas för att bereda plats för två nya vårdbyggnader och en servicebyggnad. Samtidigt har sjukhusets kulvertsystem byggts ut, vilket möjliggör att stora delar av transportflödena på området flyttar under jord. Under senhösten 2021 stod ett nytt bårhus klart och i maj 2023 invigdes servicebyggnaden. Den första vårdbyggnaden togs i bruk våren 2024. Den 6 maj flyttade intensivvårdsavdelningen in, följt av två ortopedavdelningar, geriatrikavdelningen och njur- och transplantationsavdelningen den 7 maj, samt mottagningar för ortopedi och neurologi. den 13 maj. Den norra vårdbyggnaden innehåller även fem operationssalar som lämnats över till verksamheten i februari 2025. Den andra större vårdbyggnaden planeras tas i bruk hösten 2025.

Projektet NSM har en byggbudget om 12,3 miljarder kronor och en utrustningsbudget om 1,9 miljarder kronor. Den senaste prognosen innebär att projektet kommer hålla sin samlade ram. Under året har 765 miljoner kronor investerats i byggnader inom ramen för NSM, vilket är 85 miljoner kronor mindre än budget för 2024. 455 miljoner kronor har investerats i utrustning, vilket är 248 miljoner kronor mindre än budget för 2024. Hittills har projektet i Malmö inneburit investeringar på 13,0 miljarder kronor i bygg och utrustningsinvesteringar.

Utöver de insatser som beskrivs i regionfullmäktiges beslut om nya sjukhuset i Malmö pågår ett antal större projekt i olika skeden på sjukhusområdet i Malmö.

• Koncentration barn- och ungdomsmedicin i Malmö

Barn- och ungdomsmedicin i Malmö har varit fysiskt uppdelat på att antal platser, där särskilt den del som fanns kvar på det södra sjukhusom-

rådet har haft en besvärlig lokalsituation. Projektet innebar att långsiktigt etablera en sammanhållen verksamhet i långa raden på norra sjukhusområdet. Projektet tilldelades medel under hösten 2020 och är nu färdigställt. Investeringen var budgeterad till knappt 230 miljoner kronor inklusive utrustning, och invigdes i augusti 2024, efter 1,5 års förskjutning jämfört med ursprunglig plan. Projektets prognos indikerade ett slutligt utfall på drygt 160 miljoner kronor inklusive utrustning. Utfallet för 2024 uppgick till 27 miljoner kronor i bygg och 7 miljoner kronor i utrustning. Totalt är utfallet uppe i 161 miljoner kronor.

• Psykiatri/palliativ/habilitering och hjälpmedel, med mera i Malmö

Under hösten 2019 tog regionstyrelsen ett inriktningsbeslut om att framtida etablering av nya lokaler för barn- och vuxenpsykiatri, habilitering och hjälpmedel, palliativ verksamhet med mera, skulle ske på södra sjukhusområdet i Malmö. I början av 2022 fastställde regionstyrelsen en avsiktsförklaring med Malmö stad om det fortsatta arbetet. Detaljplanearbete pågår och en projektorganisation inom Region Skåne har etablerats, som i ett första skede genomför planeringen av de nya byggnaderna tillsammans med verksamheten. Omfattningen av projektet är fortfarande osäker, men det handlar om flera miljarder. Under planperioden avsätts medel för planering och inledande projektering.

Under 2024 uppgick utfallet till 56 miljoner kronor och är totalt uppe i 81 miljoner kronor.

• Donation Sus Bröstcentrum och MR-Linac

Under hösten 2023 beslutade regionstyrelsen att ta emot en donation som innebär dels inköp och installation av en MR-Linac på strålbehandlingen i Lund, dels en nybyggnation av ett bröstcancercentrum i Malmö. När det gäller det senare finns en byggerätt

VISUALISERING SMÖRLYCKAN LUND. ILLUSTRATION © REGION SKÅNE/FOJAB

som möjliggör att skapa ytterligare ytor. I budgeten har medel avsatts för att genomföra även denna del om skäl för detta finns utifrån den samlade bedömningen av ytbehov på sjukhusområdena. Projektet är i ett tidigt skede, behovsanalyser har färdigställts under hösten 2024. MR-Linac i Lund har upphandlats under 2024 till ett belopp som något understiger avsatta medel. I samband med installation av utrustningen kommer det finnas behov av att genomföra lokalanpassningar för att uppfylla de krav som ställs på MR-utrustning.

Det samlade utfallet för projekten under 2024 blev tre miljoner kronor.

• Nya sjukhusområdet i Lund

Flera fastigheter på sjukhusområdet i Lund är äldre, och det finns problem som inte kan avvakta en långsiktig lösning för sjukhusområdet. Förutsättningarna för neonatalverksam-

heten, kvinnosjukvården samt för infektionsverksamheten är särskilt bekymmersamma. Regionstyrelsen beslutade därför i december 2021 om medel för programhandlingsskedet för en om- och tillbyggnad. Regionstyrelsen beslutade hösten 2023 om medelstilldelning för projektet. En samverkansentreprenad är upphandlad och under 2025 beräknas beslut om genomförande av byggfasen tas efter att Region Skåne tillsammans med entreprenören tagit fram tidplan och riktpolis. Rivningsarbete för att möjliggöra kommande produktion är påbörjad. Den gällande tidplanen innebär ett färdigställande under 2027, men det finns indikationer på förseningar och fördröjningar. Projektet bedöms med utrustning innebära en sammanlagd investering om drygt 700 miljoner kronor. Utfallet under 2024 uppgick till 36 miljoner kronor och totalt är utfallet uppe i 60 miljoner kronor. Jämfört med

budget 2024 är det ett lägre utfall med cirka 70 miljoner kronor.

Parallellt med dessa insatser pågår arbetet med att ta fram en långsiktig plan för ersättningslokaler för sjukhuset i Lund. Under våren 2022 färdigställdes en fördjupad lokaliseringstudie avseende Skånes universitetssjukhus (Sus) i Lund. I utredningen redovisades för- och nackdelar med i huvudsak tre alternativ: utveckling av befintligt sjukhusområde, placering på Smörlyckan eller placering på Brunnshög. Efter en bred remissrunda tog regionstyrelsen i december 2023 ett inriktningsbeslut om framtida placering av Sus i Lund på Smörlyckan. Utfallet under 2024 uppgick till 4 miljoner kronor och totalt utfall inklusive tidigare insatser för labmedicin, reservkraft och infrastruktur på befintligt sjukhusområde, uppgår till 815 miljoner kronor.

• *Laboratoriemedicin på sjukhusområdet i Lund*

En bärande idé i den sammanhållna laboratoriemedicinska verksamheten har varit att koncentrera delar av verksamheten till Lund. Under den senaste tioårsperioden har delar av detta genomförts genom ombyggnationer av befintliga lokaler för bland annat mikrobiologi, patologi och klinisk genetik. Under våren 2020 beslutade regionstyrelsen om medelstilldelning till det avslutande projektet som innebär att nya lokaler skapas för klinisk kemi med dess basenhets 24/7-plattform, samt för en koncentration av specialkemi som i dag finns i Malmö och Lund. Byggstart var i september 2021. Under hösten 2022 färdigställdes den första huvudetappen innebärande bland annat lokaler för labmedicins nya 24/7-plattform. I anslutning till detta påbörjades produktionen av den avslutande delen innefattande laboratiemiljö och administrativa lokaler. Denna del slutbesiktigades i december 2023. Under det första halvåret 2024 genomfördes återställande markarbete som avslutade projektet. Projektets budget omfattar inklusive utrustning 270 miljoner kronor. Projektets prognos är 316 miljoner kronor. Utfallet inklusive utrustning för 2024 blev 22 miljoner kronor och det samlade utfallet är nu uppe i 299 miljoner kronor. Återstående del i projektet är införandet av system för automatisk hantering av prover och transportlådor som är en del av utrustningsbudgeten och som kommer pågå en bit in på 2025. I övrigt är projektet slutfört.

• *Nya sjukhusområdet i Helsingborg*

Sedan 2012 har ett arbete genomförts med syftet att förnya sjukhusstrukturen på det befintliga sjukhusområdet i Helsingborg. Efter återkommande omstarter utifrån ny information som framkommit beslutade regionstyrelsen under våren 2021 att gå vidare med att etablera ett nytt sjukhusområde framför att fortsätta att utveckla det befintliga. Tillsam-

mans med Helsingborgs stad har nu ett arbete påbörjats med avsikt att etablera ett nytt sjukhus i Östra Ramlösa.

Fastighets- och servicenämnden har fått i uppdrag att genomföra förprojektering och detaljplane-process rörande placering av ett nytt sjukhus inom området Östra Ramlösa. Sjukhusets dimensionering kommer avgöra investeringens omfattning och det är därför för tidigt att göra en samlad bedömning av denna. Regionstyrelsen beslutade i december 2022 om medelstilldelning för de tidiga skedena. Utfallet 2024 för arbetet med ett nytt sjukhusområde blev 8 miljoner kronor och totalt är utfallet uppe i 50 miljoner kronor. Utfallet under året blev cirka 120 miljoner kronor lägre än budgeterat på grund av att fokus skiftat till den övergripande beställningen av vad som skall byggas kopplat till etableringen av ett regionalt programkontor.

Som en konsekvens av beslutet att inte fullfölja det befintliga strategiska projektet nya sjukhusområdet i Helsingborg (NSH), har en plan tagits fram för avslut av projektet. Utfallet för denna del av projektet i Helsingborg uppgick 2024 till 16 miljoner kronor i byggkostnader och 3 miljoner kronor i utrustning. Totalt är utfallet uppe i 3,9 miljarder kronor. Samtliga delar i projektet är nu färdigställda.

Byggtiden för ett nytt sjukhus bedöms initialt till 11–13 år. Det innebär att det befintliga sjukhuset i Helsingborg kommer att fungera som akutsjukhus under många år framåt. I stora delar av befintlig huvudbyggnad finns eftersatt behov där åtgärder planerats inom ramen för det strategiska projektet NSH. En samordnad plan för behovet av kortsiktiga insatser på sjukhusområdet har tagits fram och regionstyrelsen beslutade i maj 2023 om medelstilldelning av det samlade projektet, bygg och utrustning, med knappt 850 miljoner kronor. Samtliga delar i projektet har nu färdig-

ställda programhandlingar och har gått in i projekteringsfasen och i mindre utsträckning produktion. Projektet bedöms pågå fram till tidigt 2028. Utfallet 2024 blev 91 miljoner kronor i byggkostnader och totalt är utfallet uppe i 114 miljoner kronor. Utfallet 2024 är cirka 110 miljoner kronor lägre än budgeterat.

• *Framtidens ortopedi i Hässleholm (FORTH)*

I Hässleholm pågår arbetet med att skapa ett nytt operationshus med mottagning och vårdavdelning med mera, servicecentral och infrastruktur på sjukhusområdet. Under hösten 2019 beslutade regionstyrelsen om en medelstilldelning om 1,6 miljarder inklusive utrustning. I projekteringsarbetet identifierades ett antal frågor som innebar en översyn av programhandlingen. Under våren 2022 genomfördes en upphandling av entreprenad för huvudprojektet. De inkomna anbuderna överskred den beslutade budgeten väsentligt och regionstyrelsen beslutade därför att avbryta upphandlingen. En ny upphandling enligt samverkansmodellen genomfördes och avtal tecknades under våren 2023. Processen med den nya entreprenören bedömdes innebära en avvikelse både i tid och relativt ursprunglig budget. Ytterligare medel reserverades därför under regionstyrelsen. Samverkansmodellen innebär att Region Skåne tillsammans med entreprenören tar fram ett riktpolis och detta var underlaget för ett beslut i regionstyrelsen i februari 2024 om tilläggsfinansiering. Beslutet var i linje med den bedömning som gjordes i budget 2024. Den nya budgeten för bygg- och utrustning i FORTH-projektet är 2,6 miljarder. Under hösten 2024 togs det officiella första spadtaget för huvudprojektet. Produktion beräknas pågå fram till våren 2028, med inflyttning av verksamheten under hösten samma år.

Utfallet under 2024 uppgick till 200 miljoner kronor för bygg och 5 miljoner kronor för utrustning,

vilket gör att det samlade utfallet nu är uppe i 515 miljoner kronor. Jämfört med budget 2024 är utfallet cirka 200 miljoner kronor lägre.

• Akutmottagningar i Kristianstad och Ystad

Regionstyrelsen beslutade i maj 2022 att ge fastighets- och servicenämnden i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder för akutmottagningarna i Kristianstad och Ystad. Förstudiearbetet färdigställdes under 2023. För Kristianstad bedömdes det vara möjligt att gå vidare med genomförandet av en nybyggnation. För Ystad var bedömningen att en fördjupad utredning behövde genomföras avseende förutsättningarna för nybyggnationer på sjukhusområdet. På kort sikt skulle medel sättas av för att åtgärda den problematik som finns på akuten. Dessa åtgärder ska särskilt beakta relationen mellan akutmottagningen och primärvården. I det kommande arbetet är det också av särskild vikt att beakta arbetet med och den nya förvaltningen för den nya vårdnivån nära vård. I budget 2025 avsätts medel under regionstyrelsen för fastighets- och servicenämnden att avropa när programhandlingsskedena är genomförda. Utfallet för 2024 landade på 2 miljoner kronor och totalt är utfallet uppe i 4 miljoner kronor.

• Sterilcentral Landskrona

I budget 2021 gavs ett uppdrag om att ta fram en långsiktig lösning för sterilcentralen i Landskrona. I december 2021 beslutade regiondirektören om medelstillsdelning med drygt 70 miljoner kronor bygg och utrustning utifrån regelverket kring ej strategiska bygginvesteringar. En första upphandling avbröts på grund av brist på anbud. En andra upphandling slutfördes våren 2023 med ett överdrag av budgeten med 10 miljoner kronor. Projektet är i produktionsfasen. I slutet av 2024 gick entreprenören, HA bygg, i konkurs vilket innebär att arbetet ligger nere. En ny upphandling av

entreprenör har påbörjats men konkursen innebär risk för både tid och pengar. Ursprunglig tidplan innebar ett färdigställande efter sommaren 2025. Utfallet under 2024 uppgick till 28 miljoner kronor och totalt utfall är uppe i 46 miljoner kronor.

Bygginvesteringar under 50 miljoner kronor inom hälso- och sjukvårdssektorn

Inom ramen för bygginvesteringar under 50 miljoner kronor inom hälso- och sjukvården avsätts medel för mindre objekt. Utrymmet för övriga insatser sattes under 2024 till 266 miljoner kronor. Av detta utgjorde 100 miljoner kronor lokala pottor till hälso- och sjukvårdens förvaltningar. Utfallet under året blev 201 miljoner kronor, varav pottor utgjorde 143 miljoner kronor. Det låga utfallet beror på att ett flertal av de mindre byggobjekt som planerats inte kom i gång under 2024, så som Barnrehab i Lund, samordning av HAB i Ystad och ny ambulansstation i Örkelljunga. Några av dessa objekt har avbrutits av olika skäl när byggprocessen kommit längre och beslutsunderlaget förbättrats. Andra har senarelagts.

• Fastighets- och servicenämnden

Ramen för fastighetsägarinvesteringar används för att förbättra, förnya och anpassa befintliga byggnader eller deras befintliga tekniska system i de fall där förändringen inte huvudsakligen beror på verksamhetsförändringar hos hyresgästen. Med ett åldrande fastighetsbestånd är genomförande av fastighetsägarinvesteringar allt viktigare för att säkerställa driften i kärnverksamhetens lokaler. Sedan 2020 ingår även 40 miljoner kronor per år för energieffektiviseringar i ramen. Fastighetsägarinvesteringarna disponeras av fastighets- och servicenämnden och uppgick under 2024 till 388 miljoner kronor. Det samlade utfallet för dessa områden under året blev 510 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget är kopplat till ett systematiskt arbete inom Regionfastigheter med att öka sin kapacitet och förbättra sina processer inom detta område. Detta har inneburit att det varit möjligt att jobba i kapp delar av det överhäng av projekt som budgeterats tidigare år.

Utrustningsinvesteringar

• **Skånes digitala vårdssystem (SDV)**
SDV är en del i genomförandet av Region Skånes e-hälsost strategi, och ett omfattande arbete pågår inför

FOTO © NIKLAS LAURIN

driftsättning av systemet, som var tänkt att inledas hösten 2021. Regionstyrelsen beslutade i september 2017 om medelstilldelning för investeringen med drygt 1 miljard kronor under 2018–2022. Detta kompletterades i budget 2021 med ytterligare medelstilldelning om 0,7 miljard kronor och i budget 2024 med ytterligare cirka 1,1 miljard kronor, till sammanlagt 2,9 miljarder kronor. En reviderad tidplan fastställdes 2022, som innebar att en första driftstart skulle ske våren 2025 på bland annat Ystads lasarett. Hösten 2026 bedömdes merparten av utrustningen kunna vara genomförd. I december 2024 beslutade regiondirektören om att planen för SDV-starten lägs om. Nu pågår ett intensivt arbete för att säkerställa funktionalitet och prestanda så att SDV kan införas på ett användbart och säkert sätt. Region Skåne har ett väl utarbetat samarbete med Västra Götalandsregionen och drar lärdom av händelseutvecklingen där. Utfallet för 2024 blev 367 miljoner kronor och totalt är investeringen i SDV uppe i 2,0 miljarder kronor.

Utrustning strategiska bygg- investeringar hälso- och sjukvården

Utrustning för de strategiska investeringarna inom hälso- och sjukvår-

den budgeterades till 765 miljoner kronor under året varav NSM stod för 703 miljoner kronor. Det sammanlagda utfallet blev 487 miljoner kronor och överskottet är i största del kopplat till projektet i Malmö, som har ett utfall under 2024 på 455 miljoner kronor.

Övrig utrustning hälso- och sjukvården

Resterande medel, 737 miljoner kronor, har avsatts för huvudsakligen ny- och reinvestering i medicinteknisk utrustning, men även annan utrustning som är nödvändig för driften av hälso- och sjukvården.

Det totala utfallet för 2024 blev 640 miljoner kronor, varav 323 miljoner kronor i lokala potter och 317 miljoner kronor i objekt över 10 miljoner kronor. Under 2024 har utbyte till ett för Region Skåne gemensamt patientövervakningssystem fortsatt och detta är nu genomfört på Sus Lund och Malmö, vilket har varit den mest omfattande delen av projektet. Utfallet för detta blev 118 miljoner kronor under 2024. Projektet avslutats under 2025 då utbyte sker på sjukhusen i Kristianstad, Hässleholm, Ängelholm och Helsingborg. Installation av datortomografer kopplat till en större regional samupphandling har fortsatt under 2024

och utöver utbyte av fyra utrustningar har en ny datortomograf på akuten i Lund tagits i bruk. Dessutom har en avancerad datortomograf med investeringsbidrag från Hjärtlungfonden, med initial användning för uppföljning av det nationella SCAPIS-projektet, tagits i bruk. Under året har sex magnetkameror för magnetröntgen (MR) genomgått större livslängdsförlängande och kapacitetshöjande uppgraderingar, som en del i den regionala MR-planen. Vid strålbehandlingen i Lund fortsätter utbytesplanen av befintliga linjäracceleratorer. Under 2024 har den sista av de fyra utrustningarna i det så kallade Glashuset bytts ut. I nästa skede av utbytesplanen kommer de sex utrustningarna i det senaste byggda strålbehandlingshuset, Färghuset, bytas ut. Under året har även utrustningen av läkemedelsautomater fortsatt som en del i läkemedelsförsörjningsstrategin.

Kollektivtrafikenämnden

Kollektivtrafikenämnden disponerar under planperioden 40 miljoner kronor årligen i syfte att förbättra informationen till resenärerna, genomföra anpassningar för funktionshinder och öka framkomligheten för busstrafiken. Utfallet under året blev 22 miljoner kronor.

Regionstyrelsen beslutade i november 2019 om medelstilldelning med 438 miljoner kronor installation av European Rail Traffic Management System (ERTMS), som är ett standardiserat europeiskt säkerhetssystem för järnvägar med syftet att möjliggöra effektiv gränsöverskridande tågtrafik. Årets budget för ERTMS var 99 miljoner kronor, varav huvuddelen avsåg Öresundstågen. Utfallet 2024 blev 103 miljon kronor och totalt uppgår utfallet till 177 miljoner kronor.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen disponerar utrymme för byggnads- och utrustningsinvesteringar inom dess verksamheter, resultatneutrala investeringar, samt oförutsedda behov. Här avsätts medel

för fastighets- och servicenämnden och kollektivtrafiknämnden att avropa från regionstyrelsen, samt en del för oförutsedda behov som kan dyka upp under året. Budgeten för 2024 var satt till totalt 389 miljoner kronor, varav 140 miljoner kronor till oförutsedda utgifter. Under året har beslut för cirka 124 miljoner kronor avropats, varav 101 miljoner kronor avsett för fördelningar till andra ramar och 23 miljoner kronor för oförutsedda projekt som inte fanns med i budget 2024. Exempelvis har medel tilldelats för Skånes digitala infrastruktur SDI på 10 miljoner kronor, 30 miljoner kronor till projektet Raindance 2.0, 46 miljoner kronor till bussdepåer i Malmö och Lund samt 13 miljoner kronor till två nya immateriella projekt Robust försörjning och Schema/bemannning.

PRINCIPER FÖR EKONOMI-STYRNING OCH INTERN-REDOVISNINGSPRINCIPER

Region Skåne har under de år som gått sedan bildandet arbetat med ett antal olika modeller för budgetering och ersättning till hälso- och sjukvården. Sedan några år tillbaka ersätts sjukhusvården i huvudsak genom anslag. För verksamheter med vårdval finns andra ersättningskonstruktioner.

Ersättningsmodeller för verksamheter med vårdval

Region Skåne har fyra vårdval inom primärvård och ytterligare fyra inom specialiserad sjukvård, två inom tandvård och ett inom området habilitering och hjälpmedel.

Vårdvalens styr- och ersättningsmodell ska ge förutsättningar för att tillgodose en jämlik vård utifrån behov och främja långsiktighet för patient, verksamhet och huvudman. Det finns två typer av ersättningsmodeller inom vårdvalen, dels en kapitationsersättning som innebär att vårdgivaren får en fast årlig ersättning per invånare som vårdgivaren ansvarar för, oavsett hur många besök som görs, dels rörlig

ersättning för specifika åtgärder i samband med ett besök hos en vårdgivare.

Ersättningsmodell för sjukhusvård

Ersättningsmodellen för sjukhusvård och psykiatri i Region Skåne baseras i huvudsak på fast ersättning eller anslag, det vill säga ett på förhand fastställt totalbelopp som utbetalas utan direkt koppling till utförd produktion. Denna modell infördes med syftet att stödja utvecklingen av öppna vårdformer och andra strukturella förändringar och samtidigt bidra till ökad kostnadskontroll. Förändringen avsåg också ge ökad möjlighet att styra på effektivitet och mot resultat och stimulera förvaltningarna att optimera sina vårdprocesser.

Inom den somatiska specialistvården (sjukhusvård) har en ny beräkningsmodell för ovan nämnda anslag införts 2024 för all vård utom operationer. Beräkningsmodellen utgår från senast tillgängliga vårdkostnadsdatabas och syftet är att stärka kopplingen mellan ersättningsnivå och det uppdrag som sjukhusen har i nutid.

Inför 2023 infördes en ny ersättningsmodell för sjukhusens opererande verksamheter, vilken funnits kvar under 2024. Alla operationer har

ingått i modellen med undantag av operationer inom vårdvalen, utom länsvården samt den högspecialiserade vården. Sjukhusstyrelserna har erhållit rörlig ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden baserat på genomförda operationer.

Budgetmodell för läkemedel

Budgetmodellen för läkemedel innebär att läkemedel inom förmåns- hanteringen delas upp i:

- Basläkemedel (läkemedel som förskrivs främst inom primärvården) med ett befolkningsbaserat kostnadsansvar.
- Klinikläkemedel (läkemedel som förskrivs främst av specialister på sjukvårdsförvaltningar) med ett förskrivarbaserat kostnadsansvar.

I introduktionsskedet av denna budgetmodell delades kostnadsansvaret för basläkemedel mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och hälsovalsenheterna. Avsikten är att kostnadsansvaret succesivt ska öka för att till slut helt ligga på hälsovalsenheterna. För 2024 kvarstår hälsovalsenheternas kostnadsansvar på samma nivå som 2020, det vill säga 80 procent.

Kostnadsansvaret för rekvisitionsläkemedel, vilka framför allt ges till

innetiggande patienter, ligger på rekvrirande sjukhus och finansieras via uppdragsersättning.

Solidariskt finansierade läkemedel definieras nationellt och berör främst genetiska sjukdomstillstånd, vilka inte anses ha jämn geografisk utbredning. Förskrivningen sker på sjukvårdsförvaltningarna, men kostnadsansvaret delas mellan förskrivande förvaltning (10 procent) och hälso- och sjukvårdsnämnden (90 procent) för att skapa incitament för förskrivare att ta kostnadsansvar även för dessa läkemedel.

Vissa dyra läkemedel ingår av olika skäl inte i läkemedelsförmånen, vilket kan leda till stora kostnader för patient eller verksamhet. En fastställd process reglerar de krav som ställs för att regional finansiering ska kunna komma i fråga. Budgeten för regionalt finansierade läkemedel ligger sedan 2019 samlat på hälso- och sjukvårdsnämnden (100 procent).

Affärs- och prissättningsmodell för serviceverksamheterna inom Region Skåne

Affärs- och prissättningsmodell för serviceverksamheter omfattar medicinsk service, medicinsk teknik, it-verksamhet, regionservice, regionfastigheter och koncernkontoret (regionarkivet) samt bild- och funktionsmedicin.

Serviceverksamheterna finansieras av de beställande verksamheterna genom en kombination av fast årsdebitering och månadsvis styckedebitering.

Månadsvis styckedebitering tillämpas för de tjänsteområden där en fast årsdebitering inte är möjlig, då den riskerar att snedvrda konkurrensen, och där Region Skåne i övrigt förväntas verka för att uppträda konkurrensneutralt på marknaden.

Region Skånes hyresmodell

Syftet med hyresmodellen är att hantera en kostnadsfördelning som är transparent och upplevs som

förutsägbar och enkel att förstå samt en hyresfördelning som bättre harmonierar med ersättningsmodellen för hälso- och sjukvård. Det finns även incitament till ekonomiskt ansvarstagande för investeringar och effektivt nyttjande av lokaler. Hyresmodellen uppfyller också de krav på konkurrensneutralitet som uppkommit i och med förändringar till följd av lagen om valfrihetssystem (LOV) samt outsourcing av verksamheter.

Fastighets- och servicenämnden (genom regionfastigheter) har ansvar för all lokalförsörjning i Region Skåne och är hyresvärd för samtliga ägda och inhyrda lokaler. Det innebär att nämnder och styrelser inte äger rätt att teckna hyreskontrakt med fastighetsägare, utan tecknar andrahandskontrakt med regionfastigheter. Nämnder och styrelser har heller inte rätt att hyra ut i andra eller tredje hand. Fördelning av hyreskostnader sker enligt två principer:

- Hyresfördelning för ej konkurrensutsatt verksamhet sker enligt principen hyra som tjänst och lika hyra för lika typ av lokal. Hyran debiteras utifrån information på rumsnivå med hjälp av koefficienter som beskriver rummet utifrån komplexitet och funktionalitet.
- Hyreskostnad för konkurrensutsatt verksamhet bygger på prissättning enligt marknadspris samt marknadslika kontrakt. Hyresnivån regleras årligen utifrån konsumentprisindex (KPI).

En översyn av hyresmodellen genomfördes 2021 och en reviderad hyresmodell gäller från 2022.

Affärsmodell i kollektivtrafiken

Inom kollektivtrafiknämnden (genom Skånetrafiken) pågår förändringsarbetet kring affärsrelationen till trafikföretagen. Syftet är att trafikföretagen ska bli mer delaktiga i och påverkas av kundernas val. Fler och nöjdare kunder ska ge bonus för

trafikföretagen. Intäktsutvecklingen och resandeutvecklingen, oavsett om den är positiv eller negativ, ska tydligare påverka det ekonomiska utfallet. Samtidigt ökar Skånetrafiken kraven på trafikföretagens leverans, så att kunderna erhåller den kvalitetsnivå som anges i trafikavtalen.

Den dialog som Skånetrafiken och trafikföretagen inledde 2017 i syfte att utveckla avtalsformerna pågår alltjämt. Målsättningen är att både tågtrafik och busstrafik ska omfattas. Trafiken i Helsingborgs stad har upphandlats enligt den nya modellen och avsikten är att kommande avtal ska upphandlas på liknande sätt. Det finns dock lokala förutsättningar som gör att parametrarna inte kan vara helt lika.

Även den översyn som inleddes 2017 i syfte att stärka och utveckla samverkan inom ramen för affärsområde Buss fortgår. För att stärka och utveckla samverkan har trafikföretagen inom affärsområdet Buss fått ett utökat ansvar och mandat för trafik- och tidtabellsplanering. Trafikföretagen ansvarar även för lokal marknadsföring inom respektive trafikuppdrag. Grunden för samverkan är en gemensam affärsplan med mål, aktiviteter och övriga åtgärder som arbetas fram i samråd med trafikföretagen.

Internredovisning

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla styrelsens/nämndernas ekonomiska relation till sin omvärld, där de andra nämnderna utgör en del av omvärlden. Region Skåne tillämpar interndebitering för service- och fastighetstjänster som utförs av fastighets- och servicenämnden samt nämnden för operativ gemensam verksamhet. Det innebär att dessa nämnders intäkter till den allra största delen består av internöverföringar från övriga nämnder. Samma förhållande gäller den offentliga delen av vårdvalen inom specialistvård och hälsovalen inom primärvård, där intäkterna kommer

från hälso- och sjukvårdsnämnden respektive primärvårdsnämnden. För att möjliggöra jämförelse med ursprunglig budget innehåller sammanställningen en eliminering av interna poster per sektor.

Det finns poster i driftredovisningen som simulerats kalkylmässigt. Dessa poster är följande:

- Ett schablonberäknat personalomkostnadspålägg läggs ut på alla lönekostnader i verksamheten. Påslaget ska täcka regionens årskostnader för arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. För huvuddelen av våra anställda uppgår påslaget 2024 till 47,02 procent. Påslaget är lägre för medarbetare <25 år samt >66 år.
- Kapitalkostnader utgörs av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Avskrivningar beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av månadsvis linjär avskrivning av

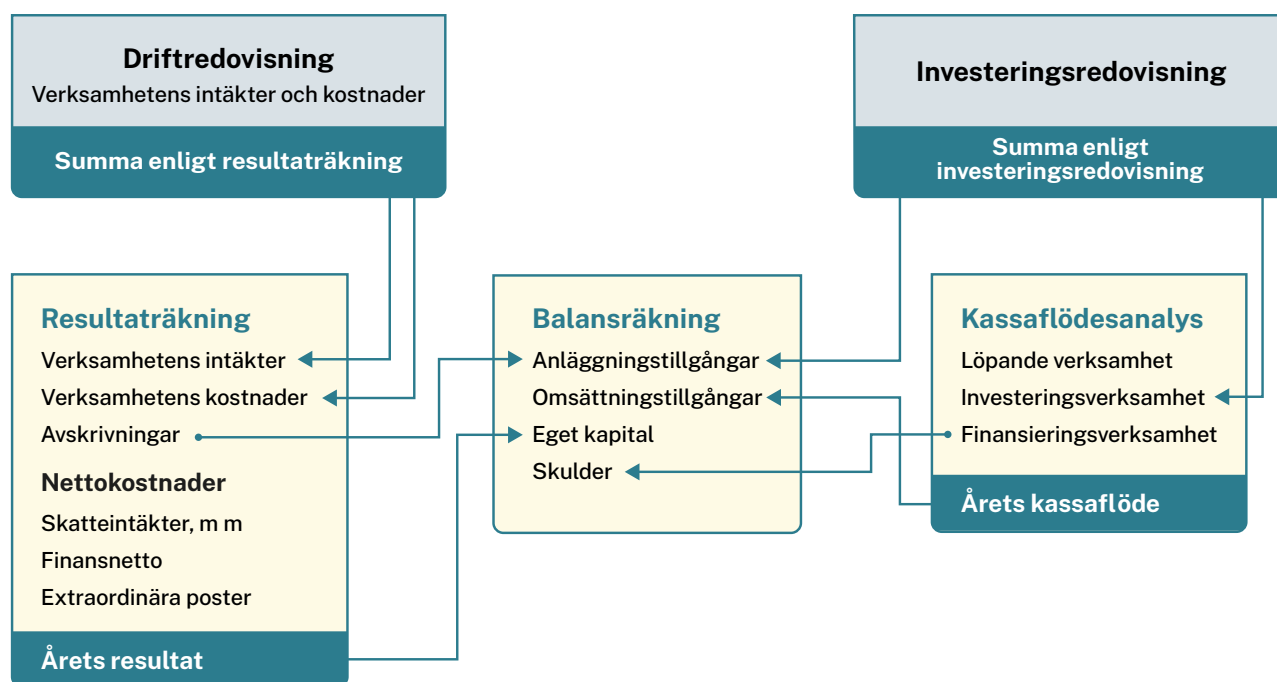
anläggningstillgångens anskaffningsvärde under anläggningens livslängd. Som ersättning för använt kapital belastas verksamheterna med internränta på bokförda värden för investeringar. Internräntan beräknas på anskaffningsvärdet reducerat med avskrivningar. Internräntan var två procent för 2024. Kapitalkostnaderna påförs från och med månaden efter ianspråktagandet av investeringen.

Investeringsbudget

Investeringarna har en treårig planeringshorisont i budget men flertalet strategiska projekt sträcker sig över längre tid och därför används i långtidskalkyler ett perspektiv som sträcker sig över minst tio år. Den huvudsakliga uppdelningen i investeringsbudgeten är strategiska och ej strategiska investeringar. Fram till 2023 har gränsen för strategiska investeringar legat på

100 miljoner kronor. I budget 2024 har beslut fattats om att sänka gränsen för strategiska bygginvesteringar till 50 miljoner kronor. Ramarna i investeringsbudgeten är uppdelade på strategiska och ej strategiska investeringar. Bygg respektive utrustning med en uppdelning på ansvarsområdena för hälso- och sjukvården, fastighets- och servicenämnden, kollektivtrafiknämnden samt regionstyrelsens egen verksamhet. Regionstyrelsen förfogar över medel för strategiska objekt som inte är medelstilledade och respektive facknämnd avropar medel när tillräcklig beslutspunkt har uppnåtts. Regionstyrelsen utformar anvisningar för investeringsprocessen och den gällande anvisningen fastställdes i april 2020. Regionstyrelsen fastställde under våren 2024 uppdaterade anvisningar för investeringsprocessen.

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Utdrag ur revisionsberättelsen

Region Skånes resultat 2024 uppgick till -4 456 miljoner kronor. Det kortsiktiga resultatmålet och det lagstadgade balanskravet uppfylldes därmed inte. Resultatnivån för 2024 innebär att resultatmålet inte uppfylls för 5-årsperioden 2020–2024.

Balanskravsresultatet uppgår 2024 till -4 172 miljoner kronor. Region Skåne åberopar synnerliga skäl att inte återställa 4 000 miljoner kronor av underskottet för 2024 inom tre år. Utgående återställningskrav är sålunda 172 miljoner kronor.

Vi bedömer att Region Skånes ekonomiska situation sammantaget inte är förenlig med den långsiktigt starka ekonomi som fullmäktige har beslutat om. Region Skåne har i år, liksom tidigare år, redovisat resultat som inte uppfyller målet med god ekonomisk hushållning, vilket vi framfört upprepad kritik mot.

Vi ser fortsatt mycket allvarligt på Region Skånes ekonomiska situation. Flera av revisionens genomförda granskningar visar på förbättringsområden inom verksamhetsstyrning och intern kontroll.

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt då resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne inte har medfört att målen uppnås, till exempel vad avser tillgängligheten och vårdgarantin. Den interna kontrollen bedöms som inte helt tillräcklig.

Vår bedömning är att måluppfyllelsen inom sjukhusstyrelserna Hässleholm, Kristianstad, Lands-

krona, Sus, Trelleborg, Ystad och Ängelholm har fortsatt varit svag där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara delvis uppnåtts. Vidare har dessa sjukhusstyrelser under året bedrivit verksamheterna på ett, utifrån en ekonomisk synpunkt, inte helt tillfredsställande sätt. Vår bedömning är att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom sjukhusstyrelserna Landskrona, Trelleborg, Ystad och Ängelholm. Beträffande sjukhusstyrelserna Hässleholm, Kristianstad och Sus bedöms den interna kontrollen som inte helt tillräcklig.

Vår bedömning är att måluppfyllelsen inom sjukhusstyrelse Helsingborg har fortsatt varit svag där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara delvis uppnåtts. Vidare har sjukhusstyrelsen under året bedrivit verksamheten på ett, utifrån en ekonomisk synpunkt, inte helt tillfredsställande sätt. Utifrån grundläggande och fördjupad granskning av sjukhusstyrelse Helsingborg har det framkommit allvarliga brister inom den interna kontrollen och styrningen avseende samordning enligt vårdgarantin, se promemoria i revisionens årsrapport för sjukhusstyrelse Helsingborg. Vi bedömer att sjukhusstyrelse Helsingborgs interna kontroll inte har varit tillräcklig. Vi bedömer vidare att hälso- och sjukvårdslagstiftningen åsidosatts.

Vår granskning av psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett inte helt ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna

kontroll bedöms vara inte helt tillräcklig.

Vår granskning av primärvårdsnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett inte helt ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms vara inte helt tillräcklig.

Vår granskning av nämnden för operativ regiongemensam verksamhet visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett inte helt ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms vara inte helt tillräcklig.

Vår granskning av regionala utvecklingsnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms vara tillräcklig.

Vår granskning av kollektivtrafiknämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms vara inte helt tillräcklig.

Vår granskning av kulturnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från

ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms vara tillräcklig.

Vår granskning av fastighets- och servicenämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett inte helt ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vår bedömning är att den interna kontrollen inte har varit helt tillräcklig.

Vår granskning av personalnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms som tillräcklig.

Vår granskning av patientnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms som tillräcklig.

Vår granskning av gemensam nämnd för fastighets- och arbetsplatsanknutna tjänster, som gjorts tillsammans med revisionen i Kristianstad kommun, visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms tillräcklig.

Vi tillstyrker att regionfullmäktige godkänner årsredovisningen.

Vi riktar mycket allvarlig kritik och anmärkning mot sjukhusstyrelse Helsingborg och de enskilda förtroendevalda för brister i den interna kontrollen gällande samordning enligt vårdgarantin.

Vi tillstyrker att regionstyrelsen och samtliga nämnder och de enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret, även om vi riktar kritik mot regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, övriga sjukhusstyrelser, psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, primärvårdsnämnden, nämnden för operativ regiongemensam verksamhet, kollektivtrafiknämnden och fastighets- och servicenämnden.

Vi tillstyrker att gemensam nämnd för fastighets- och arbetsplatsanknutna tjänster samt dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Åhus den 3 april 2025

REGION SKÅNES REVISORER

Peter J Olsson	Yvonne Augustin
Kristina Bendz	Eskil Engström
Gustavo Garcia	Conny Johansson
Per-Ingvar Johnsson	Ingrid Lennerwald
Kerstin Lingebrant Vinka	Louise Rehn Winsborg
Niklas Sjöberg*	Orvar Turegård
Inger Åbonde	

* Niklas Sjöberg är jävig beträffande sjukhusstyrelse Ystad och har inte deltagit i revision av denna styrelse.

Den fullständiga revisionsberättelsen finns att tillgå på Rådhus Skåne, Kristianstad alternativt på hemsidan: www.skane.se/revisionen

Region Skånes bolag

KONCERNEN

Regionfullmäktige fastställde vid sammanträdet den 27 februari 2024 en reviderad bolagspolicy för Region Skåne. Policyn ersätter den tidigare från den 29 november 2016 och har, utöver en generell översyn och uppdatering, även anpassats till gällande former och principer för bolags- och ägarstyrning.

Samtliga bolag redovisar årsresultat som minst innebär en balanserad ekonomi, vilket gör att den samlade ekonomiska situationen för närvarande bedöms vara god. Noterbart är att utvecklingstrenden under året har varit positiv med ett utfall som i flera fall har överträffat prognoserna, vilket inte minst gäller för de två största bolagen Malmö Opera och Musikteater AB och Folkteater Skåne AB.

BOLAGENS REDOVISNING

» Region Skåne Holding AB

Region Skåne Holding AB är moderbolag i Region Skånes bolagskoncern och ska äga och förvalta aktier i bolag som Region Skåne äger för att bedriva verksamhet som är till nytta för Skåne och dess medborgare. Bolaget ska, inom ramen för ägarens kompetens, leda, samordna och

utveckla dotterbolagens verksamheter på ett för Skånes invånare värdeskapande sätt.

Viktiga händelser under perioden

Den 28 augusti 2023 beslutade styrelsen för Innovation Skåne AB att en översyn av bolagets verksamhet med extern konsultmedverkan skulle göras. Efter dialog med ägaren och Innovation Skåne AB har detta arbete genomförts av extern konsult. Med anledning av detta har formerna för ägarstyrning tydliggjorts av Region Skåne Holding AB, samtidigt som ägardirektiv och bolagsordning för Innovation Skåne AB har reviderats.

Även för Folkteater Skåne AB har ägardirektiven reviderats.

Visit Skåne AB har erhållit finansiellt stöd om 1 miljon kronor för ett evenemang gällande innebandy samt en av regionstyrelsen beslutad garanti omfattande 21 miljoner kronor för att möjliggöra genomförandet av EM i handboll för herrar 2026. Visit Skåne AB har vidare erhållit finansiellt stöd om 700 000 kronor för Regional Beachvolleysatsning, 300 000 kronor angående projektledning, koordinering och hållbarhetsprojekt i samband med CEV Champions

League för kvinnor i Ängelholm, 500 000 kronor för projektledning och koordinering av Para-EM i bordtennis i Helsingborg, samt 500 000 kronor gällande projektledning avseende handbolls-EM 2026.

Ordförande- och vd-möten har genomförts vid fyra tillfällen under året: 4 mars, 27 maj, 10 september och 25 november. Utöver sedvanlig bolagsvis uppdatering lämnades information om angelägna frågor för bolagskoncernen och Region Skåne som helhet. Under året har både regiondirektören och regionstyrelsens ordförande medverkat. Därutöver har enskilda dialoger förts med ledningarna för Innovation Skåne AB, Folkteater Skåne AB och Film i Skåne AB.

Ekonomi

Region Skåne Holding redovisar ett resultat efter finansiella poster på 4,3 miljoner kronor. Genom en skatterelaterad post (påverkar ej redovisningen) om 569 000 kronor kopplat till räntor inom koncernen, har 4,85 miljoner kronor kunnat tillföras Malmö Opera och Musikteater AB som koncernbidrag. Som en följd av detta uppgår årets resultat till -0,5 miljoner kronor.

KONCERNEN

Procent	Nettoomsättning		Årets resultat		Eget kapital		Resultat före disp och skatt		Koncernbidrag, m m	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Region Skåne Holding AB	82,1	82,6	-0,5	0,0	196,0	197,0	4,3	3,7	-4,9	-3,7
Region Skåne Bussdepå Malmö AB	0,3	0,3	0,0	0,0	5,9	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastighets AB Region Skåne 1	14,1	14,4	0,8	-0,2	11,9	10,4	1,8	0,6	0,0	0,0
Fastighets AB Region Skåne 2	27,8	30,7	1,7	0,5	3,8	1,8	2,4	2,1	0,0	0,0
Folkteater Skåne AB	1 428,0	1322,6	51,2	21,5	330,0	279,0	55,7	16,5	0,0	0,0
Innovation Skåne AB	62,4	63,0	1,5	1,4	7,3	5,8	0,5	1,4	1,0	0,0
Skåne Care AB	56,0	49,7	0,0	0,3	12,2	12,2	1,8	1,2	-1,8	-0,9
Malmö Opera och Musikteater AB	378,0	364,0	6,3	11,4	55,0	49,0	1,1	7,7	5,2	3,7
Skånes Dansteater AB	58,9	59,2	0,5	1,1	9,5	9,0	0,0	0,1	0,5	0,9
Visit Skåne AB	51,1	52,3	0,1	0,0	2,2	2,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Film i Skåne AB	40,6	37,9	0,0	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0

FOLK
TAND
VÅRDEN
SKÅNE

» Folk tandvården Skåne AB

Folk tandvården Skåne AB bedriver allmän- och specialisttandvård vid 67 kliniker på 44 orter runtom i Skåne. Årligen väljer 82 procent av alla barn och unga vuxna (3–23 år), samt 27 procent av de vuxna att få tandvård hos Folk tandvården Skåne.

Viktiga händelser under perioden

Under 2024 lanserades en ny varumärkesplattform för bolaget. Ett viktigt budskap är den nya visionen *Tillsammans skapar vi världens bästa munhälsa, en människa i taget*, som knyter an till bolagets nya offensiva strategi med siktet inställt på 2040.

En förändring med kortare horisont är den sänkta åldersgränsen för fri tandvård från 23 till 19 år, som trädde i kraft vid årsskiftet. Här har bolaget dels en finansiell utmaning i att ersätta bortfallet av en stabil intäkt på mer än 90 miljoner kronor med vuxenintäkter, dels utmaningen ur ett munhälsoperspektiv att försöka behålla åldersgruppen så att de inte tappar kontakten med tandvården. Här har ett stort förberedande arbete pågått under året, som bland annat resulterat i en nysatsning på det för Folk tandvården unika konceptet frisktandvård.

Folk tandvården Skåne AB fick ett nytt ägardirektiv genom beslut på årsstämman den 13 maj 2024 efter utfärdande av styrelsen för Region Skåne Holding AB den 7 mars 2024, i enlighet med bolagspolicyn för Region Skåne. Beslutet i styrelsen för Region Skåne Holding AB föregicks av dialog med verksamhetsföreträdare för Folk tandvården Skåne AB, främst vd, och Region Skåne.

Enligt ägardirektivet för Folk tandvården Skåne AB ska bolaget med Region Skåne teckna avtal som närmare reglerar verksamheten inom ett antal ansvarsområden. Tidigare avtal gällde från den

1 januari 2019 till 31 december 2023 men förlängdes till den 31 december 2024. Under 2024 har ett nytt avtal, "Vårdavtal avseende tandvårdsverksamhet", tagits fram som gäller från den 1 januari 2025. Avtalet godkändes av hälso- och sjukvårdsnämnden den 20 juni 2024 och styrelsen för Folk tandvården Skåne AB den 19 juni 2024. Till vårdavtalet finns även ett VFU-avtal mellan Region Skåne, Folk tandvården Skåne AB samt Malmö universitets Odontologiska fakultet. Området hälsofrämjande och förebyggande uppdrag ska regleras i ett särskilt utvecklingsavtal.

Ekonomi

Bolaget redovisar för helåret 2024 ett resultat efter finansiella poster på 55,7 miljoner kronor. En av flera anledningar är ökade intäkter från vuxenpatienter. Det är ett starkt resultat som överträffar förväntningarna med råge och utgör en bra grund inför ett förväntat finansiellt mer utmanande 2025. Omsättningen uppgår till 1 428 miljoner kronor, vilket är en ökning med 8 procent jämfört med föregående år.

» Skåne Care AB

Skåne Care AB är ett helägt dotterbolag till Region Skåne Holding AB, som i sin tur är helägt av Region Skåne. Bolaget har i uppdrag att bedriva vårdexport. Bolagets arbete tar stöd i offentlig, exportfrämjande verksamhet på regional och nationell nivå. Utvecklingsbehov inom hälso- och sjukvården hos våra kunder styr bolagets verksamhetsinriktning och sammansättning av tjänster i samklang med tillgänglighet och kompetens i den skånska sjukvårdsorganisationen och hos våra andra partners.

Viktiga händelser under perioden

Skåne Care har en bredd i sin verksamhet vilket skapar förutsättningar

att hantera svängningar i konjunktur och marknad. Under året har planerad vård och då framför allt samarbetet med Island varit en viktig del av verksamheten. Utbildningen av specialistläkare, specialisttandläkare samt fellowship, som är en fördjupning inom ett specifikt specialinområde under ett till tre år, i samarbete med Region Skåne har också varit central.

Från 2024 satsar bolaget på digitala utbildningar och tror att bolaget i samverkan med Region Skåne kan erbjuda insikter från big data som en exportvara. Bolaget har tecknat avtal för stöd i uppstarten av ett sjukhus i Etiopien. Skåne Care ser med tillförsikt på framtiden. Vårdexport och bolagets uppdrag är viktigt.

Ekonomi

För 2024 redovisar bolaget en nettoomsättning på 56 miljoner kronor och ett resultat efter finansiella poster på 1,8 miljoner kronor. Resultatet motsvarar 3,2 procent av nettoomsättningen. Bolaget lämnar ett koncernbidrag på 1,8 miljoner kronor för 2024 fördelat på 1 miljon kronor till Innovation Skåne AB, 470 000 kronor till Skånes Dansteater AB och 330 000 kronor till Malmö Opera och Musikteater AB. Bolaget bidrar dessutom med ett viktigt ekonomiskt tillskott till sjukvårdsförvaltningarna.

» Innovation Skåne AB

Innovation Skåne AB ska genom sin innovationsverksamhet bidra till utveckling och förbättringar i Region Skånes verksamheter som omfattar hälso- och sjukvård, mobilitet/kollektivtrafik samt AI. Bolaget ska stödja utvecklingen av innovationer och entreprenörskap som har sitt ursprung och tillämpning i Region Skånes verksamheter och främja och utveckla möjligheten till användningen av ny teknik, testbäddswerk-

samhet och införande av innovativa lösningar.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget har under året fått nytt ägardirektiv med tydlig inriktning på att stödja innovation främst inom Region Skåne baserat på uppdrag från verksamheterna. Under året har även ny vd och ledning tillträtt samt en organisatorisk förflyttning och ny strategi formerats. Ett stort antal projekt drivs inom Hälsa, Mobilitet och AI, inklusive nationellt viktiga satsningar och koordinering av EU-projekt. Tillsammans med Region Skånes förvaltningar drivs innovationsprojekt inom osteoporos, hjärtsvikt, barnhjärtkirurgi, psykisk hälsa hos unga, kronikervård, innovationsupphandling, systemiska projekt, testbäddar, AI-diagnostik, kombinerad mobilitet och förebyggande insatser inom fysisk aktivitet bland barn och unga. Parallellt drivs även insatser inom spridning av innovationskunskap och innovationsledning.

Ekonomi

Verksamheten hade en omsättning på 62,4 miljoner kronor, med ett grunduppdrag finansierat från Region Skåne på 19,2 miljoner kronor. Resultat 2024 är 1,5 miljoner kronor, inklusive erhållit koncernbidrag på 1 miljon kronor.

» Malmö Opera & Musikteater AB

Bolaget ska utöva teaterverksamhet med huvudsaklig inriktning på opera och musikteater i hela dess bredd. Bolaget ska med en bred och varierad repertoar med hög konstnärlig kvalitet tillgängliggöra opera och musikteater för Skånes invånare.

Viktiga händelser under perioden

I september fyllde Malmö Opera 80 år. Detta jubileumsår har präglats av ett ansträngt ekonomiskt läge, sparsamhet, obesatta vakanser och en framgångsrik musikal. Bolaget informerades tidigt om att ingen uppräkningsfrån ägaren var att vänta under 2024. Trots utebliven uppräkningsfrån ägaren och med hyresökningar, löne-revision och generella prisökningar på råvaror, har bolaget lyckats hålla en ekonomi i balans. Den huvudsakliga anledningen är världspremiären av *Joyride the Musical*. Denna musikal blev under året en stor framgång, samtliga spelade föreställningar har varit utsålda och publik från hela världen har tagit sig till Malmö för att se denna succéföreställning. Åtta extra föreställningar har satts in för att möta efterfrågan, men säkerligen hade ytterligare föreställningar kunnat spelas om möjlighet hade funnits. *Joyride* medförde även att antalet nya besökare på Malmö Opera ökade markant. Under året har även ett flertal, av recensenter hyllade, operaföreställningar spelats på Stora Scen, bland annat *Turandot*, *Death and the Maiden* och *Giovanna d'Arco*. Under 2024 besökte Malmö Operas produktioner på turné 30 av Skånes 33 kommuner och den digitala tillgängligheten ökade genom fler streamade evenemang till vår publik.

Ekonomi

Bolaget presenterar ett positivt resultat om 6,3 miljoner kronor för helåret 2024. Anledningen till detta är en god ekonomisk hushållning samt ökad biljett- och foajéförsäljning. Effektiviseringar, tillsammans med ekonomisk återhållsamhet, präglade året. I resultatet inkluderas ett koncernbidrag om 5,2 miljoner kronor. Omsättningen för perioden var 378 miljoner kronor (364 miljoner kronor 2023). Biljettintäkterna under räkenskapsåret uppgick till 71 miljoner kronor (60 miljoner kronor 2023).

SKÅNES DANSTEATER

» Skånes Dansteater AB

Skånes Dansteater AB ägs av Region Skåne Holding AB. Uppdraget är att producera, främja och utveckla danskonst i regionen, främst med egen ensemble och med Malmö som bas.

Viktiga händelser under perioden

Tillsammans med totalentreprenören Otto Nilssons Byggnads AB och hyresvärden Wihlborgs fastställdes planerna för utökningen av lokalerna i Västra hamnen. Den nya produktionsplatsen i direkt anslutning till de nuvarande lokalerna förstärker dansens infrastruktur nationellt och i framtiden kan publiken i Öresundsregionen njuta av ännu bredare utbud av högkvalitativ dans.

Generösa och givande samarbeten med den fria sektorn fanns i kärnan av det konstnärliga arbetet. Årets repertoar bjöd på oväntade möten på offentliga platser, nya koncept och tolkningar av gamla klassiker, filmfestivalframgångar samt inspirerande verk skapade för och av barn och unga. Under året presenterades nio koreografier, varav fem världspremiärer, på hemmascen eller på turné. Utöver ensembleproduktionerna presenterades hela 14 produktioner som gästspel eller i samarbete med icke-professionella dansare. Inget samarbete med Malmö Opera genomfördes under 2024.

Skånes Dansteater är den ledande partnern i ett av världens största projekt inom tillgänglighet. Kreativa Europa-projektet, *Europe Beyond Access*, ökar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att arbeta konstnärligt samt ökar kunskapen om tillgänglighet nationellt och internationellt.

Sammanlagt 25 032 (40 557 år 2023) personer, varav 6 902 (13 508) barn och unga under 18 år, deltog i någon

av de 398 (499) aktiviteterna varav 4 (3) webbsändes. Utöver det laddades podcast-avsnitt och kortfilmer ner av sammanlagt 1 777 (2 281) unika användare.

Ekonomi

Bolagets styrelse beslutade om en budget i balans. Effektiviseringar, tillsammans med ekonomisk återhållsamhet, präglade året, som tack vare ett starkt finansnetto slutade på plus. Årets omsättning var 58,9 miljoner kronor. Resultatet för 2024 uppgår efter koncernbidrag på 470 000 kronor till 0,5 miljoner kronor.

VISIT | skåne

» Visit Skåne AB

Visit Skåne AB har i uppdrag att genomföra insatser för att stärka turismen, besöks- och eventnäringen i Skåne samt verka för att stora evenemang, kongresser, utställningar och mässor förläggs till Skåne, stärka bilden av Skåne och implementera varumärket Skåne med särskild tonvikt på att öka den internationella kännedomen, samarbeta inom regionen och regionkoncernen och sträva efter hållbar utveckling – socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

Viktiga händelser under perioden

Under våren sjösattes ett par strategiskt viktiga projekt, dels lanseringen av dataplattformen Symphony som medger avancerad datadriven turismanalys, dels det EU-finansierade gröna omställningsprojektet ReTour; det största internationella samarbetsprojekt som bolaget varit huvudpartner i. Under våren slutfördes Tourism Matter Academy; ett kompetensutvecklingsprojekt för kommunala tjänstepersoner, på temat turismens roll i samhällsutvecklingen.

Antalet parter i det internationella marknadssamarbetet Ett Skånskt

Partnerskap, som drivs av bolaget, har ökat markant, från 9 till 22 parter. Bolaget har också ökat sitt genomslag i sociala medier med hjälp av ett mycket uppmärksammat och uppskattat Instagram-konto.

Ett antal större idrottsevenemang på högsta nivå som bolaget investerat i, har ägt rum i Skåne under året, bland annat Volvo Car Scandinavian Mixed i golf och innebandy-VM.

Ekonomi

Bolaget redovisar ett resultat på cirka 110 000 kronor och en nettoomsättning på cirka 51 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på cirka 16 miljoner kronor.

film i skåne

» Film i Skåne AB

I samverkan med Skånes kommuner, näringsliv och andra relevanta aktörer främjar Film i Skåne filmkulturell och filmpedagogisk verksamhet i Skåne, deltar i samproduktion av film samt attraherar filmproduktion till Skåne.

Viktiga händelser under perioden

Film i Skånes tidigare grafiska profil, som varit en del av tidigare bolaget Business Region Skånes uttryck, ersattes på våren med en ny profil, en ny hemsida och en reviderad kommunikationsstrategi.

Inför 2024 skrev Film i Skåne ett treårigt avtal med Malmö stad kring medfinansiering av film- och tv-produktion. I oktober tecknades ett liknande avtal med Helsingborgs stad.

2024 gjorde Film i Skåne insatser i film- och tv-produktion för 19,2 miljoner kronor.

Den totala omsättningen i dessa projekt var 264 miljoner kronor och de spenderade 78 miljoner kronor i samband med inspelning och produktion i Skåne, vilket är fyra gånger Film i Skånes insats.

Vidare gjorde Film i Skåne insatser för 2,2 miljoner kronor i filmfestivaler och visningsarrangemang.

I juli tog Film i Skåne över värdskapet för European Writers Club, ett EU-finansierat projekt med bas i Köpenhamn och partners över hela Europa, som syftar till att projektutveckla innehåll för tv-serier och andra plattformar. Projektet kommer att pågå under 2025 och 2026.

Ekonomi

Bolaget redovisar ett resultat på cirka 15 000 kronor och en nettoomsättning på cirka 41 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på cirka 17 miljoner kronor.

» Region Skåne Bussdepå AB

Region Skåne Holding AB förvärvade bolaget 2020 med anledning av att Region Skåne planerar att uppföra en underhållsdepå för bussar på fastigheten som detta bolag äger.

Under 2020–2023 har en del förberedande arbete påbörjats, och under 2024 och framåt kommer detta att intensifieras. Bolaget och Region Skåne har ingått avtal, som ger Region Skåne nyttjanderätt till fastigheten.

Bolaget bedriver inte någon operativ verksamhet, eftersom arbetet med exploatering och byggnation genomförs av Region Skåne inom regionfastigheters ansvarsområde.

Bolaget redovisar ett årsresultat om 15 000 kronor.

» Fastighets AB Region Skåne 1

(namnändrat från LB Kiel Pildammen AB)

Bolaget, som äger en byggnad på sjukhusområdet i Malmö, förvärvades av Region Skåne under våren 2023 baserat på ett sedan länge ingånget avtal i samband med upplägg och finansieringslösning vid den aktuella byggnadens uppförande. I juni 2023 övertogs ägandet av Region Skåne Holding AB genom en regionintern transaktion.

Bolaget bedriver inte någon operativ verksamhet utan har som enda uppgift att vara ägare till en byggnad på sjukhusområdet i Malmö. De åtgärder som vidtages

gällande denna byggnad genomförs i regionfastigheters regi.

Bolaget redovisar ett årsresultat om 0,8 miljoner kronor efter dispositioner och skatt.

» Fastighets AB Region Skåne 2

(namnändrat från HSN N CRC Malmö AB)

Bolaget, som äger en byggnad på sjukhusområdet i Malmö, förvärvades av Region Skåne våren 2023 baserat på ett sedan länge ingånget avtal i samband med upplägg och finansieringslösning vid den aktuella byggnadens uppförande. I juni 2023 övertogs ägandet av Region Skåne Holding AB genom en regionintern transaktion.

Bolaget bedriver inte någon operativ verksamhet utan har som enda uppgift att vara ägare till en byggnad på sjukhusområdet i Malmö. De åtgärder som vidtages gällande denna byggnad genomförs i regionfastigheters regi.

Bolaget redovisar ett årsresultat om 1,7 miljoner kronor efter dispositioner och skatt.

Ekonomisk ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång avsedd för stadigvarande innehav, såsom fastigheter och inventarier.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens livslängd.

Avsättning

De betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balanskrav

Balanskrav innebär att årets resultat ska överstiga noll. Från och med verksamhetsåret 2005 infördes en ändring i kommunallagen som innebär att negativa resultat ska återställas senast tre år efter att underskottet uppkommit. Om synnerliga skäl finns behöver resultatet inte återställas.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid verksamhetsårets slut uppdelat på tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder.

Blandmodell

Innebär att pensionsförpliktelser hänförliga till perioden före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och de beräknade framtida utbetalningarna för dessa pensioner redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensionsförpliktelser som intjänats från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Diskonteringsränta

Kalkylränta, är den räntesats som uttrycker avkastningskrav på kapital.

Eget kapital

Skiltnaden mellan totala tillgångar och avsättningar och skulder enligt balansräkningen det vill säga nettoförmögenheten.

Emittent

Utgivare av värdepapper.

Extraordinära intäkter/kostnader

Saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiellt leasingavtal

Ett leasingavtal vari de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Fullfonderingsmodell

Innebär att hela den framtida pensionskulden redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Immateriell tillgång

En tillgång som är identifierbar men icke-monetär. Tillgången är en resurs som förväntas ge ekonomiska fördelar i framtiden.

Infrastrukturell investering

Byggnad av väg eller järnväg som staten ansvarar för. Lämnade bidrag till infrastrukturinvestering kan dock inte avse att helt finansiera en viss investering.

Intern ränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Jämförelsestörande poster

Viktiga händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan olika regioner.

Kassaflödesanalys

Visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten samt förändring av rörelsekapital. Summa av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Kortfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Kreditivränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad under byggnadstid.

Leasingavtal

Ett avtal enligt vilket en leasegivare på avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan om-sättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar, postväxlar samt värdepapper som statsskuldväxlar, bankcertifikat.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått, exempelvis rörelsekapital och ställas i relation till externa utgifter.

Långfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Omsättningstillgångar

Tillgång som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och förrådsartiklar.

Produktionsmix

Ett sammanvägt mått, mått i antal poäng, för att mäta vårdproduktionen hos Region Skånes egna vårdgivare.

Resultaträkning

Redovisning av samtliga intäkter och kostnader under en viss period, till exempel verksamhetsåret.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

I kommunallagen (2017:725) finns en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv, RUR. Denna reserv kan sedan användas i balanskravsutredningen för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel.

RIPS

Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld. Pensionsskulden räknas som nuvärdet av alla framtida pensionsutbetalningar. Den diskonteringsränta som används för att beräkna pensionsskulden avstäms utifrån utvecklingen av den tioåriga statsobligationsräntan. För att räntan ska vara stabil finns ett toleransintervall på $\pm$ en procent kring den fastställda diskonteringsräntan.

Ränteswap

Swappar är finansiella instrument som innebär ett byte av kassaflöden mellan två parter på ett underliggande nominellt belopp.

Rörelsekapital

Den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställda räkenskaper

Sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer i vilka Region Skåne har ett betydande inflytande. Ger en helhetsbild av ekonomiska åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Skattekraft

Är ett mått på skatteunderlag per invånare.

Skattekrona

Enhet för beräkning av kommunal skatt. En skattekrone motsvarar 100 kronor i beskattningsbar inkomst.

Skatteunderlag

Det underlag man använder för beräkning av regionens skatteinkomster (består av personers och företags beskattningsbara inkomster och personers förmögenheter).

Soliditet

Långsiktig betalningsförmåga, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar.

Vårdkonsumtion

Den vård som Region Skåne finansierar produceras av Region Skånes egna vårdgivare, privata vårdgivare eller i annan region. Vårdkonsumtion är den vård som produceras till Region Skånes Invånare oavsett var vården sker.

Vårdproduktion

Den vård som produceras av Region Skånes egna vårdgivare till regionens invånare och till invånare i andra regioner och huvudmän.

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
www.skane.se
www.skane.se/kontakt

